

Parlamentul Romaniei

CODUL DE PROCEDURA CIVILA AL ROMANIEI

din 01/07/2010

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 485 din 15/07/2010

TITLUL PRELIMINAR

Domeniul de reglementare al Codului de procedura civila si
principiile fundamentale ale procesului civil

CAPITOLUL I

Domeniul de reglementare al Codului de procedura civila

Obiectul si scopul Codului de procedura civila

Art. 1. - (1) Codul de procedura civila, denumit in continuare codul, stabileste regulile de competenta si de judecare a cauzelor civile, precum si cele de executare a hotararilor instantelor si a altor titluri executorii, in scopul infaptuirii justitiei in materie civila.

(2) In infaptuirea justitiei, instantele judecatoresti indeplinesc un serviciu de interes public, asigurand respectarea ordinii de drept, a libertatilor fundamentale, a drepturilor si intereselor legitime ale persoanelor fizice si persoanelor juridice, aplicarea legii si garantarea suprematiei acesteia.

Aplicabilitatea generala a Codului de procedura civila

Art. 2. - (1) Dispozitiile prezentului cod constituie procedura de drept comun in materie civila.

(2) De asemenea, dispozitiile prezentului cod se aplica si in materiile reglementate de alte legi, in masura in care acestea nu cuprind dispozitii contrare.

(3) In sensul prezentului cod, prin materie civila se intelege orice raport de drept privat si de drept public, cu exceptia celor supuse legii penale, daca prin lege nu se dispune altfel.

Aplicarea prioritara a tratatelor internationale privitoare la
drepturile omului

Art. 3. - (1) In materiile reglementate de prezentul cod, dispozitiile privind drepturile si libertatile persoanelor vor fi interpretate si aplicate in concordanta cu Constitutia, Declaratia Universala a Drepturilor Omului, cu pactele si cu celelalte tratate la care Romania este parte.

(2) Daca exista neconcordanțe între pactele si tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care Romania este parte, si prezentul cod, au prioritate reglementarile internationale, cu exceptia cazului in care prezentul cod contine dispozitii mai favorabile.

Aplicarea prioritara a dreptului comunitar

Art. 4. - In materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului comunitar se aplica in mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul partilor.

CAPITOLUL II

Principiile fundamentale ale procesului civil

Indatoririle privind primirea si solutionarea cererilor

Art. 5. - (1) Judecatorii au indatorirea sa primeasca si sa solutioneze orice cerere de competenta instantelor judecatoresti, potrivit legii. Acestia nu pot refuza sa judece pe motiv ca legea nu prevede, este neclara sau incompleta.

(2) Este interzis judecatorului sa stabileasca dispozitii general obligatorii prin hotararile pe care le pronunta in cauzele ce ii sunt supuse judecatii.

Dreptul la un proces echitabil, in termen optim si previzibil

Art. 6. - (1) Orice persoana are dreptul la judecarea cauzei sale in mod echitabil, in termen optim si previzibil, de catre o instanta independenta, impartiala si stabilita de lege. In acest scop, instanta este datoare sa dispuna toate masurile permise de lege si sa asigure desfasurarea cu celeritate a judecatii.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si in faza executarii silite.

Legalitatea

Art. 7. - (1) Procesul civil se desfasoara in conformitate cu dispozitiile legii.

(2) Judecatorul are indatorirea de a asigura respectarea dispozitiilor legii privind realizarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor partilor din proces.

Egalitatea

Art. 8. - In procesul civil partilor le este garantata exercitarea drepturilor procesuale, in mod egal si fara discriminari.

Dreptul de dispozitie al partilor

Art. 9. - (1) Procesul civil poate fi pornit la cererea celui interesat sau, in cazurile anume prevazute de lege, la cererea altei persoane, organizatii ori a unei autoritati sau institutii publice ori de interes public.

(2) Obiectul si limitele procesului sunt stabilite prin cererile si apararile partilor.

(3) In conditiile legii, partea poate, dupa caz, renunta la judecarea cererii de chemare in judecata sau la insusi dreptul pretins, poate recunoaste pretentiile partii adverse, se poate invoi cu aceasta pentru a pune capat, in tot sau in parte, procesului, poate renunta la exercitarea cailor de atac ori la executarea unei hotarari. De asemenea, partea poate dispune de drepturile sale in orice alt mod permis de lege.

Obligatiile partilor in desfasurarea procesului

Art. 10. - (1) Partile au obligatia sa indeplineasca actele de procedura in conditiile, ordinea si termenele stabilite de lege sau de judecator, sa isi probeze pretentiile si apararile, sa contribuie la desfasurarea fara intarziere a procesului, urmarind, tot astfel, finalizarea acestuia.

(2) Daca o parte detine un mijloc de proba, judecatorul poate, la cererea celeilalte parti sau din oficiu, sa dispuna infatisarea acestuia, sub sanctiunea platii unei amenzi judiciare.

Obligatiile tertilor in desfasurarea procesului

Art. 11. - Orice persoana este obligata, in conditiile legii, sa sprijine realizarea justitiei. Cel care, fara motiv legitim, se sustrage de la indeplinirea acestei obligatii poate fi constrans sa o execute sub sanctiunea platii unei amenzi judiciare si, daca este cazul, a unor daune-interese.

Buna-credinta

Art. 12. - (1) Drepturile procesuale trebuie exercitate cu buna-credinta, potrivit scopului in vederea caruia au fost recunoscute de lege si fara a se incalca drepturile procesuale ale altei parti.

(2) Partea care isi exercita drepturile procesuale in mod abuziv raspunde pentru prejudiciile materiale si morale cauzate. Ea va putea fi obligata, potrivit legii, si la plata unei amenzi judiciare.

(3) De asemenea, partea care nu isi indeplineste cu buna-credinta obligatiile procesuale raspunde potrivit alin. (2).

Dreptul la aparare

Art. 13. - (1) Dreptul la aparare este garantat.

(2) Partile au dreptul, in tot cursul procesului, de a fi reprezentate sau, dupa caz, asistate in conditiile legii. In recurs, cererile si concluziile partilor nu pot fi formulate si sustinute decat prin avocat sau, dupa caz, consilier juridic, cu exceptia situatiei in care partea sau mandatarul acesteia, sot ori ruda pana la gradul al doilea inclusiv, este licentiata in drept.

(3) Partilor li se asigura posibilitatea de a participa la toate fazele de desfasurare a procesului. Ele pot sa ia cunostinta de cuprinsul dosarului, sa propuna probe, sa isi faca aparari, sa isi prezinte sustinerile in scris si oral si sa exercite caile legale de atac, cu respectarea conditiilor prevazute de lege.

(4) Instanta poate dispune infatisarea in persoana a partilor, chiar atunci cand acestea sunt reprezentate.

Contradictorialitatea

Art. 14. - (1) Instanta nu poate hotari asupra unei cereri decat dupa citarea sau infatisarea partilor, daca legea nu prevede altfel.

(2) Partile trebuie sa isi faca cunoscute reciproc si in timp util, direct sau prin intermediul instantei, dupa caz, motivele de fapt si de drept pe care isi intemeiaza pretentiile si apararile, precum si mijloacele de proba de care inteleg sa se foloseasca, astfel incat fiecare dintre ele sa isi poata organiza apararea.

(3) Partile au obligatia de a expune situatia de fapt la care se refera pretentiile si apararile lor in mod corect si complet, fara a denatura sau omite faptele care le sunt cunoscute. Partile au obligatia de a expune un punct de vedere propriu fata de afirmatiile partii adverse cu privire la imprejurari de fapt relevante in cauza.

(4) Partile au dreptul de a discuta si argumenta orice chestiune de fapt sau de drept invocata in cursul procesului de catre orice participant la proces, inclusiv de catre instanta din oficiu.

(5) Instanta este obligata, in orice proces, sa supuna discutiei partilor toate cererile, exceptiile si imprejurarile de fapt sau de drept invocate.

(6) Instanta isi va intemeia hotararea numai pe motive de fapt si de drept, pe explicatii sau pe mijloace de proba care au fost supuse, in prealabil, dezbaterii contradictorii.

Oralitatea

Art. 15. - Procesele se dezbat oral, cu exceptia cazului in care legea dispune altfel sau cand partile solicita expres instantei ca judecata sa se faca numai pe baza actelor depuse la dosar.

Nemijlocirea

Art. 16. - Probele se administreaza de catre instanta care judeca procesul, cu exceptia cazurilor in care legea stabileste altfel.

Publicitatea

Art. 17. - Sedintele de judecata sunt publice, in afara de cazurile prevazute de lege.

Limba desfasurarii procesului

Art. 18. - (1) Procesul civil se desfasoara in limba romana.

(2) Cetatenii romani apartinand minoritatilor nationale au dreptul sa se exprime in limba materna in fata instantelor de judecata, in conditiile legii.

(3) Cetatenii straini si apatrizii care nu inteleg sau nu vorbesc limba romana au dreptul de a lua cunostinta de toate actele si lucrarile dosarului, de a vorbi in instanta si de a pune concluzii, prin interpret.

(4) Cererile si actele procedurale se intocmesc numai in limba romana.

Continuitatea

Art. 19. - Judecatorul investit cu solutionarea cauzei nu poate fi inlocuit pe durata procesului decat pentru motive temeinice, in conditiile legii.

Respectarea principiilor fundamentale

Art. 20. - Judecatorul are indatorirea sa asigure respectarea si sa respecte el insusi principiile fundamentale ale procesului civil, sub sanctiunile prevazute de lege.

Inercarea de impacare a partilor

Art. 21. - (1) Judecatorul va recomanda partilor solutionarea amiabila a litigiului prin mediere, potrivit legii speciale.

(2) In tot cursul procesului, judecatorul va incerca impacarea partilor, dandu-le indrumarile necesare, potrivit legii.

Rolul judecatorului in aflarea adevarului

Art. 22. - (1) Judecatorul solutioneaza litigiul conform regulilor de drept care ii sunt aplicabile.

(2) Judecatorul are indatorirea sa staruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greseala privind aflarea adevarului in cauza, pe baza stabilirii faptelor si prin aplicarea corecta a legii, in scopul pronuntarii unei hotarari temeinice si legale. In acest scop, cu privire la situatia de fapt si motivarea in drept pe care partile le invoca, judecatorul este in drept sa le ceara sa prezinte explicatii, oral sau in scris, sa puna in dezbaterile acestora orice imprejurari de fapt sau de drept, chiar daca nu sunt mentionate in cerere sau in intampinare, sa dispuna administrarea probelor pe care le considera necesare, precum si alte masuri prevazute de lege, chiar daca partile se impotrivesc.

(3) Judecatorul poate dispune introducerea in cauza a altor persoane, in conditiile legii. Persoanele astfel introduse in cauza vor avea posibilitatea, dupa caz, de a renunta la judecata sau la dreptul pretins, de a achiesa la pretentiile reclamantului ori de a pune capat procesului printr-o tranzactie.

(4) Judecatorul da sau restabileste calificarea juridica a actelor si faptelor deduse judecatii, chiar daca partile le-au dat o alta denumire. In acest caz judecatorul este obligat sa puna in discutia partilor calificarea juridica exacta.

(5) Cu toate acestea, judecatorul nu poate schimba denumirea sau temeiul juridic in cazul in care partile, in virtutea unui acord expres privind drepturi de care, potrivit legii, pot dispune, au stabilit calificarea juridica si motivele de drept asupra carora au inteles sa limiteze dezbaterile, daca astfel nu se incalca drepturile sau interesele legitime ale altora.

(6) Judecatorul trebuie sa se pronunte asupra a tot ceea ce s-a cerut, fara insa a depasi limitele investirii, in afara de cazurile in care legea ar dispune altfel.

Respectul cuvenit justitiei

Art. 23. - (1) Cei prezenti la sedinta de judecata sunt datori sa manifeste respectul cuvenit fata de instanta si sa nu tulbure buna desfasurare a sedintei de judecata.

(2) Presedintele vegheaza ca ordinea si solemnitatea sedintei sa fie respectate, putand lua in acest scop orice masura prevazuta de lege.

CAPITOLUL III

Aplicarea legii de procedura civila

Legea aplicabila proceselor noi

Art. 24. - Dispozitiile legii noi de procedura se aplica numai proceselor si executarilor silite incepute dupa intrarea acesteia in vigoare.

Legea aplicabila proceselor in curs

Art. 25. - (1) Procesele in curs de judecata, precum si executarile silite incepute sub legea veche raman supuse acelei legi.

(2) Procesele in curs de judecata la data schimbarii competentei instantelor legal investite vor continua sa fie judecate de acele instante, potrivit legii sub care au

inceput. In caz de trimitere spre rejudecare, dispozitiile legale privitoare la competenta, in vigoare la data cand a inceput procesul, raman aplicabile.

(3) In cazul in care instanta investita este desfiintata, dosarele se vor trimite din oficiu instantei competente potrivit legii noi. Dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.

Legea aplicabila mijloacelor de proba

Art. 26. - (1) Conditii de admisibilitate si puterea doveditoare a probelor preconstituite si a prezumtiilor legale sunt guvernate de legea in vigoare la data producerii faptelor juridice care fac obiectul probatiunii.

(2) Administrarea probelor se face potrivit legii in vigoare la data administrarii lor.

Legea aplicabila hotararilor

Art. 27. - Hotararile raman supuse cailor de atac, motivelor si termenelor prevazute de legea sub care a inceput procesul.

Teritorialitatea legii de procedura

Art. 28. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, dispozitiile legii de procedura se aplica proceselor de pe intregul teritoriu al tarii.

(2) In cazul raporturilor procesuale cu element de extraneitate, determinarea legii de procedura aplicabile se face potrivit normelor cuprinse in cartea a VII-a.

CARTEA I Dispozitii generale

TITLUL I Actiunea civila

Notiunea

Art. 29. - Actiunea civila este ansamblul mijloacelor procesuale prevazute de lege pentru protectia dreptului subiectiv pretins de catre una dintre parti sau a unei alte situatii juridice, precum si pentru asigurarea apararii partilor in proces.

Cererile in justitie

Art. 30. - (1) Oricine are o pretentie impotriva unei alte persoane ori urmareste solutionarea in justitie a unei situatii juridice are dreptul sa faca o cerere inaintea instantei competente.

(2) Cererile in justitie sunt principale, accesorii, aditionale si incidentale.

(3) Cererea principala este cererea introductiva de instanta. Ea poate cuprinde atat capete de cerere principale, cat si capete de cerere accesorii.

(4) Cererile accesorii sunt acele cereri a caror solutionare depinde de solutia data unui capat de cerere principal.

(5) Constituie cerere aditionala acea cerere prin care o parte modifica pretentiile sale anterioare.

(6) Cererile incidentale sunt cererile formulate in cadrul unui proces aflat in curs de desfasurare.

Apararile

Art. 31. - Apararile formulate in justitie pot fi de fond sau procedurale.

Conditiiile de exercitare a actiunii civile

Art. 32. - (1) Orice cerere poate fi formulata si sustinuta numai daca autorul acesteia:

- a) poate sta in judecata, in conditiile legii;
- b) are calitate procesuala;
- c) formuleaza o pretentie;
- d) justifica un interes.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si in cazul apararilor.

Interesul de a actiona

Art. 33. - Interesul trebuie sa fie determinat, legitim, personal, nascut si actual. Cu toate acestea, chiar daca interesul nu este nascut si actual, se poate formula o cerere cu scopul de a preveni incalcarea unui drept subiectiv amenintat sau pentru a preintampina producerea unei pagube iminente si care nu s-ar putea repara.

Realizarea drepturilor afectate de un termen

Art. 34. - (1) Cererea pentru predarea unui bun la implinirea termenului contractual poate fi facuta chiar inainte de implinirea acestui termen.

(2) Se poate, de asemenea, cere, inainte de termen, executarea la termen a obligatiei de intretinere sau a altei prestatii periodice.

(3) Pot fi incuviintate, inainte de implinirea termenului, si alte cereri pentru executarea la termen a unor obligatii, ori de cate ori se va constata ca acestea pot preintampina o paguba insemnata pe care reclamantul ar incerca-o daca ar astepta implinirea termenului.

Constatarea existentei sau inexistentei unui drept

Art. 35. - Cel care are interes poate sa ceara constatarea existentei sau inexistentei unui drept. Cererea nu poate fi primita daca partea poate cere realizarea dreptului pe orice alta cale prevazuta de lege.

Legitimarea procesuala a altor persoane

Art. 36. - In cazurile si conditiile prevazute exclusiv prin lege, se pot introduce cereri sau se pot formula aparari si de persoane, organizatii, institutii sau autoritati, care, fara a justifica un interes personal, actioneaza pentru apararea drepturilor ori intereselor legitime ale unor persoane aflate in situatii speciale sau, dupa caz, in scopul ocrotirii unui interes de grup ori general.

Transmiterea calitatii procesuale

Art. 37. - Calitatea de parte se poate transmite legal sau conventional, ca urmare a transmisiunii, in conditiile legii, a drepturilor ori situatiilor juridice deduse judecatii.

Situatia procesuala a instrainatorului si a succesorilor sai

Art. 38. - (1) Daca in cursul procesului dreptul litigios este transmis prin acte intre vii cu titlu particular, judecata va continua intre partile initiale. Daca insa transferul este facut, in conditiile legii, prin acte cu titlu particular pentru cauza de moarte, judecata va continua cu succesorul universal ori cu titlu universal al autorului, dupa caz.

(2) In toate cazurile, succesorul cu titlu particular este obligat sa intervina in cauza, daca are cunostinta de existenta procesului, sau poate sa fie introdus in cauza, la cerere ori din oficiu. In acest caz, instanta va decide, dupa imprejurari si tinand seama de pozitia celorlalte parti, daca instrainatorul sau succesorul universal ori cu titlu universal al acestuia va ramane sau, dupa caz, va fi scos din proces. Daca instrainatorul sau, dupa caz, succesorul universal ori cu titlu universal al acestuia este scos din proces, judecata va continua numai cu succesorul cu titlu particular care va lua procedura in starea in care se afla la momentul la care acesta a intervenit sau a fost introdus in cauza.

(3) Hotararea pronuntata contra instrainatorului sau succesorului universal ori cu titlu universal al acestuia, dupa caz, va produce de drept efecte si contra succesorului cu titlu particular si va fi intotdeauna opozabila acestuia din urma, cu exceptia cazurilor in care a dobandit dreptul cu buna-credinta si nu mai poate fi evins, potrivit legii, de catre adevaratul titular.

Sanctiunea incalcarii conditiilor de exercitare a actiunii civile

Art. 39. - (1) Cererile facute de o persoana care nu are capacitate procesuala sunt nule sau, dupa caz, anulabile. De asemenea, in cazul lipsei calitatii procesuale sau a interesului, instanta va respinge cererea ori apararea formulata ca fiind facuta de o persoana sau impotriva unei persoane fara calitate ori ca lipsita de interes, dupa caz.

(2) Incalcarea dispozitiilor prezentului titlu poate, de asemenea, atrage aplicarea si a altor sanctiuni prevazute de lege, iar cel care a suferit un prejudiciu are dreptul de a fi despagubit, potrivit dreptului comun.

TITLUL II

Participantii la procesul civil

CAPITOLUL I

Judecatorul. Incompatibilitatea

Cazurile de incompatibilitate

Art. 40. - (1) Judecatorul care a pronuntat o incheiere interlocutorie sau o hotarare prin care s-a solutionat cauza nu poate judeca aceeaasi pricina in apel, recurs, contestatie in anulare sau revizuire si nici dupa trimiterea spre rejudecare.

(2) De asemenea, nu poate lua parte la judecata cel care a fost martor, expert, arbitru, procuror, avocat, asistent judiciar, magistrat-asistent sau mediator in aceeaasi cauza.

(3) Nu poate lua parte la judecata nici judecătorul care și-a exprimat anterior părerea cu privire la soluție în cauză pe care a fost desemnat să o judece.

Alte cazuri de incompatibilitate

Art. 41. - (1) Judecătorul este, de asemenea, incompatibil de a judeca în următoarele situații:

1. când există împrejurări care fac justificată temerea că el, sotul sau, ascendenții ori descendenții lor sau afinii lor, după caz, au un interes în legătură cu pricina care se judecă;

2. când este sot, ruda sau afin până la gradul al patrulea inclusiv cu avocatul ori reprezentantul unei părți sau dacă este căsătorit cu fratele ori cu sora sotului uneia dintre aceste persoane;

3. când sotul sau fostul sau sot este ruda ori afin până la gradul al patrulea inclusiv cu vreuna dintre părți;

4. dacă el, sotul sau rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv ori afinii lor, după caz, sunt părți într-un proces care se judecă la instanța la care una dintre părți este judecător;

5. dacă între el, sotul sau ori rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv sau afinii lor, după caz, și una dintre părți a existat un proces penal cu cel mult 5 ani înainte de a fi desemnat să judece pricina. În cazul plangerilor penale formulate de părți în cursul procesului, judecătorul devine incompatibil numai în situația punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva sa;

6. dacă este tutore sau curator al uneia dintre părți;

7. dacă el, sotul sau, ascendenții ori descendenții lor au primit daruri sau promisiuni de daruri ori alte avantaje de la una dintre părți;

8. dacă el, sotul sau ori una dintre rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv sau afinii lor, după caz, se află în relații de dușmanie cu una dintre părți, sotul ori rudele acestuia până la gradul al patrulea inclusiv;

9. dacă, atunci când este investit cu soluționarea unei cauze de atac, sotul sau o ruda a sa până la gradul al patrulea inclusiv a participat, ca judecător sau procuror, la judecarea aceleiași pricini înaintea altei instanțe;

10. dacă este sot sau ruda până la gradul al patrulea inclusiv sau afin, după caz, cu un alt membru al completului de judecată;

11. dacă sotul, o ruda ori un afin al său până la gradul al patrulea inclusiv a reprezentat sau asistat partea în aceeași pricina înaintea altei instanțe;

12. atunci când există alte elemente care nasc în mod întemeiat îndoieli cu privire la imparțialitatea sa.

(2) Dispozițiile alin. (1) privitoare la sot se aplică și în cazul concubinilor.

Abținerea

Art. 42. - (1) Înainte de primul termen de judecată grefierul de ședință va verifica, pe baza dosarului cauzei, dacă judecătorul acesteia se află în vreunul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 40 alin. (1) și (2) și, când este cazul, va întocmi un referat corespunzător.

(2) Judecătorul care știe că există un motiv de incompatibilitate în privința sa este obligat să se abțină de la judecarea pricinii.

(3) Declaratia de abtinere se face in scris de indata ce judecatorul a cunoscut existenta cazului de incompatibilitate sau verbal in sedinta, fiind consemnata in incheiere.

Recuzarea

Art. 43. - (1) Judecatorul aflat intr-o situatie de incompatibilitate poate fi recuzat de oricare dintre parti inainte de inceperea oricarei dezbateri.

(2) Cand motivele de incompatibilitate s-au ivit ori au fost cunoscute de parte doar dupa inceperea dezbaterilor, aceasta trebuie sa solicite recuzarea de indata ce acestea ii sunt cunoscute.

Exceptii

Art. 44. - In cazurile prevazute la art. 40, judecatorul nu poate participa la judecata, chiar daca nu s-a abtinut ori nu a fost recuzat.

Judecatorii care pot fi recuzati

Art. 45. - Pot fi recuzati numai judecatorii care fac parte din completul de judecata caruia pricina i-a fost repartizata pentru solutionare.

Cererea de recuzare. Conditii

Art. 46. - (1) Cererea de recuzare se poate face verbal in sedinta sau in scris pentru fiecare judecator in parte, aratandu-se cazul de incompatibilitate si probele de care partea intelege sa se foloseasca.

(2) Este inadmisibila cererea in care se invoca alte motive decat cele prevazute la art. 40 si 41.

(3) Sunt, de asemenea, inadmisibile cererea de recuzare privitoare la alti judecatori decat cei prevazuti la art. 45, precum si cererea indreptata impotriva aceluiasi judecator pentru acelasi motiv de incompatibilitate.

(4) Nerespectarea conditiilor prezentului articol atrage inadmisibilitatea cererii de recuzare. In acest caz, inadmisibilitatea se constata chiar de completul in fata caruia s-a formulat cererea de recuzare, cu participarea judecatorului recuzat.

Abtinerea judecatorului recuzat

Art. 47. - (1) Judecatorul impotriva caruia este formulata o cerere de recuzare poate declara ca se abtine.

(2) Declaratia de abtinere se solutioneaza cu prioritate.

(3) In caz de admitere a declaratiei de abtinere, cererea de recuzare, indiferent de motivul acesteia, va fi respinsa, prin aceeasi incheiere, ca ramasa fara obiect.

(4) In cazul in care declaratia de abtinere se respinge, prin aceeasi incheiere instanta se va pronunta si asupra cererii de recuzare.

Starea cauzei pana la solutionarea cererii

Art. 48. - (1) Pana la solutionarea declaratiei de abtinere nu se va face niciun act de procedura in cauza.

(2) Formularea unei cereri de recuzare nu determina suspendarea judecatii. Cu toate acestea, pronuntarea solutiei in cauza nu poate avea loc decat dupa solutionarea cererii de recuzare.

Compunerea completului de judecata

Art. 49. - (1) Abtinerea sau recuzarea se solutioneaza de un alt complet al instantei respective, in compunerea caruia nu poate intra judecatorul recuzat sau care a declarat ca se abtine. Dispozitiile art. 46 alin. (4) raman aplicabile.

(2) Cand, din pricina abtinerii sau recuzarii, nu se poate alcatui completul de judecata, cererea se judeca de instanta ierarhic superioara.

Procedura de solutionare a abtinerii sau a recuzarii

Art. 50. - (1) Instanta hotaraste de indata, in camera de consiliu, fara prezenta partilor si ascultandu-l pe judecatorul recuzat sau care a declarat ca se abtine, numai daca apreciaza ca este necesar. In aceleasi conditii, instanta va putea asculta si partile.

(2) In cazul in care la acelasi termen s-au formulat cereri de recuzare si de abtinere pentru motive diferite, acestea vor fi judecate impreuna.

(3) Nu se admite interogatoriul ca mijloc de dovada a motivelor de recuzare.

(4) In cazul admiterii abtinerii sau recuzarii intemeiate pe dispozitiile art. 41 alin. (1) pct. 10, instanta va stabili care dintre judecatori nu va lua parte la judecarea pricinii.

(5) Abtinerea sau recuzarea se solutioneaza printr-o incheiere care se pronunta in sedinta publica.

(6) Daca abtinerea sau, dupa caz, recuzarea a fost admisa, judecatorul se va retrage de la judecarea pricinii. In acest caz, incheierea va arata in ce masura actele indeplinite de judecator urmeaza sa fie pastrate.

Procedura de solutionare de catre instanta superioara

Art. 51. - (1) Instanta superioara investita cu judecarea abtinerii sau recuzarii in situatia prevazuta la art. 49 alin. (2) va dispune, in caz de admitere a cererii, trimiterea pricinii la o alta instanta de acelasi grad din circumscriptia sa.

(2) Daca cererea este respinsa, pricina se inapoiaza instantei inferioare.

Caile de atac

Art. 52. - (1) Incheierea prin care s-a respins recuzarea poate fi atacata numai de parti, odata cu hotararea prin care s-a solutionat cauza. Cand aceasta din urma hotarare este definitiva, incheierea va putea fi atacata cu recurs, la instanta ierarhic superioara, in termen de 5 zile de la comunicarea acestei hotarari.

(2) Incheierea prin care s-a incuviintat sau s-a respins abtinerea, cea prin care s-a incuviintat recuzarea, precum si incheierea prin care s-a respins recuzarea in cazul prevazut la art. 47 alin. (3) nu sunt supuse niciunei cai de atac.

(3) In cazul prevazut la alin. (1), daca instanta de apel constata ca recuzarea a fost in mod gresit respinsa, reface toate actele de procedura si, daca apreciaza ca este necesar, dovezile administrate la prima instanta. Cand instanta de recurs constata ca recuzarea a fost gresit respinsa, ea va casa hotararea, dispunand trimiterea cauzei

spre rejudecare la instanta de apel sau, atunci cand calea de atac a apelului este suprimata, la prima instanta.

Incompatibilitatea altor participanti

Art. 53. - Dispozitiile prezentului capitol se aplica in mod corespunzator si procurorilor, magistratilor-asistenti, asistentilor judiciari si grefierilor.

CAPITOLUL II Partile

Enumerarea

Art. 54. - Sunt parti reclamantul si paratul, precum si, in conditiile legii, tertele persoane care intervin voluntar sau fortat in proces.

SECȚIUNEA 1 Folosinta si exercitiul drepturilor procedurale

Capacitatea procesuala de folosinta

Art. 55. - (1) Poate fi parte in judecata orice persoana care are folosinta drepturilor civile.

(2) Cu toate acestea, pot sta in judecata asociatiile, societatile sau alte entitati fara personalitate juridica, daca sunt constituite potrivit legii.

(3) Lipsa capacitatii procesuale de folosinta poate fi invocata in orice stare a procesului. Actele de procedura indeplinite de cel care nu are capacitate de folosinta sunt lovite de nulitate absoluta.

Capacitatea procesuala de exercitiu

Art. 56. - (1) Cel care are calitatea de parte isi poate exercita drepturile procedurale in nume propriu sau prin reprezentant, cu exceptia cazurilor in care legea prevede altfel.

(2) Partea care nu are exercitiul drepturilor procedurale nu poate sta in judecata decat daca este reprezentata, asistata ori autorizata in conditiile prevazute de legile sau, dupa caz, de statutele care ii reglementeaza capacitatea ori modul de organizare.

(3) Lipsa capacitatii de exercitiu a drepturilor procedurale poate fi invocata in orice stare a procesului.

(4) Actele de procedura indeplinite de cel care nu are exercitiul drepturilor procedurale sunt anulabile. Reprezentantul sau ocrotitorul legal al acestuia va putea insa confirma toate sau numai o parte din aceste acte.

(5) Cand instanta constata ca actul de procedura a fost indeplinit de o parte lipsita de capacitate de exercitiu va acorda un termen pentru confirmarea lui. Daca actul nu este confirmat, se va dispune anulara lui.

(6) Dispozitiile alin. (5) se aplica in mod corespunzator si persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa.

Curatela speciala

Art. 57. - (1) In caz de urgenta, daca persoana fizica lipsita de capacitatea de exercitiu a drepturilor civile nu are reprezentant legal, instanta, la cererea partii interesate, va numi un curator special, care sa o reprezinte pana la numirea reprezentantului legal, potrivit legii. De asemenea, instanta va numi un curator special in caz de conflict de interese intre reprezentantul legal si cel reprezentat sau cand o persoana juridica ori o entitate dintre cele prevazute la art. 55 alin. (2), chemata sa stea in judecata, nu are reprezentant.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa.

(3) Numirea acestor curatori se va face de instanta care judeca procesul, dintre avocatii anume desemnati in acest scop de barou pentru fiecare instanta judecatoreasca. Curatorul special are toate drepturile si obligatiile prevazute de lege pentru reprezentantul legal.

(4) Remunerarea provizorie a curatorului astfel numit se fixeaza de instanta, prin incheiere, stabilindu-se totodata si modalitatea de plata. La cererea curatorului, odata cu incetarea calitatii sale, tinandu-se seama de activitatea desfasurata, remuneratia va putea fi majorata.

SECȚIUNEA a 2-a

Persoanele care sunt impreuna reclamante sau parate

Conditiiile de existenta

Art. 58. - Mai multe persoane pot fi impreuna reclamante sau parate daca obiectul procesului este un drept ori o obligatie comuna, daca drepturile sau obligatiile lor au aceeasi cauza ori daca intre ele exista o stransa legatura.

Regimul juridic al coparticiparii procesuale

Art. 59. - (1) Actele de procedura, apararile si concluziile unuia dintre reclamanti sau parati nu le pot profita celorlalti si nici nu ii pot prejudicia.

(2) Cu toate acestea, daca prin natura raportului juridic sau in temeiul unei dispozitii a legii, efectele hotararii se intind asupra tuturor reclamantilor ori paratilor, actele de procedura indeplinite numai de unii dintre ei sau termenele incuviintate numai unora dintre ei pentru indeplinirea actelor de procedura profita si celorlalti. Cand actele de procedura ale unora sunt potrivnice celor facute de ceilalti, se va tine seama de actele cele mai favorabile.

(3) Reclamantii sau paratii care nu s-au infatisat ori nu au indeplinit un act de procedura in termen vor continua totusi sa fie citati, daca, potrivit legii, nu au termenul in cunostinta. Dispozitiile art. 197 sunt aplicabile.

SECȚIUNEA a 3-a Alte persoane care pot lua parte la judecata

§ 1. Interventia voluntara

Formele

Art. 60. - (1) Oricine are interes poate interveni intr-un proces care se judeca intre partile originare.

(2) Interventia este principala, cand intervenientul pretinde pentru sine, in tot sau in parte, dreptul dedus judecatii sau un drept strans legat de acesta.

(3) Interventia este accesorie, cand sprijina numai apararea uneia dintre parti.

Interventia principala

Art. 61. - (1) Cererea de interventie principala va fi facuta in forma prevazuta pentru cererea de chemare in judecata.

(2) Cererea poate fi facuta numai in fata primei instante, inainte de inchiderea dezbaterilor in fond.

(3) Cu acordul expres al partilor, interventia principala se poate face si in instanta de apel.

Interventia accesorie

Art. 62. - (1) Cererea de interventie accesorie va fi facuta in scris si va cuprinde elementele prevazute la art. 143 alin. (1), care se va aplica in mod corespunzator.

(2) Interventia accesorie poate fi facuta pana la inchiderea dezbaterilor, in tot cursul judecatii, chiar si in caile extraordinare de atac.

Procedura de judecata. Caile de atac

Art. 63. - (1) Instanta va comunica partilor cererea de interventie si copii de pe inscrisurile care o insotesc.

(2) Dupa ascultarea intervenientului si a partilor, instanta se va pronunta asupra admisibilitatii in principiu a interventiei, printr-o incheiere motivata.

(3) Incheierea de admitere in principiu nu se poate ataca decat odata cu fondul.

(4) Incheierea de respingere ca inadmisibila a cererii de interventie poate fi atacata in termen de 5 zile, care curge de la pronuntare pentru partea prezenta, respectiv de la comunicare pentru partea lipsa. Calea de atac este numai apelul daca incheierea a fost data in prima instanta, respectiv numai recursul la instanta ierarhic superioara in cazul in care incheierea a fost pronuntata in apel. Dosarul se inainteaza, in copie certificata pentru conformitate cu originalul, instantei competente sa solutioneze calea de atac in 24 de ore de la expirarea termenului. Intampinarea nu este obligatorie. Apelul sau, dupa caz, recursul se judeca in termen de cel mult 10 zile de la inregistrare.

Situatia intervenientului

Art. 64. - (1) Intervenientul devine parte in proces numai dupa admiterea in principiu a cererii sale.

(2) Intervenientul va prelua procedura in starea in care se afla in momentul aditerii interventiei, dar va putea solicita administrarea de probe. Actele de procedura ulterioare vor fi indeplinite si fata de el.

(3) In cazul interventiei principale, dupa admiterea in principiu, instanta va stabili un termen in care trebuie depusa intampinarea.

Judecarea cererii de interventie principala

Art. 65. - (1) Interventia principala se judeca odata cu cererea principala.

(2) Cand judecarea cererii principale ar fi intarziata prin cererea de interventie, instanta poate dispune disjungerea ei pentru a fi judecata separat, in afara de cazul in care intervenientul pretinde pentru sine, in tot sau in parte, insusi dreptul dedus judecatii. In caz de disjungere, instanta ramane in toate cazurile competenta sa solutioneze cererea de interventie.

(3) Nu se va dispune disjungerea nici atunci cand judecarea cererii de interventie ar fi intarziata de cererea principala.

(4) Interventia principala va fi judecata chiar daca judecarea cererii principale s-a stins prin unul dintre modurile prevazute de lege.

Judecarea cererii de interventie accesorie

Art. 66. - (1) Judecarea cererii de interventie accesorie nu poate fi disjuncta de judecarea cererii principale, iar instanta este obligata sa se pronunte asupra acesteia prin aceeasi hotarare, odata cu fondul.

(2) Intervenientul accesoriu poate sa savarseasca numai actele de procedura care nu contravin interesului partii in favoarea careia a intervenit.

(3) Dupa admiterea in principiu, intervenientul accesoriu poate sa renunte la judecarea cererii de interventie doar cu acordul partii pentru care a intervenit.

(4) Calea de atac exercitata de intervenientul accesoriu se socoteste neavenita daca partea pentru care a intervenit nu a exercitat calea de atac, a renuntat la calea de atac exercitata ori aceasta a fost anulata, perimata sau respinsa fara a fi cercetata in fond.

§ 2. Interventia fortata

I. Chemarea in judecata a altei persoane

Formularea cererii. Termenele

Art. 67. - (1) Oricare dintre parti poate sa cheme in judecata o alta persoana care ar putea sa pretinda, pe calea unei cereri separate, aceleasi drepturi ca si reclamantul.

(2) Cererea facuta de reclamant sau de intervenientul principal se va depune cel mai tarziu pana la terminarea cercetarii procesului inaintea primei instante.

(3) Cererea facuta de parat se va depune in termenul prevazut pentru depunerea intampinarii inaintea primei instante, iar daca intampinarea nu este obligatorie, cel mai tarziu la primul termen de judecata.

Comunicarea cererii

Art. 68. - (1) Cererea va fi motivata si, impreuna cu inscrisurile care o insotesc, se va comunica atat celui chemat in judecata, cat si partii potrivnice.

(2) La exemplarul cererii destinat tertului se vor alatura copii de pe cererea de chemare in judecata, intampinare si de pe inscrisurile de la dosar.

(3) Dispozitiile art. 63 si 64 se aplica in mod corespunzator.

Pozitia tertului in proces

Art. 69. - Cel chemat in judecata dobandeste pozitia procesuala de reclamant, iar hotararea isi produce efectele si in privinta sa.

Scoaterea paratului din proces

Art. 70. - (1) In cazul prevazut la art. 69, cand paratul, chemat in judecata pentru o datorie baneasca, recunoaste datoria si declara ca vrea sa o execute fata de cel caruia ii va fi stabilit dreptul pe cale judecatoreasca, el va fi scos din proces, daca a consemnat la dispozitia instantei suma datorata.

(2) Tot astfel, paratul, chemat in judecata pentru predarea unui bun sau a folosintei acestuia, va fi scos din proces daca declara ca va preda bunul celui al carui drept va fi stabilit prin hotarare judecatoreasca. Bunul in litigiu va fi pus sub sechestru judiciar de catre instanta investita cu judecarea cauzei, dispozitiile art. 959 si urmatoarele fiind aplicabile.

(3) In aceste cazuri, judecata va continua numai intre reclamant si tertul chemat in judecata. Hotararea se va comunica si paratului, caruia ii este opozabila.

II. Chemarea in garantie

Conditii

Art. 71. - (1) Partea interesata poate sa cheme in garantie o terta persoana, impotriva careia ar putea sa se indrepte cu o cerere separata in garantie sau in despagubiri.

(2) In aceleasi conditii, cel chemat in garantie poate sa cheme in garantie o alta persoana.

Formularea cererii. Termenele

Art. 72. - (1) Cererea va fi facuta in forma prevazuta pentru cererea de chemare in judecata.

(2) Cererea facuta de reclamant sau de intervenientul principal se va depune cel mai tarziu pana la terminarea cercetarii procesului inaintea primei instante.

(3) Cererea facuta de parat se va depune in termenul prevazut pentru depunerea intampinarii inaintea primei instante, iar daca intampinarea nu este obligatorie, cel mai tarziu la primul termen de judecata.

Procedura de judecata

Art. 73. - (1) Instanta va comunica celui chemat in garantie cererea si copii de pe inscrisurile ce o insotesc si va stabili termenul pana la care acesta trebuie sa depuna intampinare. In acelasi termen, poate fi facuta si cererea prevazuta la art. 71 alin. (2).

(2) Dispozitiile art. 63 si art. 64 alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator.

(3) In termenul stabilit potrivit art. 64 alin. (3), cel chemat in garantie trebuie sa depuna intampinare si poate sa formuleze cererea prevazuta la art. 71 alin. (2).

(4) Cererea de chemare in garantie se judeca odata cu cererea principala. Cu toate acestea, daca judecarea cererii principale ar fi intarziata prin cererea de chemare in garantie, instanta poate dispune disjungerea ei pentru a o judeca separat. In acest din urma caz, judecarea cererii de chemare in garantie va fi suspendata pana la solutionarea cererii principale.

III. Aratarea titularului dreptului

Conditii

Art. 74. - Paratul care detine un bun pentru altul sau care exercita in numele altuia un drept asupra unui lucru va putea arata pe acela in numele caruia detine lucrul sau exercita dreptul, daca a fost chemat in judecata de o persoana care pretinde un drept real asupra lucrului.

Formularea cererii. Termenul

Art. 75. - Cererea va fi motivata si se va depune inaintea primei instante in termenul prevazut de lege pentru depunerea intampinarii. Daca intampinarea nu este obligatorie, cererea se poate face cel mai tarziu la primul termen de judecata.

Procedura de judecata

Art. 76. - (1) Cererea, impreuna cu inscrisurile care o insotesc si o copie de pe cererea de chemare in judecata, vor fi comunicate celui aratat ca titular al dreptului.

(2) Dispozitiile art. 63 si 64 se aplica in mod corespunzator.

(3) Daca acela aratat ca titular al dreptului recunoaste sustinerile paratului si reclamantul consimte, el va lua locul paratului, care va fi scos din proces.

(4) Daca reclamantul nu este de acord cu inlocuirea sau cand cel aratat ca titular nu se infatiseaza sau contesta cele sustinute de parat, tertul dobandeste calitatea de intervenient principal, dispozitiile art. 61 si art. 63-65 aplicandu-se in mod corespunzator.

IV. Introducerea fortata in cauza, din oficiu, a altor persoane

Conditii. Termenul

Art. 77. - (1) In cazurile expres prevazute de lege, precum si in procedura necontencioasa, judecatorul va dispune din oficiu introducerea in cauza a altor persoane, chiar daca partile se impotrivesc.

(2) In materie contencioasa, cand raportul juridic dedus judecatii o impune, judecatorul va pune in discutia partilor necesitatea introducerii in cauza a altor

persoane. Daca niciuna dintre parti nu solicita introducerea in cauza a tertului, iar judecatorul apreciaza ca pricina nu poate fi solutionata fara participarea tertului, va respinge cererea, fara a se pronunta pe fond.

(3) Introducerea in cauza va fi dispusa, prin incheiere, pana la terminarea cercetarii procesului inaintea primei instante.

(4) Cand necesitatea introducerii in cauza a altor persoane este constatata cu ocazia deliberarii, instanta va repune cauza pe rol, dispunand citarea partilor.

(5) Hotararea prin care cererea a fost respinsa in conditiile alin. (2) este supusa numai apelului.

Procedura de judecata

Art. 78. - (1) Cel introdus in proces va fi citat, odata cu citatia comunicandu-i-se, in copie, si incheierea prevazuta la art. 77 alin. (3), cererea de chemare in judecata, intampinarea, precum si inscrisurile anexate acestora. Prin citatie i se va comunica si termenul pana la care va putea sa arate exceptiile, dovezile si celelalte mijloace de aparare de care intelege sa se foloseasca.

(2) El va lua procedura in starea in care se afla in momentul introducerii in proces. Instanta, la cererea celui introdus in proces, va putea dispune readministrarea probelor sau administrarea de noi probe. Actele de procedura ulterioare vor fi indeplinite si fata de acesta.

SECȚIUNEA a 4-a Reprezentarea partilor in judecata

§ 1. Dispozitii generale

Formele reprezentarii

Art. 79. - (1) Partile pot sa exercite drepturile procedurale personal sau prin reprezentant. Reprezentarea poate fi legala, conventionala sau judiciara.

(2) Persoanele fizice lipsite de capacitate de exercitiu vor sta in judecata prin reprezentant legal.

(3) Partile pot sa stea in judecata printr-un reprezentant ales, in conditiile legii, cu exceptia cazului in care legea impune prezenta lor personala in fata instantei.

(4) Cand legea prevede sau cand circumstantele cauzei o impun pentru a se asigura dreptul la un proces echitabil, judecatorul poate numi pentru oricare parte din proces un reprezentant in conditiile art. 57 alin. (3), aratand in incheiere limitele si durata reprezentarii.

(5) Cand dreptul de reprezentare izvoraste din lege sau dintr-o hotarare judecatoreasca, asistarea reprezentantului de catre un avocat nu este obligatorie. Dispozitiile art. 82 alin. (3) si art. 83 alin. (2) sunt aplicabile.

Limitele reprezentarii. Continuarea judecarii procesului

Art. 80. - (1) Renuntarea la judecata sau la dreptul dedus judecatii, achiesarea la hotararea pronuntata, incheierea unei tranzactii, precum si orice alte acte procedurale de dispozitie nu se pot face de reprezentant decat in baza unui mandat special ori cu incuviintarea prealabila a instantei sau a autoritatii administrative competente.

(2) Actele procedurale de dispozitie prevazute la alin. (1), facute in orice proces de reprezentantii minorilor, ai persoanelor puse sub interdictie si ai disparutilor, nu vor impiedica judecarea cauzei, daca instanta apreciaza ca ele nu sunt in interesul acestor persoane.

Lipsa dovezii calitatii de reprezentant

Art. 81. - (1) Cand instanta constata lipsa dovezii calitatii de reprezentant a celui care a actionat in numele partii, va da un termen scurt pentru acoperirea lipsurilor. Daca acestea nu se acopera, cererea va fi anulata.

(2) Exceptia lipsei dovezii calitatii de reprezentant inaintea primei instante nu poate fi invocata pentru prima oara in calea de atac.

§ 2. Dispozitii speciale privind reprezentarea conventionala

Reprezentarea conventionala a persoanelor fizice

Art. 82. - (1) In fata primei instante, precum si in apel, persoanele fizice pot fi reprezentate de catre avocat sau alt mandatar. Daca mandatul este dat unei alte persoane decat unui avocat, mandatarul nu poate pune concluzii asupra exceptiilor procesuale si asupra fondului decat prin avocat, atat in etapa cercetarii procesului, cat si in etapa dezbaterilor.

(2) In cazul in care mandatarul persoanei fizice este sot sau o ruda pana la gradul al doilea inclusiv, acesta poate pune concluzii in fata oricarei instante, fara sa fie asistat de avocat, daca este licentiat in drept.

(3) La redactarea cererii si a motivelor de recurs, precum si in exercitarea si sustinerea recursului, persoanele fizice vor fi asistate si, dupa caz, reprezentate, sub sanctiunea nulitatii, numai de catre un avocat, in conditiile legii, cu exceptia cazurilor prevazute la art. 13 alin. (2).

(4) In cazul contestatiei in anulare si al revizuirii, dispozitiile prezentului articol se aplica in mod corespunzator.

Reprezentarea conventionala a persoanelor juridice

Art. 83. - (1) Persoanele juridice pot fi reprezentate conventional in fata instantelor de judecata numai prin consilier juridic sau avocat, in conditiile legii.

(2) La redactarea cererii si a motivelor de recurs, cat si in exercitarea si sustinerea recursului, persoanele juridice vor fi asistate si, dupa caz, reprezentate, sub sanctiunea nulitatii, numai de catre un avocat sau consilier juridic, in conditiile legii.

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si entitatilor aratate la art. 55 alin. (2).

Forma mandatului

Art. 84. - (1) Imputernicirea de a reprezenta o persoana fizica data mandatarului care nu are calitatea de avocat se dovedeste prin in scris autentic.

(2) In cazurile prevazute la alin. (1), dreptul de reprezentare mai poate fi dat si prin declaratie verbala, facuta in instanta si consemnata in incheierea de sedinta, cu aratarea limitelor si a duratei reprezentarii.

(3) Imputernicirea de a reprezenta o persoana fizica sau o persoana juridica data unui avocat ori consilier juridic se dovedeste prin in scris, potrivit legilor de organizare si exercitare a profesiei.

Mandatul general

Art. 85. - Mandatarul cu procura generala poate sa il reprezinte in judecata pe mandant, numai daca acest drept i-a fost dat anume. Daca cel care a dat procura generala nu are domiciliu si nici resedinta in tara sau daca procura este data unui prepus, dreptul de reprezentare in judecata se presupune dat.

Continutul mandatului

Art. 86. - (1) Mandatul este presupus dat pentru toate actele procesuale indeplinite in fata aceleiasi instante; el poate fi insa restrans, in mod expres, la anumite acte.

(2) Avocatul care a reprezentat sau asistat partea la judecarea procesului poate face, chiar fara mandat, orice acte pentru pastrarea drepturilor supuse unui termen si care s-ar pierde prin neexercitarea lor la timp si poate, de asemenea, sa introduca orice cale de atac impotriva hotararii pronuntate. In aceste cazuri, toate actele de procedura se vor indeplini numai fata de parte. Sustinerea caii de atac se poate face numai in temeiul unei noi imputerniciri.

Incetarea mandatului

Art. 87. - Mandatul nu inceteaza prin moartea celui care l-a dat si nici daca acesta a devenit incapabil. Mandatul dainuieste pana la retragerea lui de catre mostenitori sau de catre reprezentantul legal al incapabilului.

Renuntarea la mandat si revocarea mandatului

Art. 88. - (1) Renuntarea la mandat sau revocarea acestuia nu poate fi opusa celeilalte parti decat de la comunicare, afara numai daca a fost facuta in sedinta de judecata si in prezenta ei.

(2) Mandatarul care renunta la imputernicire este tinut sa instiinteze atat pe cel care i-a dat mandatul, cat si instanta, cu cel putin 15 zile inainte de termenul imediat urmator renuntarii. Mandatarul nu poate renunta la mandat in cursul termenului de exercitare a cailor de atac.

SECȚIUNEA a 5-a Asistenta judiciara

Condițiile de acordare

Art. 89. - (1) Cel care nu este in stare sa faca fata cheltuielilor pe care le presupune declansarea si sustinerea unui proces civil, fara a primejdui propria sa intretinere sau a familiei sale, poate beneficia de asistenta judiciara, in conditiile legii speciale privind ajutorul public judiciar.

(2) Asistenta judiciara cuprinde:

a) acordarea de scutiri, reduceri, esalonari sau amanari pentru plata taxelor judiciare prevazute de lege;

- b) apararea si asistenta gratuita printr-un avocat desemnat de barou;
 - c) orice alte modalitati prevazute de lege.
- (3) Asistenta judiciara poate fi acordata oricand in cursul procesului, in tot sau numai in parte.

CAPITOLUL III

Participarea Ministerului Public in procesul civil

Modalitatile de participare

Art. 90. - (1) Procurorul poate porni orice actiune civila, ori de cate ori este necesar pentru apararea drepturilor si intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdictie si ale disparutilor, precum si in alte cazuri expres prevazute de lege.

(2) Procurorul poate sa puna concluzii in orice proces civil, in oricare faza a acestuia, daca apreciaza ca este necesar pentru apararea ordinii de drept, a drepturilor si intereselor cetatenilor.

(3) In cazurile anume prevazute de lege, participarea si punerea concluziilor de catre procuror sunt obligatorii, sub sanctiunea nulitatii absolute a hotararii.

(4) Procurorul poate sa exercite caile de atac impotriva hotararilor pronuntate in cazurile prevazute la alin. (1), chiar daca nu a pornit actiunea civila, precum si atunci cand a participat la judecata, in conditiile legii.

(5) Procurorul poate sa ceara punerea in executare a oricaror titluri executorii emise in favoarea persoanelor prevazute la alin. (1).

(6) In toate cazurile, Ministerul Public nu datoreaza taxe de timbru si nici cautiune.

Efectele fata de titularul dreptului

Art. 91. - In cazurile prevazute la art. 90 alin. (1), titularul dreptului va fi introdus in proces si se va putea prevala de dispozitiile art. 400, 402, 403 si 432-434, iar daca procurorul isi va retrage cererea, va putea cere continuarea judecatii sau a executarii silite.

TITLUL III

Competenta instantelor judecatoresti

CAPITOLUL I

Competenta materiala

SECȚIUNEA 1

Competenta dupa materie si valoare

Judecatoria

Art. 92. - Judecatoriile judeca:

1. in prima instanta, urmatoarele cereri al caror obiect este evaluabil sau, dupa caz, neevaluabil in bani:

- a) cererile privitoare la nulitatea, anularea sau desfacerea casatoriei;
- b) cererile privind incredintarea copilului minor sau incuviintarea parintelui de a avea legaturi personale cu acesta, precum si cererile de inapoiere a copilului minor de la persoanele care il detin fara niciun drept;

- c) cererile privind obligatia legala de intretinere;
 - d) cererile referitoare la inregistrările in registrele de stare civila, potrivit legii;
 - e) cererile avand ca obiect administrarea cladirilor cu mai multe etaje, apartamente sau spatii aflate in proprietatea exclusiva a unor persoane diferite, precum si cele privind raporturile juridice stabilite de asociatiile de proprietari cu alte persoane fizice sau persoane juridice, dupa caz;
 - f) cererile de evacuare;
 - g) cererile referitoare la servitutile privind zidurile si santurile comune, distanta constructiilor si plantatiilor, dreptul de trecere, precum si la alte servituti ori ingradiri ale dreptului de proprietate prevazute de lege, stabilite de parti ori instituite pe cale judecatoreasca;
 - h) cererile privitoare la stramutarea de hotare si cererile in granituire;
 - i) cererile posesorii;
 - j) cererile privind obligatiile de a face, neevaluabile in bani;
 - k) cererile de imparteala judiciara, indiferent de valoare;
 - l) orice cereri evaluabile in bani in valoare de pana la 100.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea partilor, profesionisti sau neprofesionisti;
2. caile de atac impotriva hotararilor autoritatilor administratiei publice cu activitate jurisdictionala si ale altor organe cu astfel de activitate, in cazurile prevazute de lege;
3. orice alte cereri date prin lege in competenta lor.

Tribunalul

Art. 93. - Tribunalele judeca:

- 1. in prima instanta:
 - a) cererile evaluabile in bani in valoare mai mare de 100.000 lei, indiferent de calitatea partilor, profesionisti sau neprofesionisti;
 - b) cererile privind navigatia civila si activitatea in porturi;
 - c) cererile in materie de contencios administrativ, in afara de cele date in competenta curtilor de apel;
 - d) cererile in materie de proprietate intelectuala;
 - e) conflictele de munca, cu exceptia celor date in competenta altor instante;
 - f) cererile in materie de asigurari sociale;
 - g) cererile in materie de expropriere;
 - h) cererile pentru recunoasterea, precum si cele pentru incuviintarea executarii silite, potrivit legii, a hotararilor judecatoresti si a altor titluri executorii pronuntate ori, dupa caz, emise in alta tara;
 - i) cererile pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare;
 - j) orice alte cereri care nu sunt date prin lege in competenta altor instante;
- 2. ca instante de apel, apelurile declarate impotriva hotararilor pronuntate de judecatorii in prima instanta;
- 3. ca instante de recurs, in cazurile anume prevazute de lege;
- 4. orice alte cereri date prin lege in competenta lor.

Curtea de apel

Art. 94. - Curtile de apel judeca:

- 1. in prima instanta, cererile in materie de contencios administrativ privind actele autoritatilor si institutiilor centrale;

2. ca instante de apel, apelurile declarate impotriva hotararilor pronuntate de tribunale in prima instanta;
3. ca instante de recurs, in cazurile anume prevazute de lege;
4. orice alte cereri date prin lege in competenta lor.

Inalta Curte de Casatie si Justitie

Art. 95. - Inalta Curte de Casatie si Justitie judeca:

1. recursurile declarate impotriva hotararilor curtilor de apel, precum si a altor hotarari, in cazurile prevazute de lege;
2. recursurile in interesul legii;
3. cererile in vederea pronuntarii unei hotarari prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept;
4. orice alte cereri date prin lege in competenta sa.

SECȚIUNEA a 2-a

Determinarea competentei dupa valoarea obiectului cererii introdutive de instanta

Regulile generale

Art. 96. - (1) Competenta se determina dupa valoarea obiectului cererii aratata in capatul principal de cerere.

(2) Pentru stabilirea valorii, nu se vor avea in vedere dobanzile, penalitatile, fructele sau alte asemenea venituri ori cheltuieli cerute ca accesorii pretentiei principale, scadente ori ajunse la scadenta in cursul judecatii. De asemenea, nu se vor avea in vedere nici prestatiile periodice ajunse la scadenta in cursul judecatii.

(3) In caz de contestatie, valoarea se stabileste dupa inscrisurile prezentate si explicatiile date de parti.

Cazul mai multor capete principale de cerere

Art. 97. - (1) Cand reclamantul a sesizat instanta cu mai multe capete principale de cerere intemeiate pe fapte ori cauze diferite, competenta se stabileste in raport cu valoarea sau, dupa caz, cu natura ori obiectul fiecarei pretentii in parte. Daca unul dintre capetele de cerere este de competenta altei instante, instanta sesizata va dispune disjungerea si isi va declina in mod corespunzator competenta.

(2) In cazul in care mai multe capete principale de cerere intemeiate pe un titlu comun ori avand aceeasi cauza sau chiar cauze diferite, dar aflate in stransa legatura, au fost deduse judecatii printr-o unica cerere de chemare in judecata, instanta competenta sa le solutioneze se determina tinandu-se seama de acea pretentie care atrage competenta unei instante de grad mai inalt.

Cererea formulata de mai multi reclamanti

Art. 98. - (1) Daca mai multi reclamanti, prin aceeasi cerere de chemare in judecata, formuleaza pretentii proprii impotriva aceluiasi parat, invocand raporturi juridice distincte si neaflate intr-o legatura care sa faca necesara judecarea lor impreuna, determinarea instantei competente se face cu observarea valorii sau, dupa caz, a naturii ori obiectului fiecarei pretentii in parte.

(2) Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si atunci cand unul sau mai multi reclamanti formuleaza, prin aceeasi cerere de chemare in judecata, pretentii impotriva mai multor parati, invocand raporturi juridice distincte si fara legatura intre ele.

Valoarea cererii in cazuri speciale

Art. 99. - (1) In cererile privitoare la executarea unui contract ori a unui alt act juridic, pentru stabilirea competentei instantei se va tine seama de valoarea obiectului acestuia sau, dupa caz, de aceea a partii din obiectul dedus judecatii.

(2) Aceeasi valoare va fi avuta in vedere si in cererile privind constatarea nulitatii absolute, anularea, rezolutiunea sau rezilierea actului juridic, chiar daca nu se solicita si repunerea partilor in situatia anterioara, precum si in cererile privind constatarea existentei sau inexistentei unui drept.

(3) In cererile de aceeaasi natura, privitoare la contracte de locatiune ori de leasing, precum si in acelea privitoare la predarea sau restituirea bunului inchiriat ori arendat, valoarea cererii se socoteste dupa chiria sau arenda anuala.

Cererea de plata partiala

Art. 100. - Cand prin actiune se cere plata unei parti dintr-o creanta, valoarea cererii se socoteste dupa partea pretinsa de reclamant ca fiind exigibila.

Cererea privind prestatii succesive

Art. 101. - In cererile care au ca obiect un drept la prestatii succesive, daca durata existentei dreptului este nedeterminata, valoarea lor se socoteste dupa valoarea prestatiei anuale datorate.

Cererile in materie imobiliara

Art. 102. - (1) In cererile avand ca obiect un drept de proprietate sau alte drepturi reale asupra unui imobil, valoarea lor se determina in functie de valoarea impozabila, stabilita potrivit legislatiei fiscale.

(2) In cazul in care valoarea impozabila nu este stabilita, sunt aplicabile dispozitiile art. 96.

Cererile in materie de mostenire

Art. 103. - In materie de mostenire, competenta dupa valoare se determina fara scaderea sarcinilor sau datorilor mostenirii.

Dispozitiile speciale

Art. 104. - (1) Instanta legal investita potrivit dispozitiilor referitoare la competenta dupa valoarea obiectului cererii ramane competenta sa judece chiar daca, ulterior investirii, intervin modificari in ceea ce priveste quantumul valorii aceluiasi obiect.

(2) Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si la judecarea cailor de atac.

CAPITOLUL II Competenta teritoriala

Regula generala

Art. 105. - (1) Cererea de chemare in judecata se introduce la instanta in a carei circumscriptie domiciliaza sau isi are sediul paratul, daca legea nu prevede altfel.

(2) Instanta ramane competenta sa judece procesul chiar daca, ulterior sesizarii, paratul isi schimba domiciliul sau sediul.

Cazul paratului cu domiciliul in strainatate sau necunoscut

Art. 106. - Daca paratul are domiciliul sau, dupa caz, sediul in strainatate ori acesta este necunoscut, cererea se introduce la instanta din tara in a carei circumscriptie se afla resedinta acestuia, iar daca nu are nici resedinta cunoscuta, la instanta in a carei circumscriptie reclamantul isi are domiciliul, sediul, resedinta ori reprezentanta, dupa caz.

Cazul persoanei juridice care are dezmembraminte

Art. 107. - Cererea de chemare in judecata impotriva unei persoane juridice de drept privat se poate face si la instanta locului unde ea are un dezmembramant fara personalitate juridica, pentru obligatiile ce urmeaza a fi executate in acel loc sau care izvorasc din acte incheiate prin reprezentantul dezmembramentului ori din fapte savarsite de acesta.

Cererile indreptate impotriva unei entitati fara personalitate juridica

Art. 108. - Cererea de chemare in judecata impotriva unei asociatii, societati sau altei entitati fara personalitate juridica, constituita potrivit legii, se poate introduce la instanta competenta pentru persoana careia, potrivit intelegerii dintre membri, i s-a incredintat conducerea sau administrarea acesteia. In cazul lipsei unei asemenea persoane, cererea se va putea introduce la instanta competenta pentru oricare dintre membrii entitatii respective.

Cererile indreptate impotriva persoanelor juridice de drept public

Art. 109. - (1) Cererile indreptate impotriva statului, autoritatilor si institutiilor centrale, precum si a altor persoane juridice de drept public pot fi introduse la instantele din capitala tarii sau la cele din resedinta judetului unde isi are domiciliul reclamantul.

(2) Cand mai multe judecatorii din circumscriptia aceluiasi tribunal sunt deopotrivă competente, cererile in care figureaza persoanele aratate la alin. (1) se introduc la judecatoria din localitatea de resedinta a judetului, iar in municipiul Bucuresti, la Judecatoria Sectorului 4.

Pluralitatea de parati

Art. 110. - Cererea de chemare in judecata a mai multor parati poate fi introdusa la instanta competenta pentru oricare dintre acestia; in cazul in care printre parati sunt

si obligati accesoriu, cererea se introduce la instanta competenta pentru oricare dintre debitorii principali.

Competenta teritoriala alternativa

Art. 111. - (1) In afara de instantele prevazute la art. 105-110, mai sunt competente:

1. instanta domiciliului reclamantului, in cererile privitoare la stabilirea filiatiei;
 2. instanta in a carei circumscriptie domiciliaza creditorul reclamant, in cererile referitoare la obligatia de intretinere, inclusiv cele privind alocatiile de stat pentru copii;
 3. instanta locului prevazut in contract pentru executarea, fie chiar in parte, a obligatiei, in cazul cererilor privind executarea, nulitatea, anularea, rezolutiunea, rezilierea sau denuntarea unilaterala a unui contract;
 4. instanta locului unde se afla imobilul, pentru cererile ce izvorasc dintr-un raport de locatiune a imobilului;
 5. instanta locului unde se afla imobilul, pentru cererile in prestatie tabulara, in justificare tabulara sau in rectificare tabulara;
 6. instanta locului de plecare sau de sosire, pentru cererile ce izvorasc dintr-un contract de transport;
 7. instanta locului de plata, in cererile privitoare la obligatiile ce izvorasc dintr-o cambie, cec, bilet la ordin sau dintr-un alt titlu de valoare;
 8. instanta domiciliului consumatorului, in cererile avand ca obiect executarea, constatarea nulitatii absolute, anularea, rezolutiunea, rezilierea sau denuntarea unilaterala a contractului incheiat cu un intreprinzator ori alt profesionist sau in cererile avand ca obiect repararea pagubelor produse consumatorilor;
 9. instanta in a carei circumscriptie s-a savarsit fapta ilicita sau s-a produs prejudiciul, pentru cererile privind obligatiile izvorate dintr-o asemenea fapta.
- (2) Cand paratul exercita in mod statornic, in afara domiciliului sau, o activitate profesionala ori o activitate agricola, comerciala, industrială sau altele asemenea, cererea de chemare in judecata se poate introduce si la instanta in circumscriptia careia se afla locul activitatii respective, pentru obligatiile patrimoniale nascute sau care urmeaza sa se execute in acel loc.

Cererile in materie de asigurari

Art. 112. - (1) In materie de asigurare, cererea privitoare la despagubiri se va putea face si la instanta in circumscriptia careia se afla:

1. domiciliul asiguratului;
2. bunurile asigurate;
3. locul unde s-a produs riscul asigurat.

(2) Alegerea competentei prin conventie este considerata ca nescrisa daca a fost facuta inainte de nasterea dreptului la despagubire.

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) nu se aplica insa in materie de asigurari maritime, fluviale si aeriene.

Alegerea instantei

Art. 113. - Reclamantul are alegerea intre mai multe instante deopotriva competente.

Cererile privitoare la imobile

Art. 114. - (1) Cererile privitoare la drepturile reale imobiliare se introduc numai la instanta in a carei circumscriptie este situat imobilul.

(2) Cand imobilul este situat in circumscriptiile mai multor instante, cererea se va face la instanta domiciliului sau resedintei paratului, daca aceasta se afla in vreuna dintre aceste circumscriptii, iar in caz contrar, la oricare dintre instantele in circumscriptiile carora se afla imobilul.

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica, prin asemanare, si in cazul actiunilor posesorii, actiunilor in granituire, actiunilor privitoare la ingradirile dreptului de proprietate imobiliara, precum si in cazul celor de imparteala judiciara a unui imobil, cand indiviziunea nu rezulta din succesiune.

Cererile privitoare la mostenire

Art. 115. - In materie de mostenire, pana la iesirea din indiviziune, sunt de competenta exclusiva a instantei celui din urma domiciliu al defunctului:

1. cererile privitoare la validitatea sau executarea dispozitiilor testamentare;
2. cererile privitoare la mostenire si la sarcinile acesteia, precum si cele privitoare la pretentiile pe care mostenitorii le-ar avea unul impotriva altuia;
3. cererile legatarilor sau ale creditorilor defunctului impotriva vreunuia dintre mostenitori sau impotriva executorului testamentar.

Cererile privitoare la societati

Art. 116. - Cererile in materie de societate, pana la sfarsitul lichidarii sau, dupa caz, al radierii societatii, sunt de competenta exclusiva a instantei in circumscriptia careia societatea isi are sediul principal.

Cererile privitoare la insolventa sau concordatul preventiv

Art. 117. - Cererile in materia insolventei sau concordatului preventiv sunt de competenta exclusiva a tribunalului in a carui circumscriptie isi are sediul debitorul.

Cererile impotriva unui consumator

Art. 118. - Cererile formulate de un intreprinzator sau alt profesionist impotriva unui consumator pot fi introduse numai la instanta domiciliului consumatorului. Dispozitiile art. 122 alin. (2) raman aplicabile.

CAPITOLUL III Dispozitii speciale

Cererile accesorii, aditionale si incidentale

Art. 119. - (1) Cererile accesorii, aditionale, precum si cele incidentale se judeca de instanta competenta pentru cererea principala, chiar daca ar fi de competenta materiala sau teritoriala a altei instante judecatoresti, cu exceptia cererilor prevazute la art. 117.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica si atunci cand competenta de solutionare a cererii principale este stabilita de lege in favoarea unei sectii specializate sau a unui complet specializat.

(3) Cand instanta este exclusiv competenta pentru una dintre parti, ea va fi exclusiv competenta pentru toate partile.

Apararile si incidentele procedurale

Art. 120. - (1) Instanta competenta sa judece cererea principala se va pronunta si asupra apararilor si exceptiilor, in afara celor care constituie chestiuni prejudiciale si care, potrivit legii, sunt de competenta exclusiva a altei instante.

(2) Incidentele procedurale sunt solutionate de instanta in fata careia se invoca, in afara de cazurile in care legea prevede in mod expres altfel.

Cererea in constatare

Art. 121. - In cererile pentru constatarea existentei sau inexistentei unui drept, competenta instantei se determina dupa regulile prevazute pentru cererile avand ca obiect realizarea dreptului.

Alegerea de competenta

Art. 122. - (1) Partile pot conveni in scris sau, in cazul litigiilor nascute, si prin declaratie verbala in fata instantei ca procesele privitoare la bunuri si la alte drepturi de care acestea pot sa dispuna sa fie judecate de alte instante decat acelea care, potrivit legii, ar fi competente teritorial sa le judece, in afara de cazul cand aceasta competenta este exclusiva.

(2) In litigiile din materia protectiei drepturilor consumatorilor, precum si in alte cazuri prevazute de lege, partile pot conveni alegerea instantei competente, in conditiile prevazute la alin. (1), numai dupa nasterea dreptului la despagubire. Orice conventie contrara este considerata ca nescrisa.

Competenta facultativa

Art. 123. - (1) In cazul in care cererea se introduce impotriva unui judecator care isi desfasoara activitatea la instanta competenta sa judece cauza, reclamantul poate sesiza una dintre instantele judecatoresti de acelasi grad aflate in circumscriptia oricareia dintre curtile de apel invecinate cu curtea de apel in a carei circumscriptie se afla instanta care ar fi fost competenta, potrivit legii.

(2) Daca un judecator are calitatea de reclamant intr-o cerere de competenta instantei la care isi desfasoara activitatea, paratul poate cere pana la primul termen de judecata la care este legal citat declinarea competentei, avand alegerea intre oricare dintre instantele de acelasi grad prevazute la alin. (1).

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul procurorilor, asistentilor judiciari si grefierilor.

Incidentele privind arbitrajul

Art. 124. - Competenta ce revine instantelor judecatoresti in legatura cu incidentele privind arbitrajul reglementat de prezentul cod apartine in toate cazurile tribunalului in circumscriptia caruia are loc arbitrajul.

CAPITOLUL IV

Incidente procedurale privitoare la competenta instantei

SECȚIUNEA 1

Necompetenta si conflictele de competenta

Exceptia de incompetenta

Art. 125. - (1) Incompetenta este de ordine publica sau privata.

(2) Incompetenta este de ordine publica:

1. in cazul incalcarii competentei generale, cand procesul nu este de competenta instantelor judecatoresti;

2. in cazul incalcarii competentei materiale, cand procesul este de competenta unei instante de alt grad;

3. in cazul incalcarii competentei teritoriale exclusive, cand procesul este de competenta unei alte instante de acelasi grad si partile nu o pot inlatura.

(3) In toate celelalte cazuri, incompetenta este de ordine privata.

Invocarea exceptiei

Art. 126. - (1) Incompetenta materiala si teritoriala de ordine publica trebuie invocata de parti ori de catre judecator la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate in fata primei instante, dar nu mai tarziu de terminarea cercetarii procesului in fata primei instante.

(2) Incompetenta generala a instantelor judecatoresti poate fi invocata de parti ori de catre judecator in orice stare a pricinii.

(3) Incompetenta de ordine privata poate fi invocata doar de catre parat prin intampinare.

(4) Daca incompetenta nu este de ordine publica, partea care a facut cererea la o instanta incompetenta nu va putea cere declararea incompetentei.

Solutionarea exceptiei

Art. 127. - (1) Cand in fata instantei de judecata se pune in discutie competenta acesteia, ea este obligata sa stabileasca instanta judecatoreasca competenta ori, daca este cazul, un alt organ cu activitate jurisdictionala competent.

(2) Daca instanta se declara competenta, va trece la judecarea pricinii. Incheierea poate fi atacata numai odata cu hotararea pronuntata in cauza.

(3) Daca instanta se declara incompetenta, hotararea nu este supusa niciunei cai de atac, dosarul fiind trimis de indata instantei judecatoresti competente sau, dupa caz, altui organ cu activitate jurisdictionala competent.

Conflictul de competenta. Cazurile

Art. 128. - Exista conflict de competenta:

1. cand doua sau mai multe instante se declara deopotriva competente sa judece acelasi proces;
2. cand doua sau mai multe instante si-au declinat reciproc competenta de a judeca acelasi proces sau, in cazul declinarilor succesive, daca ultima instanta investita isi declina la randul sau competenta in favoarea uneia dintre instantele care anterior s-au declarat incompetente.

Suspendarea procesului

Art. 129. - Instanta inaintea careia s-a ivit conflictul de competenta va suspenda din oficiu judecata cauzei si va inainta dosarul instantei competente sa solutioneze conflictul.

Solutionarea conflictului de competenta

Art. 130. - (1) Conflictul de competenta ivit intre doua instante judecatoresti se solutioneaza de instanta imediat superioara si comuna instantelor aflate in conflict.

(2) Conflictul nascut intre o instanta si Inalta Curte de Casatie si Justitie se judeca de Inalta Curte de Casatie si Justitie in Completul de 9 judecatori.

(3) Conflictul de competenta ivit intre o instanta judecatoreasca si un alt organ cu activitate jurisdictionala se rezolva de instanta judecatoreasca ierarhic superioara instantei in conflict.

(4) Instanta competenta sa judece conflictul va hotari, in camera de consiliu, fara citarea partilor. Hotararea este supusa numai recursului in termen de 5 zile de la comunicare, cu exceptia celei pronuntate de Completul de 9 judecatori de la Inalta Curte de Casatie si Justitie, care este definitiva.

Dispozitiile speciale

Art. 131. - (1) Dispozitiile prezentei sectiuni privitoare la exceptia de incompetenta si la conflictul de competenta se aplica prin asemanare si in cazul sectiilor specializate ale aceleiasi instante judecatoresti.

(2) Conflictul se va solutiona de sectia instantei stabilite potrivit art. 130 corespunzatoare sectiei inaintea careia s-a ivit conflictul.

(3) Conflictul dintre doua sectii ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie se solutioneaza de Completul de 9 judecatori.

(4) Dispozitiile alin. (1)-(3) se aplica in mod corespunzator si in cazul completelor specializate.

Probele administrate in fata instantei incompetente

Art. 132. - In cazul declararii incompetentei, dovezile administrate in fata instantei incompetente raman castigate judecatii si instanta competenta investita cu solutionarea cauzei nu va dispune refacerea lor decat pentru motive temeinice.

SECȚIUNEA a 2-a Litispendenza si conexitatea

Exceptia litispendentei

Art. 133. - (1) Nimeni nu poate fi chemat in judecata pentru aceeași cauza, același obiect și de aceeași parte, înaintea mai multor instanțe competente sau chiar înaintea aceleiași instanțe, prin cereri distincte.

(2) Exceptia litispendentei poate fi invocata de parti sau de instanta din oficiu in orice stare a procesului in fata instantelor de fond.

(3) Cand instantele sunt de același grad, exceptia se invoca înaintea instanței sesizate ulterior. Dacă exceptia se admite, dosarul va fi trimis de îndată primei instanțe investite.

(4) Cand instantele sunt de grad diferit, exceptia se invoca înaintea instanței de grad inferior. Dacă exceptia se admite, dosarul va fi trimis de îndată instanței de fond mai înalte în grad.

(5) Încheierea prin care s-a solutionat exceptia poate fi atacata numai odata cu fondul.

(6) Cand unul dintre procese se judeca in recurs, iar celalalt înaintea instantelor de fond, acestea din urma sunt obligate sa suspende judecata pana la solutionarea recursului.

(7) Dispozitiile alin. (2), (3) și (5) se aplica in mod corespunzator si atunci cand procesele identice se afla pe rolul aceleiași instanțe.

Exceptia conexitatii

Art. 134. - (1) Pentru asigurarea unei bune judecati, in prima instanta este posibila conexarea mai multor procese in care sunt aceleasi parti sau chiar impreuna cu alte parti si al caror obiect si cauza au intre ele o stransa legatura.

(2) Exceptia conexitatii poate fi invocata de parti sau din oficiu cel mai tarziu la primul termen de judecata înaintea instanței ulterior sesizate, care, prin încheiere, se va pronunța asupra exceptiei. Încheierea poate fi atacata numai odata cu fondul.

(3) Dosarul va fi trimis instanței mai întâi investite, în afara de cazul în care reclamantul și paratul cer trimiterea lui la una dintre celelalte instanțe.

(4) Cand una dintre cereri este de competenta exclusiva a unei instanțe, conexarea se va face la acea instanta.

(5) In orice stare a judecatii procesele conexe pot fi disjuse si judecate separat, daca numai unul dintre ele este in stare de judecata.

SECȚIUNEA a 3-a Stramutarea proceselor. Delegarea instantei

Temeiul stramutarii

Art. 135. - (1) Stramutarea procesului poate fi ceruta pentru motive de banuiala legitima sau de siguranta publica.

(2) Banuiala se considera legitima in cazurile in care exista indoiala cu privire la impartialitatea judecatorilor din cauza circumstantelor procesului, calitatii partilor ori unor relatii conflictuale locale.

(3) Constituie motiv de siguranta publica imprejurarile exceptionale care presupun ca judecata procesului la instanta competenta ar putea conduce la tulburarea ordinii publice.

Cererea de stramutare

Art. 136. - (1) Stramutarea pentru motiv de banuiala legitima sau de siguranta publica se poate cere in orice faza a procesului.

(2) Stramutarea pentru motiv de banuiala legitima poate fi ceruta de catre partea interesata, iar cea intemeiata pe motiv de siguranta publica, numai de catre procurorul general de la Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie.

Instanta competenta

Art. 137. - (1) Cererea de stramutare intemeiata pe motiv de banuiala legitima este de competenta instantei ierarhic superioare celei de la care se cere stramutarea. Ea se depune la instanta care judeca procesul a carui stramutare se cere, care o va inainta, de indata, instantei competente.

(2) Cererea de stramutare intemeiata pe motive de siguranta publica este de competenta Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care va instiinta, de indata, despre depunerea cererii instanta de la care se cere stramutarea.

(3) La primirea cererii de stramutare, instanta competenta sa o solutioneze va putea sa solicite dosarul cauzei.

Suspendarea judecarii procesului

Art. 138. - (1) La solicitarea celui interesat, completul de judecata poate dispune, daca este cazul, suspendarea judecarii procesului, cu darea unei cautiuni in quantum de 1.000 lei. Pentru motive temeinice, suspendarea poate fi dispusa in aceleasi conditii, fara citarea partilor, chiar inainte de primul termen de judecata.

(2) Incheierea asupra suspendarii nu se motiveaza si nu este supusa niciunei cai de atac.

(3) Masura suspendarii judecarii procesului va fi comunicata de urgenta instantei de la care s-a cerut stramutarea.

Judecarea cererii

Art. 139. - (1) Cererea de stramutare se judeca de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea partilor din proces.

(2) Hotararea asupra stramutarii se da fara motivare si este definitiva.

(3) Instanta de la care s-a cerut stramutarea va fi incunostintata, de indata, despre admiterea sau respingerea cererii de stramutare.

Efectele admiterii cererii

Art. 140. - (1) In caz de admitere a cererii de stramutare, procesul se trimite spre judecata unei alte instante de acelasi grad. Hotararea va arata in ce masura actele indeplinite de instanta inainte de stramutare urmeaza sa fie pastrate.

(2) In cazul in care instanta de la care s-a dispus stramutarea a savarsit acte de procedura sau a procedat intre timp la judecarea procesului, actele de procedura

indeplinite ulterior introducerii cererii de stramutare si hotararea pronuntata sunt desfiintate de drept prin efectul admitterii cererii de stramutare.

(3) Apelul sau, dupa caz, recursul impotriva hotararii date de instanta la care s-a stramutat procesul sunt de competenta instantelor ierarhic superioare acesteia. In caz de admitere a apelului sau recursului, trimiterea spre rejudecare, atunci cand legea o prevede, se va face la o instanta din circumscriptia celei care a solutionat calea de atac.

Reiterarea cererii

Art. 141. - Stramutarea procesului nu poate fi ceruta din nou, in afara de cazul in care noua cerere se intemeiaza pe imprejurari necunoscute la data solutionarii cererii anterioare sau ivite dupa solutionarea acesteia.

Delegarea instantei

Art. 142. - Cand, din cauza unor imprejurari exceptionale, instanta competenta este impiedicata un timp mai indelungat sa functioneze, Inalta Curte de Casatie si Justitie, la cererea partii interesate, va desemna o alta instanta de acelasi grad care sa judece procesul.

TITLUL IV Actele de procedura

CAPITOLUL I Forma cererilor

Conditiiile generale

Art. 143. - (1) Orice cerere adresata instantelor judecatoresti trebuie sa fie formulata in scris si sa cuprinda indicarea instantei careia ii este adresata, numele, prenumele, domiciliul sau resedinta partilor ori, dupa caz, denumirea si sediul lor, numele si prenumele, domiciliul sau resedinta reprezentantilor lor, daca este cazul, obiectul, valoarea pretentiei, daca este cazul, motivele cererii, precum si semnatura.

(2) In cazurile anume prevazute de lege, cererile facute in sedinta, la orice instanta, se pot formula si oral, facandu-se mentiune despre aceasta in incheiere.

(3) Daca, din orice motive, cererea nu poate fi semnata la termenul cand a fost depusa sau, dupa caz, la primul termen ce urmeaza, judecatorul va stabili identitatea partii prin unul dintre mijloacele prevazute de lege, ii va citi continutul cererii si ii va lua consimtamantul cu privire la aceasta. Despre toate acestea se va face mentiune in incheiere.

(4) Cererile adresate instantelor judecatoresti se timbreaza, daca legea nu prevede altfel.

Numarul de exemplare

Art. 144. - (1) Cand cererea urmeaza a fi comunicata, ea se va face in atatea exemplare cate sunt necesare pentru comunicare, in afara de cazurile in care partile au un reprezentant comun sau partea figureaza in mai multe calitati juridice, cand se

va face intr-un singur exemplar. In toate cazurile este necesar si un exemplar pentru instanta.

(2) Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile in mod corespunzator si in cazul prevazut la art. 143 alin. (2), grefierul de sedinta fiind tinut sa intocmeasca din oficiu copiile de pe incheiere necesare pentru comunicare.

Inscrisurile anexate

Art. 145. - (1) La fiecare exemplar al cererii se vor alatura copii de pe inscristurile de care partea intelege a se folosi in proces.

(2) Copiile vor fi certificate de parte pentru conformitate cu originalul.

(3) Se vor putea depune in copie numai partile din in scris referitoare la proces, urmand ca instanta sa ordone, daca va fi nevoie, infatisarea in scrisului in intregime.

(4) Cand inscristurile sunt redactate intr-o limba straina, ele se depun in copie certificata, insotite de traducerea legalizata efectuata de un traducator autorizat. In cazul in care nu exista un traducator autorizat pentru limba in care sunt redactate inscristurile in cauza, se pot folosi traducerile realizate de persoane de incredere cunoscatoare ale respectivei limbi, in conditiile legii speciale.

(5) Dispozitiile art. 144 se aplica in mod corespunzator.

Cererea formulata prin reprezentant

Art. 146. - (1) Cand cererea este facuta prin mandatar, se va alatura procura in original sau in copie legalizata.

(2) Avocatul si consilierul juridic vor depune imputernicirea lor, potrivit legii.

(3) Reprezentantul legal va alatura o copie legalizata de pe in scrisul doveditor al calitatii sale.

(4) Reprezentantii persoanelor juridice de drept privat vor depune, in copie, un extras din registrul public in care este mentionata imputernicirea lor.

(5) Organul de conducere sau, dupa caz, reprezentantul desemnat al unei asociatii, societati ori altei entitati fara personalitate juridica, infiintata potrivit legii, va anexa, in copie legalizata, extrasul din actul care atesta dreptul sau de reprezentare in justitie.

Cererea gresit denumita

Art. 147. - Cererea de chemare in judecata sau pentru exercitarea unei cai de atac este valabil facuta chiar daca poarta o denumire gresita.

CAPITOLUL II

Citarea si comunicarea actelor de procedura

Obligatia de a cita partile

Art. 148. - (1) Instanta poate hotari asupra unei cereri numai daca partile au fost citate ori s-au prezentat, personal sau prin reprezentant, in afara de cazurile in care prin lege se dispune altfel.

(2) Instanta va amana judecarea si va dispune sa se faca citarea ori de cate ori constata ca partea care lipseste nu a fost citata cu respectarea cerintelor prevazute de lege, sub sanctiunea nulitatii.

Organele competente si modalitatile de comunicare

Art. 149. - (1) Comunicarea citatiilor si a tuturor actelor de procedura se va face, din oficiu, prin agentii procedurale ai instantei sau prin orice alt salariat al acesteia, precum si prin agenti ori salariatii ai altor instante, in ale caror circumscriptii se afla cel caruia i se comunica actul.

(2) Comunicarea se face in plic inchis, la care se alatura dovada de inmanare/procesul-verbal si instiintarea prevazute la art. 158. Plicul va purta mentiunea "PENTRU JUSTITIE. A SE INMANA CU PRIORITATE".

(3) Instanta solicitata, cand i se cere sa indeplineasca procedura de comunicare pentru alta instanta, este obligata sa ia de indata masurile necesare, potrivit legii, si sa trimita instantei solicitante dovezile de indeplinire a procedurii.

(4) In cazul in care comunicarea potrivit alin. (1) nu este posibila, aceasta se va face prin posta, cu scrisoare recomandata, cu continut declarat, la care se ataseaza dovada de primire/procesul-verbal si instiintarea prevazute la art. 158.

(5) La cererea partii interesate si pe cheltuiuala sa, comunicarea actelor de procedura se va putea face in mod nemijlocit prin executori judecatoresti, care vor fi tinuti sa indeplineasca formalitatile procedurale prevazute in prezentul capitol, sau prin servicii de curierat rapid, in acest din urma caz dispozitiile alin. (4) fiind aplicabile in mod corespunzator.

(6) Comunicarea citatiilor si a altor acte de procedura se poate face de grefa instantei si prin telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii acestuia, daca partea a indicat instantei datele corespunzatoare in acest scop. In vederea confirmarii, instanta, odata cu actul de procedura, va comunica un formular care va contine: denumirea instantei, data comunicarii, numele grefierului care asigura comunicarea si indicarea actelor comunicate; formularul va fi completat de catre destinatar cu data primirii, numele in clar si semnatura persoanei insarcinate cu primirea corespondentei si va fi expediat instantei prin telefax, posta electronica sau prin alte mijloace.

(7) Instanta va verifica efectuarea procedurilor de citare si comunicare dispuse pentru fiecare termen si, cand este cazul, va lua masuri de refacere a acestor proceduri, precum si pentru folosirea altor mijloace ce pot asigura instiintarea partilor pentru infatisarea la termen.

Locul citarii

Art. 150. - (1) Vor fi citati:

1. statul, prin Ministerul Finantelor Publice sau alte organe anume desemnate in acest scop de lege, la sediul acestora;

2. unitatile administrativ-teritoriale si celelalte persoane juridice de drept public, prin cei insarcinati sa le reprezinte in justitie, la sediul acestora;

3. persoanele juridice de drept privat, prin reprezentantii lor, la sediul principal sau, atunci cand este cazul, la sediul dezmembramentului lor;

4. asociatiile, societatile si alte entitati fara personalitate juridica constituite potrivit legii, prin reprezentantul desemnat, la sediul sau domiciliul acestuia;

5. cei supusi procedurii insolventei, precum si creditorii acestora, la domiciliul sau, dupa caz, sediul acestora; dupa deschiderea procedurii, citarea va fi efectuata potrivit legii speciale;

6. persoanele fizice, la domiciliul lor; in cazul in care nu locuiesc la domiciliu, citarea se va face la resedinta cunoscuta ori la locul ales de ele; in lipsa acestora,

citarea poate fi facuta la locul cunoscut unde isi desfasoara permanent activitatea curenta;

7. incapabilii sau cei cu capacitate de exercitiu restransa, prin reprezentantii sau ocrotitorii lor legali, la domiciliul ori sediul acestora, dupa caz; in caz de numire a unui curator special, potrivit art. 57, citarea se va face prin acest curator, la sediul sau profesional;

8. bolnavii internati in unitati sanitare, la administratia acestora;

9. militarii incazarmati, la unitatea din care fac parte, prin comandamentul acesteia;

10. cei care fac parte din echipajul unei nave maritime sau fluviale, alta decat militara, daca nu au domiciliul cunoscut, la capitania portului unde este inregistrata nava;

11. detinutii, la administratia locului de detinere;

12. personalul misiunilor diplomatice, al oficiilor consulare si cetatenii romani trimisi sa lucreze in cadrul personalului organizatiilor internationale, precum si membrii de familie care locuiesc cu ei, cat timp se afla in strainatate, prin Ministerul Afacerilor Externe; alti cetateni romani, aflati in strainatate in interes de serviciu, inclusiv membrii familiilor care ii insotesc, prin organele centrale care i-au trimis sau in subordinea carora se afla unitatea care i-a trimis in strainatate;

13. persoanele care se afla in strainatate, altele decat cele prevazute la pct. 12, daca au domiciliul sau resedinta cunoscuta, printr-o citatie scrisa trimisa cu scrisoare recomandata cu continut declarat si confirmare de primire, recipisa de predare a scrisorii la posta romana, in cuprinsul careia vor fi mentionate actele ce se expediaza, tinand loc de dovada a indeplinirii procedurii, daca prin tratate sau conventii internationale la care este parte Romania ori prin acte normative speciale nu se prevede altfel. Daca domiciliul sau resedinta celor aflati in strainatate nu este cunoscut/cunoscuta, citarea se face potrivit art. 162. In toate cazurile, daca cei aflati in strainatate au mandatar cunoscut in tara, va fi citat numai acesta din urma;

14. cei cu domiciliul sau resedinta necunoscuta, potrivit art. 162;

15. mostenitorii, pana la intervenirea lor in proces, printr-un curator special numit de instanta, la domiciliul acestuia.

(2) In cazurile prevazute la alin. (1) pct. 1 si 2, statul, prin Ministerul Finantelor Publice, unitatile administrativ-teritoriale, precum si celelalte persoane juridice de drept public isi pot alege un sediu procesual la care vor fi comunicate toate actele de procedura.

Obligatia alegerii locului citarii

Art. 151. - Persoanele care se afla in strainatate, citate potrivit art. 150 alin. (1) pct. 12 si 13, pentru primul termen de judecata, vor fi instiintate prin citatie ca au obligatia de a-si alege un domiciliu in Romania unde urmeaza sa li se faca toate comunicările privind procesul. In cazul in care acestea nu se conformeaza, comunicările li se vor face prin scrisoare recomandata, recipisa de predare la posta romana a scrisorii, in cuprinsul careia vor fi mentionate actele ce se expediaza, tinand loc de dovada de indeplinire a procedurii.

Cuprinsul citatiei

Art. 152. - (1) Citatia va cuprinde:

a) denumirea instantei, sediul ei si, cand este cazul, alt loc decat sediul instantei unde urmeaza sa se desfasoare judecarea procesului;

- b) data emiterii citatiei;
 - c) numarul dosarului;
 - d) anul, luna, ziua si ora infatisarii;
 - e) numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, ale/a celui citat, precum si locul unde se citeaza;
 - f) calitatea celui citat, iar pentru parat si mentiunea ca este obligat sa depuna intampinare sau sa isi pregateasca apararea pentru primul termen de judecata, propunand probele de care intelege sa se foloseasca, sub sanctiunea prevazuta de lege;
 - g) numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, ale/a partii potrivnice si obiectul cererii;
 - h) indicarea, daca este cazul, a taxei judiciare de timbru si a timbrului judiciar datorate de cel citat;
 - i) alte mentiuni prevazute de lege sau stabilite de instanta;
 - j) stampila instantei si semnatura grefierului.
- (2) In citatie se mentioneaza, cand este cazul, orice date necesare pentru stabilirea adresei celui citat, precum si daca citarea se face cu chemarea la interogatoriu sau daca cel citat este obligat sa prezinte anumite inscrisuri ori daca i se comunica odata cu citatia alte acte de procedura.
- (3) Cerintele de la alin. (1) lit. a), c), d), e) si j) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

Alegerea locului citarii si al comunicarii altor acte de procedura

Art. 153. - (1) In caz de alegere de domiciliu sau, dupa caz, de sediu, daca partea a aratat si persoana insarcinata cu primirea actelor de procedura, comunicarea acestora se va face la acea persoana, iar in lipsa unei asemenea mentiuni, comunicarea se va face, dupa caz, potrivit art. 150 sau 151.

(2) Partea poate alege ca toate actele de procedura sa ii fie comunicate la casuta postala.

Termenul pentru inmanarea citatiei

Art. 154. - Citatia si celelalte acte de procedura, sub sanctiunea nulitatii, vor fi inmanate partii cu cel putin 5 zile inaintea termenului de judecata. In cazuri urgente sau atunci cand legea prevede in mod expres, judecatorul poate dispune scurtarea termenului de inmanare a citatiei ori actului de procedura, despre aceasta facandu-se mentiune in citatie sau in actul de procedura

Invocarea si inlaturarea neregularitatilor privind citarea

Art. 155. - (1) Daca partea prezenta in instanta, personal sau prin reprezentant, nu a primit citatia sau a primit-o intr-un termen mai scurt decat cel prevazut la art. 154 ori exista o alta cauza de nulitate privind citatia sau procedura de inmanare a acesteia, procesul se amana, la cererea partii interesate.

(2) Orice neregularitate cu privire la citare nu va mai fi luata in considerare in cazul in care, potrivit alin. (1), nu s-a cerut amanarea procesului, precum si in cazul in care partea lipsa la termenul la care s-a produs neregularitatea nu a invocat-o la termenul urmator producerii ei, daca la acest termen ea a fost prezenta sau legal citata.

(3) In lipsa partii nelegal citate, neregularitatea privind procedura de citare a acesteia poate fi invocata si de celelalte parti ori din oficiu, insa numai la termenul la care ea s-a produs.

Inmanarea facuta personal celui citat

Art. 156. - (1) Inmanarea citatiei si a tuturor actelor de procedura se face personal celui citat, la locul citarii stabilit potrivit art. 150 alin. (1) pct. 6.

(2) Inmanarea se poate face oriunde se afla cel citat.

(3) Pentru cei care locuiesc in hotel sau camin, citatia se preda, in lipsa lor, administratorului hotelului ori asezamantului, iar, in lipsa acestuia, portarului ori celui care in mod obisnuit il inlocuieste.

(4) Pentru cei care se gasesc sub arme, citatia se inmaneaza la unitatea din care fac parte.

(5) Celor care alcatuiesc echipajul unei nave maritime sau fluviale, in lipsa unui domiciliu cunoscut, inmanarea se face la capitania portului unde se gaseste inregistrata nava.

(6) Pentru detinuti, inmanarea se face la administratia inchisorii.

(7) Pentru bolnavii aflati in spitale, sanatorii sau alte asemenea asezaminte de asistenta medicala ori sociala, inmanarea se face la administratia acestora.

Inmanarea facuta altor persoane

Art. 157. - (1) Inmanarea citatiilor si a tuturor actelor de procedura in cazurile prevazute la art. 150 alin. (1) pct. 1-5 si pct. 12, precum si cele prevazute la art. 156 alin. (4)-(7) sau atunci cand actul urmeaza sa fie inmanat unui avocat, notar public ori executor judecatoresc se poate face functionarului sau persoanei insarcinate cu primirea corespondentei, care va semna dovada. In lipsa acestora, inmanarea citatiei sau a actelor de procedura se va face administratorului cladirii, iar, in lipsa, paznicului sau agentului de paza, care va semna procesul-verbal intocmit in acest scop de catre agent, dupa ce acesta din urma a certificat in prealabil identitatea si calitatea sa.

(2) In cazurile prevazute la art. 156 alin. (4)-(7), unitatea unde se afla cel citat ii va inmana de indata acestuia citatia sub luare de dovada, certificandu-i semnatura sau aratand motivul pentru care nu s-a putut obtine semnatura lui. Dovada se va preda agentului ori va fi trimisa direct instantei daca inmanarea citatiei nu s-a putut face de indata.

Procedura de comunicare

Art. 158. - (1) Comunicarea citatiei se va face persoanei in drept sa o primeasca, care va semna dovada de inmanare certificata de agentul insarcinat cu inmanarea.

(2) Daca destinatarul primeste citatia, dar refuza sa semneze dovada de inmanare ori, din motive intemeiate, nu o poate semna, agentul va intocmi un proces-verbal in care va arata aceste imprejurari.

(3) Daca destinatarul refuza sa primeasca citatia, agentul va depune in cutia postala sau, in lipsa, va afisa pe usa locuintei destinatarului o instiintare care trebuie sa cuprinda:

- a) anul, luna, ziua si ora cand depunerea sau, dupa caz, afisarea a fost facuta;
- b) numele si prenumele celui care a facut depunerea sau, dupa caz, afisarea si functia acestuia;

c) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, resedinta, respectiv sediul celui instiintat;

d) numarul dosarului in legatura cu care se face instiintarea si denumirea instantei pe rolul careia se afla dosarul, cu indicarea sediului acesteia;

e) aratarea actelor de procedura despre a caror comunicare este vorba;

f) mentiunea ca dupa o zi, dar nu mai tarziu de 7 zile de la depunerea sau, dupa caz, afisarea instiintarii ori, cand exista urgenta, nu mai tarziu de 3 zile, destinatarul este in drept sa se prezinte la sediul instantei de judecata pentru a i se comunica citatia. Cand domiciliul sau resedinta ori, dupa caz, sediul acestuia nu se afla in localitatea unde instanta de judecata isi are sediul, instiintarea va cuprinde mentiunea ca pentru a i se comunica citatia destinatarul este in drept sa se prezinte la sediul primariei in a carei raza teritoriala locuieste sau isi are sediul;

g) mentiunea ca, in cazul in care, fara motive temeinice, destinatarul nu se prezinta pentru comunicarea citatiei in interiorul termenului de 7 zile sau, dupa caz, al termenului de 3 zile prevazut la lit. f), citatia se considera comunicata la implinirea acestui termen;

h) semnatura celui care a depus sau afisat instiintarea.

(4) Mentiunile de la alin. (3) lit. c)-g) se completeaza de catre grefa instantei. Termenele prevazute la alin. (3) lit. f) si g) se calculeaza zi cu zi.

(5) Despre imprejurarile aratate la alin. (3) agentul va intocmi un proces-verbal, care va cuprinde mentiunile aratate la art. 159, acesta facand dovada pana la inscrierea in fals cu privire la faptele constatate personal de cel care l-a incheiat.

(6) Daca destinatarul nu este gasit la domiciliu ori resedinta sau, dupa caz, sediu, agentul ii va inmana citatia unei persoane majore din familie sau, in lipsa, oricarei alte persoane majore care locuieste cu destinatarul ori care, in mod obisnuit, ii primeste corespondenta.

(7) Cand destinatarul locuieste intr-un hotel sau intr-o cladire compusa din mai multe apartamente si nu este gasit la aceasta locuinta a sa, agentul ii va comunica citatia administratorului, portarului sau celui care, in mod obisnuit, il inlocuieste. In aceste cazuri, persoana care primeste citatia va semna dovada de primire, agentul certificandu-i identitatea si semnatura si incheind un proces-verbal cu privire la aceste imprejurari. Dispozitiile alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

(8) In cazul in care lipsesc persoanele prevazute la alin. (6) si (7), precum si atunci cand acestea, desi prezente, refuza sa primeasca actul, sunt aplicabile dispozitiile alin. (3)-(5).

(9) In cazurile prevazute la alin. (3) si (8), agentul are obligatia ca, in termen de cel mult 24 de ore de la depunerea sau afisarea instiintarii, sa depuna citatia, precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5), la sediul instantei de judecata care a emis citatia ori, dupa caz, la cel al primariei in raza careia destinatarul locuieste sau isi are sediul, urmand ca acestea sa comunice citatia.

(10) Cand partii sau reprezentantului ei i s-a inmanat citatia de catre functionarul anume desemnat in cadrul primariei, acesta are obligatia ca, in termen de cel mult 24 de ore de la inmanare, sa inainteze instantei de judecata dovada de inmanare prevazuta la alin. (1), precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5).

(11) Cand termenul prevazut la alin. (3) lit. f) s-a implinit fara ca partea sau un reprezentant al ei sa se prezinte la primarie pentru a i se inmana citatia, functionarul anume insarcinat din cadrul primariei va inainta instantei de judecata, de indata, citatia ce trebuia comunicata, precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5).

(12) Dispozitiile prezentului articol se aplica si la comunicarea sau notificarea oricarui alt act de procedura.

Cuprinsul dovezii de inmanare si al procesului-verbal

Art. 159. - (1) Dovada de inmanare a citatiei sau a altui act de procedura ori, dupa caz, procesul-verbal va cuprinde:

a) anul, luna, ziua si ora cand dovada a fost luata sau procesul-verbal a fost intocmit;

b) numele, prenumele si functia agentului, precum si, daca este cazul, ale functionarului de la primarie;

c) numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, si domiciliul ori sediul destinatarului, cu aratarea numarului etajului, apartamentului sau camerei, daca cel citat locuieste intr-o cladire cu mai multe etaje ori apartamente sau in hotel, precum si daca actul de procedura a fost inmanat la locuinta sa, depus in cutia postala ori afisat pe usa locuintei. Daca actul de procedura a fost inmanat in alt loc, se va face mentiune despre aceasta;

d) numele, prenumele si calitatea celui caruia i s-a facut inmanarea, in cazul in care actul de procedura a fost inmanat altei persoane decat destinatarului;

e) denumirea instantei de la care emana citatia ori alt act de procedura si numarul dosarului;

f) semnatura celui care a primit citatia sau alt act de procedura, precum si semnatura agentului sau, dupa caz, functionarului de la primarie care o certifica, iar in cazul in care se intocmeste proces-verbal, semnatura agentului, respectiv a functionarului primariei.

(2) Procesul-verbal va cuprinde, de asemenea, si aratarea motivelor pentru care a fost intocmit.

(3) Cerintele de la alin. (1) lit. a), c) d), e) si f) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

(4) Mentiunile din procesul-verbal privitoare la faptele constatate personal de cel care l-a intocmit nu pot fi combatute decat prin procedura inscrierii in fals.

Data indeplinirii procedurii

Art. 160. - Procedura se socoteste indeplinita:

1. la data incheierii procesului-verbal prevazut la art. 159, indiferent daca partea a primit sau nu citatia personal;

2. in cazul citarii efectuate prin posta sau curierat rapid, potrivit art. 149 alin. (4) si (5), procedura se socoteste indeplinita la data semnarii de catre parte a confirmarii de primire ori a consemnarii, de catre functionarul postal sau de catre curier, a refuzului ei de a primi corespondenta;

3. in cazul citarii efectuate potrivit art. 149 alin. (6), procedura se socoteste indeplinita la data aratata pe copia imprimata a confirmarii expedierii, certificata de grefierul care a facut transmisiunea.

Imposibilitatea de a comunica actul de procedura

Art. 161. - Cand comunicarea actelor de procedura nu se poate face deoarece imobilul a fost demolat, a devenit nelocuibil sau de neintrebuinat ori destinatarul actului nu mai locuieste in imobilul respectiv sau atunci cand comunicarea nu poate fi facuta din alte motive asemanatoare, agentul va raporta cazul grefei instantei spre a instiinta din timp partea care a cerut comunicarea despre aceasta imprejurare si a-i

pune in vedere sa faca demersuri pentru a obtine noua adresa unde urmeaza a se face comunicarea.

Citarea prin publicitate

Art. 162. - (1) Cand reclamantul invedereaza, motivat, ca, desi a facut tot ce i-a stat in putinta, nu a reusit sa afle domiciliul paratului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, instanta va putea incuviinta citarea acestuia prin publicitate.

(2) Citarea prin publicitate se face afisandu-se citatia la usa instantei, pe portalul instantei de judecata competente si la ultimul domiciliu cunoscut al celui citat. In cazurile in care apreciaza ca este necesar, instanta va dispune si publicarea citatiei in Monitorul Oficial al Romaniei sau intr-un ziar central de larga raspandire.

(3) Odata cu incuviintarea citarii prin publicitate, instanta va numi un curator dintre avocatii baroului, potrivit art. 57, care va fi citat la dezbateri pentru reprezentarea intereselor paratului.

(4) Procedura se socoteste indeplinita in a 15-a zi de la publicarea citatiei, potrivit dispozitiilor alin. (2).

(5) Daca cel citat se infatiseaza si dovedeste ca a fost citat prin publicitate cu rea-credinta, toate actele de procedura ce au urmat incuviintarii acestei citari vor fi anulate, iar reclamantul care a cerut citarea prin publicitate va fi sanctionat potrivit dispozitiilor art. 182 alin. (1) pct. 1 lit. c).

Afisarea

Art. 163. - Cand legea sau instanta dispune ca citarea partilor sau comunicarea anumitor acte de procedura sa se faca prin afisare, aceasta afisare se va face la instanta de catre grefier, iar in afara instantei, de agentii insarcinati cu comunicarea actelor de procedura, incheindu-se un proces-verbal, potrivit art. 159, ce se va depune la dosar.

Comunicarea intre avocati sau consilieri juridici

Art. 164. - Dupa sesizarea instantei, daca partile au avocat sau consilier juridic, cererile, intampinarile ori alte acte se pot comunica direct intre acestia. In acest caz, cel care primeste cererea va atesta primirea pe insusi exemplarul care urmeaza a fi depus la instanta sau, dupa caz, prin orice alte mijloace care asigura indeplinirea acestei proceduri.

Comunicarea in instanta

Art. 165. - (1) Partea prezenta in instanta personal, prin avocat sau prin alt reprezentant este obligata sa primeasca actele de procedura si orice in scris folosit in proces, care i se comunica in sedinta. Daca se refuza primirea, actele si in scrisurile se considera comunicate prin depunerea lor la dosar, de unde, la cerere, partea le poate primi sub semnatura.

(2) Partea are dreptul sa ridice si intre termene, sub semnatura, actele de procedura si in scrisurile prevazute la alin. (1).

Zilele de comunicare

Art. 166. - Cand comunicarea actelor de procedura se face prin agenti procedurali, ei nu vor putea instrumenta decat in zilele lucratoare intre orele 7,00-20,00, iar in cazuri urgente, si in zilele nelucratoare sau de sarbatori legale, dar numai cu incuviintarea presedintelui instantei.

Schimbarea locului citarii

Art. 167. - Daca in cursul procesului una dintre parti si-a schimbat locul unde a fost citata, ea este obligata sa incunostinteze instanta, indicand locul unde va fi citata la termenele urmatoare, precum si partea adversa prin scrisoare recomandata, a carei recipisa de predare se va depune la dosar odata cu cererea prin care se instiinteaza instanta despre schimbarea locului citarii. In cazul in care partea nu face aceasta incunostintare, procedura de citare pentru aceeasi instanta este valabil indeplinita la vechiul loc de citare.

Comunicarea catre alti participanti

Art. 168. - Citarea martorilor, expertilor, traducatorilor, interpretilor ori a altor participanti in proces, precum si, cand este cazul, comunicarea actelor de procedura adresate acestora sunt supuse dispozitiilor prezentului capitol, care se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL III

Nulitatea actelor de procedura

Notiunea si clasificarea

Art. 169. - (1) Nulitatea este sanctiunea care lipseste total sau partial de efecte actul de procedura efectuat cu nerespectarea cerintelor legale, de fond sau de forma.

(2) Nulitatea este absoluta atunci cand cerinta nerespectata este instituita printr-o norma care ocroteste un interes public.

(3) Nulitatea este relativa in cazul in care cerinta nerespectata este instituita printr-o norma care ocroteste un interes privat.

Nulitatea conditionata

Art. 170. - (1) Actul de procedura este lovit de nulitate daca prin nerespectarea cerintei legale s-a adus partii o vatamare care nu poate fi inlaturata decat prin desfiintarea acestuia.

(2) In cazul nulitatilor expres prevazute de lege, vatamarea este prezumata, partea interesata putand face dovada contrara.

Nulitatea neconditionata

Art. 171. - Nulitatea nu este conditionata de existenta unei vatamari in cazul incalcarii dispozitiilor legale referitoare la:

1. capacitatea procesuala;
2. reprezentarea procesuala;

3. competența instanței;
4. compunerea sau constituirea instanței;
5. publicitatea ședinței de judecată;
6. alte cerințe legale extrinseci actului de procedură, dacă legea nu dispune altfel.

Indreptarea neregularităților actului de procedură

Art. 172. - (1) Ori de câte ori este posibilă înlăturarea vătămării fără anularea actului, judecătorul va dispune îndreptarea neregularităților actului de procedură.

(2) Cu toate acestea, nulitatea nu poate fi acoperită dacă a intervenit decăderea ori o altă sancțiune procedurală sau dacă se produce ori subzistă o vătămare.

(3) Actul de procedură nu va fi anulat dacă până la momentul pronunțării asupra excepției de nulitate a dispărut cauza acesteia.

Invocarea nulității

Art. 173. - (1) Nulitatea absolută poate fi invocată de orice parte din proces, de judecător sau, după caz, de procuror, în orice stare a judecării cauzei, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Nulitatea relativă poate fi invocată numai de partea interesată și numai dacă neregularitatea nu a fost cauzată prin propria faptă.

(3) Dacă legea nu prevede altfel, nulitatea relativă trebuie invocată:

a) pentru neregularitățile săvârșite până la începerea judecării, prin întâmpinare sau, dacă întâmpinarea nu este obligatorie, la primul termen de judecată;

b) pentru neregularitățile săvârșite în cursul judecării, la termenul la care s-a săvârșit neregularitatea sau, dacă partea nu este prezentă, la termenul de judecată imediat următor și înainte de a pune concluzii pe fond.

(4) Partea interesată poate renunța, expres sau tacit, la dreptul de a invoca nulitatea relativă.

(5) Toate cauzele de nulitate a actelor de procedură deja efectuate trebuie invocate deodată, sub sancțiunea decăderii părții din dreptul de a le mai invoca.

Efectele nulității

Art. 174. - (1) Actul de procedură lovit de nulitate este desființat, în tot sau în parte, de la data îndeplinirii lui.

(2) Dacă este cazul, instanța dispune refacerea actului de procedură, cu respectarea tuturor condițiilor de validitate.

(3) Desființarea unui act de procedură atrage și desființarea actelor de procedură următoare, dacă acestea nu pot avea o existență de sine statatoare.

(4) Nulitatea unui act de procedură nu împiedică faptul că acesta să producă alte efecte juridice decât cele care decurg din natura lui proprie.

TITLUL V

Termenele procedurale

Stabilirea termenelor

Art. 175. - (1) Termenele procedurale sunt stabilite de lege ori de instanta si reprezinta intervalul de timp in care poate fi indeplinit un act de procedura sau in care este interzis sa se indeplineasca un act de procedura.

(2) In cazurile prevazute de lege, termenul este reprezentat de data la care se indeplineste un anumit act de procedura.

(3) In cazurile in care legea nu stabileste ea insasi termenele pentru indeplinirea unor acte de procedura, fixarea lor se face de instanta. La fixarea termenului, aceasta va tine seama si de natura urgenta a procesului.

Calculul termenelor

Art. 176. - (1) Termenele, in afara de cazul in care legea dispune altfel, se calculeaza dupa cum urmeaza:

1. cand termenul se socoteste pe ore, acesta incepe sa curga de la ora zero a zilei urmatoare;

2. cand termenul se socoteste pe zile, nu intra in calcul ziua de la care incepe sa curga termenul, nici ziua cand acesta se implineste;

3. cand termenul se socoteste pe saptamani, luni sau ani, el se implineste in ziua corespunzatoare din ultima saptamana ori luna sau din ultimul an. Daca ultima luna nu are zi corespunzatoare celei in care termenul a inceput sa curga, termenul se implineste in ultima zi a acestei luni.

(2) Cand ultima zi a unui termen cade intr-o zi nelucratoare, termenul se prelungeste pana in prima zi lucratoare care urmeaza.

Implinirea termenului

Art. 177. - (1) Termenul care se socoteste pe zile, saptamani, luni sau ani se implineste la ora 24,00 a ultimei zile in care se poate indeplini actul de procedura.

(2) Cu toate acestea, daca este vorba de un act ce trebuie depus la instanta sau intr-un alt loc, termenul se va implini la ora la care activitatea inceteaza in acel loc in mod legal, dispozitiile art. 178 fiind aplicabile.

Actele depuse la posta, unitati militare sau locuri de detinere

Art. 178. - (1) Actul de procedura depus prin scrisoare recomandata la oficiul postal in cadrul termenului prevazut de lege este socotit a fi facut in termen.

(2) Actul depus de partea interesata, in cadrul termenului prevazut de lege, la unitatea militara ori la administratia locului de detinere unde se afla aceasta parte, este, de asemenea, considerat ca facut in termen.

(3) In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), recipisa oficiului postal, precum si inregistrarea ori atestarea facuta, dupa caz, de unitatea militara sau de administratia locului de detinere, pe actul depus, servesc ca dovada a datei depunerii actului de catre partea interesata.

Curgerea termenului. Prelungirea acestuia

Art. 179. - (1) Termenele incep sa curga de la data comunicarii actelor de procedura, daca legea nu dispune altfel.

(2) Se considera ca actul a fost comunicat partii si in cazul in care aceasta a primit sub semnatura copie de pe act, precum si in cazul in care ea a cerut comunicarea actului unei alte parti.

(3) Termenul procedural nu incepe sa curga, iar daca a inceput sa curga mai inainte, se intrerupe fata de cel lipsit de capacitate de exercitiu ori cu capacitate de exercitiu restransa, cat timp nu a fost desemnata o persoana care, dupa caz, sa il reprezinte sau sa il asiste.

(4) Termenul procedural se intrerupe si un nou termen incepe sa curga de la data noii comunicari in urmatoarele cazuri:

1. cand a intervenit moartea uneia dintre parti; in acest caz, se face din nou o singura comunicare la ultimul domiciliu al partii decedate, pe numele mostenirii, fara sa se arate numele si calitatea fiecarui mostenitor;

2. cand a intervenit moartea reprezentantului partii; in acest caz, se face din nou o singura comunicare partii.

Nerespectarea termenului. Sanctiunile

Art. 180. - (1) Cand un drept procesual trebuie exercitat intr-un anumit termen, nerespectarea acestuia atrage decaderea din exercitarea dreptului, in afara de cazul in care legea dispune altfel. Actul de procedura facut peste termen este lovit de nulitate.

(2) In cazul in care legea opreste indeplinirea unui act de procedura in cadrul unui termen, actul facut inaintea implinirii termenului poate fi anulat la cererea celui interesat.

Repunerea in termen

Art. 181. - (1) Partea care a pierdut un termen procedural va fi repusa in termen numai daca dovedeste ca intarzierea se datoreaza unor motive temeinic justificate.

(2) In acest scop, partea va indeplini actul de procedura in cel mult 15 zile de la incetarea impiedicarii, cerand totodata repunerea sa in termen. In cazul exercitarii cailor de atac, aceasta durata este aceeaasi cu cea prevazuta pentru exercitarea caii de atac.

(3) Cererea de repunere in termen va fi rezolvata de instanta competenta sa solutioneze cererea privitoare la dreptul neexercitat in termen.

TITLUL VI

Amenzi judiciare si despagubiri

Incalcarea obligatiilor privind desfasurarea procesului. Sanctiunile

Art. 182. - (1) Daca legea nu prevede altfel, instanta, potrivit dispozitiilor prezentului articol, va putea sanctiona urmatoarele fapte savarsite in legatura cu procesul, astfel:

1. cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei:

a) introducerea, cu rea-credinta, a unor cereri principale, accesorii, aditionale sau incidentale, precum si pentru exercitarea unei cai de atac, vadit netemeinice;

b) formularea, cu rea-credinta, a unei cereri de recuzare sau de stramutare;

c) obtinerea, cu rea-credinta, a citarii prin publicitate a oricarei parti;

d) obtinerea, cu rea-credinta, de catre reclamantul caruia i s-a respins cererea a unor masuri asiguratorii prin care paratul a fost pagubit;

e) contestarea, cu rea-credinta, de catre autorul ei a scrierii sau semnaturii unui in scris ori a autenticitatii unei inregistrari audio sau video;

2. cu amenda judiciara de la 50 lei la 700 lei:

a) neprezentarea martorului legal citat sau refuzul acestuia de a depune marturie cand este prezent in instanta, in afara de cazul in care acesta este minor;

b) neaducerea, la termenul fixat de instanta, a martorului incuviintat, de catre partea care, din motive imputabile, nu si-a indeplinit aceasta obligatie;

c) neprezentarea avocatului, care nu si-a asigurat substituirea sa de catre un alt avocat, a reprezentantului sau a celui care asista partea ori nerespectarea de catre acestia a indatoririlor stabilite de lege sau de catre instanta, daca in acest mod s-a cauzat amanarea judecarii procesului;

d) refuzul expertului de a primi lucrarea sau nedepunerea lucrarii in mod nejustificat la termenul fixat ori refuzul de a da lamuririle cerute;

e) neluarea de catre conducatorul unitatii in cadrul careia urmeaza a se efectua o expertiza a masurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei, precum si impiedicarea de catre orice persoana a efectuarii expertizei in conditiile legii;

f) neprezentarea unui in scris sau a unui bun de catre cel care il detine, la termenul fixat in acest scop de instanta;

g) refuzul sau omisiunea unei autoritati ori a altei persoane de a comunica, din motive imputabile ei, la cererea instantei si la termenul fixat in acest scop, datele care rezulta din actele si evidentele ei;

h) cauzarea amanarii judecarii sau executarii silite de catre cel insarcinat cu indeplinirea actelor de procedura;

i) impiedicarea in orice mod a exercitarii, in legatura cu procesul, a atributiilor ce revin judecatorilor, expertilor desemnati de instanta in conditiile legii, agentilor procedurali, precum si altor salariati ai instantei.

(2) Amenda nu se va aplica persoanelor la care se refera alin. (1) pct. 2, daca motive temeinice le-au impiedicat sa aduca la indeplinire obligatiile ce le revin.

Alte cazuri de sanctionare

Art. 183. - (1) Nerespectarea de catre oricare dintre parti sau de catre alte persoane a masurilor luate de catre instanta pentru asigurarea ordinii si solemnitatii sedintei de judecata se sanctioneaza cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei.

(2) Nerespectarea de catre orice persoana a dispozitiilor privind desfasurarea normala a executarii silite se sanctioneaza de catre presedintele instantei de executare, la cererea executorului, cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei.

Despagubirile pentru amanarea procesului

Art. 184. - Cel care, cu intentie sau din culpa, a pricinuit amanarea judecarii sau a executarii silite, prin una dintre faptele prevazute la art. 182 sau 183, la cererea partii interesate, va putea fi obligat de catre instanta de judecata ori, dupa caz, de catre presedintele instantei de executare la plata unei despagubiri pentru prejudiciul material sau moral cauzat prin amanare.

Stabilirea amenzii si despagubirii

Art. 185. - Abaterea savarsita, amenda si despagubirea se stabilesc de catre instanta in fata careia s-a savarsit fapta sau, dupa caz, de catre presedintele instantei de executare, prin incheiere executorie, care se comunica celui obligat, daca masura a fost luata in lipsa acestuia. Atunci cand fapta consta in formularea unei cereri cu rea-credinta, amenda si despagubirea pot fi stabilite fie de instanta in fata careia cererea a fost formulata, fie de catre instanta care a solutionat-o, atunci cand acestea sunt diferite.

Cererea de reexaminare

Art. 186. - (1) Impotriva incheierii prevazute la art. 185, cel obligat la amenda sau despagubire va putea face numai cerere de reexaminare, solicitand, motivat, sa se revina asupra amenzii ori despagubirii sau sa se dispuna reducerea acesteia.

(2) Cererea se face in termen de 15 zile, dupa caz, de la data la care a fost luata masura sau de la data comunicarii incheierii.

(3) In toate cazurile, cererea se solutioneaza, cu citarea partilor, prin incheiere, data in camera de consiliu, de catre un alt complet decat cel care a stabilit amenda sau despagubirea.

(4) Incheierea prevazuta la alin. (3) este definitiva.

CARTEA a II-a Procedura contencioasa

TITLUL I Procedura in fata primei instante

CAPITOLUL I Sesizarea instantei de judecata

SECȚIUNEA 1 Dispozitii generale

Dreptul de a sesiza instanta

Art. 187. - (1) Pentru apararea drepturilor si intereselor sale legitime, orice persoana se poate adresa justitiei prin sesizarea instantei competente cu o cerere de chemare in judecata. In cazurile anume prevazute de lege, sesizarea instantei poate fi facuta si de alte persoane sau organe.

(2) Cel care formuleaza cererea de chemare in judecata se numeste reclamant, iar cel chemat in judecata se numeste parat.

Procedura prealabila

Art. 188. - (1) Sesizarea instantei se poate face numai dupa indeplinirea unei proceduri prealabile, daca legea prevede in mod expres aceasta. Dovada indeplinirii procedurii prealabile se va anexa la cererea de chemare in judecata.

(2) Neindeplinirea procedurii prealabile nu poate fi invocata decat de catre parat prin intampinare, sub sanctiunea decaderii.

(3) La sesizarea instantei cu dezbaterea procedurii succesorale, reclamantul va depune o incheiere emisa de notarul public cu privire la verificarea evidentelor succesorale prevazute de Codul civil si de lege. In acest caz neindeplinirea procedurii prealabile poate fi invocata nu numai de catre parat, ci si de catre instanta, din oficiu.

SECȚIUNEA a 2-a Cererea de chemare in judecata

Cuprinsul cererii de chemare in judecata

Art. 189. - Cererea de chemare in judecata va cuprinde:

a) numele si prenumele, domiciliul sau resedinta partilor ori, pentru persoane juridice, denumirea si sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare ori codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului sau de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar ale reclamantului, precum si ale paratului, daca partile poseda ori li s-au atribuit aceste elemente de identificare potrivit legii, daca acestea sunt cunoscute de reclamant. Daca reclamantul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicările privind procesul;

b) numele, prenumele si calitatea celui care reprezinta partea in proces, iar in cazul reprezentarii prin avocat, numele, prenumele acestuia si sediul profesional. Dovada calitatii de reprezentant, in conditiile cerute la art. 146, se va alatura cererii;

c) obiectul cererii si valoarea lui, dupa pretuirea reclamantului, atunci cand acesta este evaluabil in bani, precum si modul de calcul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori, cu indicarea inscrisurilor corespunzatoare. Pentru imobile, se aplica in mod corespunzator dispozitiile art. 102. Pentru identificarea imobilelor se vor arata localitatea si judetul, strada si numarul, iar in lipsa, vecinatatile, etajul si apartamentul, precum si, cand imobilul este inscris in cartea funciara, numarul de carte funciara si numarul cadastral sau topografic, dupa caz. La cererea de chemare in judecata se va anexa extrasul de carte funciara, cu aratarea titularului inscris in cartea funciara, eliberat de biroul de cadastru si publicitate imobiliara in raza caruia este situat imobilul, iar in cazul in care imobilul nu este inscris in cartea funciara, se va anexa un certificat emis de acelasi birou, care atesta acest fapt;

d) aratarea motivelor de fapt si de drept pe care se intemeiaza cererea;

e) aratarea dovezilor pe care se sprijina fiecare capat de cerere. Cand dovada se face prin inscrisuri, se vor aplica, in mod corespunzator, dispozitiile art. 145. Cand reclamantul voieste sa isi dovedeasca cererea sau vreunul dintre capetele acesteia prin interogatoriul paratului, va cere infatisarea in persoana a acestuia, daca paratul este o persoana fizica. In cazurile in care legea prevede ca paratul va raspunde in scris la interogatoriu, acesta va fi atasat cererii de chemare in judecata. Cand se va cere dovada cu martori, se vor arata numele, prenumele si adresa martorilor;

f) semnatura.

Numarul de exemplare

Art. 190. - Cererea de chemare in judecata se va face in numarul de exemplare stabilit la art. 144 alin. (1).

Nulitatea cererii

Art. 191. - (1) Cererea de chemare în judecată care nu cuprinde numele și prenumele sau, după caz, denumirea oricăreia dintre părți, obiectul cererii, motivele de fapt ale acesteia ori semnătura părții sau a reprezentantului acesteia este nulă. Dispozițiile art. 195 sunt aplicabile.

(2) Cu toate acestea, lipsa semnăturii se poate acoperi în tot cursul judecării în fața primei instanțe. Dacă se invocă lipsa de semnătură, reclamantul care lipsește la acel termen va trebui să semneze cererea cel mai târziu la primul termen următor, fiind înștiințat în acest sens prin citatie. În cazul în care reclamantul este prezent în instanță, acesta va semna chiar în ședința în care a fost invocată nulitatea.

(3) Orice altă neregularitate în legătura cu semnarea cererii de chemare în judecată va fi îndreptată de reclamant în condițiile prevăzute la alin. (2).

Timbrarea cererii

Art. 192. - În cazul în care cererea este supusă timbrării, dovada achitării taxelor datorate se atasează cererii. Netimbrarea sau timbrarea insuficientă atrage anularea cererii de chemare în judecată, în condițiile legii.

Cumulul de cereri

Art. 193. - Prin aceeași cerere de chemare în judecată, reclamantul poate formula mai multe capete principale de cerere împotriva aceleiași persoane, în condițiile art. 97 alin. (2).

Inregistrarea cererii

Art. 194. - (1) Cererea de chemare în judecată, depusă personal sau prin reprezentant, sosită prin poștă, curier ori fax, se înregistrează și primește data certă prin aplicarea stampilei de intrare.

(2) După înregistrare, cererea și înscrisurile care o însoțesc, la care sunt atasate, când este cazul, dovezile privind modul în care acestea au fost transmise către instanță, se predau președintelui instanței sau judecătorului care îl înlocuiește, care va lua de îndată măsuri în vederea stabilirii în mod aleatoriu a completului de judecată, potrivit legii.

Verificarea cererii și regularizarea acesteia

Art. 195. - (1) Completul caruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifică, de îndată, dacă cererea de chemare în judecată îndeplinește cerințele prevăzute la art. 189-192.

(2) Când cererea nu îndeplinește aceste cerințe, reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile, cu mențiunea că, în termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicării, trebuie să facă completările sau modificările dispuse, sub sancțiunea anulării cererii. Se exceptează de la această sancțiune obligația de a se desemna un reprezentant comun, caz în care sunt aplicabile dispozițiile art. 197 alin. (3).

(3) Daca obligatiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt indeplinite in termenul prevazut la alin. (2), prin incheiere, data in camera de consiliu, se dispune anularea cererii.

(4) Impotriva incheierii de anulare, reclamantul va putea face numai cerere de reexaminare, solicitand motivat sa se revina asupra masurii anularii.

(5) Cererea de reexaminare se face in termen de 15 zile de la data comunicarii incheierii.

(6) Cererea se solutioneaza prin incheiere definitiva data in camera de consiliu, cu citarea reclamantului, de catre un alt complet al instantei respective, desemnat prin repartizare aleatorie, care va putea reveni asupra masurii anularii daca aceasta a fost dispusa eronat sau daca neregularitatile au fost inlaturate in termenul acordat potrivit alin. (2).

(7) In caz de admitere, cauza se retrimite completului initial investit.

Fixarea primului termen de judecata

Art. 196. - (1) Judecatorul, de indata ce constata ca sunt indeplinite conditiile prevazute de lege pentru cererea de chemare in judecata, dispune, prin rezolutie, comunicarea acesteia catre parat. Paratul este obligat sa depuna intampinarea in termen de 20 de zile de la comunicarea cererii de chemare in judecata, in conditiile art. 160.

(2) Intampinarea se comunica de indata reclamantului, care este obligat sa depuna raspuns la intampinare in termen de 10 zile de la comunicare. Paratul va lua cunostinta de raspunsul la intampinare de la dosarul cauzei.

(3) La data depunerii raspunsului la intampinare judecatorul fixeaza prin rezolutie primul termen de judecata, care va fi de cel mult 20 de zile de la data rezolutiei, dispunand citarea partilor.

(4) In cazul in care paratul nu a depus intampinare in termenul prevazut la alin. (1) sau, dupa caz, reclamantul nu a comunicat raspuns la intampinare in termenul prevazut la alin. (2), la data expirarii termenului corespunzator judecatorul fixeaza prin rezolutie primul termen de judecata, care va fi de cel mult 20 de zile de la data rezolutiei, dispunand citarea partilor.

(5) In procesele urgente termenele prevazute la alin. (1)-(3) pot fi reduse de judecator in functie de circumstantele cauzei.

(6) Daca paratul locuieste in strainatate, judecatorul va putea fixa un termen mai indelungat. Citarea se va face cu respectarea dispozitiilor art. 151.

Reprezentarea judiciara a partilor in caz de coparticipare procesuala

Art. 197. - (1) In procesele in care, in conditiile art. 58, sunt mai multi reclamanti sau parati, judecatorul, tinand cont de numarul foarte mare al acestora, de necesitatea de a se asigura desfasurarea normala a activitatii de judecata, cu respectarea drepturilor si intereselor legitime ale partilor, va putea dispune, prin rezolutie, reprezentarea lor prin mandatar si indeplinirea procedurii de comunicare a actelor de procedura numai pe numele mandatarului, la domiciliul sau sediul acestuia.

(2) Reprezentarea se va face, dupa caz, prin unul sau mai multi mandatar, persoane fizice ori persoane juridice, cu respectarea dispozitiilor privind reprezentarea judiciara.

(3) Dovada mandatului va fi depusa de catre reclamanti in termenul prevazut la art. 195 alin. (2), iar de catre parati, odata cu intampinarea. Daca partile nu isi aleg un mandatar sau nu se inteleg asupra persoanei mandatarului, judecatorul va numi, prin incheiere, un curator special, in conditiile art. 57 alin. (3), care va asigura reprezentarea reclamantilor sau, dupa caz, a paratilor si caruia i se vor comunica actele de procedura. Masura numirii curatorului se comunica partilor, care vor suporta cheltuielile privind remunerarea acestuia.

Masurile pentru pregatirea judecatii

Art. 198. - (1) Judecatorul, sub rezerva dezbaterii la primul termen de judecata, daca s-a solicitat prin cererea de chemare in judecata, va putea dispune citarea paratului la interogatoriu, alte masuri pentru administrarea probelor, precum si orice alte masuri necesare pentru desfasurarea procesului potrivit legii.

(2) In conditiile legii, se vor putea incuviinta, prin incheiere executorie, masuri asiguratorii, precum si masuri pentru asigurarea probelor.

Modificarea cererii de chemare in judecata

Art. 199. - (1) Reclamantul poate sa isi modifice cererea si sa propuna noi dovezi, sub sanctiunea decaderii, numai pana la primul termen la care acesta este legal citat. In acest caz, instanta dispune amanarea pricinii si comunicarea cererii modificate paratului, in vederea formularii intampinarii, care, sub sanctiunea decaderii, va fi depusa cu cel putin 10 zile inaintea termenului fixat, urmand a fi cercetata de reclamant la dosarul cauzei.

(2) Cu toate acestea, nu se va da termen, ci se vor trece in incheierea de sedinta declaratiile verbale facute in instanta cand:

1. se indreapta greselile materiale din cuprinsul cererii;
2. reclamantul mareste sau micsoreaza cuantumul obiectului cererii;
3. se solicita contravaloarea obiectului cererii, pierdut sau pierit in cursul procesului;
4. se inlocuieste o cerere in constatare printr-o cerere in realizarea dreptului sau invers, atunci cand cererea in constatare este admisibila.

SECȚIUNEA a 3-a Intampinarea

Scopul si cuprinsul intampinarii

Art. 200. - (1) Intampinarea este actul de procedura prin care paratul se apara, in fapt si in drept, fata de cererea de chemare in judecata.

(2) Intampinarea va cuprinde:

a) numele si prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau resedinta paratului ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul, precum si, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar, daca reclamantul nu le-a mentionat in cererea de chemare in judecata. Daca paratul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicările privind procesul;

b) exceptiile procesuale pe care paratul le invoca fata de cererea reclamantului;

c) raspunsul la toate pretentiile si motivele de fapt si de drept ale cererii;

- d) dovezile cu care se apara impotriva fiecarui capat din cerere, dispozitiile art. 189
- lit. e) fiind aplicabile in mod corespunzator;
- e) semnatura.

Comunicarea intampinarii

Art. 201. - (1) Intampinarea se comunica reclamantului, daca legea nu prevede altfel.

(2) La intampinare se vor alatura acelasi numar de copii certificate de pe inscrisurile pe care se sprijina, precum si un rand de copii pentru instanta. Dispozitiile art. 144 alin. (1) si art. 145 sunt aplicabile.

Intampinarea comuna

Art. 202. - Cand sunt mai multi parati, acestia pot raspunde impreuna, toti sau numai o parte din ei, printr-o singura intampinare.

Sanctiunea nedepunerii intampinarii

Art. 203. - (1) Intampinarea este obligatorie, in afara de cazurile in care legea prevede in mod expres altfel.

(2) Nedepunerea intampinarii in termenul prevazut de lege atrage decaderea paratului din dreptul de a mai propune probe si de a invoca exceptii, in afara celor de ordine publica, daca legea nu prevede altfel.

SECȚIUNEA a 4-a Cererea reconventionala

Notiunea si conditiile

Art. 204. - (1) Daca paratul are, in legatura cu cererea reclamantului, pretentii derivand din acelasi raport juridic sau strans legate de aceasta, poate sa formuleze cerere reconventionala.

(2) In cazul in care pretentiile formulate prin cerere reconventionala privesc si alte persoane decat reclamantul, acestea vor putea fi chemate in judecata ca parati.

(3) Cererea trebuie sa indeplineasca conditiile prevazute pentru cererea de chemare in judecata.

(4) Cererea reconventionala se depune, sub sanctiunea decaderii, odata cu intampinarea sau, daca paratul nu este obligat la intampinare, cel mai tarziu la primul termen de judecata.

(5) Cererea reconventionala se comunica reclamantului si, dupa caz, persoanelor prevazute la alin. (2) pentru a formula intampinare. Dispozitiile art. 196 se aplica in mod corespunzator.

(6) Cand reclamantul si-a modificat cererea de chemare in judecata, cererea reconventionala se va depune cel mai tarziu pana la termenul ce se va incuviinta paratului in acest scop, dispozitiile alin. (5) fiind aplicabile.

(7) Reclamantul nu poate formula cerere reconventionala la cererea reconventionala a paratului initial.

Disjungerea cererii reconventionale

Art. 205. - (1) Cererea reconventionala se judeca odata cu cererea principala.

(2) Daca numai cererea principala este in stare de a fi judecata, instanta poate dispune judecarea separata a cererii reconventionale. Cu toate acestea, disjungerea nu poate fi dispusa in cazurile anume prevazute de lege sau daca judecarea ambelor cereri se impune pentru solutionarea unitara a procesului.

CAPITOLUL II

Judecata

SECȚIUNEA 1

Dispozitii generale

Scopul judecarii procesului

Art. 206. - Completul de judecata, constituit potrivit legii, efectueaza activitatea de cercetare si dezbateri a fondului procesului, cu respectarea tuturor principiilor si garantiilor procesuale, in vederea solutionarii legale si temeinice a acestuia.

Locul judecarii procesului

Art. 207. - Judecarea procesului are loc la sediul instantei, daca prin lege nu se dispune altfel.

Desfasurarea procesului fara prezenta publicului

Art. 208. - (1) In fata primei instante cercetarea procesului se desfasoara in camera de consiliu, daca legea nu prevede altfel.

(2) De asemenea, in cazurile in care dezbateri a fondului in sedinta publica ar aduce atingere moralitatii, ordinii publice, intereselor minorilor, vietii private a partilor ori intereselor justitiei, dupa caz, instanta, la cerere sau din oficiu, poate dispune ca aceasta sa se desfasoare in intregime sau in parte fara prezenta publicului.

(3) In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), au acces in camera de consiliu ori in sala de sedinta partile, reprezentantii lor, cei care ii asista pe minori, aparatorii partilor, martorii, expertii, traducatorii, interpretii, precum si alte persoane carora instanta, pentru motive temeinice, le admite sa asiste la proces.

Continuitatea instantei

Art. 209. - (1) Membrii completului care judeca procesul trebuie sa ramana aceiasi in tot cursul judecatii.

(2) In cazurile in care, pentru motive temeinice, un judecator este impiedicat sa participe la solutionarea cauzei, acesta va fi inlocuit in conditiile legii.

(3) Daca inlocuirea prevazuta la alin. (2) a avut loc dupa ce s-a dat cuvantul in fond partilor, cauza se repune pe rol.

Ordinea judecarii proceselor

Art. 210. - (1) Pentru fiecare sedinta de judecata se va intocmi o lista cu procesele ce se dezbat in acea zi si care va fi afisata pe portalul instantei si la usa salii de sedinta cu cel putin o ora inainte de inceperea acesteia.

(2) Procesele declarate urgente, cele ramase in divergenta si cele care au primit termen in continuare se vor dezbate inaintea celorlalte.

(3) Procesele in care partea sau partile sunt reprezentate ori asistate de avocat, respectiv consilier juridic se vor dezbate cu prioritate.

(4) La cererea partii interesate, pentru motive temeinice, judecatorul poate schimba ordinea de pe lista.

Atributiile presedintelui completului de judecata

Art. 211. - (1) Presedintele completului conduce sedinta de judecata. El deschide, suspenda si ridica sedinta.

(2) Presedintele da cuvantul mai intai reclamantului, apoi paratului, precum si celorlalte parti din proces, in functie de pozitia lor procesuala. Reprezentantul Ministerului Public va vorbi cel din urma, in afara de cazul cand a pornit actiunea. Altor persoane sau organe care participa la proces li se va da cuvantul in limita drepturilor pe care le au in proces.

(3) In cazul in care este necesar, presedintele poate da cuvantul partilor si celorlalti participanti, in aceeasi ordine, de mai multe ori.

(4) Presedintele poate sa limiteze in timp interventia fiecarei parti. In acest caz, el trebuie sa puna in vedere partii, inainte de a-i da cuvantul, timpul pe care il are la dispozitie.

(5) Judecatorii sau partile pot pune intrebari celorlalti participanti la proces numai prin mijlocirea presedintelui, care poate insa incuviinta ca acestia sa puna intrebarile direct. Ordinea in care se pun intrebarile se stabileste de catre presedinte.

Politia sedintei de judecata

Art. 212. - (1) Presedintele completului de judecata exercita politia sedintei, putand lua masuri pentru pastrarea ordinii si a bunei-cuviinte, precum si a solemnitatii sedintei de judecata.

(2) Daca nu mai este loc in sala de sedinta, presedintele le poate cere celor care ar veni mai tarziu sau care depasesc numarul locurilor existente sa paraseasca sala.

(3) Nimeni nu poate fi lasat sa intre cu arme in sala de sedinta, cu exceptia cazului in care le poarta in exercitarea serviciului pe care il indeplineste in fata instantei.

(4) Persoanele care iau parte la sedinta sunt obligate sa aiba o purtare si o tinuta cuviincioase.

(5) Cei care se adreseaza instantei in sedinta publica trebuie sa stea in picioare, insa presedintele poate incuviinta, atunci cand apreciaza ca este necesar, exceptii de la aceasta indatorire.

(6) Presedintele atrage atentia partii sau oricarei alte persoane care tulbura sedinta ori nesocoteste masurile luate sa respecte ordinea si buna-cuviinta, iar in caz de nevoie dispune indepartarea ei.

(7) Pot fi, de asemenea, indepartati din sala minorii, precum si persoanele care s-ar infatisa intr-o tinuta necuviincioasa.

(8) Daca inainte de inchiderea dezbatelor una dintre parti a fost indepartata din sala, aceasta va fi chemata in sala pentru a i se pune in vedere actele esentiale efectuate in lipsa ei. Aceste dispozitii nu se aplica in cazul in care partea indepartata este asistata de un aparator care a ramas in sala.

(9) Cand cel care tulbura linistea sedintei este insusi aparatorul partii, presedintele il va chema la ordine si, daca, din cauza atitudinii lui, continuarea dezbatelor nu mai este cu putinta, procesul se va amana, aplicandu-se amenda judiciara prevazuta la art. 182 alin. (1) pct. 2, iar cheltuielile ocazionate de amanare vor fi trecute in sarcina sa, prin incheiere executorie, dispozitiile art. 186 fiind aplicabile.

Infractiunile de audienta

Art. 213. - (1) Daca in cursul sedintei se savarseste o infractiune, presedintele o constata si il identifica pe faptuitor. Procesul-verbal intocmit se trimite procurorului.

(2) Instanta poate, in conditiile legii penale, sa dispuna si retinerea faptuitorului.

Verificarile privind prezentarea partilor

Art. 214. - (1) Instanta verifica identitatea partilor, iar daca ele sunt reprezentate ori asistate, verifica si imputernicirea sau calitatea celor care le reprezinta ori le asista.

(2) In cazul in care partile nu raspund la apel, instanta va verifica daca procedura de citare a fost indeplinita si, dupa caz, va proceda, in conditiile legii, la amanarea, suspendarea ori la judecarea procesului.

Amanarea cauzei cand nu este in stare de judecata

Art. 215. - Partile pot cere instantei, la inceputul sedintei, amanarea cauzelor care nu sunt in stare de judecata, daca aceste cereri nu provoaca debateri. Cand completul de judecata este alcatuit din mai multi judecatori, aceasta amanare se poate face si de un singur judecator.

Amanarea judecatii prin invoiala partilor

Art. 216. - (1) Amanarea judecatii in temeiul invoieli partilor nu se poate incuviinta decat o singura data in cursul procesului.

(2) Dupa o asemenea amanare, daca partile nu staruiesc in judecata, aceasta va fi suspendata si cauza va fi repusa pe rol numai dupa plata taxelor de timbru, potrivit legii.

(3) Instanta este obligata sa cerceteze daca amanarea ceruta de parti pentru un motiv anumit nu tinde la o amanare prin invoiala partilor; este socotita ca atare cererea de amanare la care cealalta parte s-ar putea impotrivi.

Amanarea judecatii pentru lipsa de aparare

Art. 217. - (1) Amanarea judecatii pentru lipsa de aparare poate fi dispusa, la cererea partii interesate, numai in mod exceptional, pentru motive temeinice si care nu sunt imputabile partii sau reprezentantului ei.

(2) Cand instanta refuza amanarea judecatii pentru acest motiv, va amana, la cererea partii, pronuntarea in vederea depunerii de concluzii scrise.

Judecarea cauzei in lipsa partii legal citate

Art. 218. - (1) Lipsa partii legal citate nu poate impiedica judecarea cauzei, daca legea nu dispune altfel.

(2) Daca la orice termen fixat pentru judecata se infatiseaza numai una dintre parti, instanta, dupa ce va cerceta toate lucrarile din dosar si va asculta sustinerile partii prezente, se va pronunta pe temeiul dovezilor administrate, examinand si exceptiile si apararile partii care lipseste.

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul in care lipsesc ambele parti, desi au fost legal citate, daca cel putin una dintre ele a cerut in scris judecarea cauzei in lipsa.

Discutarea cererilor si exceptiilor

Art. 219. - Instanta este obligata, in orice proces, sa puna in discutia partilor toate cererile, exceptiile, imprejurarile de fapt sau temeiurile de drept prezentate de ele, potrivit legii, sau invocate din oficiu.

Folosirea traducatorului si interpretului

Art. 220. - (1) Cand una dintre parti sau dintre persoanele care urmeaza sa fie ascultate nu cunoaste limba romana, instanta va folosi un traducator autorizat. Daca partile sunt de acord, judecatorul sau grefierul poate face oficiul de traducator. In situatia in care nu poate fi asigurata prezenta unui traducator autorizat, se vor aplica prevederile art. 145 alin. (4).

(2) In cazul in care una dintre persoanele prevazute la alin. (1) este muta, surda sau surdo-muta ori, din orice alta cauza, nu se poate exprima, comunicarea cu ea se va face in scris, iar daca nu poate citi sau scrie, se va folosi un interpret.

(3) Dispozitiile privitoare la experti se aplica in mod corespunzator si traducatorilor si interpretilor.

Ascultarea minorilor

Art. 221. - In cazul in care, potrivit legii, urmeaza sa fie ascultat un minor, ascultarea se va face in camera de consiliu. Tinand seama de imprejurarile procesului, instanta hotaraste daca parintii, tutorele sau alte persoane vor fi de fata la ascultarea minorului.

Prezenta personala a partilor in vederea impacarii

Art. 222. - (1) Instanta va incerca impacarea partilor si in acest scop poate dispune ca acestea sa se infatiseze personal, chiar daca sunt reprezentate.

(2) Daca partile se impaca, instanta va lua act de impacare prin hotararea pe care o va da. Dispozitiile art. 434 sunt aplicabile.

Imposibilitatea si refuzul de a semna

Art. 223. - Cand cel obligat sa semneze un act de procedura nu poate sau refuza sa semneze, se face mentiunea corespunzatoare in acel act, sub semnatura presedintelui si a grefierului.

Termenul in cunostinta

Art. 224. - (1) Partea care a depus cererea personal sau prin mandatar si a luat termenul in cunostinta, precum si partea care a fost prezenta la un termen de judecata, personal sau printr-un reprezentant al ei, chiar neimputernicit cu dreptul de a cunoaste termenul, nu va fi citata in tot cursul judecarii la acea instanta, prezumandu-se ca ea cunoaste termenele de judecata ulterioare. Aceste dispozitii ii sunt aplicabile si partii careia, personal sau prin reprezentant ori prin functionarul sau persoana insarcinata cu primirea corespondentei, i s-a inmanat citatia pentru un termen de judecata, considerandu-se ca, in acest caz, ea cunoaste si termenele de judecata ulterioare aceluia pentru care citatia i-a fost inmanata.

(2) Dispozitiile alin. (1) nu se aplica:

1. in cazul reluarii judecatii, dupa ce a fost suspendata;
2. in cazul cand procesul se repune pe rol;
3. cand partea este chemata la interogatoriu, in afara de cazul in care a fost prezenta la incuviintarea lui, cand s-a stabilit si termenul pentru luarea acestuia;
4. cand, pentru motive temeinice, instanta a dispus ca partea sa fie citata la fiecare termen;
5. in cazul in care instanta de apel sau de recurs fixeaza termen pentru rejudecarea fondului procesului dupa anularea hotararii primei instante sau dupa casarea cu retinere.

(3) Militarii incazarmati sunt citati la fiecare termen.

(4) Detinutii sunt citati, de asemenea, la fiecare termen.

Preschimbarea termenului

Art. 225. - (1) La cererea partii interesate, termenul luat in cunostinta, potrivit art. 224, sau pentru care au fost trimise citatiile nu poate fi preschimbat decat pentru motive temeinice si cu citarea partilor. Citarea acestora se face in termen scurt, in camera de consiliu. Solutionarea cererii de preschimbare a termenului de judecata este de competenta completului.

(2) In cazul in care la termenul fixat instanta nu isi poate desfasura activitatea de judecata din cauza unor motive obiective, judecatorul va dispune preschimbarea termenului din oficiu, fara citarea partilor. Acestea vor fi citate insa pentru noul termen fixat.

Notele de sedinta. Inregistrarea sedintei

Art. 226. - (1) Grefierul care participa la sedinta este obligat sa ia note in legatura cu desfasurarea procesului, care vor fi vizate de catre presedinte. Partile pot cere citirea notelor si, daca este cazul, corectarea lor.

(2) Instanta va inregistra sedintele de judecata. Inregistrarea va putea fi ulterior transcrisa la cererea partii interesate, in conditiile legii. Transcrierile inregistrarilor vor

fi semnate de presedinte si de grefier si vor avea puterea doveditoare a incheierilor de sedinta.

Redactarea incheierii de sedinta

Art. 227. - (1) Pe baza notelor de sedinta, iar daca este cazul si a inregistrarilor efectuate, grefierul redacteaza incheierea de sedinta.

(2) Incheierea se redacteaza de grefier in cel mult 3 zile de la data sedintei de judecata.

Cuprinsul incheierii de sedinta

Art. 228. - (1) Pentru fiecare sedinta a instantei se intocmeste o incheiere care va cuprinde urmatoarele:

- a) denumirea instantei si numarul dosarului;
- b) data sedintei de judecata;
- c) numele, prenumele si calitatea membrilor completului de judecata, precum si numele si prenumele grefierului;
- d) numele si prenumele sau, dupa caz, denumirea partilor, numele si prenumele persoanelor care le reprezinta sau le asista, ale aparatorilor si celorlalte persoane chemate la proces, cu aratarea calitatii lor, precum si daca au fost prezente ori au lipsit;
- e) numele, prenumele procurorului si parchetul de care apartine, daca a participat la sedinta;
- f) daca procedura de citare a fost legal indeplinita;
- g) obiectul procesului;
- h) probele care au fost administrate;
- i) cererile, declaratiile si prezentarea pe scurt a sustinerilor partilor, precum si a concluziilor procurorului, daca acesta a participat la sedinta;
- j) solutia data si masurile luate de instanta, cu aratarea motivelor, in fapt si in drept;
- k) calea de atac si termenul de exercitare a acesteia, atunci cand, potrivit legii, incheierea poate fi atacata separat;
- l) daca judecarea a avut loc in sedinta publica, fara prezenta publicului ori in camera de consiliu;
- m) semnatura membrilor completului si a grefierului.

(2) Incheierea trebuie sa arate cum s-a desfasurat sedinta, cuprinzand, daca este cazul, mentiuni despre ceea ce s-a consemnat in procese-verbale separate.

(3) In cazul in care hotararea se pronunta in ziua in care au avut loc dezbaterile, nu se intocmeste incheierea de sedinta, mentiunile prevazute la alin. (1) si (2) facandu-se in partea introductiva a hotararii.

Regulile aplicabile

Art. 229. - (1) Dispozitiile privitoare la deliberare, opinie separata, precum si orice alte dispozitii referitoare la hotararile prin care instanta se dezinvesteste de judecarea fondului cererii se aplica in mod corespunzator si incheierilor.

(2) In cazul in care incheierile pronuntate de instanta pe parcursul judecatii sunt supuse apelului sau, dupa caz, recursului separat de hotararea de fond, dosarul se inainteaza instantei superioare in copie certificata de grefa instantei a carei incheiere se ataca.

Incheierile preparatorii si interlocutorii

Art. 230. - Instanta nu este legata de incheierile premergatoare cu caracter preparatoriu, ci numai de cele interlocutorii. Sunt incheieri interlocutorii acelea prin care, fara a se hotari in totul asupra procesului, se solutioneaza exceptii procesuale, incidente procedurale ori alte chestiuni litigioase.

Domeniul de aplicare

Art. 231. - Dispozitiile prezentei sectiuni se aplica atat la cercetarea procesului, cat si la dezbaterile in fond a cauzei.

SECȚIUNEA a 2-a Cercetarea procesului

SUBSECȚIUNEA 1 Dispozitii comune

Scopul si continutul cercetarii procesului

Art. 232. - (1) In etapa de cercetare a procesului se indeplinesc, in conditiile legii, acte de procedura la cererea partilor ori din oficiu, pentru pregatirea dezbaterii in fond a procesului, daca este cazul.

(2) In vederea realizarii scopului prevazut la alin. (1), instanta:

1. va rezolva exceptiile ce se invoca ori pe care le poate ridica din oficiu;
2. va examina cererile de interventie formulate de parti sau de terte persoane, in conditiile legii;
3. va examina fiecare pretentie si aparare in parte, pe baza cererii de chemare in judecata, a intampinarii, a raspunsului la intampinare si a explicatiilor partilor, daca este cazul;
4. va constata care dintre pretentii sunt recunoscute si care sunt contestate;
5. la cerere, va dispune, in conditiile legii, masuri asiguratorii, masuri pentru asigurarea dovezilor ori pentru constatarea unei situatii de fapt, in cazul in care aceste masuri nu au fost luate, in tot sau in parte, potrivit art. 198;
6. va lua act de renuntarea reclamantului, de achiesarea paratului sau de tranzactia partilor;
7. va incuviinta probele solicitate de parti, pe care le gaseste concludente, precum si pe cele pe care, din oficiu, le considera necesare pentru judecarea procesului si le va administra in conditiile legii;
8. va decide in legatura cu orice alte cereri care se pot formula la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate;
9. va dispune ca partile sa prezinte dovada efectuarii verificarilor in registrele de evidenta ori publicitate prevazute de Codul civil sau de legi speciale;
10. va indeplini orice alt act de procedura necesar solutionarii cauzei, inclusiv verificari in registrele prevazute de legi speciale.

Estimarea duratei cercetării procesului

Art. 233. - (1) La primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, judecatorul, după ascultarea partilor, va estima durata necesară pentru cercetarea procesului, ținând cont de împrejurările cauzei, astfel încât procesul să fie soluționat într-un termen optim și previzibil. Durata astfel estimată va fi consemnată în încheiere.

(2) Pentru motive temeinice, ascultând partile, judecatorul va putea reconsidera durata prevăzută la alin. (1).

Alegerea procedurii de administrare a probelor

Art. 234. - Judecatorul, la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, pune în vedere acestora, dacă sunt reprezentate sau asistate de avocat, ca pot să convină ca probele să fie administrate de către avocații lor, în condițiile art. 360-382. Dispozițiile art. 233 sunt aplicabile.

Locul cercetării procesului

Art. 235. - (1) Cercetarea procesului are loc în fața judecatorului, în camera de consiliu, cu citarea partilor. Dispozițiile art. 149 sunt aplicabile.

(2) În caile de atac cercetarea procesului, dacă este necesară, se face în ședința publică.

Asigurarea celerității

Art. 236. - (1) Pentru cercetarea procesului, judecatorul fixează termene scurte, chiar de la o zi la alta. Dispozițiile art. 224 sunt aplicabile.

(2) Dacă există motive temeinice, se pot acorda și termene mai îndelungate decât cele prevăzute la alin. (1).

(3) Judecatorul poate stabili pentru parti, precum și pentru alți participanți în proces îndatoriri în ceea ce privește prezentarea dovezilor cu înscrisuri, relații scrise, răspunsul scris la interogatoriul comunicat potrivit art. 349, asistarea și concursul la efectuarea în termen a expertizelor, precum și orice alte demersuri necesare soluționării cauzei.

(4) Când este necesar pentru îndeplinirea îndatoririlor prevăzute la alin. (3), partile, experții, traducătorii, interpretii, martorii și orice alți participanți în proces pot fi încunostințați și telefonic, telegrafic, prin fax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare care asigură transmiterea textului actului ce se comunică ori înștiințarea pentru prezentarea la termen, precum și confirmarea primirii acestora. În cazul încunostințării telefonice, grefierul va întocmi un referat în care va arăta cum s-a făcut încunostințarea.

Împrejurările care pun capăt procesului

Art. 237. - În cazul în care, în cursul cercetării procesului, reclamantul renunță la judecarea cererii de chemare în judecată ori la dreptul pretins, intervine învoiala partilor sau sunt admise cereri ori excepții care pun capăt în întregime procesului, fără a mai fi necesară dezbaterea asupra fondului în camera de consiliu sau în ședința publică, judecatorul se va pronunța asupra cauzei prin hotărâre.

Terminarea cercetării procesului

Art. 238. - (1) Când judecătorul se socotește lamurit, prin încheiere, declară cercetarea procesului încheiată și fixează termen pentru dezbaterile fondului în ședința publică.

(2) Pentru dezbaterile fondului, judecătorul pune în vedere părților să redacteze note privind susținerile lor și să le depună la dosar cu cel puțin 5 zile înainte de termenul stabilit potrivit alin. (1), fără a aduce atingere dreptului acestora de a formula concluzii orale.

(3) Părțile pot fi de acord ca dezbaterile fondului să urmeze în camera de consiliu, în aceeași zi sau la un alt termen.

(4) Cererea de judecată în lipsă presupune că partea care a formulat-o a fost de acord și ca dezbaterile fondului să aibă loc în camera de consiliu, în afara de cazul în care partea a solicitat expres ca aceasta să aibă loc în ședința publică.

SUBSECȚIUNEA a 2-a Excepțiile procesuale

Notiunea

Art. 239. - Excepția procesuală este mijlocul prin care, în condițiile legii, partea interesată, procurorul sau instanța invocă, fără să pună în discuție fondul dreptului, neregularități procedurale privitoare la compunerea completului sau constituirea instanței, competența instanței ori la procedura de judecată sau lipsuri referitoare la dreptul la acțiune, urmărind, după caz, declinarea competenței, amânarea judecării, refacerea unor acte ori anularea, respingerea sau perimarea cererii.

Excepțiile absolute și relative

Art. 240. - (1) Excepțiile absolute sunt cele prin care se invocă încălcarea unor norme de ordine publică.

(2) Excepțiile relative sunt cele prin care se invocă încălcarea unor norme care ocrotesc cu precădere interesele părților.

Invocarea

Art. 241. - (1) Excepțiile absolute pot fi invocate de parte sau de instanță în orice stare a procesului, dacă prin lege nu se prevede altfel. Ele pot fi ridicate înaintea instanței de recurs numai dacă, pentru soluționare, nu este necesară administrarea altor dovezi în afara înscrisurilor noi.

(2) Excepțiile relative pot fi invocate de partea care justifică un interes, cel mai târziu la primul termen de judecată după săvârșirea neregularității procedurale, în etapa cercetării procesului și înainte de a se pune concluzii în fond.

(3) Cu toate acestea, părțile sunt obligate să invoce toate mijloacele de apărare și toate excepțiile procesuale de îndată ce le sunt cunoscute. În caz contrar, ele vor răspunde pentru pagubele pricinuite părții adverse, dispozițiile art. 184-186 fiind aplicabile.

Procedura de soluționare

Art. 242. - (1) Instanta se va pronunta mai intai asupra exceptiilor de procedura, precum si asupra celor de fond care fac inutila, in tot sau in parte, administrarea de probe ori, dupa caz, cercetarea in fond a cauzei.

(2) In cazul in care s-au invocat simultan mai multe exceptii, instanta va determina ordinea de solutionare in functie de efectele pe care acestea le produc.

(3) Daca instanta nu se poate pronunta de indata asupra exceptiei invocate, va amana judecata si va stabili un termen scurt in vederea solutionarii exceptiei.

(4) Exceptiile vor putea fi unite cu administrarea probelor, respectiv cu fondul cauzei numai daca pentru judecarea lor este necesar sa se administreze aceleasi dovezi ca si pentru finalizarea etapei cercetarii procesului sau, dupa caz, pentru solutionarea fondului.

(5) Incheierea prin care s-a respins exceptia, precum si cea prin care, dupa admiterea exceptiei, instanta a ramas in continuare investita pot fi atacate numai odata cu fondul, daca legea nu dispune altfel.

SUBSECȚIUNEA a 3-a Probele

§ 1. Dispozitii generale

Sarcina probei

Art. 243. - Cel care face o sustinere in cursul procesului trebuie sa o dovedeasca, in afara de cazurile anume prevazute de lege.

Obiectul probei si mijloacele de proba

Art. 244. - Dovada unui act juridic sau a unui fapt se poate face prin inscrisuri, martori, prezumtii, marturisirea uneia dintre parti, facuta din proprie initiativa sau obtinuta la interogatoriu, prin expertiza, prin mijloacele materiale de proba, prin cercetarea la fata locului sau prin orice alte mijloace prevazute de lege.

Lipsa indatoririi de a proba

Art. 245. - Nimeni nu este tinut de a proba/dovedi ceea ce instanta este tinuta sa ia cunostinta din oficiu.

Obligativitatea cunoasterii din oficiu

Art. 246. - (1) Instanta de judecata trebuie sa ia cunostinta din oficiu de dreptul in vigoare in Romania.

(2) Cu toate acestea, textele care nu sunt publicate in Monitorul Oficial al Romaniei sau intr-o alta modalitate anume prevazuta de lege, conventiile, tratatele si acordurile internationale aplicabile in Romania, care nu sunt integrate/cuprinse intr-un text de lege, precum si dreptul international cutumiar trebuie dovedite de partea interesata.

Posibilitatea cunoasterii din oficiu

Art. 247. - Instanta de judecata poate lua cunostinta din oficiu de dreptul unui stat strain, cu conditia ca acesta sa fie invocat. Ea poate, de asemenea, sa ceara ca proba acestuia sa fie facuta, intre altele, prin marturia unui expert sau prin producerea unui certificat emis de un specialist al dreptului, roman ori strain.

Propunerea probelor. Rolul instantei

Art. 248. - (1) Probele se propun, sub sanctiunea decaderii, de catre reclamant prin cererea de chemare in judecata, iar de catre parat prin intampinare, daca legea nu dispune altfel. Ele pot fi propuse si oral, in cazurile anume prevazute de lege.

(2) Dovezile care nu au fost propuse in conditiile alin. (1) nu vor mai putea fi cerute si incuviintate in cursul procesului, in afara de cazurile in care:

1. necesitatea probei rezulta din modificarea cererii;
2. nevoia administrarii probei reiese din cercetarea judecatoreasca si partea nu o putea prevedea;
3. partea invedereaza instantei ca, din motive temeinic justificate, nu a putut propune in termen probele cerute;
4. administrarea probei nu duce la amanarea judecatii;
5. exista acordul expres al tuturor partilor.

(3) In cazurile prevazute la alin. (2), partea adversa are dreptul la proba contrara numai asupra aceluiasi aspect pentru care s-a incuviintat proba invocata.

(4) In cazul amanarii, pentru motivele prevazute la alin. (2), partea este obligata, cand se cere proba cu martori, sa depuna lista acestora in termen de 5 zile de la incuviintarea probei, iar daca s-a incuviintat proba cu inscrisuri, trebuie sa depuna copii certificate de pe inscrisurile invocate, cu cel putin 5 zile inainte de termenul fixat pentru judecata, sub sanctiunea decaderii din dreptul de a administra proba incuviintata.

(5) Daca probele propuse nu sunt indelungatoare pentru lamurirea in intregime a procesului, instanta va dispune ca partile sa completeze probele. De asemenea, judecatorul poate, din oficiu, sa puna in discutia partilor necesitatea administrarii altor probe, pe care le poate ordona chiar daca partile se impotrivesc.

(6) Cu toate acestea, partile nu pot invoca in caile de atac omisiunea instantei de a ordona din oficiu probe pe care ele nu le-au propus si administrat in conditiile legii.

Admisibilitatea probelor

Art. 249. - (1) Probele trebuie sa fie admisibile potrivit legii si sa duca la solutionarea procesului.

(2) Daca un anumit fapt este de notorietate publica ori necontestat, instanta va putea decide, tinand seama de circumstantele cauzei, ca nu mai este necesara dovedirea lui.

(3) Obiceiurile, uzurile, uzantele, regulile deontologice, regulamentele si reglementarile locale nu trebuie dovedite decat in cazul in care instanta sau una dintre parti nu le cunoaste.

(4) La cererea instantei, autoritatile competente sunt obligate sa ii comunice, in termenul stabilit, toate informatiile, inscrisurile ori reglementarile solicitate.

Conventiile asupra probelor

Art. 250. - Conventiile asupra admisibilitatii, obiectului sau sarcinii probelor sunt valabile, cu exceptia celor care privesc drepturi de care partile nu pot dispune, a celor care fac imposibila ori dificila dovada actelor sau faptelor juridice ori, dupa caz, contravin ordinii publice sau bunelor moravuri.

Renuntarea la proba

Art. 251. - (1) Cand o parte renunta la probele propuse, cealalta parte poate sa si le insuseasca.

(2) Instanta poate dispune administrarea din oficiu a probei la care s-a renuntat.

Incuviintarea probelor

Art. 252. - (1) Probele se pot incuviinta numai daca sunt intrunate cerintele prevazute la art. 249, in afara de cazul cand ar exista pericolul ca ele sa se piarda prin intarziere.

(2) Incheierea prin care se incuviinteaza probele va arata faptele ce vor trebui dovedite, mijloacele de proba incuviintate, precum si obligatiile ce revin partilor in legatura cu administrarea acestora.

(3) Instanta va putea limita numarul martorilor propusi.

Revenirea asupra probelor incuviintate

Art. 253. - Instanta poate reveni asupra unor probe incuviintate daca, dupa administrarea altor probe, apreciaza ca administrarea vreuneia nu mai este necesara. Instanta este insa obligata sa puna aceasta imprejurare in discutia partilor.

Administrarea probelor

Art. 254. - (1) Administrarea probelor se va face in ordinea stabilita de instanta.

(2) Probele se vor administra, cand este posibil, chiar in sedinta in care au fost incuviintate. Pentru administrarea celorlalte probe se va fixa termen, luandu-se totodata masurile ce se impun pentru prezentarea martorilor, efectuarea expertizelor, aducerea in scrisurilor si a oricaror alte mijloace de proba.

(3) Probele vor fi administrate inainte de inceperea dezbaterilor asupra fondului, daca legea nu prevede altfel.

(4) Dovada si dovada contrara vor fi administrate, atunci cand este posibil, in aceeasi sedinta.

(5) Daca s-a dispus o cercetare la fata locului, aceasta se va efectua, cand este cazul, mai inainte de administrarea celorlalte probe.

(6) Cand proba cu martori a fost incuviintata in conditiile prevazute la art. 248 alin. (2), dovada contrara va fi ceruta, sub sanctiunea decaderii, in aceeasi sedinta, daca amandoua partile sunt de fata.

(7) Partea care a lipsit la incuviintarea dovezii este obligata sa ceara proba contrara la sedinta urmatoare, iar in caz de impiedicare, la primul termen cand se infatiseaza.

Locul administrării probelor

Art. 255. - (1) Administrarea probelor se face în fața instanței de judecată sesizate, în camera de consiliu, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Dacă, din motive obiective, administrarea probelor nu se poate face decât în afara localității de reședință a instanței, aceasta se va putea efectua prin comisie rogatorie, de către o instanță de același grad sau chiar mai mică în grad, dacă în acea localitate nu există o instanță de același grad. În cazul în care felul dovezii îngăduie și părțile se învoiesc, instanța care administrează proba poate fi scutită de citirea părților.

(3) Când instanța care a primit comisia rogatorie constată că administrarea probei urmează să se facă în circumscripția altei instanțe, va înainta, pe cale administrativă, cererea de comisie rogatorie instanței competente, comunicând aceasta instanței de la care a primit însărcinarea.

(4) Instanța însărcinată prin comisie rogatorie va proceda la administrarea probelor în prezența părților sau, chiar în lipsă, dacă au fost legal citate, având aceleași atribuții ca și instanța sesizată, în ceea ce privește procedura de urmat.

(5) După ce s-a efectuat administrarea probelor prin comisie rogatorie, instanța sesizată, dacă este cazul, va fixa, din oficiu, termen pentru continuarea cercetării procesului sau, după caz, pentru dezbaterile fondului.

Cheltuielile necesare administrării probelor

Art. 256. - (1) Când administrarea probei încuviințată necesită cheltuieli, instanța va pune în vedere părții care a cerut-o să depună la grefă, de îndată sau în termenul fixat de instanță, dovada achitării sumei stabilite pentru acoperirea lor.

(2) În cazurile în care proba a fost dispusă din oficiu sau la cererea procurorului în procesul pornit de acesta în condițiile prevăzute la art. 90 alin. (1), instanța va stabili, prin încheiere, cheltuielile de administrare a probei și partea care trebuie să le plătească, putându-le pune și în sarcina ambelor părți.

(3) Nedepunerea sumei prevăzute la alin. (1) în termenul fixat atrage decăderea părții din dreptul de a administra dovada încuviințată în fața acelei instanțe.

(4) Depunerea sumei prevăzute la alin. (1) se va putea însă face și după împlinirea termenului, dacă prin aceasta nu se amână judecata.

(5) Dispozițiile alin. (1)-(4) se aplică și în cazul în care administrarea probei se face prin comisie rogatorie.

Situația părții decăzute

Art. 257. - Partea decăzută din dreptul de a administra o probă va putea totuși să se apere, discutând în fapt și în drept temeinicia susținerilor și a dovezilor părții potrivnice.

Aprecierea probelor

Art. 258. - (1) Instanța va examina probele administrate, pe fiecare în parte și pe toate în ansamblul lor.

(2) În vederea stabilirii existenței sau inexistenței faptelor pentru a caror dovedire probele au fost încuviințate, judecătorul le apreciază în mod liber, potrivit convingerii sale, în afara de cazul când legea stabilește puterea lor doveditoare.

§ 2. Dovada cu inscristuri

I. Dispozitii generale

Notiunea

Art. 259. - Inscrisul este orice scriere sau alta consemnare care cuprinde date despre un act sau fapt juridic, indiferent de suportul ei material ori de modalitatea de conservare si stocare.

Inscrisurile pe suport informatic

Art. 260. - Inscrisul pe suport informatic este admis ca proba in aceleasi conditii ca inscristul pe suport hartie, daca indeplineste conditiile prevazute de lege.

Inscrisurile in forma electronica

Art. 261. - Inscrisurile facute in forma electronica sunt supuse dispozitiilor legii speciale.

Rolul semnaturii

Art. 262. - (1) Semnatura unui inscrist face deplina credinta, pana la proba contrara, despre existenta consimtamantului partii care l-a semnat cu privire la continutul acestuia. Daca semnatura apartine unui functionar public, ea confera autenticitate acelui inscrist, in conditiile legii.

(2) Cand semnatura este electronica, aceasta nu este valabila decat daca este reprodusa in conditiile prevazute de lege.

II. Inscristul autentic

Notiunea

Art. 263. - (1) Inscristul autentic este inscristul intocmit sau, dupa caz, primit si autentificat de o autoritate publica, de notarul public sau de catre o alta persoana investita de stat cu autoritate publica, in forma si conditiile stabilite de lege. Autenticitatea inscristului se refera la stabilirea identitatii partilor, exprimarea consimtamantului acestora cu privire la continut, semnatura acestora si data inscristului.

(2) Este, de asemenea, autentic orice alt inscrist emis de catre o autoritate publica si caruia legea ii confera acest caracter.

Puterea doveditoare

Art. 264. - (1) Inscristul autentic face deplina dovada, fata de orice persoana, pana la declararea sa ca fals, cu privire la constatarile facute personal de catre cel care a autentificat inscristul, in conditiile legii.

(2) Declaratiile partilor cuprinse in inscristul autentic fac dovada, pana la proba contrara, atat intre parti, cat si fata de oricare alte persoane.

(3) Dispozitiile alin. (2) sunt aplicabile si in cazul mentiunilor din inscriste care sunt in directa legatura cu raportul juridic al partilor, fara a constitui obiectul principal al actului. Celelalte mentiuni constituie, intre parti, un inceput de dovada scrisa.

Nulitatea si conversiunea inscristului autentic

Art. 265. - (1) Inscrisul autentic intocmit fara respectarea formelor prevazute pentru incheierea sa valabila ori de o persoana incompatibila, necompetenta sau cu depasirea competentei este lovit de nulitate absoluta, daca legea nu dispune altfel.

(2) Inscrisul prevazut la alin. (1) face insa deplina dovada ca inscrist sub semnatura privata, daca este semnat de parti, iar daca nu este semnat, constituie, intre acestea, doar un inceput de dovada scrisa.

III. Inscrisul sub semnatura privata

Notiunea

Art. 266. - Inscrisul sub semnatura privata este acela care poarta semnatura partilor, indiferent de suportul sau material. El nu este supus niciunei alte formalitati, in afara exceptiilor anume prevazute de lege.

Puterea doveditoare

Art. 267. - (1) Inscrisul sub semnatura privata, recunoscut de cel caruia ii este opus sau, dupa caz, socotit de lege ca recunoscut, face dovada intre parti pana la proba contrara.

(2) Mentiunile din inscrist care sunt in directa legatura cu raportul juridic al partilor fac, de asemenea, dovada pana la proba contrara, iar celelalte mentiuni, straine de cuprinsul acestui raport, pot servi doar ca inceput de dovada scrisa.

Pluralitatea de exemplare

Art. 268. - (1) Inscrisul sub semnatura privata, care constata un contract sinalagmatic, are putere doveditoare numai daca a fost facut in atatea exemplare originale cate parti cu interese contrare sunt.

(2) Un singur exemplar original este suficient pentru toate persoanele avand acelasi interes.

(3) Fiecare exemplar original trebuie sa faca mentiune despre numarul originalelor ce au fost facute. Lipsa acestei mentiuni nu poate fi opusa inasa de cel care a executat, in ceea ce il priveste, obligatia constatata in acel inscrist.

(4) Pluralitatea exemplarelor originale nu este ceruta cand partile, de comun acord, au depus singurul original la un tert ales de ele.

Formalitatea "bun si aprobat"

Art. 269. - (1) Inscrisul sub semnatura privata, prin care o singura parte se obliga catre o alta sa ii plateasca o suma de bani sau o cantitate de bunuri fungibile, trebuie sa fie in intregime scris cu mana celui care il subscrisce sau cel putin ca, in afara de semnatura, sa fie scris cu mana sa "bun si aprobat pentru...", cu aratarea in litere a sumei sau a cantitatii datorate.

(2) Cand suma aratata in cuprinsul in scrisului este diferita de cea aratata in formula "bun si aprobat", se prezuma ca obligatia nu exista decat pentru suma cea mai mica, chiar daca in scrisul si formula "bun si aprobat" sunt scrise in intregime cu mana sa de cel obligat, afara numai daca se dovedeste in care parte este greseala sau daca prin lege se prevede altfel.

Exceptiile

Art. 270. - (1) Dispozitiile art. 268 si 269 nu se aplica in raporturile dintre intreprinzatori sau alti profesionisti.

(2) In cazurile prevazute la alin. (1), data in scrisului sub semnatura privata poate fi dovedita, chiar si fata de terti, cu orice mijloc de proba, in masura in care legea speciala nu cere forma scrisa pentru dovedirea conventiei in sesi.

Sanctionarea nerespectarii formalitatilor speciale

Art. 271. - In scrisurile sub semnatura privata pentru care nu s-au indeplinit cerintele prevazute la art. 268 si 269 vor putea fi socotite ca inceput de dovada scrisa.

Data certa a in scrisului sub semnatura privata

Art. 272. - (1) Data in scrisurilor sub semnatura privata este opozabila altor persoane decat celor care le-au intocmit, numai din ziua in care a devenit certa, prin una dintre modalitatile prevazute de lege, respectiv:

1. din ziua in care au fost prezentate spre a se conferi data certa de catre notarul public, executorul judecatoresc sau alt functionar competent in aceasta privinta;
2. din ziua cand au fost infatisate la o autoritate sau institutie publica, facandu-se despre aceasta mentiune pe in scrisuri;
3. din ziua cand au fost inregistrate intr-un registru sau alt document public;
4. din ziua mortii ori din ziua cand a survenit neputinta fizica de a scrie a celui care l-a intocmit sau a unuia dintre cei care l-au subscris, dupa caz;
5. din ziua in care cuprinsul lor este reprodus, chiar si pe scurt, in in scrisuri autentice intocmite in conditiile art. 263, precum incheieri, procese-verbale pentru punerea de sigilii sau pentru facere de inventar;
6. din ziua in care s-a petrecut un alt fapt de aceeasi natura care dovedeste in chip neindoielnic anterioritatea in scrisului.

(2) Sub rezerva unor dispozitii legale contrare, instanta, tinand seama de imprejurari, poate sa inlature aplicarea, in tot sau in parte, a dispozitiilor alin. (1) in privinta chitantelor liberatorii.

Registrele si hartiile domestice

Art. 273. - Registrele si hartiile domestice nu fac dovada pentru cel care le-a scris. Ele fac dovada impotriva lui:

1. in toate cazurile in care atesta neindoielnic o plata primita;
2. cand cuprind mentiunea expresa ca insemnarea a fost facuta in folosul celui aratat drept creditor, pentru a tine loc de titlu.

Registrele intreprinzatorilor si ale altor profesioniști

Art. 274. - (1) Registrele intreprinzatorilor si ale altor profesioniști, intocmite si tinute cu respectarea dispozitiilor legale, pot face intre acestia deplina dovada in justitie, pentru faptele si chestiunile legate de activitatea lor profesionala.

(2) Registrele prevazute la alin. (1), chiar netinute cu respectarea dispozitiilor legale, fac dovada contra celor care le-au tinut. Cu toate acestea, partea care se prevaleaza de ele nu poate scinda continutul lor.

(3) In toate cazurile, instanta este in drept a aprecia daca se poate atribui continutului registrelor unui intreprinzator sau altui profesionist o alta putere doveditoare, daca trebuie sa se renunte la aceasta proba in cazul in care registrele partilor nu concorda sau daca trebuie sa atribuie o credibilitate mai mare registrelor uneia dintre parti.

Mentiunile facute de creditor

Art. 275. - Orice mentiune facuta de creditor in josul, pe marginea sau pe dosul unui titlu care a ramas neintrerupt in posesia sa face dovada, cu toate ca nu este nici semnata, nici datata de el, cand tinde a stabili liberatiunea debitorului. Aceeasi putere doveditoare o are mentiunea facuta de creditor in josul, pe marginea sau pe dosul duplicatului unui in scris sau al unei chitante, daca duplicatul sau chitanta este in mainile debitorului.

IV. Inscrisurile pe suport informatic

Notiunea

Art. 276. - (1) Cand datele unui act juridic sunt redate pe un suport informatic, documentul care reproduce aceste date constituie instrumentul probator al actului, daca este inteligibil si prezinta garantii suficiente de serioase pentru a face deplina credinta in privinta continutului acestuia si a identitatii persoanei de la care acesta emana.

(2) Pentru a aprecia calitatea documentului, instanta trebuie sa tina seama de circumstantele in care datele au fost inscrise si documentul care le-a reprodus.

Prezumtia de validitate a inscrierii

Art. 277. - Inscrierea datelor unui act juridic pe suport informatic este prezumata a prezenta garantii suficiente de serioase pentru a face deplina credinta in cazul in care ea este facuta in mod sistematic si fara lacune si cand datele inscrise sunt protejate contra alterarilor si contrafacerilor astfel incat integritatea documentului este deplin asigurata. O astfel de prezumtie exista si in favoarea tertilor din simplul fapt ca inscrierea este efectuata de catre un profesionist.

Puterea doveditoare

Art. 278. - (1) Daca prin lege nu se prevede altfel, documentul care reproduce datele unui act, inscrise pe un suport informatic, face deplina dovada intre parti, pana la proba contrara.

(2) Daca suportul sau tehnologia utilizata pentru redactare nu garanteaza integritatea documentului, acesta poate servi, dupa circumstante, ca mijloc material de proba sau ca inceput de dovada scrisa.

V. Duplicatale si copiile de pe inregistrurile autentice sau sub semnatura privata

Regimul duplicatelor

Art. 279. - Duplicatale de pe inregistrurile notariale sau alte inregistruri autentice, eliberate in conditiile prevazute de lege, inlocuiesc originalul si au aceeasi putere doveditoare ca si acesta.

Regimul copiilor

Art. 280. - (1) Copia, chiar legalizata, de pe orice inregistr autentic sau sub semnatura privata nu poate face dovada decat despre ceea ce este cuprins in inregistrul original.

(2) Partile pot sa ceara confruntarea copiei cu originalul, prezentarea acestuia din urma putand fi intotdeauna ordonata de instanta, in conditiile prevazute la art. 286 alin. (2).

(3) Daca este imposibil sa fie prezentat originalul sau duplicatul inregistrului autentic ori originalul inregistrului sub semnatura privata, copia legalizata de pe acestea constituie un inceput de dovada scrisa.

(4) Copiile de pe copii nu au nicio putere doveditoare.

(5) Extrasele sau copiile partiale fac dovada ca si copiile integrale sau copiile asimilate acestora, inasa numai pentru partea din inregistrul original pe care o reproduc; in cazul in care sunt contestate, iar originalul este imposibil sa fie prezentat, instanta are dreptul sa aprecieze, in limitele prevazute la alin. (3) si (4), in ce masura partea din original, reproducuta in extras, poate fi socotita ca avand putere doveditoare, independent de partile din original care nu au fost reproduse.

Copiile facute pe microfilme sau pe suporturi informatice

Art. 281. - Datele din inregistrurile autentice sau sub semnatura privata redade pe microfilme si alte suporturi accesibile de prelucrare electronica a datelor, facute cu respectarea dispozitiilor legale, au aceeasi putere doveditoare ca si inregistrurile in baza carora au fost redade.

VI. Inregistrurile cognitive sau reinnoitoare

Puterea doveditoare

Art. 282. - Inregistrul de recunoastere sau de reinnoire a unei datorii preexistente face dovada impotriva debitorului, mostenitorilor sau succesorilor sai in drepturi, daca acestia nu dovedesc, prin aducerea documentului original, ca recunoasterea este eronata sau inexacta.

VII. Regimul altor inscristuri

Alte categorii de inscristuri

Art. 283. - (1) Contractele incheiate pe formulare tipizate sau standardizate ori incorporand conditii generale tip, dupa caz, sunt considerate inscristuri sub semnatura privata, daca legea nu prevede altfel.

(2) Daca legea nu dispune altfel, biletele, tichetele si alte asemenea documente, utilizate cu ocazia incheierii unor acte juridice sau care incorporeaza dreptul la anumite prestatii, au forta probanta a inscristurilor sub semnatura privata, chiar daca nu sunt semnate.

(3) Telexul, precum si telegrama ale caror originale, depuse la oficiul postal, au fost semnate de expeditor, fac aceeasi dovada ca si inscristul sub semnatura privata.

Anexele

Art. 284. - Planurile, schitele, hartiile, fotografiile si orice alte documente anexate au aceeasi putere doveditoare ca si inscristurile la care sunt alaturate, daca au legatura directa cu inscristul si poarta semnatura, dupa caz, a partii sau a persoanei competente care a intocmit inscristul.

Modificarile inscristului

Art. 285. - Stersaturile, radierile, corecturile si orice alte modificari, mentiuni sau adaugiri, facute intr-un inscrist, nu vor fi luate in considerare decat daca au fost constatate sub semnatura de cel competent sa il intocmeasca sau de partea de la care emana inscristul, dupa caz.

VIII. Administrarea probei cu inscristuri

Depunerea inscristurilor

Art. 286. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, fiecare parte are dreptul sa depuna inscristurile de care intelege sa se foloseasca, in copie certificata pentru conformitate.

(2) Daca inscristul este depus in copie, partea care l-a depus este obligata sa aiba asupra sa originalul si, la cerere, sa il prezinte instantei, sub sanctiunea de a nu se tine seama de inscrist.

(3) Daca partea adversa nu poate sa isi dea seama de exactitatea copiei fata cu originalul infatisat in sedinta, judecatorul va putea acorda un termen scurt, obligand partea sa depuna originalul in pastrarea grefei.

(4) Inscristurile depuse in original nu vor putea fi retrase decat dupa ce se vor lasa copii legalizate de grefierul instantei unde au fost depuse.

(5) Inscristurile intocmite in alta limba decat cea folosita in fata instantei trebuie insotite de traduceri legalizate.

(6) Inscristurile depuse in copie la dosar nu pot fi retrase de parti.

Obligatia partii adverse de a prezenta in scrisul

Art. 287. - (1) Cand partea in vederea ca partea adversa detine un in scris probatoriu, referitor la proces, instanta poate ordona infatisarea lui.

(2) Cererea de infatisare va fi admisa, daca in scrisul este comun partilor din proces, daca insasi partea adversa s-a referit in proces la acest in scris sau daca, dupa lege, ea este obligata sa infatiseze in scrisul.

Cazurile de respingere a cererii de prezentare a in scrisului

Art. 288. - (1) Judecatorul va respinge motivat cererea de depunere la dosar a in scrisului, in intregime sau in parte, cand:

1. continutul in scrisului se refera la chestiuni strict personale privind demnitatea sau viata privata a unei persoane;

2. depunerea in scrisului ar incalca indatorirea legala de pastrare a secretului;

3. depunerea in scrisului ar atrage urmarirea penala a partii, a sotului sau a unei rude ori afin pana la gradul al treilea inclusiv.

(2) Daca legea nu dispune altfel, incidenta vreunui dintre cazurile de mai sus va fi verificata de judecator, prin cercetarea continutului in scrisului. In incheierea de sedinta se va face o mentiune corespunzatoare.

Refuzul de a prezenta in scrisul

Art. 289. - Daca partea refuza sa raspunda la interogatoriul ce s-a propus in dovedirea detinerii sau existentei in scrisului, daca reiese din dovezile administrate ca a ascuns in scrisul ori l-a distrus sau daca, dupa ce s-a dovedit detinerea in scrisului, nu se conformeaza ordinului dat de instanta de a-l infatisa, instanta va putea socoti ca dovedite afirmatiile facute cu privire la continutul acelui in scris de partea care a cerut infatisarea.

Cercetarea in scrisului prin judecatorul delegat

Art. 290. - (1) Cand un in scris, necesar dezlegarii procesului, se gaseste la una dintre parti si nu poate fi prezentat fiindca aducerea ar fi prea costisitoare sau cand in scrisurile sunt prea voluminoase ori numeroase, se va putea delega un judecator in prezenta caruia partile vor cerceta in scrisurile la locul unde se gasesc.

(2) Prin exceptie de la dispozitiile alin. (1), instanta, tinand seama de imprejurari, poate sa ceara doar prezentarea unor extrase sau copii de pe in scrisurile solicitate, certificate de persoana care le detine. In asemenea cazuri, daca este necesar, instanta poate dispune verificarea conformitatii extrasului sau copiei cu originalul.

Obligatia tertului de a prezenta in scrisul

Art. 291. - (1) Cand se arata ca un in scris necesar solutionarii procesului se afla in posesia unui tert, acesta va putea fi citat ca martor, punandu-i-se in vedere sa aduca in scrisul in instanta.

(2) Cand detinatorul in scrisului este o persoana juridica, reprezentantii ei vor putea fi citati ca martori.

(3) Tertul poate refuza infatisarea in scrisului in cazurile prevazute la art. 288.

Obligatia autoritatii sau institutiei publice de a prezenta in scrisul

Art. 292. - (1) Daca in scrisul se gaseste in pastrarea unei autoritati sau institutii publice, instanta va lua masuri, la cererea uneia dintre parti sau din oficiu, pentru aducerea lui, in termenul fixat in acest scop, punand in vedere conducatorului autoritatii sau institutiei publice detinatoare masurile ce se pot dispune in caz de neconformare.

(2) Autoritatea sau institutia publica detinatoare este in drept sa refuze trimiterea in scrisului cand acesta se refera la apararea nationala, siguranta publica sau relatiile diplomatice. Extrase pariale vor putea fi trimise daca niciunul dintre aceste motive nu se opune.

In scrisurile care nu pot fi trimise instantei

Art. 293. - (1) Instanta nu va putea cere trimiterea in original a cartilor funciare si a planurilor, a registrelor autoritatilor sau institutiilor publice, a testamentelor depuse la instante, notari publici sau avocati, precum si a altor in scrisuri originale ce se gasesc in arhivele acestora. Se vor putea insa cere copii certificate ale acestora.

(2) Cercetarea acestor in scrisuri, daca este necesara, se va face, cu citarea partilor, de un judecator delegat sau, daca in scrisul se gaseste in alta localitate, prin comisie rogatorie, de catre instanta respectiva.

(3) Prin exceptie de la prevederile alin. (1) si (2), cand procedura verificarilor in scrisurilor o impune, instanta va putea ordona prezentarea testamentelor originale sau a altor in scrisuri originale, depuse la instante, notari publici sau avocati, pentru efectuarea expertizei grafoscopice in laboratoarele de specialitate daca expertiza actului nu se poate efectua la sediul arhivei.

Prezentarea registrelor intreprinzatorilor

Art. 294. - (1) La cererea uneia dintre parti sau chiar din oficiu, instanta va putea ordona infatisarea registrelor intreprinzatorilor si ale altor profesioniști sau comunicarea lor.

(2) Cand in scrisurile sau registrele prevazute la alin. (1) ce urmeaza a fi cercetate se afla in alta circumscriptie judecatoreasca, cercetarea lor se va face prin comisie rogatorie.

IX. Verificarea in scrisurilor

Recunoasterea sau contestarea in scrisului sub semnatura privata

Art. 295. - (1) Acela caruia i se opune un in scris sub semnatura privata este dator fie sa recunoasca, fie sa conteste scrierea ori semnatura. Contestarea scrierii sau semnaturii poate fi facuta, la primul termen dupa depunerea in scrisului, sub sanctiunea decaderii.

(2) Mostenitorii sau succesorii in drepturi ai aceluia de la care se pretinde a fi in scrisul pot declara ca nu cunosc scrisul sau semnatura autorului lor.

Obligatia de verificare a in scrisului

Art. 296. - (1) Cand una dintre persoanele mentionate la art. 295 contesta scrierea sau semnatura ori declara ca nu le cunoaste, instanta va proceda la verificarea in scrisului prin:

1. compararea scrierii si semnaturii de pe in scris cu scrierea si semnatura din alte in scrisuri necontestate;
2. expertiza;
3. orice alte mijloace de proba admise de lege.

(2) In acest scop, presedintele completului de judecata va obliga partea careia i se atribuie scrierea sau semnatura sa scrie si sa semneze sub dictarea sa parti din in scris. Refuzul de a scrie ori de a semna va putea fi considerat ca o recunoastere a scrierii sau semnaturii.

Procedura de verificare

Art. 297. - (1) Judecatorul, dupa compararea in scrisului cu scrierea sau semnatura facuta in fata sa ori, daca este cazul, si cu alte in scrisuri, se poate lamuri asupra in scrisului.

(2) Daca in sa, din compararea scrierilor, judecatorul nu este lamurit, va ordona ca verificarea sa se faca prin expertiza, obligand partile sau alte persoane sa depuna de in data in scrisuri de comparatie.

(3) Se primesc ca in scrisuri de comparatie:

1. in scrisurile autentice;
2. in scrisurile sau alte scrieri private necontestate de parti;
3. partea din in scris care nu este contestata;
4. scrisul sau semnatura facut/facuta inaintea instantei.

(4) In scrisurile depuse pentru verificare vor fi semnate de presedinte, grefier si parti.

(5) Partile iau cunostinta de in scrisuri in sedinta.

Denuntarea in scrisului ca fals

Art. 298. - (1) Daca cel mai tarziu la primul termen dupa prezentarea unui in scris folosit in proces una dintre parti declara ca acesta este fals prin falsificarea scrierii sau semnaturii, ea este obligata sa arate motivele pe care se sprijina.

(2) Daca partea care foloseste in scrisul nu este prezenta, instanta va ordona ca aceasta sa se prezinte personal pentru a lua cunostinta de denuntarea in scrisului ca fals, sa depuna originalul si sa dea explicatiile necesare.

(3) Judecatorul poate ordona prezentarea partilor chiar si inainte de primul termen de judecata, daca partea declara, prin intampinare, ca scrierea sau semnatura sa este falsificata.

(4) In cazuri temeinic justificate, partile pot fi reprezentate prin mandatar cu procura speciala.

Verificarea starii in scrisului denuntat ca fals

Art. 299. - (1) Judecatorul va constata de in data, prin proces-verbal, starea materiala a in scrisului denuntat ca fals, daca exista pe el stersaturi, adaugiri sau

corecturi, apoi il va semna, spre neschimbare, si il va incredinta grefei, dupa ce va fi contrasemnat de grefier si de parti.

(2) Daca partile nu vor sau nu pot sa semneze, se va face mentiune despre toate acestea in procesul-verbal.

Ascultarea partilor

Art. 300. - (1) La acelasi termen in care in scrisul a fost denuntat ca fals sau, in cazul prevazut la art. 298 alin. (2), la termenul urmator, judecatorul intreaba partea care a produs in scrisul, daca intelege sa se foloseasca de el.

(2) Daca partea care a folosit in scrisul lipseste, refuza sa raspunda sau declara ca nu se mai serveste de in scris, acesta va fi inlaturat, in tot sau in parte, dupa caz.

(3) Daca partea care a denuntat in scrisul ca fals lipseste, refuza sa raspunda sau isi retrage declaratia de denuntare, in scrisul va fi considerat ca recunoscut.

Suspendarea procesului si sesizarea parchetului

Art. 301. - Daca partea care a prezentat in scrisul staruie sa se foloseasca de acesta, desi denuntarea ca fals a acestuia nu a fost retrasa, instanta, daca este indicat autorul falsului sau complicele acestuia, poate suspenda judecata procesului, inaintand de indata in scrisul denuntat ca fals parchetului competent, pentru cercetarea falsului, impreuna cu procesul-verbal ce se va incheia in acest scop.

Cercetarea falsului de catre instanta civila

Art. 302. - In cazul in care, potrivit legii, actiunea penala nu poate fi pusa in miscare ori nu poate continua, cercetarea falsului se va face de catre instanta civila, prin orice mijloace de proba.

§ 3. Proba cu martori

I. Admisibilitatea probei cu martori

Admisibilitatea probei

Art. 303. - (1) Proba cu martori este admisibila in toate cazurile in care legea nu dispune altfel.

(2) Niciun act juridic nu poate fi dovedit cu martori, daca valoarea obiectului sau este mai mare de 250 lei. Cu toate acestea, se poate face dovada cu martori, contra unui intreprinzator sau altui profesionist, a oricarui act juridic, indiferent de valoarea lui, daca a fost facut de acesta in exercitiul activitatii sale profesionale, in afara de cazul in care legea speciala cere proba scrisa.

(3) In cazul in care legea cere forma scrisa pentru validitatea unui act juridic, acesta nu poate fi dovedit cu martori.

(4) De asemenea, este inadmisibila proba cu martori daca pentru dovedirea unui act juridic legea cere forma scrisa, in afara de cazurile in care:

1. partea s-a aflat in imposibilitate materiala sau morala de a-si intocmi un in scris pentru dovedirea actului juridic;

2. exista un inceput de dovada scrisa, potrivit prevederilor art. 304;

3. partea a pierdut inscrisul doveditor din pricina unui caz fortuit sau de forta majora;
 4. partile convin, fie si tacit, sa foloseasca aceasta proba, insa numai privitor la drepturile de care ele pot sa dispuna;
 5. actul juridic este atacat pentru fraudă, eroare, dol, violenta ori cauza ilicita, dupa caz;
 6. se cere lamurirea clauzelor actului juridic.
- (5) Proba cu martori nu se admite niciodata impotriva sau peste ceea ce cuprinde un inscris si nici despre ceea ce s-ar pretinde ca s-ar fi zis inainte, in timpul sau in urma intocmirii lui, chiar daca legea nu cere forma scrisa pentru dovedirea actului juridic respectiv, cu exceptia cazurilor prevazute la alin. (4).

Inceputul de dovada scrisa

Art. 304. - (1) Se socoteste inceput de dovada scrisa orice scriere, chiar nesemnata si nedatata, care provine de la o persoana careia acea scriere i se opune ori de la cel al carui succesor in drepturi este acea persoana, daca scrierea face credibil faptul pretins.

(2) Constituie inceput de dovada scrisa si inscrisul, chiar nesemnat de persoana careia acesta i se opune, daca a fost intocmit in fata unui functionar competent care atesta ca declaratiile cuprinse in inscris sunt conforme celor facute de acea persoana.

(3) Inceputul de dovada scrisa poate face dovada intre parti numai daca este completat prin alte mijloace de proba, inclusiv prin proba cu martori ori prin prezumtii.

II. Administrarea probei cu martori

Ascultarea si inlocuirea martorilor

Art. 305. - (1) Cand instanta a incuviintat dovada cu martori, ea va dispune citarea si ascultarea acestora.

(2) Inlocuirea martorilor nu se va incuviinti decat in caz de moarte, disparitie sau motive bine intemeiate, caz in care lista se va depune sub sanctiunea decaderii, in termen de 5 zile de la incuviintare.

(3) Fiecare parte va putea sa se impotriveasca la ascultarea unui martor care nu este inscris in lista sau nu este identificat in mod lamurit.

(4) Decaderea din dreptul de a administra dovada cu martori pentru neindeplinirea obligatiilor prevazute la art. 256 se acopera daca acestia se infatiseaza la termenul fixat pentru ascultarea lor.

Ascultarea martorilor necitati

Art. 306. - (1) Martorii pot fi ascultati chiar la termenul la care proba a fost incuviintata.

(2) La termenul fixat pentru administrarea probei, partea va putea aduce martorii incuviintati chiar fara a fi citati.

(3) Daca partea se obliga sa prezinte martorul la termenul de judecata, fara a fi citat, insa din motive imputabile aceasta nu isi indeplineste obligatia, instanta va dispune citarea martorului pentru un nou termen. Dispozitiile art. 307 sunt aplicabile.

Refuzul martorului de a se prezenta

Art. 307. - (1) Impotriva martorului care lipseste la prima citare, instanta poate emite mandat de aducere.

(2) In pricinile urgente, se poate dispune aducerea martorilor cu mandat chiar la primul termen.

(3) Daca, dupa emiterea mandatului de aducere, martorul nu poate fi gasit sau nu se infatiseaza, instanta va putea proceda la judecata.

Imposibilitatea de prezentare

Art. 308. - Martorul care, din cauza de boala sau alta impiedicare grava, nu poate veni in instanta va putea fi ascultat la locul unde se afla, cu citarea partilor.

Persoanele care nu pot fi ascultate ca martori

Art. 309. - (1) Nu pot fi martori:

1. rudele si afinii pana la gradul al treilea inclusiv;
2. sotul, fostul sot, logodnicul ori concubinul;
3. cei aflati in dusmanie sau in legaturi de interese cu vreuna dintre parti;
4. persoanele puse sub interdictie judecatoreasca;
5. cei condamnati pentru marturie mincinoasa.

(2) Partile pot conveni, expres sau tacit, sa fie ascultate ca martori si persoanele prevazute la alin. (1) pct. 1-3.

Ascultarea rudelor si afinilor

Art. 310. - In procesele privitoare la filiatie, divort si alte raporturi de familie se vor putea asculta rudele si afinii prevazuti la art. 309, in afara de descendenti.

Persoanele scutite de a depune marturie

Art. 311. - (1) Sunt scutiti de a fi martori:

1. slujitorii cultelor, medicii, farmacistii, avocatii, notarii publici, executorii judecatoresti, mediatorii, moasele si asistentii medicali si orice alti profesionisti carora legea le impune sa pastreze secretul de serviciu sau secretul profesional cu privire la faptele de care au luat cunostinta in cadrul serviciului ori in exercitarea profesiei lor, chiar si dupa incetarea activitatii lor;

2. judecatorii, procurorii si functionarii publici, chiar si dupa incetarea functiei lor, asupra imprejurarilor secrete de care au avut cunostinta in aceasta calitate;

3. cei care prin raspunsurile lor s-ar expune pe ei insisi sau ar expune pe vreuna dintre persoanele aratate la art. 309 alin. (1) pct. 1 si 2 la o pedeapsa penala sau la dispretul public.

(2) Persoanele prevazute la alin. (1) pct. 1, cu exceptia slujitorilor cultelor, vor putea totusi depune marturie, daca au fost dezlegate de secretul de serviciu ori profesional de partea interesata la pastrarea secretului, in afara de cazul in care prin lege se dispune altfel.

(3) Vor putea, de asemenea, depune marturie si persoanele prevazute la alin. (1) pct. 2, daca autoritatea sau institutia pe langa care functioneaza ori au functionat, dupa caz, le da incuviintarea.

Identificarea martorului

Art. 312. - (1) Presedintele, inainte de a lua declaratia, va cere martorului sa arate:
a) numele, prenumele, profesia, domiciliul si varsta;
b) daca este ruda sau afin cu una dintre parti si in ce grad;
c) daca se afla in serviciul uneia dintre parti.
(2) Presedintele va pune apoi in vedere martorului indatorirea de a jura si semnificatia juramantului.

Depunerea juramantului

Art. 313. - (1) Inainte de a fi ascultat, martorul depune urmatorul juramant: "Jur ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu. Asa sa-mi ajute Dumnezeu!".
(2) In timpul depunerii juramantului, martorul tine mana pe cruce sau pe Biblie.
(3) Referirea la divinitate din formula juramantului se schimba potrivit credintei religioase a martorului.
(4) Martorului de alta religie decat cea crestina nu ii sunt aplicabile prevederile alin. (2).
(5) Martorul fara confesiune va depune urmatorul juramant: "Jur pe onoare si constiinta ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu."
(6) Martorii care din motive de constiinta sau confesiune nu depun juramantul vor rosti in fata instantei urmatoarea formula: "Ma oblig ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu."
(7) Persoanele mute si surdo-mute stiutoare de carte vor depune juramantul transcriind formula acestuia si semnand-o; persoanele hipoacuzice vor rosti juramantul, iar cele care nu stiu sa scrie vor jura prin semne cu ajutorul unui interpret.
(8) Situatiile la care se refera alin. (3)-(7) se retin de catre instanta pe baza afirmatiilor facute de martor.
(9) Dupa depunerea juramantului, presedintele va pune in vedere martorului ca, daca nu va spune adevarul, savarseste infractiunea de marturie mincinoasa.
(10) Despre toate acestea se face mentiune in declaratia scrisa.

Scutirea de juramant

Art. 314. - Copiii care nu au implinit varsta de 14 ani si cei care sunt lipsiti de discernamant in momentul audierii, fara a fi pusi sub interdictie, pot fi ascultati, fara juramant, insa instanta le va atrage atentia sa spuna adevarul si va tine seama, la aprecierea depozitiei lor, de situatia lor speciala.

Ascultarea martorului

Art. 315. - (1) Fiecare martor va fi ascultat separat, cei neascultati inca neputand fi de fata.
(2) Ordinea ascultarii martorilor va fi fixata de presedinte, tinand seama si de cererea partilor.
(3) Martorul va raspunde mai intai la intrebarile puse de presedinte, iar apoi si la intrebarile puse, cu incuviintarea acestuia, de catre partea care l-a propus, precum si de catre partea adversa.

(4) După ascultare, martorul rămâne în sala de ședință până la sfârșitul cercetării, afară numai dacă instanța hotărăște altfel.

(5) Cu ocazia audierii, martorul va fi lăsat să își facă liber depozitia, fără să aibă voie să citească un răspuns scris de mai înainte; el se poate servi însă de însemnări, cu încuviințarea prezidentului, dar numai pentru a preciza cifre sau denumiri.

Reascultarea și confruntarea martorilor

Art. 316. - (1) Martorii pot fi din nou întrebați, dacă instanța găsește de cuviință.

(2) Martorii ale căror declarații nu se potrivesc pot fi confrunțați.

(3) Dacă instanța găsește că întrebarea pusă de parte nu poate să ducă la dezlegarea procesului, este jignitoare sau tinde a proba un fapt a cărui dovedire e oprită de lege, nu o va încuviința. Instanța, la cererea părții, va trece în încheierea de ședință atât întrebarea formulată, cât și motivul pentru care nu a fost încuviințată.

Consemnarea declarației martorului

Art. 317. - (1) Marturia se va scrie de grefier, după dictarea prezidentului sau a judecătorului delegat, și va fi semnată pe fiecare pagină și la sfârșitul ei de judecător, grefier și martor, după ce acesta a luat cunostința de cuprins. Dacă martorul refuză sau nu poate să semneze, se va face mențiune despre aceasta în încheierea de ședință.

(2) Orice adăugiri, stersături sau schimbări în cuprinsul marturiei trebuie încuviințate și semnate de judecător, de grefier și martor, sub sancțiunea de a nu fi luate în considerare.

(3) Locurile nescrise din declarație trebuie bătute cu linie, astfel încât să nu se poată face adăugiri.

(4) Dispozițiile art. 226 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

Aprecierea probei cu martori

Art. 318. - În aprecierea declarațiilor martorilor, instanța va ține seama de sinceritatea acestora și de împrejurările în care au luat cunostința de faptele ce fac obiectul declarației respective.

Banuiala de marturie mincinoasă

Art. 319. - Dacă, din cercetare, reiese banuiele de marturie mincinoasă sau de mituire a martorului, instanța va încheia un proces-verbal și îl va trimite pe martor în fața autorităților penale.

Drepturile banesti ale martorului

Art. 320. - (1) Martorul are dreptul la rambursarea cheltuielilor de transport, cazare și masă dacă este din altă localitate, precum și dreptul la despăgubiri pentru acoperirea veniturilor pe care le-ar fi obținut dacă și-ar fi exercitat profesia pe durata lipsei de la locul de muncă, prilejuită de chemarea sa în vederea ascultării ca martor, stabilite în raport cu starea sau profesia pe care o exercită, precum și cu timpul efectiv pierdut.

(2) Drepturile banesti se asigura de partea care a propus martorul si se stabilesc, la cerere, de catre instanta, prin incheiere executorie.

§ 4. Presumtiile

Notiunea

Art. 321. - Presumtiile sunt consecintele pe care legea sau judecatorul le trage dintr-un fapt cunoscut spre a stabili un fapt necunoscut.

Presumtiile legale

Art. 322. - (1) Presumptia legala scuteste de dovada pe acela in folosul caruia este stabilita in tot ceea ce priveste faptele considerate de lege ca fiind dovedite. Cu toate acestea, partea careia ii profita prezumtia trebuie sa dovedeasca faptul cunoscut, vecin si conex, pe care se intemeiaza aceasta.

(2) Presumptia legala poate fi inlaturata prin proba contrara, daca legea nu dispune altfel.

Presumtiile judiciare

Art. 323. - In cazul prezumtiilor lasate la luminile si intelegiunea judecatorului, acesta se poate intemeia pe ele numai daca au greutate si puterea de a naste probabilitatea faptului pretins; ele, insa, pot fi primite numai in cazurile in care legea admite dovada cu martori.

§ 5. Expertiza

Incuviintarea expertizei

Art. 324. - (1) Cand, pentru lamurirea unor imprejurari de fapt, instanta considera necesar sa cunoasca parerea unor specialisti, va numi, la cererea partilor ori din oficiu, unul sau 3 experti. Termenul va fi stabilit astfel incat depunerea raportului de expertiza la instanta sa aiba loc conform dispozitiilor art. 330.

(2) Cand este necesar, instanta va solicita efectuarea expertizei unui laborator sau unui institut de specialitate.

(3) In domeniile strict specializate, in care nu exista experti autorizati, din oficiu sau la cererea oricareia dintre parti, judecatorul poate solicita punctul de vedere al uneia sau mai multor personalitati ori specialisti din domeniul respectiv.

(4) Dispozitiile referitoare la expertiza, cu exceptia celor privind aducerea cu mandat, sanctionarea cu amenda judiciara si obligarea la plata de despagubiri, sunt aplicabile in mod corespunzator in cazurile prevazute la alin. (2) si (3).

(5) La efectuarea expertizei in conditiile prevazute la alin. (1) si (2) pot participa experti alesi de parti si incuviintati de instanta, avand calitatea de consilieri ai partilor, daca prin lege nu se dispune altfel. In acest caz, ei pot sa dea relatii, sa formuleze intrebari si observatii si, daca este cazul, sa intocmeasca un raport separat cu privire la obiectivele expertizei.

Numirea expertului

Art. 325. - (1) Daca partile nu se invoiesc asupra numirii expertilor, ei se vor numi de catre instanta, prin tragere la sorti, de pe lista intocmita si comunicata de catre biroul local de expertiza, cuprinzand persoanele inscrise in evidenta sa si autorizate, potrivit legii, sa efectueze expertize judiciare.

(2) Incheierea de numire a expertului va stabili obiectivele asupra carora acesta urmeaza sa se pronunte, termenul in care trebuie sa efectueze expertiza si onorariul provizoriu al expertului.

(3) Dovada platii onorariului se depune la grefa instantei de partea care a fost obligata prin incheiere, in termen de 5 zile de la numire. Acesta poate fi majorat, in conditiile prevazute la art. 333 alin. (2).

Recuzarea expertului

Art. 326. - (1) Expertii pot fi recuzati pentru aceleasi motive ca si judecatorii.

(2) Recuzarea trebuie sa fie ceruta in termen de 5 zile de la numirea expertului, daca motivul ei exista la aceasta data; in celelalte cazuri termenul va curge de la data cand s-a ivit motivul de recuzare.

(3) Recuzarile se judeca cu citarea partilor si a expertului.

Instiintarea si inlocuirea expertului

Art. 327. - (1) Dispozitiile privitoare la citare, aducerea cu mandat si sanctionarea martorilor care lipsesc sunt deopotriva aplicabile expertilor.

(2) Daca expertul nu se infatiseaza, instanta poate dispune inlocuirea lui.

Ascultarea expertului

Art. 328. - Daca expertii pot sa isi exprime de indata opinia, acestia vor fi ascultati chiar in sedinta, iar parerea lor se va consemna intr-un proces-verbal, dispozitiile art. 317 aplicandu-se in mod corespunzator.

Citarea partilor

Art. 329. - (1) Daca pentru expertiza este nevoie de o lucrare la fata locului sau sunt necesare explicatiile partilor, ea nu poate fi facuta decat dupa citarea partilor prin scrisoare recomandata cu continut declarat si confirmare de primire, in care li se vor indica ziua, ora si locul unde se va face lucrarea. Citatia, sub sanctiunea nulitatii, trebuie comunicata partii cu cel putin 5 zile inaintea termenului de efectuare a lucrarii. Confirmarea de primire va fi alaturata raportului de expertiza.

(2) Partile sunt obligate sa dea expertului orice lamuriri in legatura cu obiectul lucrarii.

Raportul de expertiza

Art. 330. - (1) Constatarile si concluziile motivate ale expertului sau ale laboratorului ori ale institutului specializat caruia i s-a cerut efectuarea expertizei vor fi consemnate intr-un raport scris, care va fi depus cu cel putin 10 zile inainte de termenul fixat

pentru judecata. In cazuri urgente termenul pentru depunerea raportului de expertiza poate fi micșorat.

(2) Cand sunt mai multi experti cu pareri deosebite lucrarea trebuie sa cuprinda parerea motivata a fiecaruia.

(3) In cazurile anume prevazute de lege, depunerea raportului se va face numai dupa obtinerea avizelor tehnice necesare ce se elibereaza numai de organisme de specialitate competente.

Lamurirea sau completarea raportului

Art. 331. - Daca este nevoie de lamurirea sau completarea raportului de expertiza ori daca exista o contradictie intre parerile expertilor, instanta, din oficiu sau la cererea partilor, poate solicita expertilor, la primul termen dupa depunerea raportului, sa il lamureasca sau sa il completeze.

Efectuarea unei noi expertize

Art. 332. - (1) Pentru motive temeinice, instanta poate dispune, la cerere sau din oficiu, efectuarea unei noi expertize de catre alt expert.

(2) O noua expertiza va trebui ceruta motivat, sub sanctiunea decaderii, la primul termen dupa depunerea raportului, iar daca s-au formulat obiectiuni, la termenul imediat urmator depunerii raspunsului la obiectiuni ori, dupa caz, a raportului suplimentar.

Drepturile banesti ale expertului

Art. 333. - (1) Fapta expertilor de a cere sau de a primi o suma mai mare decat onorariul fixat de instanta se pedepseste potrivit legii penale.

(2) La cererea motivata a expertilor, tinandu-se seama de lucrarea efectuata, instanta va putea majora onorariul convenit acestora, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor, insa numai dupa depunerea raportului, a raspunsului la eventualele obiectiuni sau a raportului suplimentar, dupa caz.

(3) Expertul are aceleasi drepturi ca si martorul in ceea ce priveste cheltuielile de transport, cazare si masa.

Comisia rogatorie

Art. 334. - Daca expertiza se face la o alta instanta, prin comisie rogatorie, numirea expertilor si stabilirea sumelor convenite vor fi lasate in sarcina acestei din urma instante.

§ 6. Mijloacele materiale de proba

Lucrurile ca mijloace de proba

Art. 335. - (1) Sunt mijloace materiale de proba lucrurile care prin insusirile lor, prin aspectul lor ori semnele sau urmele pe care le pastreaza servesc la stabilirea unui fapt care poate duce la solutionarea procesului.

(2) Sunt, de asemenea, mijloace materiale de proba si fotografiile, fotocopile, filmele, discurile, benzile de inregistrare a sunetului, precum si alte asemenea mijloace tehnice, daca nu au fost obtinute prin incalcarea legii ori a bunelor moravuri.

Pastrarea

Art. 336. - (1) Mijloacele materiale de proba puse la dispozitia instantei vor fi pastrate pana la solutionarea definitiva a procesului.

(2) Daca aducerea la instanta a mijloacelor materiale de proba prezinta greutate datorita numarului, volumului sau altor insusiri ale lor ori locului unde se afla, acestea vor fi lasate in custodia detinatorului sau a altei persoane.

Verificarea

Art. 337. - (1) Mijloacele materiale de proba, aflate in pastrarea instantei, se aduc in sedinta de judecata.

(2) Daca mijloacele materiale de proba nu se afla in pastrarea instantei, aceasta poate ordona, dupa caz, fie aducerea lor, fie verificarea la fata locului, dispozitiile art. 287-294 fiind aplicabile in mod corespunzator.

(3) In incheierea sau in procesul-verbal, dupa caz, continand constatarile instantei, se va face mentiune si despre starea si semnele caracteristice ale mijloacelor materiale de proba verificate.

Restituirea. Trecerea in proprietatea unitatii administrativ-teritoriale

Art. 338. - In cazul in care instanta a dispus restituirea bunurilor care au servit ca mijloace materiale de proba si cei in drept a le primi nu le ridica in termen de 6 luni de la data cand au fost incunostintati in acest scop, instanta, in camera de consiliu, citand partile interesate si organul financiar local competent, va da o incheiere prin care aceste lucruri vor fi considerate ca abandonate si trecute in proprietatea privata a unitatii administrativ-teritoriale unde isi are sediul instanta. Incheierea poate fi atacata numai cu apel la instanta ierarhic superioara.

§ 7. Cercetarea la fata locului

Incuviintarea cercetarii la fata locului

Art. 339. - (1) Cercetarea la fata locului se poate face, la cerere sau din oficiu, cand instanta apreciaza ca ea este necesara pentru lamurirea procesului.

(2) Incheierea prin care se admite cercetarea va determina imprejurarile de fapt ce urmeaza sa fie lamurite la fata locului.

Efectuarea cercetarii la fata locului

Art. 340. - (1) Cercetarea la fata locului se face, cu citarea partilor, de catre judecatorul delegat sau de catre intregul complet de judecata. Prezenta procurorului este obligatorie cand participarea acestuia la judecata este ceruta de lege.

(2) Instanta poate, de asemenea, incuviinta ca ascultarea martorilor, expertilor si partilor sa se faca la fata locului.

Consemnarea rezultatului cercetării

Art. 341. - (1) Despre cele constatate și măsurile luate la fața locului, instanța va întocmi un proces-verbal, în care se vor consemna și susținerile ori obiecțiunile părților, care va fi semnat de către cei prezenți.

(2) Desenele, planurile, schitele sau fotografiile făcute la fața locului vor fi alăturate procesului-verbal și vor fi semnate de către judecător și de părțile prezente la cercetare.

§ 8. Marturisirea

I. Admisibilitatea probei

Notiunea și felurile

Art. 342. - (1) Constituie marturisire recunoasterea de către una dintre părți, din proprie inițiativă sau în cadrul procedurii interogatoriului, a unui fapt pe care partea adversă își întemeiază pretenția sau, după caz, apărarea.

(2) Marturisirea este judiciară sau extrajudiciară. Marturisirea judiciară Art. 343. - (1) Marturisirea judiciară face deplină dovadă împotriva celui care a făcut-o, fie personal, fie prin mandatar cu procură specială.

(2) Marturisirea judiciară nu poate fi divizată împotriva autorului decât în cazurile când cuprinde fapte distincte și care nu au legătură între ele.

(3) De asemenea, marturisirea judiciară nu poate fi nici revocată, afara numai dacă se face dovada că a fost urmarea unei erori de fapt scuzabile.

(4) Marturisirea judiciară nu produce efecte dacă a fost făcută de o persoană lipsită de discernământ sau dacă duce la pierderea unui drept de care cel care face recunoasterea nu poate dispune.

Marturisirea extrajudiciară

Art. 344. - (1) Marturisirea făcută în afara procesului este un fapt supus aprecierii judecătorului, potrivit regulilor generale de probație.

(2) Marturisirea extrajudiciară verbală nu poate fi invocată în cazurile în care proba cu martori nu este admisă.

II. Interogatoriul

Incuviințarea interogatoriului

Art. 345. - Instanța poate incuviința, la cerere sau din oficiu, chemarea la interogatoriu a oricăreia dintre părți, cu privire la fapte personale, care sunt de natură să ducă la soluționarea procesului.

Luarea interogatoriului persoanelor fizice

Art. 346. - (1) Cel chemat în persoană va fi întrebat de către președinte asupra fiecărui fapt în parte.

(2) Cu incuviintarea presedintelui, fiecare dintre judecatori, procurorul, cand participa la judecata, precum si partea adversa pot pune direct intrebari celui chemat la interogatoriu.

(3) Partea va raspunde fara sa poata citi un proiect de raspuns scris in prealabil. Ea se poate folosi insa de insemnari, cu incuviintarea presedintelui, dar numai cu privire la cifre sau denumiri.

(4) Daca partea declara ca pentru a raspunde trebuie sa cerceteze inscrisuri, registre sau dosare, se va putea fixa un nou termen pentru interogatoriu.

(5) Cand ambele parti sunt de fata la luarea interogatoriului, ele pot fi confruntate.

Luarea interogatoriului reprezentantului legal

Art. 347. - Reprezentantul legal al unei persoane lipsite de capacitate de exercitiu sau cel care asista persoana cu capacitate de exercitiu restransa poate fi chemat personal la interogatoriu numai in legatura cu actele incheiate si faptele savarsite in aceasta calitate.

Consemnarea raspunsurilor la interogatoriu

Art. 348. - (1) Raspunsurile la interogatoriu vor fi trecute pe aceeasi foaie cu intrebarile. Interogatoriul va fi semnat pe fiecare pagina de presedinte, grefier, de cel care l-a propus, precum si de partea care a raspuns dupa ce a luat cunostinta de cuprins. Tot astfel vor fi semnate adaugirile, stersaturile sau schimbarile aduse, sub sanctiunea de a nu fi tinute in seama.

(2) Daca partea interogata sau cealalta parte nu vointe ori nu poate sa semneze, se va consemna in josul interogatoriului.

(3) In cazul in care interogatoriul a fost dispus din oficiu, precum si in cazul prevazut la art. 346 alin. (2), vor fi consemnate in incheierea de sedinta atat intrebarile, cat si raspunsurile.

Luarea interogatoriului persoanelor juridice

Art. 349. - (1) Statul si celelalte persoane juridice de drept public, precum si persoanele juridice de drept privat vor raspunde in scris la interogatoriul ce li se va comunica in prealabil, in conditiile prevazute la art. 189 lit. e).

(2) Se excepteaza societatile de persoane, ai caror asociati cu drept de reprezentare vor fi citati personal la interogatoriu.

Luarea interogatoriului partii aflate in strainatate

Art. 350. - (1) Partea care se afla in strainatate si este reprezentata in proces printr-un mandatar va putea fi interogata prin acesta.

(2) In acest caz, interogatoriul va fi comunicat in scris mandatarului, care va depune raspunsul partii dat in cuprinsul unei procuri speciale si autentice. Daca mandatarul este avocat, procura speciala certificata de acesta este suficienta.

Luarea interogatoriului prin judecator delegat sau comisie rogatorie

Art. 351. - (1) Instanta poate incuviinta luarea interogatoriului la locuinta celui chemat la interogatoriu, printr-un judecator delegat, daca partea, din motive

temeinice, este impiedicata de a veni in fata instantei. In acest caz, raspunsurile la intrebari se vor consemna in prezenta partii adverse sau in lipsa, daca aceasta a fost citata si nu s-a prezentat.

(2) Partea care locuieste in circumscriptia altei instante, in cazurile prevazute la alin. (1), se va asculta prin comisie rogatorie.

Neprezentarea la interogatoriu si refuzul de a raspunde

Art. 352. - Daca partea, fara motive temeinice, refuza sa raspunda la interogatoriu sau nu se infatiseaza, instanta poate socoti aceste imprejurari ca o marturisire deplina ori numai ca un inceput de dovada in folosul aceluia care a propus interogatoriul. In acest din urma caz, atat dovada cu martori, cat si alte probe, inclusiv prezumtiile, pot fi admise pentru completarea probatoriului.

§ 9. Asigurarea probelor

Conditiiile de admisibilitate

Art. 353. - (1) Oricine are interes sa constate de urgenta marturia unei persoane, parerea unui expert, starea unor bunuri, mobile sau imobile ori sa obtina recunoasterea unui in scris, a unui fapt sau a unui drept, daca este pericol ca proba sa dispara ori sa fie greu de administrat in viitor, va putea cere, atat inainte, cat si in timpul procesului, administrarea acestor probe.

(2) In cazul in care partea adversa isi da acordul, cererea poate fi facuta, chiar daca nu exista urgenta.

Solutionarea cererii

Art. 354. - (1) Cererea se va indrepta, inainte de judecata, la judecatoria in circumscriptia careia se afla martorul sau obiectul constatarii, iar in timpul judecatii, la instanta care judeca procesul in prima instanta.

(2) Partea va arata in cerere probele a caror administrare o pretinde, faptele pe care vrea sa le dovedeasca, precum si motivele care fac necesara asigurarea acestora sau, dupa caz, acordul partii adverse.

(3) Instanta va dispune citarea partilor si va comunica partii adverse copie de pe cerere. Aceasta nu este obligata sa depuna intampinare.

(4) Instanta va solutiona cererea in camera de consiliu, prin incheiere.

(5) In caz de pericol in intarziere, instanta, apreciind imprejurarile, va putea incuviinta cererea si fara citarea partilor.

Regimul cailor de atac

Art. 355. - (1) Incheierea de admitere a cererii de asigurare este executorie si nu este supusa niciunei cai de atac.

(2) Incheierea de respingere poate fi atacata separat numai cu apel in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, si de la comunicare, daca s-a dat fara citarea lor.

Administrarea probelor asigurate

Art. 356. - (1) Administrarea probei ce trebuie asigurata va putea fi facuta de indata sau la termenul ce se va fixa in acest scop.

(2) Administrarea probelor asigurate se constata printr-o incheiere, care nu este supusa niciunei cai de atac.

Puterea doveditoare

Art. 357. - (1) Probele asigurate in conditiile prevazute la art. 356 vor fi cercetate de instanta, la judecarea procesului, sub raportul admisibilitatii si concludentei lor. In cazul in care gaseste necesar, instanta va proceda, daca este cu putinta, la o noua administrare a probelor asigurate.

(2) Probele asigurate pot sa fie folosite si de partea care nu a cerut administrarea lor.

(3) Cheltuielile facute cu administrarea probelor vor fi tinute in seama de instanta care judeca pricina in fond.

Constatarea de urgenta a unei stari de fapt

Art. 358. - (1) La cererea oricarei persoane care are interesul sa constate de urgenta o anumita stare de fapt care ar putea sa inceteze ori sa se schimbe pana la administrarea probelor, executorul judecatoresc in circumscriptia caruia urmeaza sa se faca constatarea va putea constata la fata locului aceasta stare de fapt.

(2) In cazul in care efectuarea constatarii prevazute la alin. (1) necesita concursul partii adverse sau al unei alte persoane, constatarea nu poate fi facuta decat cu acordul acesteia.

(3) In lipsa acordului prevazut la alin. (2), partea interesata va putea cere instantei sa incuviinteze efectuarea constatarii. Instanta poate incuviinti efectuarea constatarii fara citarea aceluia impotriva caruia se cere. Dispozitiile art. 354-357 se aplica in mod corespunzator.

(4) Procesul-verbal de constatare va fi comunicat in copie celui impotriva caruia s-a facut constatarea, daca nu a fost de fata, si are puterea doveditoare a in scrisului autentic.

Dispozitiile speciale

Art. 359. - In caz de pericol in intarziere, asigurarea dovezii si constatarea unei stari de fapt se vor putea face si in zilele nelucratoare si chiar in afara orelor legale, insa numai cu incuviintarea expresa a instantei.

SUBSECȚIUNEA a 4-a

Administrarea probelor de catre avocati sau consilieri juridici

Domeniul de aplicare

Art. 360. - Dispozitiile prezentei sectiuni sunt aplicabile tuturor litigiilor, cu exceptia celor ce privesc starea civila si capacitatea persoanelor, relatiile de familie, precum si orice alte drepturi asupra carora legea nu permite a se face tranzactie.

Obligatia instantei

Art. 361. - La primul termen de judecata la care partile au fost legal citate si daca acestea sunt prezente sau reprezentate, instanta le va intreba daca sunt de acord ca probele sa fie administrate potrivit dispozitiilor din prezenta subsectiune.

Conventia partilor

Art. 362. - (1) La termenul prevazut la art. 361 partile, prezente personal sau reprezentate, pot conveni ca avocatii care le asista si le reprezinta sa administreze probele in cauza, potrivit dispozitiilor prezentei subsectiuni.

(2) Consimtamantul pentru administrarea probelor, prevazut la alin. (1), se va da de catre parti, personal sau prin mandatar cu imputernicire speciala, in fata instantei, luandu-se act despre aceasta in incheiere, sau prin in scris intocmit in fata avocatului, care este obligat sa certifice consimtamantul si semnatura partii pe care o asista ori o reprezinta. Daca sunt mai multe parti asistate de acelasi avocat, consimtamantul se va da de fiecare dintre ele separat.

(3) Totodata, fiecare parte este obligata sa declare ca pentru procedura din prezenta subsectiune isi alege domiciliul la avocatul care o reprezinta.

(4) Consimtamantul dat potrivit alin. (2) nu poate fi revocat de catre una dintre parti.

Desfasurarea sedintei de judecata

Art. 363. - Pe parcursul administrarii probelor de catre avocati, sedintele de judecata, atunci cand acestea sunt necesare, se desfasoara potrivit art. 235, cu participarea obligatorie a avocatilor.

Masurile luate de instanta

Art. 364. - (1) Dupa constatarea valabilitatii consimtamantului dat conform art. 362, instanta va lua masurile prevazute la art. 232 alin. (2). Dispozitiile art. 249, 250, art. 251 alin. (1), art. 252 si 254 sunt aplicabile.

(2) Cand, potrivit legii, cererile prevazute la alin. (1) pot fi formulate si ulterior primului termen de judecata la care partile sunt legal citate, instanta poate acorda in acest scop un termen scurt, dat in cunostinta partilor reprezentate prin avocat.

(3) Dispozitiile art. 222 si ale art. 248 alin. (2)-(4) sunt aplicabile.

(4) Partea care lipseste nejustificat la termenul de incuviintare a probelor va fi decazuta din dreptul de a mai propune si administra orice proba, cu exceptia celei cu in scrisuri, dar va putea participa la administrarea probelor de catre cealalta parte si va putea combate aceste probe.

Termenul administrarii probelor

Art. 365. - (1) Pentru administrarea probelor de catre avocati instanta va stabili un termen de pana la 6 luni, tinand seama de volumul si complexitatea acestora.

(2) Termenul prevazut la alin. (1) va putea fi prelungit daca in cursul administrarii probelor:

1. se invoca o exceptie sau un incident procedural asupra caruia, potrivit legii, instanta trebuie sa se pronunte; in acest caz, termenul se prelungeste cu timpul necesar solutionarii exceptiei sau incidentului;

2. a încetat, din orice cauza, contractul de asistență juridică dintre una dintre părți și avocatul său; în acest caz, termenul se prelungește cu cel mult o lună pentru angajarea altui avocat;

3. una dintre părți a decedat; în acest caz, termenul se prelungește cu timpul în care procesul este suspendat potrivit art. 406 alin. (1) pct. 1 sau cu termenul acordat părții interesate pentru introducerea în proces a moștenitorilor;

4. în orice alte cazuri în care legea prevede suspendarea procesului, termenul se prelungește cu perioada suspendării, dispozițiile art. 405 alin. (1) pct. 2 nefiind însă aplicabile.

Programul administrării probelor

Art. 366. - (1) În cel mult 5 zile de la încuviințarea probelor, avocații părților vor prezenta instanței programul de administrare a acestora, purtând semnatura avocaților, în care se vor arăta locul și data administrării fiecărei probe. Programul se încuviințează de instanță, în camera de consiliu, și este obligatoriu pentru părți și avocații lor.

(2) În procesele prevăzute la art. 90 alin. (2) și (3) programul încuviințat potrivit alin. (1) va fi comunicat de îndată procurorului, în condițiile art. 377.

(3) Probele pot fi administrate în cabinetul unuia dintre avocați sau în orice alt loc convenit, dacă natura probei impune aceasta. Părțile, prin avocați, sunt obligate să își comunice înscrisurile și orice alte acte, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau în mod direct, sub luare de semnătură.

(4) Nerespectarea nejustificată a programului prevăzut la alin. (1) atrage decăderea părții din dreptul de a mai administra proba respectivă.

(5) Dispozițiile art. 256 sunt aplicabile.

Soluționarea incidentelor

Art. 367. - Dacă în cursul administrării probelor una dintre părți formulează o cerere, invocă o excepție, inadmisibilitatea vreunei probe sau orice alt incident privind administrarea probelor, ea va sesiza instanța care, cu citarea celeilalte părți, prin încheiere dată în camera de consiliu, se va pronunța de îndată, iar când este necesar, în cel mult 15 zile de la data la care a fost sesizată. Încheierea poate fi atacată numai odată cu fondul procesului.

Inscrisurile deținute de terți

Art. 368. - În cazul în care se dispune infatisarea unui înscris deținut de o autoritate sau de o altă persoană, instanța, potrivit dispozițiilor art. 292, va dispune solicitarea înscrisului și, îndată ce acesta este depus la instanță, comunicarea lui în copie fiecărui avocat.

Verificarea înscrisurilor

Art. 369. - Dacă una dintre părți nu recunoaște scrisul sau semnatura dintr-un înscris, avocatul părții interesate, potrivit art. 367, va solicita instanței să procedeze la verificarea înscrisurilor.

Ascultarea martorilor

Art. 370. - (1) Martorii vor fi ascultati, la locul si data prevazute in programul incuviintat de instanta, de catre avocatii partilor, in conditiile art. 312 alin. (1) si art. 315 alin. (1), (2), (4) si (5), care se aplica in mod corespunzator. Ascultarea martorilor se face fara prestare de juramant, punandu-li-se insa in vedere ca daca nu vor spune adevarul savarsesc infractiunea de marturie mincinoasa. Despre toate acestea se face mentiune in declaratia scrisa.

(2) Martorii prevazuti la art. 314 vor fi ascultati numai de catre instanta.

Consemnarea marturiei

Art. 371. - (1) Marturia se va consemna intocmai de catre o persoana convenita de parti si se va semna, pe fiecare pagina si la sfarsitul ei, de catre avocatii partilor, de cel ce a consemnat-o si de martor, dupa ce acesta a luat cunostinta de cuprinsul consemnarii.

(2) Orice adaugiri, stersaturi sau schimbari in cuprinsul marturiei trebuie incuviintate prin semnatura celor mentionati la alin. (1), sub sanctiunea de a nu fi luate in seama.

(3) Daca marturia a fost stenografiata, aceasta va fi transcrisa. Atat stenograma, cat si transcrierea ei vor fi semnate potrivit alin. (1) si depuse la dosar.

(4) Daca marturia a fost inregistrata cu mijloace audiovizuale, aceasta va putea fi ulterior transcrisa la cererea partii interesate, in conditiile legii. Transcrierea inregistrarilor va fi semnata potrivit alin. (1) si depusa la dosar.

Autentificarea marturiei

Art. 372. - Partile pot conveni ca declaratiile martorilor sa fie consemnate si autentificate de un notar public. Dispozitiile art. 370 sunt aplicabile.

Expertiza

Art. 373. - (1) In cazul in care este incuviintata o expertiza, in programul administrarii probelor partile vor trece numele expertului pe care il vor alege prin invoiala lor, precum si numele consilierilor fiecareia dintre ele.

(2) Daca partile nu se invoiesc asupra alegerii expertului, ele vor cere instantei, la termenul cand incuviinteaza probele potrivit art. 364, sa procedeze la desemnarea acestuia, potrivit art. 325 alin. (1) si (2).

(3) Expertul este obligat sa efectueze expertiza si sa o predea avocatilor partilor, sub semnatura de primire, cu cel putin 30 de zile inainte de termenul fixat de instanta potrivit art. 365. De asemenea, el are indatorirea sa dea explicatii avocatilor si partilor, iar dupa fixarea termenului de judecata, sa se conformeze dispozitiilor art. 331-333.

Cercetarea la fata locului

Art. 374. - Daca s-a dispus o cercetare la fata locului, aceasta se va face de catre instanta potrivit dispozitiilor art. 339-341. Procesul-verbal prevazut la art. 341 alin. (1) va fi intocmit in atatea exemplare cate parti sunt si va fi inmanat avocatilor acestora in cel mult 5 zile de la efectuarea cercetarii.

Interogatoriul

Art. 375. - Cand s-a incuviintat chemarea la interogatoriu, instanta va cita partile, la termenul stabilit, in camera de consiliu. Copii de pe interogatoriul astfel luat, precum si de pe cel dispus si primit potrivit art. 349 alin. (1) vor fi inmanate de indata avocatilor partilor.

Incidentele privind probele

Art. 376. - (1) Instanta, in conditiile art. 367, va hotari asupra cererii de inlocuire a martorilor, de ascultare din nou sau de confruntare a acestora.

(2) De asemenea, in conditiile aratate la alin. (1), instanta se va pronunta cu privire la cererea de a se admite noi martori sau alte probe ce se dovedesc necesare si care nu puteau fi prevazute pentru a fi solicitate potrivit art. 232 alin. (2) pct. 7.

Concluziile scrise

Art. 377. - (1) Dupa administrarea tuturor probelor incuviintate de instanta reclamantul, prin avocatul sau, va redacta concluziile scrise privind sustinerea pretentiilor sale, pe care le va trimite, prin scrisoare recomandata cu confirmare de primire, sau le va inmana in mod direct, sub luare de semnatura, celorlalte parti din proces si, cand este cazul, Ministerului Public.

(2) Dupa primirea concluziilor scrise ale reclamantului fiecare parte, prin avocatul sau, va redacta propriile concluzii scrise, pe care le va comunica, potrivit alin. (1), reclamantului, celorlalte parti, precum si, cand este cazul, Ministerului Public.

Alcatuirea dosarului

Art. 378. - (1) Avocatii partilor vor alcatui pentru fiecare parte cate un dosar si unul pentru instanta, in care vor depune cate un exemplar al tuturor in scrisurilor prin care, potrivit legii, se constata administrarea fiecarei probe.

(2) Dosarele prevazute la alin. (1) vor fi numerotate, snuruite si vor purta semnatura avocatilor partilor pe fiecare pagina.

Depunerea dosarului la instanta

Art. 379. - La expirarea termenului stabilit de instanta, potrivit art. 365, avocatii partilor vor prezenta impreuna instantei dosarul cauzei, intocmit potrivit art. 378.

Judecarea cauzei

Art. 380. - (1) Primind dosarul, instanta va fixa termenul de judecata, dat in cunostinta partilor, care nu va putea fi mai lung de 15 zile de la data primirii dosarului.

(2) La acest termen, instanta va putea hotari, pentru motive temeinice si dupa ascultarea partilor, sa se administreze noi probe sau sa se administreze nemijlocit in fata sa unele dintre probele administrate de avocati.

(3) In acest scop, instanta va stabili termene scurte, in continuare, date in cunostinta partilor. Pentru prezentarea in fata instantei martorii vor fi citati, de

asemenea, in termen scurt, cauzele fiind considerate urgente. Dispozitiile art. 154 si ale art. 307 alin. (2) sunt aplicabile.

(4) Daca, la termenul prevazut la alin. (1), instanta socoteste ca nu este necesara administrarea de noi probe sau a unora dintre cele administrate de avocati, va proceda la judecarea in fond a procesului, acordand partilor cuvantul pentru a pune concluzii prin avocat.

Dispozitiile aplicabile

Art. 381. - (1) Dispozitiile subsectiunii a 3-a "Probele" a sectiunii a 2-a a capitolului II sunt aplicabile, daca in prezenta subsectiune nu se prevede altfel.

(2) La cererea avocatului sau a partii interesate instanta poate lua masura amenzii judiciare si obligarii la plata de despagubiri, in cazurile si conditiile prevazute de dispozitiile art. 182-185.

Consilierii juridici

Art. 382. - Dispozitiile prezentei subsectiuni sunt aplicabile in mod corespunzator si consilierilor juridici care, potrivit legii, reprezinta partea.

SECȚIUNEA a 3-a Dezbaterea in fond a procesului

Obiectul dezbaterilor

Art. 383. - Dezbaterile procesului poarta asupra imprejurarilor de fapt si temeiurilor de drept, invocate de parti in cererile lor sau, dupa caz, ridicate de catre instanta din oficiu.

Chestiunile prealabile dezbaterilor in fond

Art. 384. - Inainte de a se trece la dezbaterea fondului cauzei, instanta, din oficiu sau la solicitarea partilor, pune in discutia acestora cererile, exceptiile procesuale si apararile care nu au fost solutionate in cursul cercetarii procesului, precum si cele care, potrivit legii, pot fi invocate in orice stare a procesului.

Completarea sau refacerea unor probe

Art. 385. - Instanta poate proceda la completarea ori refacerea unor probe, in cazul in care, din dezbateri, rezulta necesitatea acestei masuri.

Deschiderea dezbaterilor in fond

Art. 386. - Daca partile declara ca nu mai au cereri de formulat si nu mai sunt alte incidente de solutionat, presedintele deschide dezbaterile asupra fondului cauzei, dand cuvantul partilor, in ordinea si conditiile prevazute la art. 211, pentru ca fiecare sa isi sustina cererile si apararile formulate in proces.

Continuarea dezbaterilor in fond

Art. 387. - Dezbaterile incepute vor fi continuate la acelasi termen pana la inchiderea lor, cu exceptia cazului in care, pentru motive temeinice, sunt lasate in continuare pentru o alta zi, chiar in afara orelor fixate pentru judecarea pricinilor.

Inchiderea dezbaterilor in fond

Art. 388. - (1) Cand considera ca au fost lamurite toate imprejurarile de fapt si temeiurile de drept ale cauzei, presedintele inchide dezbaterile.

(2) Daca va considera necesar, instanta poate cere partilor, la inchiderea dezbaterilor, sa depuna completari la notele intocmite potrivit art. 238. Partile pot depune aceste completari si in cazul in care acestea nu au fost cerute de instanta.

(3) Dupa inchiderea dezbaterilor, partile nu mai pot depune niciun inscrist la dosarul cauzei, sub sanctiunea de a nu fi luat in seama.

SECȚIUNEA a 4-a

Deliberarea si pronuntarea hotararii

Deliberarea

Art. 389. - (1) Dupa inchiderea dezbaterilor, completul de judecata delibereaza in secret asupra hotararii ce urmeaza sa pronunte.

(2) La deliberare iau parte numai membrii completului in fata carora au avut loc dezbaterile. Fiecare dintre membrii completului de judecata are indatorirea sa isi exprime opinia, incepand cu cel mai nou in functie. Presedintele isi exprima opinia cel din urma.

(3) Judecatorul care a luat parte la judecata este tinut sa se pronunte chiar daca nu mai este judecator al instantei respective, cu exceptia cazului in care, in conditiile legii, i-a incetat calitatea de judecator sau este suspendat din functie. In aceasta situatie, procesul se repune pe rol, cu citarea partilor, pentru ca ele sa puna din nou concluzii in fata completului de judecata legal constituit.

Amanarea pronuntarii

Art. 390. - (1) In cazuri justificate, daca instanta nu ia hotararea de indata, pronuntarea acesteia poate fi amanata pentru un termen care nu poate depasi 15 zile.

(2) In cazul amanarii prevazute la alin. (1), presedintele, odata cu anuntarea termenului la care a fost amanata pronuntarea, poate stabili ca pronuntarea hotararii se va face prin punerea solutiei la dispozitia partilor prin mijlocirea grefei instantei.

(3) Daca pronuntarea a fost amanata, hotararea nu poate fi pronuntata mai inainte de data fixata in acest scop.

Solutionarea cauzei

Art. 391. - (1) Instanta este obligata sa se pronunte asupra tuturor cererilor deduse judecatii. Ea nu poate acorda mai mult sau altceva decat s-a cerut, daca legea nu prevede altfel.

(2) Dacă cererea are ca obiect pretentii privitoare la obligația de întreținere, alocația pentru copii, chirie, arenda, plata salariului, rate din pretul vânzării sau alte sume datorate periodic, instanța îl va obliga pe parat, la cererea reclamantului, după achitarea taxelor de timbru, potrivit legii, și la plata sumelor devenite exigibile după introducerea cererii.

Luarea hotărârii

Art. 392. - (1) Hotărârea trebuie să fie rezultatul acordului membrilor completului de judecată și se da în numele legii.

(2) Când unanimitatea nu poate fi realizată, hotărârea se ia cu majoritatea membrilor completului de judecată. Dacă din deliberare rezultă mai mult de două opinii, judecătorii ale căror păreri se apropie mai mult sunt datori să se unească într-o singură opinie.

(3) În cazul în care majoritatea nu poate fi realizată, procesul se judecă în complet de divergență, constituit prin includerea în completul inițial și a prezidentului instanței sau a viceprezidentului, a prezidentului de secție ori a unui judecător desemnat de prezidinte.

Judecata în complet de divergență

Art. 393. - (1) În situația prevăzută la art. 392 alin. (3), divergență se judecă în aceeași zi sau, dacă nu este posibil, într-un termen care nu poate depăși 20 de zile de la ivirea divergenței, cu citarea părților. În pricinile considerate urgente acest termen nu poate fi mai mare de 7 zile.

(2) Dezbaterile vor fi reluate asupra chestiunilor rămase în divergență și care se anunță părților în ședință, instanța fiind îndreptățită, atunci când apreciază ca este necesar, să administreze noi dovezi și să ordone orice alte măsuri îngaduite de lege.

(3) Părțile vor pune din nou concluzii asupra chestiunilor aflate în divergență.

(4) Dispozițiile art. 392 alin. (2) se aplică în mod corespunzător, judecătorii având dreptul de a reveni asupra părerii lor care a provocat divergență.

(5) Când divergență nu privește soluția ce trebuie dată întregii cauze, după judecarea chestiunilor rămase în divergență, completul care a judecat înainte de ivirea ei va putea continua judecarea cauzei.

Repunerea pe rol

Art. 394. - Dacă în timpul deliberării instanța găsește că sunt necesare probe sau lămuriri noi, va dispune repunerea pe rol a cauzei, cu citarea părților.

Intocmirea minutei

Art. 395. - (1) După ce a fost luată hotărârea, se va întocmi de îndată o minută care va cuprinde soluția și în care se va arăta, când este cazul, opinia separată a judecătorilor aflați în minoritate.

(2) Minuta, sub sancțiunea nulității hotărârii, se va semna pe fiecare pagină de către judecători, după care se va trece într-un registru special, ținut la grefa instanței.

Pronuntarea hotararii

Art. 396. - Sub rezerva dispozitiilor art. 390 alin. (2), hotararea se va pronunta in sedinta publica, la locul unde s-au desfasurat dezbaterile, de catre presedinte sau de catre un judecator, membru al completului de judecata, care va citi minuta, indicand si calea de atac ce poate fi folosita impotriva hotararii.

Data hotararii

Art. 397. - Data hotararii este aceea la care minuta este pronuntata potrivit legii.

Renuntarea la calea de atac in fata primei instante

Art. 398. - (1) Partea prezenta la pronuntarea hotararii poate renunta, in conditiile legii, la calea de atac, facandu-se mentiune despre aceasta intr-un proces-verbal semnat de presedinte si de grefier.

(2) Renuntarea se poate face si ulterior pronuntarii, chiar si dupa declararea caii de atac, prin prezentarea partii inaintea presedintelui instantei sau prin in scris autentic, atat timp cat dosarul nu a fost inaintat la instanta competenta, dispozitiile alin. (1) aplicandu-se in mod corespunzator.

Nulitatea hotararii

Art. 399. - Nulitatea unei hotarari nu poate fi ceruta decat prin caile de atac prevazute de lege, in afara de cazul cand legea prevede in mod expres altfel.

CAPITOLUL III Unele incidente procedurale

SECȚIUNEA 1 Renuntarea la judecata

Conditii

Art. 400. - (1) Reclamantul poate sa renunte oricand la judecata, in tot sau in parte, fie verbal in sedinta de judecata, fie prin cerere scrisa.

(2) Cererea se face personal sau prin mandatar cu procura speciala.

(3) Daca renuntarea s-a facut dupa comunicarea cererii de chemare in judecata, instanta, la cererea paratului, il va obliga pe reclamant la cheltuielile de judecata pe care paratul le-a facut.

(4) Daca reclamantul renunta la judecata la primul termen la care partile sunt legal citate sau ulterior acestui moment, renuntarea nu se poate face decat cu acordul expres sau tacit al celeilalte parti. Daca paratul nu este prezent la termenul la care reclamantul declara ca renunta la judecata, instanta va acorda paratului un termen pana la care sa isi exprime pozitia fata de cererea de renuntare. Lipsa unui raspuns pana la termenul acordat se considera acord tacit la renuntare.

(5) Cand renuntarea la judecata se face in apel sau in caile extraordinare de atac, instanta va lua act de renuntare si va dispune si anulara, in tot sau in parte, a hotararii sau, dupa caz, a hotararilor pronuntate in cauza.

(6) Renunțarea la judecată se constată prin hotărâre supusă recursului, care va fi judecat de instanța ierarhic superioară celei care a luat act de renunțare. Când renunțarea are loc în fața unei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție, recursul se judecă de Completul de 9 judecatori.

Efectele renunțării

Art. 401. - (1) Renunțarea la judecată a unuia dintre reclamanti nu este opozabilă celorlalți reclamanti.

(2) Renunțarea produce efecte numai față de partile în privința cărora a fost făcută și nu afectează cererile incidente care au caracter de sine statator.

SECȚIUNEA a 2-a Renunțarea la dreptul pretins

Renunțarea în prima instanță

Art. 402. - (1) Reclamantul poate, în tot cursul procesului, să renunțe la însuși dreptul pretins, dacă poate dispune de acesta, fără a fi necesar acordul paratului.

(2) În caz de renunțare la dreptul pretins, instanța pronunță o hotărâre prin care va respinge cererea în fond, dispunând și asupra cheltuielilor de judecată.

(3) Renunțarea se poate face atât verbal în ședință, consemnându-se în încheiere, cât și prin înscris autentic.

Renunțarea în caile de atac

Art. 403. - (1) Când renunțarea este făcută în instanța de apel, hotărârea primei instanțe va fi anulată în tot sau în parte, în măsura renunțării, dispozițiile art. 402 aplicându-se în mod corespunzător.

(2) Când renunțarea este făcută în caile extraordinare de atac, vor fi anulate hotărârile pronunțate în cauză, dispozițiile art. 402 aplicându-se în mod corespunzător.

Caile de atac

Art. 404. - Hotărârea este supusă recursului, care se judecă de instanța ierarhic superioară celei care a luat act de renunțarea la dreptul pretins. Când renunțarea are loc în fața unei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție, recursul se judecă de Completul de 9 judecatori.

SECȚIUNEA a 3-a Suspendarea procesului

Suspendarea voluntară

Art. 405. - (1) Judecătorul va suspenda judecata:

1. când amândouă partile o cer;
2. când niciuna dintre parti, legal citate, nu se infatisează la strigarea cauzei. Cu toate acestea, cauza se judecă dacă reclamantul sau paratul a cerut în scris judecarea în lipsă.

(2) Cererea de judecata in lipsa produce efecte numai la instanta in fata careia a fost formulata.

Suspendarea de drept

Art. 406. - (1) Judecarea cauzelor se suspenda de drept:

1. prin decesul uneia dintre parti, pana la introducerea in cauza a mostenitorilor, in afara de cazul cand partea interesata cere termen pentru introducerea in judecata a acestora;
2. prin interdictia judecatoreasca sau punerea sub curatela a unei parti, pana la numirea tutorelui sau curatorului;
3. prin decesul reprezentantului sau al mandatarului uneia dintre parti, survenit cu mai putin de 15 zile inainte de ziua infatisarii, pana la numirea unui nou reprezentant sau mandatar;
4. prin incetarea functiei tutorelui sau curatorului, pana la numirea unui nou tutore sau curator;
5. cand persoana juridica este dizolvata, pana la desemnarea lichidatorului;
6. prin deschiderea procedurii insolventei, in temeiul unei hotarari judecatoresti definitive, daca debitorul trebuie reprezentat, pana la numirea administratorului ori lichidatorului judiciar;
7. in cazul in care instanta formuleaza o cerere de pronuntare a unei hotarari preliminare adresata Curtii de Justitie a Uniunii Europene, potrivit prevederilor tratatelor pe care se intemeiaza Uniunea Europeana;
8. in alte cazuri prevazute de lege.

(2) Cu toate acestea, faptele prevazute la alin. (1) nu impiedica pronuntarea hotararii, daca ele au survenit dupa inchiderea dezbaterilor.

Suspendarea facultativa

Art. 407. - (1) Instanta poate suspenda judecata:

1. cand dezlegarea cauzei depinde, in tot sau in parte, de existenta sau inexistenta unui drept care face obiectul unei alte judecati;
2. cand s-a inceput urmarirea penala pentru o infractiune care ar avea o inraurire hotaratoare asupra hotararii ce urmeaza sa se dea, daca legea nu prevede altfel;
3. in alte cazuri prevazute de lege.

(2) Suspendarea va dura pana cand hotararea pronuntata in cauza care a provocat suspendarea a devenit definitiva.

(3) Cu toate acestea, instanta poate reveni motivat asupra suspendarii, daca se constata ca partea care a cerut-o nu are un comportament diligent in cadrul procesului care a determinat suspendarea, tergiversand solutionarea acestuia, ori daca urmarirea penala care a determinat suspendarea dureaza mai mult de un an de la data la care a intervenit suspendarea, fara a se dispune o solutie in acea cauza.

Hotararea de suspendare

Art. 408. - (1) Asupra suspendarii judecarii procesului instanta se va pronunta prin incheiere care poate fi atacata cu recurs in mod separat, la instanta ierarhic superioara. Cand suspendarea a fost dispusa de Inalta Curte de Casatie si Justitie recursul se judeca de Completul de 9 judecatori.

(2) Recursul se poate declara cat timp dureaza suspendarea cursului judecarii procesului, atat impotriva incheierii prin care s-a dispus suspendarea, cat si impotriva incheierii prin care s-a dispus respingerea cererii de repunere pe rol a procesului.

Reluarea judecarii procesului

Art. 409. - Judecata cauzei suspendate se reia:

1. prin cererea de redeschidere facuta de una dintre parti, cand suspendarea s-a dispus prin invoirea partilor sau din cauza lipsei lor;
2. prin cererea de redeschidere a procesului, facuta cu aratarea mostenitorilor, tutorelui sau curatorului, a celui reprezentat de mandatarul defunct, a noului mandatar sau, dupa caz, a partii interesate, a lichidatorului, a administratorului judiciar ori a lichidatorului judiciar, in cazurile prevazute la art. 406 alin. (1) pct. 1-6;
3. in cazurile prevazute la art. 406 alin. (1) pct. 7, dupa pronuntarea hotararii de catre Curtea de Justitie a Uniunii Europene;
4. prin alte modalitati prevazute de lege.

SECȚIUNEA a 4-a Perimarea cererii

Cererile supuse perimarii

Art. 410. - (1) Orice cerere de chemare in judecata, contestatie, apel, recurs, revizuire si orice alta cerere de reformare sau de retractare se perima de drept, chiar impotriva incapabililor, daca a ramas in nelucrare din motive imputabile partii, timp de 6 luni.

(2) Termenul de perimare curge de la ultimul act de procedura indeplinit de parti sau de instanta.

(3) Nu constituie cauze de perimare cazurile cand actul de procedura trebuia efectuat din oficiu, precum si cele cand, din motive care nu sunt imputabile partii, cererea n-a ajuns la instanta competenta sau nu se poate fixa termen de judecata.

Intreruperea cursului perimarii

Art. 411. - Perimarea se intrerupe prin indeplinirea unui act de procedura facut in vederea judecarii procesului de catre partea care justifica un interes.

Suspendarea cursului perimarii

Art. 412. - (1) Cursul perimarii este suspendat cat timp dureaza suspendarea judecatii, pronuntata de instanta in cazurile prevazute la art. 407, precum si in alte cazuri stabilite de lege, daca suspendarea nu este cauzata de lipsa de staruinta a partilor in judecata.

(2) In cazurile prevazute la art. 406, cursul perimarii este suspendat timp de o luna de la data cand s-au petrecut faptele care au determinat suspendarea judecatii, daca aceste fapte s-au petrecut in cele din urma 3 luni ale termenului de perimare.

(3) Perimarea se suspenda, de asemenea, pe timpul cat partea este impiedicata de a starui in judecata din cauza unor motive temeinic justificate, precum si in alte cazuri expres prevazute de lege.

Efectele cererii asupra coparticipantilor

Art. 413. - In cazul in care sunt mai multi reclamanti sau parati impreuna, cererea de perimare ori actul de procedura intrerupator de perimare al unuia foloseste si celorlalti.

Procedura perimarii

Art. 414. - (1) Perimarea se constata din oficiu sau la cererea partii interesate. Judecatorul va cita de urgenta partile si va dispune grefierului sa intocmeasca un referat asupra actelor de procedura in legatura cu perimarea.

(2) Perimarea poate fi invocata si pe cale de exceptie in camera de consiliu sau in sedinta publica.

(3) Perimarea cererii de chemare in judecata nu poate fi ridicata pentru prima oara in instanta de apel.

Hotararea de perimare

Art. 415. - (1) Daca instanta constata ca perimarea nu a intervenit, pronunta o incheiere care poate fi atacata odata cu fondul procesului.

(2) Hotararea care constata perimarea este supusa recursului, la instanta ierarhic superioara, in termen de 5 zile de la pronuntare. Cand perimarea se constata de o sectie a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul se judeca de Completul de 9 judecatori.

Efectele perimarii

Art. 416. - (1) Perimarea lipseste de efect toate actele de procedura facute in acea instanta.

(2) Cand insa se face o noua cerere de chemare in judecata, partile pot folosi dovezile administrate in cursul judecarii cererii perimate, in masura in care noua instanta socoteste ca nu este necesara refacerea lor.

Perimarea instantei

Art. 417. - Orice cerere adresata unei instante si care a ramas in nelucrare timp de 10 ani se perima de drept, chiar in lipsa unor motive imputabile partii. Dispozitiile art. 414 se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL IV Hotararile judecatoresti

SECȚIUNEA 1 Dispozitii generale

§ 1. Denumirea, intocmirea si comunicarea hotararii

Denumirea hotararilor

Art. 418. - (1) Hotararea prin care cauza este solutionata de prima instanta sau prin care aceasta se dezinvesteste fara a solutiona cauza se numeste sentinta.

(2) Hotararea prin care instanta se pronunta asupra apelului, recursului si recursului in interesul legii, precum si hotararea pronuntata ca urmare a anularii in apel a hotararii primei instante si retinerii cauzei spre judecare ori ca urmare a rejudecarii cauzei in fond dupa casarea cu retinere in recurs, se numeste decizie.

(3) Hotararea prin care instanta se pronunta asupra contestatiei in anulare sau asupra revizuirii se numeste, dupa caz, sentinta sau decizie.

(4) Toate celelalte hotarari date de instanta se numesc incheieri, daca legea nu prevede altfel.

Continutul hotararii

Art. 419. - (1) Hotararea va cuprinde:

a) partea introductiva, in care se vor face mentiunile prevazute la art. 228 alin. (1) si

(2). Cand dezbaterile au fost consemnate intr-o incheiere de sedinta, partea introductiva a hotararii va cuprinde numai denumirea instantei, numarul dosarului, data, numele, prenumele si calitatea membrilor completului de judecata, numele si prenumele grefierului, numele si prenumele procurorului, daca a participat la judecata, precum si mentiunea ca celelalte date sunt aratate in incheiere;

b) considerentele, in care se vor arata obiectul cererii si sustinerile pe scurt ale partilor, expunerea situatiei de fapt retinuta de instanta pe baza probelor administrate, motivele de fapt si de drept pe care se intemeiaza solutia, aratandu-se atat motivele pentru care s-au admis, cat si cele pentru care s-au inlaturat cererile partilor;

c) dispozitivul, in care se vor arata numele, prenumele, codul numeric personal si domiciliul sau resedinta partilor ori, dupa caz, denumirea, sediul, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar, solutia data tuturor cererilor deduse judecatii si quantumul cheltuielilor de judecata acordate.

(2) Daca hotararea s-a dat in folosul mai multor reclamanti sau impotriva mai multor parati, se va arata ceea ce se cuvine fiecarui reclamant si la ce este obligat fiecare parat ori, cand este cazul, daca drepturile si obligatiile partilor sunt solidare sau indivizibile.

(3) In partea finala a dispozitivului se vor arata daca hotararea este executorie, este supusa unei cai de atac ori este definitiva, data pronuntarii ei, mentiunea ca s-a pronuntat in sedinta publica sau intr-o alta modalitate prevazuta de lege, precum si

semnaturile judecatorilor si grefierului. Cand hotararea este supusa apelului sau recursului se va arata si instanta la care se depune cererea pentru exercitarea caii de atac.

Redactarea si semnarea hotararii

Art. 420. - (1) Hotararea se redacteaza de judecatorul care a solutionat procesul. Cand completul de judecata a fost compus din mai multi judecatori, presedintele il va putea desemna pe unul dintre acestia sa redacteze hotararea.

(2) In cazul in care unul dintre judecatori a ramas in minoritate la deliberare, el isi va redacta opinia separata care va cuprinde expunerea considerentelor, solutia pe care a propus-o si semnatura acestuia. De asemenea, judecatorul care este de acord cu solutia, dar pentru considerente diferite, va redacta separat opinia concurenta.

(3) Hotararea va fi semnata de catre judecatori si de grefier.

(4) Daca vreunul dintre judecatori este impiedicat sa semneze hotararea, ea va fi semnata in locul sau de presedintele completului, iar daca si acesta ori judecatorul unic se afla intr-o astfel de situatie, hotararea se va semna de catre presedintele instantei. Cand impiedicarea priveste pe grefier, hotararea se va semna de grefierul-sef. In toate cazurile se face mentiune pe hotarare despre cauza care a determinat impiedicarea.

(5) Hotararea se va redacta si se va semna in cel mult 30 de zile de la pronuntare. Opinia separata a judecatorului ramas in minoritate, precum si, cand este cazul, opinia concurenta se redacteaza si se semneaza in acelasi termen.

(6) Hotararea se va intocmi in doua exemplare originale, dintre care unul se ataseaza la dosarul cauzei, iar celalalt se va depune spre conservare la dosarul de hotarari al instantei.

Comunicarea hotararii

Art. 421. - (1) Hotararea se va comunica din oficiu partilor, in copie, chiar daca este definitiva. Comunicarea se va face de indata ce hotararea a fost redactata si semnata in conditiile legii.

(2) Hotararile definitive prin care s-a dispus efectuarea unei inscrieri in cartea funciara sau, dupa caz, in alte registre publice se vor comunica din oficiu si institutiei sau autoritatii care tine acele registre.

(3) Hotararile definitive prin care s-a dispus anularea, in tot sau in parte, a unui act notarial, se comunica din oficiu notarului public instrumentator, direct ori prin intermediul Camerei Notarilor Publici in circumscriptia careia functioneaza.

(4) De asemenea, hotararile prin care instanta se pronunta in legatura cu prevederi cuprinse in Tratatul privind functionarea Uniunii Europene si in alte acte juridice ale Uniunii Europene se comunica, din oficiu, chiar daca nu sunt definitive, si autoritatii sau institutiei nationale cu atributii de reglementare in materie.

Adaugirile, schimbarile sau corecturile

Art. 422. - Adaugirile, schimbarile sau corecturile in cuprinsul hotararii vor trebui semnate de judecatori, sub sanctiunea neluarii lor in seama.

§ 2. Efectele hotararii judecatoresti

Dezinvestirea instantei

Art. 423. - Dupa pronuntarea hotararii instanta se dezinvesteste si niciun judecator nu poate reveni asupra parerii sale.

Autoritatea de lucru judecat

Art. 424. - (1) Hotararea judecatoreasca ce solutioneaza, in tot sau in parte, fondul procesului sau statueaza asupra unei exceptii procesuale ori asupra oricarui alt incident are, de la pronuntare, autoritate de lucru judecat cu privire la chestiunea transata.

(2) Autoritatea de lucru judecat priveste dispozitivul, precum si considerentele pe care acesta se sprijina, inclusiv cele prin care s-a rezolvat o chestiune litigioasa.

(3) Hotararea judecatoreasca prin care se ia o masura provizorie nu are autoritate de lucru judecat asupra fondului.

(4) Cand hotararea este supusa apelului sau recursului, autoritatea de lucru judecat este provizorie.

(5) Hotararea atacata cu contestatia in anulare sau revizuire isi pastreaza autoritatea de lucru judecat pana ce va fi inlocuita cu o alta hotarare.

Efectele lucrului judecat

Art. 425. - (1) Nimeni nu poate fi chemat in judecata de doua ori in aceeasi calitate, in temeiul aceleiasi cauze si pentru acelasi obiect.

(2) Oricare dintre parti poate opune lucrul anterior judecat intr-un alt litigiu, daca are legatura cu solutionarea acestuia din urma.

Exceptia autoritatii de lucru judecat

Art. 426. - Exceptia autoritatii de lucru judecat poate fi invocata de instanta sau de parti in orice stare a procesului, chiar inaintea instantei de recurs. Ca efect al admiterii exceptiei, partii i se poate crea in propria cale de atac o situatie mai rea decat aceea din hotararea atacata.

Puterea executorie

Art. 427. - Hotararea judecatoreasca are putere executorie, in conditiile prevazute de lege.

Forta probanta

Art. 428. - Hotararea are forta probanta a unui in scris autentic.

Obligativitatea si opozabilitatea hotararii

Art. 429. - (1) Hotararea judecatoreasca este obligatorie si produce efecte numai intre parti si succesorii acestora.

(2) Hotararea este opozabila oricarei terte persoane atat timp cat aceasta din urma nu face, in conditiile legii, dovada contrara.

SECȚIUNEA a 2-a

Hotararile date in baza recunoasterii pretentiilor

Cazurile

Art. 430. - (1) Cand paratul a recunoscut in tot sau in parte pretentiile reclamantului, instanta, la cererea acestuia din urma, va da o hotarare in masura recunoasterii.

(2) Daca recunoasterea este partiala, judecata va continua cu privire la pretentiile ramase nerecunoscute, instanta urmand a pronunta o noua hotarare asupra acestora.

Calea de atac

Art. 431. - (1) Hotararea prevazuta la art. 430 poate fi atacata numai cu recurs la instanta ierarhic superioara.

(2) Cand recunoasterea pretentiilor a fost facuta inaintea instantei de apel, hotararea primei instante va fi anulata in masura recunoasterii, dispunandu-se admiterea, in mod corespunzator, a cererii. Dispozitiile art. 430 alin. (2) raman aplicabile.

SECȚIUNEA a 3-a

Hotararea prin care se incuviinteaza invoiala partilor

Condițiile in care se poate lua act de tranzactie

Art. 432. - (1) Partile se pot infatisa oricand in cursul judecatii, chiar fara sa fi fost citate, pentru a cere sa se dea o hotarare care sa consfinteasca tranzactia lor.

(2) Daca partile se infatiseaza la ziua stabilita pentru judecata, cererea pentru darea hotararii va putea fi primita chiar de un singur judecator.

(3) Daca partile se infatiseaza intr-o alta zi, instanta va da hotararea in camera de consiliu.

Forma tranzactiei

Art. 433. - Tranzactia va fi incheiata in forma scrisa si va alcatui dispozitivul hotararii.

Calea de atac

Art. 434. - Hotararea care consfinteste tranzactia intervenita intre parti poate fi atacata, pentru motive procedurale, numai cu recurs la instanta ierarhic superioara.

Domeniul de aplicare

Art. 435. - Dispozitiile prezentei sectiuni se aplica in mod corespunzator si in cazul in care tranzactia partilor este urmare a procedurii de mediere.

SECȚIUNEA a 4-a Indreptarea, lamurirea si completarea hotararii

Indreptarea hotararii

Art. 436. - (1) Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea si sustinerile partilor sau cele de calcul, precum si orice alte erori materiale cuprinse in hotarari sau incheieri pot fi indreptate din oficiu ori la cerere.

(2) Instanta se pronunta prin incheiere data in camera de consiliu. Partile vor fi citate numai daca instanta socoteste ca este necesar ca ele sa dea anumite lamuriri.

(3) In cazul hotararilor, indreptarea se va face in ambele exemplare ale hotararii.

Lamurirea hotararii si inlaturarea dispozitiilor contradictorii

Art. 437. - (1) In cazul in care sunt necesare lamuriri cu privire la intelesul, intinderea sau aplicarea dispozitivului hotararii ori daca acesta cuprinde dispozitii contradictorii, partile pot cere instantei care a pronuntat hotararea sa lamureasca dispozitivul sau sa inlature dispozitiile potrivnice.

(2) Instanta va rezolva cererea de urgenta, prin incheiere data in camera de consiliu, cu citarea partilor.

(3) Incheierea se va atasa la hotarare, atat in dosarul cauzei, cat si in dosarul de hotarari al instantei.

Completarea hotararii

Art. 438. - (1) Daca prin hotararea data instanta a omis sa se pronunte asupra unui capat de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea hotararii in acelasi termen in care se poate declara, dupa caz, apel sau recurs impotriva acelei hotarari, iar in cazul hotararilor date in fond dupa casarea cu retinere, in termen de 15 zile de la pronuntare.

(2) Cererea se solutioneaza de urgenta, cu citarea partilor, prin hotarare separata. Prevederile art. 437 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

(3) Dispozitiile prezentului articol se aplica si in cazul cand instanta a omis sa se pronunte asupra cererilor martorilor, expertilor, traducatorilor, interpretilor sau aparatorilor, cu privire la drepturile lor.

Obligativitatea procedurii

Art. 439. - Indreptarea, lamurirea, inlaturarea dispozitiilor contradictorii ori completarea hotararii nu poate fi ceruta pe calea apelului sau recursului, ci numai in conditiile art. 436-438.

Caile de atac

Art. 440. - Incheierile pronuntate in temeiul art. 436 si 437, precum si hotararea pronuntata potrivit art. 438 sunt supuse acelorasi cai de atac ca si hotararile in legatura cu care s-a solicitat, dupa caz, indreptarea, lamurirea sau inlaturarea dispozitiilor contradictorii ori completarea.

Suportarea cheltuielilor de judecata

Art. 441. - In cazul in care cererea de indreptare, de lamurire sau de completare a hotararii a fost admisa, cheltuielile facute de parte in aceste cereri vor fi suportate de stat, din fondul constituit potrivit legii. Cand cererea a fost respinsa, cheltuielile vor fi suportate de parte potrivit dreptului comun.

SECȚIUNEA a 5-a Executarea provizorie

Executarea provizorie de drept

Art. 442. - (1) Hotararile primei instante sunt executorii de drept cand au ca obiect:

1. stabilirea modului de exercitare a autoritatii parintesti, stabilirea locuintei minorului, precum si modul de exercitare a dreptului de a avea legaturi personale cu minorul;
 2. plata salariilor sau a altor drepturi izvorate din raporturile juridice de munca, precum si a sumelor cuvenite, potrivit legii, somerilor;
 3. despagubiri pentru accidente de munca;
 4. rente ori sume datorate cu titlu de obligatie de intretinere sau alocatie pentru copii, precum si pensii acordate in cadrul asigurarilor sociale;
 5. despagubiri in caz de moarte sau vatamare a integritatii corporale ori sanatatii, daca despagubirile s-au acordat sub forma de prestatii banesti periodice;
 6. reparatii grabnice;
 7. punerea sau ridicarea sigiliului ori facerea inventarului;
 8. cereri privitoare la posesie, numai in ceea ce priveste posesia;
 9. hotararile pronuntate in temeiul recunoasterii de catre parat a pretentiilor reclamantului, pronuntate in conditiile art. 430;
 10. in orice alte cazuri in care legea prevede ca hotararea este executorie.
- (2) Executarea hotararilor prevazute la alin. (1) are caracter provizoriu.

Executarea provizorie judecatoreasca

Art. 443. - (1) Instanta poate incuviinta executarea provizorie a hotararilor privitoare la bunuri ori de cate ori va considera ca masura este necesara in raport cu temeinicia vadita a dreptului ori cu starea de insolvabilitate a debitorului, precum si atunci cand ar aprecia ca neluarea de indata a acestei masuri este vadit prejudiciabila pentru creditor. In aceste cazuri, instanta il va putea obliga pe creditor la plata unei cautiuni, in conditiile art. 708 alin. (2) si (3).

(2) Executarea provizorie nu se poate incuviinta:

1. in materie de stramutare de hotare, desfiintare de constructii, plantatii sau a oricaror lucrari avand o asezare fixa;
2. cand prin hotarare se dispune intabularea unui drept sau radierea lui din cartea funciara.

(3) Cererea de executare provizorie se va putea face in scris, precum si verbal in instanta pana la inchiderea dezbatelor.

(4) Daca cererea a fost respinsa de prima instanta, ea poate fi facuta din nou in apel.

Suspendarea executarii provizorii

Art. 444. - (1) Suspendarea executarii provizorii va putea fi solicitata fie prin cererea de apel, fie distinct in tot cursul judecatii in apel.

(2) Cererea se va depune la prima instanta sau, dupa caz, la instanta de apel. In aceasta din urma situatie, la cerere se va alatura o copie legalizata a dispozitivului hotararii.

(3) Cererea de suspendare se va judeca de catre instanta de apel. Dispozitiile art. 708 alin. (6) sunt aplicabile.

(4) Suspendarea va putea fi incuviintata numai cu plata unei cautiuni al carei quantum va fi stabilit de instanta in conditiile art. 708 alin. (2) si (3).

(5) Pana la solutionarea cererii de suspendare, aceasta va putea fi incuviintata provizoriu, prin ordonanta presedintiala, chiar inainte de sosirea dosarului, cu respectarea cerintei prevazute la alin. (4).

SECȚIUNEA a 6-a Cheltuielile de judecata

Cuquantumul cheltuielilor de judecata

Art. 445. - (1) Cheltuielile de judecata constau in taxele judiciare de timbru si timbrul judiciar, onorariile avocatilor, ale expertilor si ale specialistilor numiti in conditiile art. 324 alin. (3), sumele cuvenite martorilor pentru deplasare si pierderile cauzate de necesitatea prezentei la proces, cheltuielile de transport si, daca este cazul, de cazare, precum si orice alte cheltuieli necesare pentru buna desfasurare a procesului.

(2) Instanta poate, chiar si din oficiu, sa reduca motivat partea din cheltuielile de judecata reprezentand onorariul avocatilor, atunci cand acesta este vadit disproportionat in raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfasurata de avocat, tinand seama si de circumstantele cauzei. Masura luata de instanta nu va avea niciun efect asupra raporturilor dintre avocat si clientul sau.

(3) Dispozitiile alin. (2) se aplica in mod corespunzator la plata expertilor judiciari si a specialistilor numiti in conditiile art. 324 alin. (3).

(4) Nu vor putea fi inasa micorate cheltuielile de judecata avand ca obiect plata taxei judiciare de timbru si a timbrului judiciar, precum si plata sumelor cuvenite martorilor potrivit alin. (1).

Dovada cheltuielilor de judecata

Art. 446. - Partea care pretinde cheltuieli de judecata trebuie sa faca, in conditiile legii, dovada existentei si intinderii lor, cel mai tarziu la data inchiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei.

Acordarea cheltuielilor de judecata

Art. 447. - (1) Partea care pierde procesul va fi obligata, la cererea partii care a castigat, sa ii plateasca acesteia cheltuieli de judecata.

(2) Cand cererea a fost admisa numai in parte, judecatorii vor stabili masura in care fiecare dintre parti poate fi obligata la plata cheltuielilor de judecata. Daca este cazul, judecatorii vor putea dispune compensarea cheltuielilor de judecata.

Exonerarea de plata a paratului

Art. 448. - Paratul care a recunoscut, la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, pretentiile reclamantului nu va putea fi obligat la plata cheltuielilor de judecata, cu exceptia cazului in care, prealabil pornirii procesului, a fost pus in intarziere de catre reclamant sau se afla de drept in intarziere.

Situatia mai multor reclamanti sau parati

Art. 449. - Daca in cauza sunt mai multi reclamanti sau mai multi parati, ei vor putea fi obligati sa plateasca cheltuielile de judecata in mod egal, proportional sau solidar, potrivit cu pozitia lor in proces ori cu natura raportului juridic existent intre ei.

TITLUL II Caile de atac

CAPITOLUL I Dispozitii generale

Enumerarea

Art. 450. - Calea ordinara de atac este apelul, iar caile extraordinare de atac sunt recursul, contestatia in anulare si revizuirea.

Legalitatea caii de atac

Art. 451. - (1) Hotararea judecatoreasca este supusa numai cailor de atac prevazute de lege, in conditiile si termenele stabilite de aceasta, indiferent de mentiunile din dispozitivul ei.

(2) Mentiunea inexacta din cuprinsul hotararii cu privire la calea de atac deschisa contra acesteia nu are niciun efect asupra dreptului de a exercita calea de atac prevazuta de lege.

(3) Daca instanta respinge ca inadmisibila calea de atac exercitata de partea interesata in considerarea dispozitiilor alin. (2), hotararea pronuntata de instanta de control judiciar va fi comunicata, din oficiu, tuturor partilor care au luat parte la judecata in care s-a pronuntat hotararea atacata. De la data comunicarii incepe sa curga, daca este cazul, termenul pentru exercitarea caii de atac prevazute de lege.

Subiectele cailor de atac

Art. 452. - Caile de atac pot fi exercitate numai de partile aflate in proces care justifica un interes, in afara de cazul in care, potrivit legii, acest drept il au si alte organe sau persoane.

Ordinea exercitarii cailor de atac

Art. 453. - (1) Caile extraordinare de atac nu pot fi exercitate atat timp cat este deschisa calea de atac a apelului.

(2) In cazul hotararilor susceptibile de apel, daca acesta nu a fost exercitat, recursul este inadmisibil. Cu toate acestea, o hotarare susceptibila de apel poate fi atacata, in cadrul termenului de apel, direct cu recurs, la instanta care ar fi fost competenta sa judece recursul impotriva hotararii date in apel, daca partile consimt expres, prin in scris autentic sau prin declaratie verbala, data in fata instantei a carei hotarare se ataca si consemnata intr-un proces-verbal. In acest caz recursul poate fi exercitat numai pentru incalcarea sau aplicarea gresita a normelor de drept material.

(3) Caile extraordinare de atac pot fi exercitate si concomitent, in conditiile legii.

Unicitatea caii de atac

Art. 454. - (1) O cale de atac poate fi exercitata impotriva unei hotarari numai o singura data, daca legea prevede acelasi termen de exercitare pentru toate motivele existente la data declararii acelei cai de atac.

(2) Daca prin aceeasi hotarare au fost solutionate si cereri accesorii, hotararea este supusa in intregul ei caii de atac prevazute de lege pentru cererea principala.

(3) In cazul in care prin aceeasi hotarare au fost solutionate mai multe cereri principale sau incidentale, dintre care unele sunt supuse apelului, iar altele recursului, hotararea in intregul ei este supusa apelului. Hotararea data in apel este supusa recursului.

(4) Daca hotararea cu privire la o cerere principala sau incidentala nu este supusa nici apelului si nici recursului, solutia cu privire la celelalte cereri este supusa cailor de atac in conditiile legii.

(5) In cazurile prevazute la alin. (2)-(4), termenul de apel sau, dupa caz, de recurs este cel de drept comun, chiar daca prin legi speciale se prevede altfel.

Partea din hotărâre care poate fi atacată

Art. 455. - (1) Calea de atac se indreapta impotriva solutiei cuprinse in dispozitivul hotararii.

(2) Cu toate acestea, in cazul in care calea de atac vizeaza numai considerentele hotararii prin care s-au dat dezlegari unor probleme de drept ce nu au legatura cu judecata acelui proces sau care sunt gresite ori cuprind constatari de fapt ce prejudiciaza partea, instanta, admitand calea de atac, va inlatura acele considerente si le va inlocui cu propriile considerente, mentinand solutia cuprinsa in dispozitivul hotararii atacate.

Intelegerea partilor in caile de atac

Art. 456. - Partile pot solicita instantei legal investite cu solutionarea unei cai de atac sa ia act de intelegerea lor cu privire la solutionarea litigiului. Dispozitiile art. 432-435 se aplica in mod corespunzator.

Achiesarea la hotarare

Art. 457. - (1) Achiesarea la hotarare reprezinta renuntarea unei parti la calea de atac pe care o putea folosi ori pe care a exercitat-o deja impotriva tuturor sau a anumitor solutii din respectiva hotarare.

(2) Achiesarea, atunci cand este conditionata, nu produce efecte decat daca este acceptata expres de partea adversa.

(3) Dispozitiile art. 398 raman aplicabile.

Felurile achiesarii

Art. 458. - (1) Achiesarea poate fi expresa sau tacita, totala ori partiala.

(2) Achiesarea expresa se face de parte prin act autentic sau prin declaratie verbala in fata instantei ori de mandatarul sau in temeiul unei procuri speciale.

(3) Achiesarea tacita poate fi dedusa numai din acte sau fapte precise si concordante care exprima intentia certa a partii de a-si da adeziunea la hotarare.

(4) Achiesarea poate fi totala, daca priveste hotararea in intregul ei, sau, dupa caz, partiala, daca priveste numai o parte din hotararea respectiva.

Masurile de administrare judiciara

Art. 459. - Masurile de administrare judiciara nu pot face obiectul niciunei cai de atac.

CAPITOLUL II Apelul

Apelul principal. Obiectul

Art. 460. - (1) Hotararile pronuntate in prima instanta pot fi atacate cu apel, daca legea nu prevede in mod expres altfel.

(2) Sunt supuse apelului si hotararile date in ultima instanta daca, potrivit legii, instanta nu putea sa judece decat in prima instanta.

(3) Hotararile date in ultima instanta raman neapelabile, chiar daca in hotarare s-a aratat ca au fost pronuntate in prima instanta.

(4) Impotriva incheierilor premergatoare nu se poate face apel decat odata cu fondul, afara de cazul cand legea dispune altfel.

Situatiile in care partea nu poate face apel principal

Art. 461. - (1) Partea care a renuntat expres la apel cu privire la o hotarare nu mai are dreptul de a face apel principal.

(2) Partea care a executat partial hotararea de prima instanta, desi aceasta nu era susceptibila de executare provizorie, nu mai are dreptul de a face apel principal cu privire la dispozitiile executate.

Termenul de apel

Art. 462. - (1) Termenul de apel este de 30 de zile de la comunicarea hotararii, daca legea nu dispune altfel.

(2) Termenul de apel prevazut la alin. (1) curge de la comunicarea hotararii, chiar atunci cand aceasta a fost facuta odata cu incheierea de incuviintare a executarii silite.

(3) Daca o parte face apel inainte de comunicarea hotararii, aceasta se socoteste comunicata la data depunerii cererii de apel.

(4) Pentru procuror, termenul de apel curge de la pronuntarea hotararii, in afara de cazurile in care procurorul a participat la judecarea cauzei, cand termenul de apel curge de la comunicarea hotararii.

(5) Termenul de apel suspenda executarea hotararii de prima instanta, cu exceptia cazurilor anume prevazute de lege. In aceleasi conditii, executarea se suspenda daca apelul a fost exercitat in termen.

Intreruperea termenului de apel

Art. 463. - (1) Termenul de apel se intrerupe prin moartea partii care are interes sa faca apel. In acest caz se face din nou o singura comunicare a hotararii, la cel din urma domiciliu al partii, pe numele mostenirii, fara sa se arate numele si calitatea fiecarui mostenitor.

(2) Termenul de apel va incepe sa curga din nou de la data comunicarii prevazute la alin. (1). Pentru mostenitorii incapabili, cei cu capacitate restransa sau disparuti ori in caz de mostenire vacanta, termenul va curge din ziua in care se va numi tutorele, curatorul sau administratorul provizoriu, dupa caz.

(3) Apelul nu constituie prin el insusi un act de acceptare a mostenirii.

(4) Termenul de apel se intrerupe si prin moartea mandatarului caruia i s-a facut comunicarea. In acest caz se va face o noua comunicare partii, la domiciliul ei, iar termenul de apel va incepe sa curga din nou de la aceasta data.

Cererea de apel

Art. 464. - (1) Cererea de apel va cuprinde:

a) numele si prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau resedinta partilor ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor, precum si, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar. Daca apelantul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicările privind procesul;

b) indicarea hotararii atacate;

c) motivele de fapt si de drept pe care se intemeiaza apelul;

d) probele invocate in sustinerea apelului;

e) semnatura.

(2) La cererea de apel se va atasa dovada achitarii taxelor de timbru.

(3) Cerintele de la alin. (1) lit. b) si e), ca si cele de la alin. (2), sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii, iar cele de la alin. (1) lit. c) si d), sub sanctiunea decaderii. Lipsa semnaturii poate fi implinita in conditiile art. 191 alin. (2), iar lipsa dovezii achitarii taxei de timbru poate fi complinita pana la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata in apel.

(4) Cand dovezile propuse sunt martori sau inscrieri nearatate la prima instanta, se vor aplica in mod corespunzator dispozitiile art. 189 lit. e).

(5) In cazul in care termenul pentru exercitarea apelului curge de la un alt moment decat comunicarea hotararii, motivarea apelului se va face intr-un termen de aceeasi durata, care curge, insa, de la data comunicarii hotararii.

Depunerea cererii de apel

Art. 465. - (1) Apelul si, cand este cazul, motivele de apel se depun la instanta a carei hotarare se ataca, sub sanctiunea nulitatii.

(2) Dispozitiile art. 190 sunt aplicabile in mod corespunzator.

(3) In cazul in care cererea de apel nu indeplineste conditiile prevazute de lege, presedintele instantei care primeste cererea de apel va stabili lipsurile si ii va cere apelantului sa completeze sau sa modifice cererea de indata, daca este prezent si este posibil, ori in scris, daca apelul a fost trimis prin posta, fax sau curier.

Completarea sau modificarea cererii se va face in cadrul termenului de apel. Daca presedintele apreciaza ca intervalul ramas pana la expirarea termenului de apel nu este suficient, va acorda un termen scurt, de cel mult 5 zile de la expirarea termenului de apel in care sa se depuna completarea sau modificarea cererii.

(4) Dispozitiile alin. (3) se aplica in mod corespunzator si in cazul in care motivele de apel se depun separat de cerere.

(5) Dupa primirea cererii de apel, respectiv a motivelor de apel, presedintele instantei care a pronuntat hotararea atacata va dispune comunicarea lor intimatului, impreuna cu copiile certificate de pe inregistrurile alaturate si care nu au fost infatisate la prima instanta, punandu-i-se in vedere obligatia de a depune la dosar intampinare in termen de cel mult 15 zile de la data comunicarii.

(6) Instanta la care s-a depus intampinarea o comunica de indata apelantului, punandu-i-se in vedere obligatia de a depune la dosar raspunsul la intampinare in termen de cel mult 10 zile de la data comunicarii. Intimatul va lua cunostinta de raspunsul la intampinare din dosarul cauzei.

(7) Presedintele, dupa implinirea termenului de apel pentru toate partile, precum si a termenelor prevazute la alin. (5) si (6), va inainta instantei de apel dosarul, impreuna cu apelurile facute, intampinarea, raspunsul la intampinare si dovezile de comunicare a acestor acte, potrivit alin. (5) si (6).

(8) Daca s-au formulat atat apel, cat si cereri potrivit art. 436-438, dosarul nu va fi trimis instantei de apel decat dupa implinirea termenului de apel privind hotararile date asupra acestor din urma cereri. Dispozitiile alin. (5)-(7) se aplica in mod corespunzator.

Apelul incident

Art. 466. - (1) Intimatul este in drept, dupa implinirea termenului de apel, sa formuleze apel in scris, in cadrul procesului in care se judeca apelul facut de partea potrivnica, printr-o cerere proprie care sa tinda la schimbarea hotararii primei instante.

(2) Daca apelantul principal isi retrage apelul sau daca acesta este respins ca tardiv, ca inadmisibil ori pentru alte motive care nu implica cercetarea fondului, apelul incident prevazut la alin. (1) ramane fara efect.

Apelul provocat

Art. 467. - In caz de coparticipare procesuala, precum si atunci cand la prima instanta au intervenit terte persoane in proces, intimatul este in drept, dupa implinirea termenului de apel, sa declare in scris apel impotriva altui intimat sau a unei persoane care a figurat in prima instanta si care nu este parte in apelul principal,

daca acesta din urma ar fi de natura sa produca consecinte asupra situatiei sale juridice in proces. Dispozitiile art. 466 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

Depunerea apelului incident si a celui provocat

Art. 468. - (1) Apelul incident si apelul provocat se depun de catre intimat odata cu intampinarea la apelul principal, fiind aplicabile prevederile art. 465 alin. (6).

(2) Apelul provocat se comunica si intimatului din acest apel, prevazut la art. 467, acesta fiind dator sa depuna intampinare in termenul prevazut la art. 465 alin. (6), care se aplica in mod corespunzator. Cel care a exercitat apelul provocat va lua cunostinta de intampinare de la dosarul cauzei.

Pregatirea judecatii apelului

Art. 469. - (1) Presedintele instantei de apel, indata ce primeste dosarul, va lua, prin rezolutie, masuri in vederea stabilirii aleatorii a completului si a termenului de judecata, dupa care se va face citarea partilor.

(2) Primul termen de judecata va fi de cel mult 20 de zile de la data rezolutiei. Dispozitiile art. 196 alin. (4)-(6) se aplica in mod corespunzator.

(3) Apelurile principale, incidente si provocate facute impotriva aceleiasi hotarari vor fi repartizate la acelasi complet de judecata. Cand apelurile au fost repartizate la complete diferite, ultimul complet investit va dispune pe cale administrativa trimiterea apelului la completul cel dintai investit.

Efectul devolutiv al apelului

Art. 470. - (1) Apelul exercitat in termen provoaca o noua judecata asupra fondului, instanta de apel statuand atat in fapt, cat si in drept.

(2) In cazul in care apelul nu se motiveaza ori motivarea apelului sau intampinarea nu cuprinde motive, mijloace de aparare sau dovezi noi, instanta de apel se va pronunta, in fond, numai pe baza celor invocate la prima instanta.

(3) Prin apel este posibil sa nu se solicite judecata in fond sau rejudecarea, ci anularea hotararii de prima instanta si respingerea ori anularea cererii de chemare in judecata ca urmare a invocarii unei exceptii sau trimiterea dosarului la instanta competenta.

Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a apelat

Art. 471. - (1) Instanta de apel va proceda la rejudecarea fondului in limitele stabilite, expres sau implicit, de catre apelant, precum si cu privire la solutiile care sunt dependente de partea din hotarare care a fost atacata.

(2) Devolutiunea va opera cu privire la intreaga cauza atunci cand apelul nu este limitat la anumite solutii din dispozitiv ori atunci cand se tinde la anularea hotararii sau daca obiectul litigiului este indivizibil.

Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a supus judecatii la prima instanta

Art. 472. - (1) Prin apel nu se poate schimba cadrul procesual stabilit in fata primei instante.

(2) Partile nu se vor putea folosi inaintea instantei de apel de alte motive, mijloace de aparare si dovezi decat cele invocate la prima instanta sau aratate in motivarea apelului ori in intampinare. Instanta de apel poate incuviinta si administrarea probelor a caror necesitate rezulta din dezbateri.

(3) In apel nu se poate schimba calitatea partilor, cauza sau obiectul cererii de chemare in judecata si nici nu se pot formula pretentii noi.

(4) Partile pot insa sa expliciteze pretentiile care au fost cuprinse implicit in cererile sau apararile adresate primei instante.

(5) Se vor putea cere, de asemenea, dobanzi, rate, venituri ajunse la termen si orice alte despagubiri ivite dupa darea hotararii primei instante si va putea fi invocata compensatia legala.

Dispozitiile speciale privind judecata

Art. 473. - (1) Instanta de apel va verifica, in limitele cererii de apel, stabilirea situatiei de fapt si aplicarea legii de catre prima instanta. Motivele de ordine publica pot fi invocate si din oficiu.

(2) Instanta de apel va putea dispune refacerea sau completarea probelor administrate la prima instanta, in cazul in care considera ca sunt necesare pentru solutionarea cauzei, precum si administrarea probelor noi propuse in conditiile art. 472 alin. (2).

Solutiile pe care le pronunta instanta de apel

Art. 474. - (1) Instanta de apel poate pastra hotararea atacata, situatie in care, dupa caz, va respinge, va anula apelul ori va constata perimarea lui.

(2) In caz de admitere a apelului, instanta poate anula ori, dupa caz, schimba in tot sau in parte hotararea apelata.

(3) In cazul in care se constata ca, in mod gresit, prima instanta a solutionat procesul fara a intra in judecata fondului ori judecata s-a facut in lipsa partii care nu a fost legal citata, instanta de apel va anula hotararea atacata si va judeca procesul, evocand fondul. Cu toate acestea, instanta de apel va anula hotararea atacata si va trimite cauza spre rejudecare primei instante sau altei instante egale in grad cu aceasta din aceeasi circumscriptie, in cazul in care partile au solicitat in mod expres luarea acestei masuri prin cererea de apel ori prin intampinare; trimiterea spre rejudecare poate fi dispusa o singura data in cursul procesului. Dezlegarea data problemelor de drept de catre instanta de apel, precum si necesitatea administrarii unor probe sunt obligatorii pentru judecatorii fondului.

(4) Daca prima instanta s-a declarat competenta, iar instanta de apel stabileste ca a fost incompetenta va anula hotararea atacata si va trimite cauza spre judecare instantei competente sau altui organ cu activitate jurisdictionala competent.

(5) In cazul in care instanta de apel constata ca ea are competenta sa judece in prima instanta, va anula hotararea atacata si va judeca in fond, pronuntand o hotarare susceptibila, dupa caz, de apel sau recurs.

(6) Cand se constata ca exista un alt motiv de nulitate decat cel prevazut la alin. (5), iar prima instanta a judecat in fond, instanta de apel anuland in tot sau in parte procedura urmatoare in fata primei instante si hotararea atacata, va retine procesul spre judecare, pronuntand o hotarare susceptibila de recurs, daca este cazul.

Neinrautătirea situației în propria cale de atac

Art. 475. - (1) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai rea decât aceea din hotărârea atacată, în afara de cazul în care el consimte expres la aceasta sau dacă se invocă motive de ordine publică de drept material.

(2) Motivele de ordine publică de drept procesual nu pot atrage înrautătirea situației părții în propria cale de atac, în afara de cazurile în care legea prevede altfel.

Completarea cu alte norme

Art. 476. - Dispozițiile de procedură privind judecata în prima instanță se aplică și în instanța de apel, în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în prezentul capitol.

CAPITOLUL III

Caile extraordinare de atac

SECȚIUNEA 1

Recursul

Obiectul și scopul recursului. Instanța competentă

Art. 477. - (1) Hotărârile date în apel, cele date, potrivit legii, fără drept de apel, precum și alte hotărâri în cazurile expres prevăzute de lege sunt supuse recursului.

(2) Nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile prevăzute la art. 92 pct. 1 lit. a)-k), art. 93 pct. 1 lit. d) și e), precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 500.000 lei inclusiv. De asemenea, nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de prima instanță sunt supuse numai apelului.

(3) Recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casăție și Justiție examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile.

(4) În cazurile anume prevăzute de lege, recursul se soluționează de către instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea atacată. Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

Suspendarea executării

Art. 478. - (1) Recursul suspendă de drept executarea hotărârii în cauzele privitoare la strămătarea de hotare, desființarea de construcții, plantatii sau a oricăror lucrări având o așezare fixă, precum și în cazurile anume prevăzute de lege.

(2) La cererea recurentului formulată în condițiile art. 82 alin. (2) și (3), instanța sesizată cu judecarea recursului poate dispune, motivat, suspendarea hotărârii atacate cu recurs în alte cazuri decât cele la care se referă alin. (1). Cererea se depune direct la instanța de recurs, alăturându-se o copie certificată de pe cererea de recurs și dovada depunerii cautiunii prevăzute la art. 708. În cazul în care cererea se face înainte de a ajunge dosarul la instanța de recurs, se va alătura și o copie legalizată de pe dispozitivul hotărârii atacate cu recurs.

(3) Cererea se judecă în camera de consiliu, cu citarea părților printr-un agent procedural al instanței sau prin alt salariat al acesteia ori prin modalitățile prevăzute la art. 149 alin. (4) și (5), după cum urmează:

1. de un complet anume constituit, format din 3 judecatori, in conditiile legii, in cazul in care cererea s-a depus inainte de ajungerea dosarului la instanta de recurs;

2. de completul de filtru, dupa ce acesta a fost desemnat, in cazurile prevazute la art. 487;

3. de completul care judeca recursul pe fond, in cazul in care s-a fixat termen in sedinta publica.

(4) Termenul de judecata, pentru care se face citarea, se stabileste astfel incat sa nu treaca mai mult de 10 zile de la primirea cererii de suspendare.

(5) Completul se pronunta, in cel mult 24 de ore de la judecata, printr-o incheiere motivata care poate fi atacata cu recurs in mod separat, in termen de 5 zile de la pronuntare. In termenul de recurs se va face si motivarea acestuia.

(6) Recursul se judeca de un alt complet al instantei de recurs, stabilit aleatoriu, in cel mult 10 zile de la inregistrarea cererii de recurs, fara a se parcurge procedura filtrului prevazuta la art. 487. Pronuntarea se face in termenul stabilit la alin. (5).

(7) La judecata cererii de suspendare si, eventual, a recursului partile trebuie reprezentate de avocat sau, cand este cazul, de consilier juridic.

(8) Pentru motive temeinice, instanta de recurs poate reveni asupra suspendarii acordate, dispozitiile alin. (3)-(7) aplicandu-se in mod corespunzator.

Termenul de recurs

Art. 479. - (1) Termenul de recurs este de 30 de zile de la comunicarea hotararii, daca legea nu dispune altfel. Dispozitiile art. 462 alin. (2)-(4), precum si cele ale art. 463 se aplica in mod corespunzator.

(2) Daca intimatul nu a invocat prin intampinare sau din dosar nu reiese ca recursul a fost depus peste termen, el se va socoti in termen.

Cererea de recurs

Art. 480. - (1) Cererea de recurs va cuprinde urmatoarele mentiuni:

a) numele si prenumele, domiciliul sau resedinta partii in favoarea careia se exercita recursul, numele, prenumele si domiciliul profesional al avocatului care formuleaza cererea ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor, precum si numele si prenumele consilierului juridic care intocmeste cererea. Prezentele dispozitii se aplica si in cazul in care recurentul locuieste in strainatate;

b) numele si prenumele, domiciliul sau resedinta ori, dupa caz, denumirea si sediul intimatului;

c) indicarea hotararii care se ataca;

d) motivele de nelegalitate pe care se intemeiaza recursul si dezvoltarea lor sau, dupa caz, mentiunea ca motivele vor fi depuse printr-un memoriu separat;

e) semnatura partii sau a mandatarului partii in cazul prevazut la art. 13 alin. (2), a avocatului sau, dupa caz, a consilierului juridic.

(2) La cererea de recurs se vor atasa dovada achitarii taxei de timbru, conform legii, precum si imputernicirea avocatiala sau, dupa caz, delegatia consilierului juridic.

(3) Mentiunile prevazute la alin. (1) lit. a) si lit. c)-e), precum si cerintele mentionate la alin. (2) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

Motivarea recursului

Art. 481. - (1) Recursul se va motiva prin insasi cererea de recurs, in afara de cazurile prevazute la art. 464 alin. (5), aplicabile si in recurs.

(2) In cazurile in care Ministerul Public a participat in proces, se va depune o copie de pe motivele de casare pentru procuror.

Motivele de casare

Art. 482. - (1) Casarea unor hotarari se poate cere numai pentru urmatoarele motive de nelegalitate:

1. cand instanta nu a fost alcatuita potrivit dispozitiilor legale;
2. cand judecatorul stabilit aleatoriu pentru solutionarea cauzei a fost schimbat, cu incalcarea normelor aplicabile, pe parcursul judecatii ori daca hotararea a fost pronuntata de alt judecator decat cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului;
3. cand hotararea a fost data cu incalcarea competentei de ordine publica a altei instante;
4. cand instanta a depasit atributiile puterii judecatoresti;
5. cand, prin hotararea data, instanta a incalcat regulile de procedura a caror nerespectare atrage sanctiunea nulitatii;
6. cand hotararea nu cuprinde motivele pe care se intemeiaza sau cand cuprinde motive contradictorii ori numai motive straine de natura cauzei;
7. cand s-a incalcat autoritatea de lucru judecat;
8. cand hotararea a fost data cu incalcarea sau aplicarea gresita a normelor de drept material.

(2) Motivele prevazute la alin. (1) nu pot fi primite decat daca ele nu au putut fi invocate pe calea apelului sau in cursul judecarii apelului ori, desi au fost invocate in termen, au fost respinse sau instanta a omis sa se pronunte asupra lor.

Sanctiunea nemotivarii recursului

Art. 483. - (1) Recursul este nul daca nu a fost motivat in termenul legal, cu exceptia cazului prevazut la alin. (3).

(2) Aceeasi sanctiune intervine in cazul in care motivele invocate nu se incadreaza in motivele de casare prevazute la art. 482.

(3) Daca legea nu dispune altfel, motivele de casare care sunt de ordine publica pot fi ridicate din oficiu de catre instanta, chiar dupa implinirea termenului de motivare a recursului, fie in procedura de filtrare, fie in sedinta publica.

Depunerea recursului

Art. 484. - (1) Recursul si, daca este cazul, motivele de casare se depun la instanta a carei hotarare se ataca, sub sanctiunea nulitatii, in conditiile prevazute la art. 82 alin. (3) si art. 83.

(2) Dispozitiile art. 465 se aplica in mod corespunzator. Termenul prevazut la art. 465 alin. (5) se dubleaza in cazul recursului. Intampinarea trebuie redactata si semnata de avocatul sau consilierul juridic al intimatului, iar raspunsul la intampinare de avocatul sau consilierul juridic al recurentului. Prin aceste acte de procedura se va mentiona daca recurentul, respectiv intimatul este de acord ca recursul, atunci cand

este admisibil in principiu, sa fie solutionat de catre completul de filtru prevazut la art. 487.

Recursul incident si recursul provocat

Art. 485. - (1) Recursul incident si recursul provocat se pot exercita, in cazurile prevazute la art. 466 si 467, care se aplica in mod corespunzator. Dispozitiile art. 482 raman aplicabile.

(2) Prevederile art. 468 se aplica in mod corespunzator.

Probe noi in recurs

Art. 486. - (1) In instanta de recurs nu se pot produce noi probe, cu exceptia inregistrurilor noi, care pot fi depuse, sub sanctiunea decaderii, odata cu cererea de recurs, respectiv odata cu intampinarea.

(2) In cazul in care recursul urmeaza sa fie solutionat in sedinta publica, pot fi depuse si alte inregistruri noi pana la primul termen de judecata.

Procedura de filtrare a recursurilor

Art. 487. - (1) Cand recursul este de competenta Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele instantei sau presedintele de sectie, primind dosarul de la instanta a carei hotarare se ataca, va lua, prin rezolutie, masuri in vederea stabilirii aleatorii a unui complet format din 3 judecatori, care va decide asupra admisibilitatii in principiu a recursului. Dispozitiile art. 469 alin. (3) sunt aplicabile.

(2) Pe baza recursului, intampinarii, a raspunsului la intampinare si a inregistrurilor noi, presedintele completului va intocmi un raport asupra admisibilitatii in principiu a recursului sau va desemna un alt membru al completului ori magistratul-asistent in acest scop. Raportul trebuie intocmit in cel mult 30 de zile de la repartizarea dosarului. Raportorul nu devine incompatibil.

(3) Raportul va verifica daca recursul indeplineste cerintele de forma prevazute sub sanctiunea nulitatii, daca motivele invocate se incadreaza in cele prevazute la art. 482, daca exista motive de ordine publica ce pot fi invocate in conditiile art. 483 alin. (3) ori daca este vadit nefondat. De asemenea, va arata, daca este cazul, jurisprudenta Curtii Constitutionale, a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, a Curtii Europene a Drepturilor Omului si a Curtii de Justitie a Uniunii Europene, precum si pozitia doctrinei in problemele de drept vizand dezlegarea data prin hotararea atacata.

(4) Dupa analiza raportului in completul de filtru, acesta se comunica de indata partilor care pot formula in scris un punct de vedere asupra solutiei preconizate in termen de 10 zile de la comunicare. In lipsa dovezii de comunicare a raportului completul nu va putea trece la examinarea recursului potrivit alin. (5) si (6).

(5) In cazul in care completul este in unanimitate de acord ca recursul nu indeplineste cerintele de forma, ca motivele de casare invocate si dezvoltarea lor nu se incadreaza in cele prevazute la art. 482 sau ca recursul este vadit nefondat, anuleaza sau, dupa caz, respinge recursul printr-o decizie motivata, pronuntata, fara citarea partilor, care nu este supusa niciunei cai de atac. Decizia se comunica partilor.

(6) Daca raportul apreciaza ca recursul este admisibil si toti membrii sunt de acord, iar problema de drept care se pune in recurs nu este controversata sau face obiectul

unei jurisprudente constante a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, completul se poate pronunta asupra fondului recursului, fara citarea partilor, printr-o decizie definitiva, care se comunica partilor. In solutionarea recursului instanta va tine seama de punctele de vedere ale partilor formulate potrivit alin. (4).

(7) In cazul in care recursul nu poate fi solutionat potrivit alin. (5) sau (6), completul va pronunta, fara citarea partilor, o incheiere de admitere in principiu a recursului si va trimite dosarul pentru stabilirea aleatorie a altui complet si a termenului de judecata pe fond a recursului, cu citarea partilor. Daca acest din urma complet, in unanimitate, va aprecia ca in mod gresit recursul a fost declarat admisibil in principiu, va fi sesizat Completul de 9 judecatori, care, cu citarea partilor, va decide asupra admisibilitatii printr-o hotarare definitiva.

(8) Prin exceptie de la prevederile alin. (7), daca partile au cerut in mod expres judecarea in fond a recursului de catre completul de filtru, acesta se va pronunta in fond fara citarea partilor, printr-o decizie definitiva, in afara de cazul in care apreciaza ca este necesara ascultarea partilor, cand va dispune citarea lor.

Regulile privind judecata

Art. 488. - Dispozitiile de procedura privind judecata in prima instanta si in apel se aplica si in instanta de recurs, in masura in care nu sunt potrivnice celor cuprinse in prezenta sectiune.

Ordinea cuvantului in sedinta

Art. 489. - (1) Presedintele va da mai intai cuvantul recurentului, iar apoi intimatului.

(2) Procurorul vorbeste cel din urma, in afara de cazul cand este recurent. Daca procurorul a pornit actiunea civila in care s-a pronuntat hotararea atacata cu recurs, procurorului i se va da cuvantul dupa recurent.

Solutiile pe care le poate pronunta instanta de recurs

Art. 490. - (1) In cazul in care recursul a fost declarat admisibil in principiu, instanta, verificand toate motivele invocate si judecand recursul, il poate admite, il poate respinge sau anula ori poate constata perimarea lui.

(2) In caz de admitere a recursului, hotararea atacata poate fi casata, in tot sau in parte.

Solutiile pe care le poate pronunta Inalta Curte de Casatie si Justitie

Art. 491. - Inalta Curte de Casatie si Justitie, in caz de casare, trimite cauza spre o noua judecata instantei de apel care a pronuntat hotararea casata ori, atunci cand este cazul si sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 474 alin. (3), primei instante, a carei hotarare este, de asemenea, casata. Atunci cand interesele bunei administrari a justitiei o cer, cauza va putea fi trimisa oricarei alte instante de acelasi grad, cu exceptia cazului casarii pentru lipsa de competenta, cand cauza va fi trimisa instantei competente sau altui organ cu activitate jurisdictionala competent potrivit legii. In cazul in care casarea s-a facut pentru ca instanta a depasit atributiile puterii judecatoresti sau cand s-a incalcat autoritatea de lucru judecat, cererea se respinge ca inadmisibila.

Solutiile pe care le pot pronunta alte instante de recurs

Art. 492. - (1) In cazul in care competenta de solutionare a recursului apartine tribunalului sau curtii de apel si s-a casat hotararea atacata, rejudecarea procesului in fond se va face de catre instanta de recurs, fie la termenul la care a avut loc admiterea recursului, situatie in care se pronunta o singura decizie, fie la un alt termen stabilit in acest scop.

(2) Cu toate acestea, instantele prevazute la alin. (1) vor casa cu trimitere in cazul in care instanta a carei hotarare este atacata cu recurs a solutionat procesul fara a intra in judecata fondului sau judecata s-a facut in lipsa partii care a fost nelegal citata atat la administrarea probelor, cat si la dezbaterile fondului. In vederea rejudecarii, cauza se trimite la instanta care a pronuntat hotararea casata ori la alta instanta de acelasi grad cu aceasta, din aceeasi circumscriptie. Dispozitiile art. 491 se aplica in mod corespunzator in caz de incompetenta, de depasire a atributiilor puterii judecatoresti si de incalcare a autoritatii de lucru judecat.

Motivarea hotararii

Art. 493. - Prin derogare de la prevederile art. 419 alin. (1) lit. b), hotararea instantei de recurs va cuprinde in considerente numai motivele de casare invocate si analiza acestora, aratandu-se de ce s-au admis ori, dupa caz, s-au respins. In cazul in care recursul se respinge fara a fi cercetat in fond ori se anuleaza sau se constata perimarea lui, hotararea de recurs va cuprinde numai motivarea solutiei fara a se evoca si analiza motivelor de casare.

Efectele casarii

Art. 494. - (1) Hotararea casata nu are nicio putere.

(2) Actele de executare sau de asigurare facute in temeiul unei asemenea hotarari sunt desfiintate de drept, daca instanta de recurs nu dispune altfel. Instanta va constata aceasta, din oficiu, prin dispozitivul hotararii de casare.

Judecata in fond dupa casare

Art. 495. - (1) In caz de casare, hotararile instantei de recurs asupra problemelor de drept dezlegate sunt obligatorii pentru instanta care judeca fondul.

(2) Cand hotararea a fost casata pentru incalcarea regulilor de procedura, judecata va reincepe de la actul anulat.

(3) Dupa casare, instanta de fond va judeca din nou, in limitele casarii si tinand seama de toate motivele invocate inaintea instantei a carei hotarare a fost casata.

(4) In cazul rejudecarii dupa casare, cu retinere sau cu trimitere, sunt admisibile orice probe prevazute de lege.

Neinrautatarea situatiei in propria cale de atac

Art. 496. - La judecarea recursului, precum si la rejudecarea procesului dupa casarea hotararii de catre instanta de recurs, dispozitiile art. 475 sunt aplicabile in mod corespunzator.

SECȚIUNEA a 2-a Contestatia in anulare

Obiectul si motivele contestatiei in anulare

Art. 497. - (1) Hotararile definitive pot fi atacate cu contestatie in anulare atunci cand contestatorul nu a fost legal citat si nici nu a fost prezent la termenul cand a avut loc judecata.

(2) Hotararile instantelor de recurs mai pot fi atacate cu contestatie in anulare atunci cand:

1. hotararea data in recurs a fost pronuntata de o instanta necompetenta absolut sau cu incalcarea normelor referitoare la alcatuirea instantei si, desi se invocase exceptia corespunzatoare, instanta de recurs a respins-o ori a omis sa se pronunte asupra ei;

2. dezlegarea data recursului este rezultatul unei erori materiale;

3. instanta de recurs, respingand recursul sau admitandu-l in parte, a omis sa cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent in termen;

4. instanta de recurs nu s-a pronuntat asupra unuia dintre recursurile declarate in cauza.

(3) Dispozitiile alin. (2) pct. 1, 2 si 4 se aplica in mod corespunzator hotararilor instantelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs.

Conditiiile de admisibilitate

Art. 498. - (1) Contestatia in anulare este inadmisibila daca motivul prevazut la art. 497 alin. (1) putea fi invocat pe calea apelului sau a recursului.

(2) Cu toate acestea, contestatia poate fi primita in cazul in care motivul a fost invocat prin cererea de recurs, dar instanta l-a respins pentru ca avea nevoie de verificari de fapt incompatibile cu recursul sau daca recursul, fara vina partii, a fost respins fara a fi cercetat in fond.

(3) O hotarare impotriva careia s-a exercitat contestatia in anulare nu mai poate fi atacata de aceeasi parte cu o noua contestatie in anulare, chiar daca se invoca alte motive.

Instanta competenta

Art. 499. - (1) Contestatia in anulare se introduce la instanta a carei hotarare se ataca.

(2) In cazul in care se invoca motive care atrag competente diferite, nu opereaza prorogarea competentei.

Termenul de exercitare

Art. 500. - (1) Contestatia in anulare poate fi introdusa in termen de 15 zile de la data cand contestatorul a luat cunostinta de hotarare, dar nu mai tarziu de un an de la data cand hotararea a ramas definitiva.

(2) Contestatia se motiveaza in termenul de 15 zile prevazut la alin. (1), sub sanctiunea nulitatii acesteia.

Suspendarea executarii

Art. 501. - Instanta poate suspenda executarea hotararii a carei anulare se cere, sub conditia darii unei cautiuni. Dispozitiile art. 478 se aplica in mod corespunzator.

Procedura de judecata

Art. 502. - (1) Contestatia in anulare se solutioneaza de urgenta si cu precadere, potrivit dispozitiilor procedurale aplicabile judecatii finalizate cu hotararea atacata.

(2) Intampinarea este obligatorie si se depune la dosar cu cel putin 5 zile inaintea primului termen de judecata. Contestatorul va lua cunostinta de continutul acesteia de la dosarul cauzei.

(3) Daca motivul de contestatie este intemeiat, instanta va pronunta o singura hotarare prin care va anula hotararea atacata si va solutiona cauza. Daca solutionarea cauzei la acelasi termen nu este posibila, instanta va pronunta o hotarare de anulare a hotararii atacate si va fixa termen in vederea solutionarii cauzei printr-o noua hotarare. In acest ultim caz, hotararea de anulare nu poate fi atacata separat.

(4) Hotararea data in contestatie in anulare este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea atacata.

SECȚIUNEA a 3-a Revizuirea

Obiectul si motivele revizuirii

Art. 503. - (1) Revizuirea unei hotarari pronuntate asupra fondului sau care evoca fondul poate fi ceruta daca:

1. s-a pronuntat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronuntat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decat s-a cerut;

2. obiectul pricinii nu se afla in fiinta;

3. un judecator, martor sau expert, care a luat parte la judecata, a fost condamnat definitiv pentru o infractiune privitoare la pricina sau daca hotararea s-a dat in temeiul unui in scris declarat fals in cursul ori in urma judecatii, cand aceste imprejurari au influentat solutia pronuntata in cauza. In cazul in care constatarea infractiunii nu se mai poate face printr-o hotarare penala, instanta de revizuire se va pronunta mai intai, pe cale incidentala, asupra existentei sau inexistentei infractiunii invocate. In acest ultim caz, la judecarea cererii va fi citat si cel invinuit de savarsirea infractiunii;

4. un judecator a fost sanctionat disciplinar definitiv pentru exercitarea functiei cu rea-credinta sau grava neglijenta, daca aceste imprejurari au influentat solutia pronuntata in cauza;

5. dupa darea hotararii, s-au descoperit in scrisuri doveditoare, retinute de partea potrivnica sau care nu au putut fi infatisate dintr-o imprejurare mai presus de vointa partilor;

6. s-a casat, s-a anulat ori s-a schimbat hotararea unei instante pe care s-a intemeiat hotararea a carei revizuire se cere;

7. statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii si cei pusi sub interdictie judecatoreasca ori cei pusi sub curatela nu au fost aparati deloc sau au fost aparati cu viclenie de cei insarcinati sa ii apere;

8. exista hotarari definitive potrivnice, date de instante de acelasi grad sau de grade diferite, care incalca autoritatea de lucru judecat a primei hotarari;
 9. partea a fost impiedicata sa se infatiseze la judecata si sa instiinteze instanta despre aceasta, dintr-o imprejurare mai presus de vointa sa;
 10. Curtea Europeana a Drepturilor Omului a constatat o incalcare a drepturilor sau libertatilor fundamentale datorata unei hotarari judecatoresti, iar consecintele grave ale acestei incalcari continua sa se produca;
 11. dupa ce hotararea a devenit definitiva, Curtea Constitutionala s-a pronuntat asupra exceptiei invocate in acea cauza, declarand neconstitutionala prevederea care a facut obiectul acelei exceptii.
- (2) Pentru motivele de revizuire prevazute la alin. (1) pct. 3, dar numai in ipoteza judecatorului, pct. 4, pct. 7-10 sunt supuse revizuirii si hotararile care nu evoca fondul.

Instanta competenta

- Art. 504. - (1) Cererea de revizuire se indreapta la instanta care a pronuntat hotararea a carei revizuire se cere.
- (2) In cazul dispozitiilor art. 503 alin. (1) pct. 8, cererea de revizuire se va indrepta la instanta mai mare in grad fata de instanta care a dat prima hotarare. Daca una dintre instantele de recurs la care se refera aceste dispozitii este Inalta Curte de Casatie si Justitie, cererea de revizuire se va judeca de aceasta instanta.
- (3) In cazul in care se invoca motive care atrag competente diferite, nu va opera prorogarea competentei.

Termenul de exercitare

- Art. 505. - (1) Termenul de revizuire este de o luna si se va socoti:
1. in cazurile prevazute la art. 503 alin. (1) pct. 1, de la comunicarea hotararii, iar, in cazurile in care, potrivit legii, hotararea nu se comunica, de la pronuntare;
 2. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 2, de la cel din urma act de executare;
 3. in cazurile prevazute la art. 503 alin. (1) pct. 3, din ziua in care partea a luat cunostinta de hotararea instantei penale de condamnare a judecatorului, martorului sau expertului ori de hotararea care a declarat fals in scrisul, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii penale. In lipsa unei astfel de hotarari, termenul curge de la data cand partea a luat cunostinta de imprejurarile pentru care constatarea infractiunii nu se mai poate face printr-o hotarare penala, dar nu mai tarziu de 3 ani de la data producerii acestora;
 4. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 4, din ziua in care partea a luat cunostinta de hotararea prin care a fost sanctionat disciplinar definitiv judecatorul, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii de sanctionare disciplinara;
 5. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 5, din ziua in care s-au descoperit inscrisurile ce se invoca;
 6. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 6, din ziua in care partea a luat cunostinta de casarea, anulara sau schimbarea hotararii pe care s-a intemeiat hotararea a carei revizuire se cere, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii de casare, anulare sau schimbare;
 7. in cazurile prevazute la art. 503 alin. (1) pct. 7, din ziua in care statul ori alta persoana de drept public a luat cunostinta de hotarare, dar nu mai tarziu de un an de

la data ramanerii definitive a acesteia; in cazul minorilor, persoanelor puse sub interdictie judecatoreasca sau sub curatela termenul de revizuire este de 6 luni de la data la care cel interesat a luat cunostinta de hotarare, dar nu mai tarziu de un an de la dobandirea capacitatii depline de exercitiu sau, dupa caz, de la inlocuirea tutorelui persoanei puse sub interdictie, de la incetarea curatelei ori inlocuirea curatorului;

8. in cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 8, de la data ramanerii definitive a ultimei hotarari.

(2) In cazul prevazut la art. 503 alin. (1) pct. 9, termenul de revizuire este de 15 zile si se socoteste de la incetarea impiedicarii.

(3) Pentru motivele prevazute la art. 503 alin. (1) pct. 10 si 11, termenul este de 3 luni de la data publicarii hotararii Curtii Europene a Drepturilor Omului, respectiv a deciziei Curtii Constitutionale in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

(4) Revizuirea se motiveaza prin insasi cererea de declarare a caii de atac sau inaintarea termenului de exercitare a acesteia, sub sanctiunea nulitatii.

(5) Daca prin aceeasi cerere se invoca motive diferite de revizuire, prevederile alin. (4) se aplica in mod corespunzator pentru fiecare motiv in parte.

Suspendarea executarii

Art. 506. - Instanta poate suspenda executarea hotararii a carei revizuire se cere, sub conditia darii unei cautiuni. Dispozitiile art. 478 se aplica in mod corespunzator.

Procedura de judecata

Art. 507. - (1) Cererea de revizuire se solutioneaza potrivit dispozitiilor procedurale aplicabile judecatii finalizate cu hotararea atacata.

(2) Intampinarea este obligatorie si se depune la dosar cu cel putin 5 zile inaintea primului termen de judecata. Revizuentul va lua cunostinta de continutul intampinarii de la dosarul cauzei.

(3) Dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii si la faptele pe care se intemeiaza.

(4) Daca instanta incuviinteaza cererea de revizuire, ea va schimba, in tot sau in parte, hotararea atacata, iar in cazul hotararilor definitive potrivnice, ea va anula cea din urma hotarare. Se va face aratare de hotararea data in revizuire, in josul originalului hotararii revizuite.

(5) Hotararea data asupra revizuirii este supusa cailor de atac prevazute de lege pentru hotararea revizuita.

(6) Daca revizuirea s-a cerut pentru hotarari potrivnice calea de atac este recursul. In cazul in care revizuirea a fost solutionata de una dintre sectiile Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul este de competenta Completului de 9 judecatori.

TITLUL III

Dispozitii privind asigurarea unei practici judiciare unitare

CAPITOLUL I

Recursul in interesul legii

Calitatea procesuala

Art. 508. - Pentru a se asigura interpretarea si aplicarea unitara a legii de catre toate instantele judecatoresti, procurorul general al Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, din oficiu sau la cererea ministrului justitiei, colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, colegiile de conducere ale curtilor de apel, precum si Avocatul Poporului au indatorirea sa ceara Inaltei Curti de Casatie si Justitie sa se pronunte asupra chestiunilor de drept care au fost solutionate diferit de instantele judecatoresti.

Conditii de admisibilitate

Art. 509. - Recursul in interesul legii este admisibil numai daca se face dovada ca problemele de drept care formeaza obiectul judecatii au fost solutionate in mod diferit prin hotarari judecatoresti definitive, care se anexeaza cererii.

Judecarea recursului in interesul legii

Art. 510. - (1) Recursul in interesul legii se judeca de un complet format din presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintii de sectii din cadrul acesteia, un numar de 14 judecatori din sectia in a carei competenta intra chestiunea de drept care a fost solutionata diferit de instantele judecatoresti, precum si cate 2 judecatori din cadrul celorlalte sectii. Presedintele completului este presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie.

(2) In cazul in care chestiunea de drept prezinta interes pentru doua sau mai multe sectii, presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie va stabili sectiile din care provin cei 20 de judecatori.

(3) Dupa sesizarea Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele acesteia va lua masurile necesare pentru desemnarea aleatorie a judecatorilor din cadrul sectiei in a carei competenta intra chestiunea de drept care a fost solutionata diferit de instantele judecatoresti, precum si a judecatorilor din celelalte sectii ce intra in alcatuirea completului prevazut la alin. (1).

(4) La primirea cererii, presedintele completului va desemna 3 judecatori din cadrul sectiei/sectiilor in a carei/caror competenta intra chestiunea de drept care a fost solutionata diferit de instantele judecatoresti, pentru a intocmi un raport asupra recursului in interesul legii.

(5) In vederea intocmirii raportului, presedintele completului va putea solicita unor specialisti recunoscuti opinia scrisa asupra chestiunilor de drept solutionate diferit.

(6) Raportul va cuprinde solutiile diferite date problemei de drept si argumentele pe care se fundamenteaza, jurisprudenta relevanta a Curtii Constitutionale, a Curtii Europene a Drepturilor Omului sau a Curtii de Justitie a Uniunii Europene, daca este cazul, doctrina in materie, precum si opinia specialistilor consultati. Totodata,

judecatorii raportori vor intocmi si vor motiva proiectul solutiei ce se propune a fi data recursului in interesul legii.

(7) Sedinta completului se convoaca de presedintele acestuia, cu cel putin 20 de zile inainte de desfasurarea acesteia. Odata cu convocarea, fiecare judecator va primi o copie a raportului si a solutiei propuse.

(8) La sedinta participa toti judecatorii completului. Daca exista motive obiective, acestia vor fi inlocuiti cu respectarea regulilor prevazute la alin. (3).

(9) Recursul in interesul legii se sustine in fata completului, dupa caz, de procurorul general al Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie sau de procurorul desemnat de acesta, de judecatorul desemnat de colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, respectiv al curtii de apel ori de Avocatul Poporului sau de un reprezentant al acestuia.

(10) Recursul in interesul legii se judeca in cel mult 3 luni de la data sesizarii instantei, iar solutia se adopta cu cel putin doua treimi din numarul judecatorilor completului. Nu se admit abtineri de la vot.

Continutul hotararii si efectele ei

Art. 511. - (1) Asupra cererii, completul Inaltei Curti de Casatie si Justitie se pronunta prin decizie.

(2) Decizia se pronunta numai in interesul legii si nu are efecte asupra hotararilor judecatoresti examinate si nici cu privire la situatia partilor din acele procese.

(3) Decizia se motiveaza in termen de cel mult 30 de zile de la pronuntare si se publica in cel mult 15 zile de la motivare in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

(4) Dezlegarea data problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instante de la data publicarii deciziei in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

CAPITOLUL II

Sesizarea Inaltei Curti de Casatie si Justitie in vederea pronuntarii unei hotarari prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept

Obiectul sesizarii

Art. 512. - Daca, in cursul judecatii, un complet de judecata al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, al curtii de apel sau al tribunalului, investit cu solutionarea cauzei in ultima instanta, constatand ca o problema de drept de care depinde solutionarea cauzei respective nu a fost dezlegata unitar in practica instantelor, va putea solicita sectiei corespunzatoare a Inaltei Curti de Casatie si Justitie sa pronunte o hotarare prin care sa se dea rezolvare de principiu problemei de drept cu care a fost sesizata.

Procedura de judecata

Art. 513. - (1) Sesizarea sectiei corespunzatoare a Inaltei Curti de Casatie si Justitie se face, din oficiu sau la cererea partilor, dupa dezbateri contradictorii si daca sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 512, prin incheiere, care nu este supusa niciunei cai de atac.

(2) Prin aceeaasi incheiere, cauza va fi suspendata pana la pronuntarea hotararii prealabile pentru dezlegarea problemei de drept.

(3) La primirea sesizării, președintele secției va desemna un judecător, pentru a întocmi un raport asupra problemei de drept supuse judecării. Dispozițiile art. 510 alin. (5)-(8) se aplică în mod corespunzător.

(4) Raportul va fi comunicat părților, care, în termen de cel mult 15 zile de la comunicare, pot depune, în scris, prin avocat sau, după caz, prin consilier juridic, punctele lor de vedere privind problema de drept supusă judecării.

(5) În cazul în care problema de drept privește activitatea mai multor secții ale Înaltei Curți de Casăție și Justiție, președintele secției care a fost investită o va transmite președintelui Înaltei Curți de Casăție și Justiție și președinților secțiilor interesate în soluționarea problemei de drept, în vederea sesizării acestora și a soluționării problemei de drept, în ședința comună, cu respectarea dispozițiilor alin. (3).

(6) Ședința comună a secțiilor este convocată de președintele Înaltei Curți de Casăție și Justiție și va fi prezidată de președintele secției inițial investite.

(7) Sesizarea se judecă fără citarea părților în cel mult 3 luni de la data investirii secției, iar soluția se adoptă cu jumătate plus unu din numărul judecătorilor prezenți. Nu se admit abțineri de la vot.

(8) Procedura prevăzută în prezentul capitol este scutită de taxa judiciară de timbru și timbru judiciar.

Continutul și efectele hotărârii

Art. 514. - (1) Asupra sesizării, secția sau, după caz, secțiile se pronunță prin decizie, numai cu privire la problema de drept supusă dezlegării.

(2) Dispozițiile art. 511 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(3) Dezlegarea dată problemelor de drept este obligatorie pentru instanțe, inclusiv în cauza în legătură cu care s-a ridicat problema de drept, de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

TITLUL IV

Contestația privind tergiversarea procesului

Subiectele contestației și motivele ei

Art. 515. - (1) Oricare dintre părți, precum și procurorul care participă la judecată pot face contestație prin care, invocând încălcarea dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și previzibil, să solicite luarea măsurilor legale pentru ca această situație să fie înlăturată.

(2) Contestația menționată la alin. (1) se poate face în următoarele cazuri:

1. când legea stabilește un termen de finalizare a unei proceduri, de pronunțare ori de motivare a unei hotărâri, însă acest termen s-a împlinit fără rezultat;

2. când instanța a stabilit un termen în care un participant la proces trebuia să îndeplinească un act de procedură, iar acest termen s-a împlinit, însă instanța nu a luat, față de cel care nu și-a îndeplinit obligația, măsurile prevăzute de lege;

3. când o persoană ori o autoritate care nu are calitatea de parte a fost obligată să comunice instanței, într-un anumit termen, un înscris sau date ori alte informații rezultate din evidentele ei și care erau necesare soluționării procesului, iar acest termen s-a împlinit, însă instanța nu a luat, față de cel care nu și-a îndeplinit obligația, măsurile prevăzute de lege;

4. cand instanta si-a nesocotit obligatia de a solutiona cauza intr-un termen optim si previzibil prin neluarea masurilor stabilite de lege sau prin neindeplinirea din oficiu, atunci cand legea o impune, a unui act de procedura necesar solutionarii cauzei, desi timpul scurs de la ultimul sau act de procedura ar fi fost suficient pentru luarea masurii sau indeplinirea actului.

Retragerea contestatiei

Art. 516. - Contestatia poate fi retrasa oricand pana la solutionarea ei. Odata retrasa, contestatia nu poate fi reiterata.

Forma contestatiei. Procedura inaintea instantei care judeca procesul

Art. 517. - (1) Contestatia se formuleaza in scris si se depune la instanta investita cu solutionarea procesului in legatura cu care se invoca tergiversarea judecatii. Contestatia se poate face si verbal in sedinta, caz in care va fi consemnata, impreuna cu motivele aratate de parte, in incheierea de sedinta.

(2) Contestatia nu suspenda solutionarea cauzei.

(3) Contestatia se solutioneaza de catre completul investit cu judecarea cauzei de indata sau in termen de cel mult 5 zile, fara citarea partilor.

(4) Cand apreciaza contestatia ca fiind intemeiata, completul de judecata pronunta o incheiere nesupusa niciunei cai de atac, prin care ia de indata masurile necesare inlaturarii situatiei care a provocat tergiversarea judecatii. In acest caz, contestatorului ii va fi comunicata, pentru informare, o copie a incheierii.

(5) Cand apreciaza contestatia ca neintemeiata, completul de judecata o va respinge prin incheiere. Impotriva acestei incheieri contestatorul poate face plangere in termen de 3 zile de la comunicare. Plangerea se depune la instanta care a pronuntat incheierea, care o va inainta de indata, pentru solutionare, instantei ierarhic superioare. Cand procesul se judeca la Inalta Curte de Casatie si Justitie, plangerea se solutioneaza de un alt complet al aceleiasi sectii.

Procedura de solutionare a plangerii

Art. 518. - (1) Instanta va solutiona plangerea in termen de 10 zile de la primirea dosarului, in complet format din 3 judecatori. Judecata se face fara citarea partilor, printr-o hotarare care nu este supusa niciunei cai de atac, ce trebuie motivata in termen de 5 zile de la pronuntare.

(2) Daca instanta gaseste plangerea intemeiata, va dispune ca instanta care judeca procesul sa indeplineasca actul de procedura sau sa ia masurile legale necesare, aratand care sunt acestea si stabilind, cand este cazul, un termen pentru indeplinirea lor.

(3) In toate cazurile, instanta care solutioneaza plangerea nu va putea da indrumari si nici nu va putea oferi dezlegari asupra unor probleme de fapt sau de drept care sa anticipeze modul de solutionare a pricinii ori care sa aduca atingere libertatii judecatorului cauzei de a hotari, conform legii, cu privire la solutia ce trebuie data procesului.

Sanctionarea contestatorului de rea-credinta

Art. 519. - (1) Atunci cand contestatia sau plangerea a fost facuta cu rea-credinta, autorul acesteia poate fi obligat la plata unei amenzi judiciare de la 500 lei la 2.000 lei, precum si, la cererea partii interesate, la plata de despagubiri pentru repararea prejudiciului cauzat prin introducerea contestatiei sau plangerii.

(2) Reaua-credinta rezulta din caracterul vadiu nefondat al contestatiei ori al plangerii, precum si din orice alte imprejurari care indreptatesc constatarea ca exercitarea acesteia s-a facut in alt scop decat acela pentru care legea o recunoaste.

CARTEA a III-a Procedura necontencioasa judiciara

TITLUL I Dispozitii generale

Domeniul de aplicare

Art. 520. - Cererile pentru solutionarea carora este nevoie de interventia instantei, fara insa a se urmari stabilirea unui drept potrivit fata de o alta persoana, precum sunt cele privitoare la darea autorizatiilor judecatoresti sau la luarea unor masuri legale de supraveghere, ocrotire ori asigurare, sunt supuse dispozitiilor prezentei carti.

Competenta

Art. 521. - (1) Cererile necontencioase care sunt in legatura cu o cauza in curs de solutionare sau solutionata deja de o instanta ori care au ca obiect eliberarea unor inscrisuri, titluri sau valori aflate in depozitul unei instante se vor indrepta la acea instanta.

(2) In celelalte cazuri, competenta instantei si solutionarea incidentelor privind competenta sunt supuse regulilor prevazute pentru cererile contencioase.

Verificarea competentei

Art. 522. - (1) Instanta isi verifica din oficiu competenta, chiar daca este de ordine privata, putand cere partii lamuririle necesare.

(2) Daca instanta se declara incompetenta va trimite dosarul instantei competente.

Cuprinsul cererii

Art. 523. - (1) Cererea va cuprinde numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul celui care o face si, dupa imprejurari, ale persoanelor pe care acesta cere sa fie chemate inaintea instantei, obiectul, motivarea acesteia si semnatura.

(2) Ea va fi insotita de inscrisurile pe care se sprijina.

Caracterul contencios

Art. 524. - Daca cererea, prin insusi cuprinsul ei ori prin obiectiile ridicate de persoanele citate sau care intervin, prezinta caracter contencios, instanta o va respinge.

Procedura

Art. 525. - (1) Cererea se judeca in camera de consiliu, cu citarea petentului si a persoanelor aratate in cerere, daca legea o impune. In caz contrar, judecata se face cu sau fara citare, la aprecierea instantei.

(2) Instanta poate dispune, chiar din oficiu, orice masuri utile cauzei. Ea are dreptul sa asculte orice persoana care poate aduce lamuriri in cauza, precum si pe acelea ale caror interese ar putea fi afectate de hotarare.

Solutionarea cererii

Art. 526. - Instanta se pronunta prin incheiere, in raport cu toate imprejurarile de fapt si de drept ale cauzei, chiar daca nu au fost invocate in cerere sau pe parcursul procedurii.

Calea de atac

Art. 527. - (1) Incheierea prin care se incuviinteaza cererea este executorie.

(2) Incheierea prevazuta la alin. (1) este supusa numai apelului, cu exceptia celei pronuntate de un complet al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care este definitiva.

(3) Termenul de apel va curge de la pronuntare, pentru cei care au fost prezenti la ultima sedinta de judecata, si de la comunicare, pentru cei care au lipsit.

(4) Apelul poate fi facut de orice persoana interesata, chiar daca nu a fost citata la solutionarea cererii, termenul de apel curgand de la data la care a luat cunostinta de incheiere, dar nu mai tarziu de un an de la data pronuntarii.

(5) Apelul se judeca in camera de consiliu.

Efectele hotararii

Art. 528. - Incheierile pronuntate in procedura necontencioasa nu au autoritatea lucrului judecat.

Regulile aplicabile

Art. 529. - (1) Dispozitiile art. 520-528 referitoare la procedura necontencioasa se completeaza cu dispozitiile de procedura contencioasa, in masura in care acestea din urma sunt compatibile cu natura necontencioasa a cererii.

(2) Materiile necontencioase cu privire la care legea prevede o procedura speciala raman supuse acelor dispozitii, care se vor completa cu cele ale prezentei carti.

Masurile luate de presedintele instantei

Art. 530. - (1) Procedura necontencioasa se aplica si in cazurile in care legea da in competenta presedintelui instantei luarea unor masuri cu caracter necontencios.

(2) In aceste cazuri, presedintele trebuie sa pronunte incheierea in termen de cel mult 5 zile de la primirea cererii.

(3) Apelul impotriva incheierii date de presedintele judecatoriei se judeca de tribunal, iar apelul impotriva incheierii date de presedintele tribunalului sau curtii de apel se judeca de un complet al instantei respective.

(4) Incheierile date de presedintii sectiilor Inaltei Curti de Casatie si Justitie sunt definitive.

TITLUL II Dispozitii speciale

Eliberarea de copii de pe hotarari si de pe alte inscrisuri

Art. 531. - (1) La cerere, grefa instantei va elibera copii de pe incheierea de sedinta, de pe hotarare sau dispozitiv sau de pe celelalte inscrisuri aflate la dosar.

(2) Copiile de pe incheierile de sedinta, de pe hotarare sau de pe dispozitiv se vor putea elibera numai dupa ce acestea au fost semnate de toti judecatorii, sub sanctiunea aplicabila grefierilor pentru infractiunea de fals.

(3) In cazul in care dezbaterile nu s-au desfasurat in sedinta publica, alte persoane decat partile nu pot dobandi copii de pe incheieri, expertize, inscrisuri sau declaratii de martori decat cu incuviintarea presedintelui. Dispozitiile art. 530 alin. (2)-(4) se aplica in mod corespunzator.

Incheierile pentru eliberarea unor bunuri

Art. 532. - (1) Cererea de eliberare privind sumele de bani sau alte valori ori titluri, consemnate, precum si orice alte bunuri, pastrate la instanta ori aflate in custodia altuia, dupa caz, in legatura cu un proces, se introduce, de persoana indreptatita, la instanta care a dispus acea masura.

(2) Cererea se va solutiona prin incheiere executorie, data in camera de consiliu. Partile vor fi citate daca instanta considera necesar.

(3) In incheierea de eliberare se va arata detinatorul obligat la eliberarea bunurilor, precum si persoana indreptatita sa le primeasca.

(4) Incheierea prevazuta la alin. (3) este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea pe baza careia s-a cerut eliberarea bunului.

CARTEA a IV-a Despre arbitraj

TITLUL I Dispozitii generale

Notiunea

Art. 533. - (1) Arbitrajul este o jurisdicție alternativa avand caracter privat.

(2) In administrarea acestei jurisdicții, partile litigante si tribunalul arbitral competent pot stabili reguli de procedura derogatorii de la dreptul comun, cu conditia ca regulile respective sa nu fie contrare ordinii publice si dispozitiilor imperative ale legii.

Obiectul arbitrajului

Art. 534. - (1) Persoanele care au capacitate deplina de exercitiu pot conveni sa solutioneze pe calea arbitrajului litigiile dintre ele, in afara de acelea care privesc starea civila, capacitatea persoanelor, dezbaterea succesorala, relatiile de familie, precum si drepturile asupra carora partile nu pot sa dispuna.

(2) Statul si autoritatile publice au facultatea de a incheia conventii arbitrale numai daca sunt autorizate prin lege sau prin conventii internationale la care Romania este parte.

(3) Persoanele juridice de drept public care au in obiectul lor de activitate si activitati economice au facultatea de a incheia conventii arbitrale, in afara de cazul in care legea ori actul lor de infiintare sau de organizare prevede altfel.

Tribunalul arbitral

Art. 535. - Arbitrajul poate fi incredintat, prin conventia arbitrala, uneia sau mai multor persoane, investite de parti sau in conformitate cu acea conventie sa judece litigiul si sa pronunte o hotarare definitiva si obligatorie pentru ele. Arbitrul unic sau, dupa caz, arbitrii investiti constituie, in sensul dispozitiilor prezentei carti, tribunalul arbitral.

Organizarea arbitrajului de catre parti

Art. 536. - (1) Arbitrajul se organizeaza si se desfasoara potrivit conventiei arbitrale, incheiata conform dispozitiilor titlului II din prezenta carte.

(2) Sub rezerva respectarii ordinii publice si a bunelor moravuri, precum si a dispozitiilor imperative ale legii, partile pot stabili prin conventia arbitrala sau prin act scris incheiat ulterior, cel mai tarziu odata cu constituirea tribunalului arbitral, fie direct, fie prin referire la o anumita reglementare avand ca obiect arbitrajul, normele privind constituirea tribunalului arbitral, numirea, revocarea si inlocuirea arbitrilor, termenul si locul arbitrajului, normele de procedura pe care tribunalul arbitral trebuie sa le urmeze in judecarea litigiului, inclusiv procedura unei eventuale concilieri prealabile, repartizarea intre parti a cheltuielilor arbitrale si, in general, orice alte norme privind buna desfasurare a arbitrajului.

(3) In lipsa regulilor prevazute la alin. (2), tribunalul arbitral va putea stabili procedura de urmat asa cum va socoti mai potrivit.

(4) Daca nici tribunalul arbitral nu a stabilit aceste norme, se vor aplica dispozitiile ce urmeaza.

Organizarea arbitrajului de un tert

Art. 537. - Partile pot conveni ca arbitrajul sa fie organizat de o institutie permanenta de arbitraj, potrivit titlului VII din prezenta carte, sau de o alta entitate ori de o persoana fizica. In aceste cazuri, solutionarea litigiului este incredintata unor arbitri, numiti ori acceptati de parti potrivit conventiei arbitrale sau regulilor institutiei permanente de arbitraj.

Reprezentarea partilor

Art. 538. - (1) In litigiile arbitrale, partile pot formula cereri si isi pot exercita drepturile procesuale personal sau prin reprezentant. Acestia pot fi asistati de alti specialisti.

(2) In procedura arbitrala, imputernicirea data avocatilor, potrivit legii, valoreaza alegerea domiciliului sau, dupa caz, a sediului procesual la avocat, daca in cuprinsul acesteia nu se prevede altfel, si cuprinde dreptul avocatului de a exercita optiunile cu privire la caducitatea arbitrajului potrivit art. 560, precum si de a solicita ori de a accepta prelungirea termenului arbitrajului, prevazut la art. 559.

(3) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul reprezentarii partii prin consilier juridic.

Interventia instantei

Art. 539. - (1) Pentru inlaturarea piedicilor ce s-ar ivi in organizarea si desfasurarea arbitrajului, precum si pentru indeplinirea altor atributii ce revin instantei judecatoresti in arbitraj, partea interesata poate sesiza tribunalul in circumscriptia caruia are loc arbitrajul. Tribunalul va solutiona cauza in completul prevazut de lege pentru judecata in prima instanta.

(2) Instanta va solutiona aceste cereri de urgenta si cu precadere, prin procedura ordonantei presedintiale, hotararea nefiind supusa niciunei cai de atac.

TITLUL II Conventia arbitrala

Forma scrisa

Art. 540. - (1) Conventia arbitrala se incheie in scris, sub sanctiunea nulitatii. Conditia formei scrise se considera indeplinita atunci cand recurgerea la arbitraj a fost convenita prin schimb de corespondenta, indiferent de forma acesteia, sau schimb de acte procedurale ori cand existenta ei a fost pretinsa in scris de una dintre parti si nu a fost contestata de cealalta.

(2) In cazul in care conventia arbitrala se refera la un litigiu legat de transferul dreptului de proprietate si/sau constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, conventia trebuie incheiata in forma autentica notariala, sub sanctiunea nulitatii absolute.

Felurile conventiei arbitrale

Art. 541. - (1) Conventia arbitrala se poate incheia fie sub forma unei clauze compromisorii, inscrisa in contractul principal ori stabilita intr-o conventie separata, la care contractul principal face trimitere, fie sub forma compromisului.

(2) Existenta conventiei arbitrale se prezuma daca reclamantul formuleaza o cerere de arbitraj, iar paratul nu ridica, la primul termen la care a fost legal citat, obiectiuni cu privire la aceasta.

Clauza compromisorie

Art. 542. - (1) Prin clauza compromisorie partile convin ca litigiile ce se vor naste din contractul in care este stipulata sau in legatura cu acesta sa fie solutionate pe calea arbitrajului, aratandu-se, sub sanctiunea nulitatii, numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor. In cazul arbitrajului institutionalizat este suficienta referirea la regulile de procedura ale institutiei care organizeaza arbitrajul.

(2) Validitatea clauzei compromisorii este independenta de valabilitatea contractului in care a fost inscrisa.

(3) In caz de indoiala, clauza compromisorie se interpreteaza in sensul ca se aplica tuturor neintelegerilor care deriva din contractul sau din raportul juridic la care ea se refera.

Compromisul

Art. 543. - (1) Prin compromis partile convin ca un litigiu intervenit intre ele sa fie solutionat pe calea arbitrajului, aratandu-se, sub sanctiunea nulitatii, obiectul litigiului si numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor.

(2) Compromisul se poate incheia chiar daca litigiul intervenit intre parti este deja pe rolul unei alte instante.

Eficacitatea clauzei compromisorii

Art. 544. - Incheierea procedurii arbitrale cu sau fara pronuntarea unei hotarari asupra fondului cauzei nu aduce atingere eficacitatii conventiei arbitrale, sub forma clauzei compromisorii. Aceasta va ramane valabila si va servi drept temei pentru orice noua procedura arbitrala care ar fi declansata in temeiul acesteia pentru solutionarea oricarui litigiu aparut intre parti derivand din contractul principal.

Excluderea competentei instantei

Art. 545. - Incheierea conventiei arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competenta instantelor judecatoresti.

Verificarea competentei instantei

Art. 546. - (1) Instanta judecatoreasca, sesizata cu o cauza cu privire la care s-a incheiat o conventie arbitrala, isi va verifica propria competenta si se va declara incompetenta numai daca partile sau una dintre ele solicita aceasta, invocand conventia arbitrala.

(2) Instanta va retine spre solutionare procesul daca:

a) paratul si-a formulat apararile in fond, fara nicio rezerva intemeiata pe conventia arbitrala;

b) conventia arbitrala este lovita de nulitate ori este inoperanta;

c) tribunalul arbitral nu poate fi constituit din cauze vadit imputabile paratului in arbitraj.

(3) Conflictul de competenta dintre tribunalul arbitral si o instanta judecatoreasca este solutionat de instanta judecatoreasca ierarhic superioara celei aflate in conflict.

TITLUL III Tribunalul arbitral

Arbitrii

Art. 547. - Poate fi arbitru orice persoana fizica daca are capacitate deplina de exercitiu.

Numarul arbitrilor

Art. 548. - (1) Partile stabilesc daca litigiul se judeca de un arbitru unic sau de mai multi arbitri, care trebuie sa fie intotdeauna in numar impar.

(2) Daca partile nu au stabilit numarul arbitrilor, litigiul se judeca de 3 arbitri, cate unul numit de fiecare dintre parti, iar al treilea - supraarbitrul - desemnat de cei 2 arbitri.

(3) Daca exista mai multi reclamanti sau mai multi parati, partile care au interese comune vor numi un singur arbitru.

Nulitatea

Art. 549. - Este nula clauza din conventia arbitrala care prevede dreptul uneia dintre parti de a numi arbitru in locul celeilalte parti sau de a avea mai multi arbitri decat cealalta parte.

Numirea arbitrilor

Art. 550. - (1) Arbitrii sunt numiti, revocati sau inlocuiti conform conventiei arbitrale.

(2) Cand arbitrul unic sau, dupa caz, arbitrii nu au fost numiti prin conventia arbitrala si nici nu s-a prevazut modalitatea de numire, partea care vrea sa recurga la arbitraj va comunica celeilalte parti, in scris, sa procedeze la numirea lor potrivit art. 548 alin. (2) si (3).

(3) In comunicare se arata numele, domiciliul si, pe cat posibil, datele personale si profesionale ale arbitrului unic propus sau ale arbitrului desemnat de partea care vrea sa recurga la arbitraj, precum si enuntarea succinta a pretentiilor si a temeiului lor.

(4) Partea careia i s-a facut comunicarea trebuie sa transmita, la randul sau, in termen de 10 zile de la primirea acesteia, raspunsul la propunerea de numire a arbitrului unic sau, dupa caz, numele, prenumele, domiciliul si, pe cat posibil, datele personale si profesionale ale arbitrului desemnat de aceasta.

(5) Cand propun arbitrii, fie prin conventia arbitrala, fie in conditiile alin. (2)-(4), partile vor propune si cate un supleant, pentru cazul in care arbitrul principal ar fi sau ar ajunge in situatia sa nu isi poata indeplini insarcinarea.

Acceptarea sarcinii de arbitru

Art. 551. - Acceptarea insarcinarii de arbitru trebuie sa fie facuta in scris si va fi comunicata partilor, in termen de 5 zile de la data primirii propunerii de numire, prin posta, telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii acestuia.

Numirea supraarbitrului

Art. 552. - Cei 2 arbitri vor proceda la numirea supraarbitrului si a unui supleant al acestuia, in termen de 10 zile de la ultima acceptare. Supraarbitrul se va conforma prevederilor art. 551.

Numirea arbitrilor de catre instanta

Art. 553. - (1) In caz de neintelegere intre parti cu privire la numirea arbitrului unic sau daca o parte nu numeste arbitrul ori daca cei 2 arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, partea care vrea sa recurga la arbitraj poate cere tribunalului prevazut la art. 539 alin. (1) sa procedeze la numirea arbitrului ori, dupa caz, a supraarbitrului.

(2) Tribunalul se pronunta in termen de 10 zile de la sesizare, cu citarea partilor, prin incheiere care nu este supusa niciunei cai de atac.

Incompatibilitatea arbitrilor

Art. 554. - (1) In afara de cazurile de incompatibilitate prevazute pentru judecatori, arbitrul poate fi recuzat si pentru urmatoarele motive, care pun la indoiala independenta si impartialitatea sa:

a) neindeplinirea conditiilor de calificare sau a altor conditii privitoare la arbitri, prevazute in conventia arbitrala;

b) cand o persoana juridica al carei asociat este sau in ale carei organe de conducere se afla arbitrul are un interes in cauza;

c) daca arbitrul are raporturi de munca ori de serviciu, dupa caz, sau legaturi comerciale directe cu una dintre parti, cu o societate controlata de una dintre parti sau aflata sub un control comun cu aceasta;

d) daca arbitrul a prestat consultanta uneia dintre parti, a asistat sau a reprezentat una dintre parti ori a depus marturie in una dintre fazele precedente ale litigiului.

(2) O parte nu poate recuza arbitrul numit de ea decat pentru cauze survenite sau de care a luat cunostinta dupa numire.

(3) Persoana care stie ca in privinta sa exista o cauza de recuzare este obligata sa instiinteze partile si pe ceilalti arbitri mai inainte de a fi acceptat insarcinarea de arbitru, iar daca asemenea cauze survin dupa acceptare, de indata ce le-a cunoscut.

(4) Aceasta persoana nu poate participa la judecarea litigiului decat daca partile, instiintate potrivit alin. (3), comunica in scris ca inteleg sa nu ceara recuzarea. Chiar in acest caz, ea are dreptul sa se abtina de la judecarea litigiului, fara ca abtinerea sa insemne recunoasterea cauzei de recuzare.

(5) Abtinerea produce efecte pe data formularii ei, fara nicio alta formalitate.

Cererea de recuzare

Art. 555. - (1) Recuzarea trebuie sa fie ceruta, sub sanctiunea decaderii, in termen de 10 zile de la data cand partea a luat cunostinta de numirea arbitrului sau, dupa caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(2) Cererea de recuzare se solutioneaza de tribunalul prevazut la art. 539 alin. (1) prin incheiere, pronuntata cu citarea partilor si a arbitrului recuzat, in termen de 10 zile de la sesizare. Incheierea nu este supusa niciunei cai de atac.

(3) Dispozitiile prezentului cod privind recuzarea judecatorilor se aplica in mod corespunzator.

Inlocuirea arbitrilor

Art. 556. - In caz de recuzare, revocare, abtinere, renuntare, deces, precum si in orice alt caz in care arbitrul este impiedicat sa isi indeplineasca sarcina si daca supleantul, la randul sau, este impiedicat sa isi exercite insarcinarea, se va proceda la inlocuirea arbitrului potrivit dispozitiilor stabilite pentru numirea lui.

Raspunderea arbitrilor

Art. 557. - Arbitrii raspund, in conditiile legii, pentru prejudiciul cauzat, daca:

- a) dupa acceptare, renunta in mod nejustificat la insarcinarea lor;
- b) fara motiv justificat, nu participa la judecarea litigiului ori nu pronunta hotararea in termenul stabilit de conventia arbitrala sau de lege;
- c) nu respecta caracterul confidential al arbitrajului, publicand sau divulgand date de care iau cunostinta in calitate de arbitri, fara a avea autorizarea partilor;
- d) incalca cu rea-credinta sau grava neglijenta alte indatoriri ce le revin.

Constituirea tribunalului arbitral

Art. 558. - (1) Tribunalul arbitral se considera constituit la data acceptarii insarcinarii de arbitru unic sau, dupa caz, a ultimei acceptari a insarcinarii de arbitru ori de supraarbitru.

(2) Data acceptarii este cea a expedierii comunicarii prevazute la art. 551.

Termenul arbitrajului

Art. 559. - (1) Daca partile nu au prevazut altfel, tribunalul arbitral trebuie sa pronunte hotararea in termen de cel mult 6 luni de la data constituirii sale, sub sanctiunea caducitatii arbitrajului.

(2) Termenul se suspenda pe timpul judecarii unei cereri de recuzare sau a oricarei alte cereri incidente adresate tribunalului prevazut la art. 539.

(3) In cadrul termenului prevazut la alin. (1), partile pot consimti in scris la prelungirea termenului arbitrajului.

(4) Tribunalul arbitral poate dispune, pentru motive temeinice, prelungirea termenului, o singura data, cu cel mult 3 luni.

(5) Termenul se prelungeste de drept cu 3 luni in cazul decesului uneia dintre parti.

Caducitatea arbitrajului

Art. 560. - (1) La primul termen de judecata la care au fost legal citate, partile sunt obligate sa declare in scris, sub sanctiunea decaderii, daca inteleg sa invoce caducitatea arbitrajului.

(2) Cand cel putin una dintre parti a formulat declaratia prevazuta la alin. (1), tribunalul arbitral, la expirarea termenului prevazut la art. 559, va pronunta o hotarare prin care va constata ca arbitrajul a devenit caduc, cu exceptia situatiei in care partile declara in mod expres ca renunta la caducitate, caz in care va continua judecata.

(3) Probele administrate in cadrul procedurii devenite caduca vor putea fi utilizate, daca este cazul, intr-un nou arbitraj, in masura in care se socoteste ca nu este necesara refacerea lor.

Locul arbitrajului

Art. 561. - Partile stabilesc locul arbitrajului. In lipsa unei asemenea prevederi, locul arbitrajului se stabileste de tribunalul arbitral.

Limba arbitrajului

Art. 562. - (1) Dezbaterea litigiului in fata tribunalului arbitral se face in limba stabilita prin conventia arbitrala sau, daca nu s-a prevazut nimic in aceasta privinta ori nu a intervenit o intelegere ulterioara, in limba contractului din care s-a nascut litigiul ori intr-o limba de circulatie internationala stabilita de tribunalul arbitral.

(2) Daca o parte nu cunoaste limba in care se desfasoara dezbaterea, la cererea si pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral ii asigura serviciile unui traducator.

(3) Partile pot sa participe la dezbateri cu traducatorul lor.

TITLUL IV Procedura arbitrala

CAPITOLUL I Sesizarea tribunalului arbitral

Cererea de arbitrare

Art. 563. - (1) Tribunalul arbitral este sesizat de reclamant printr-o cerere scrisa, care va cuprinde:

a) numele si prenumele, domiciliul sau resedinta partilor ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar ale reclamantului, precum si ale paratului, daca sunt cunoscute de reclamant. Daca reclamantul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicările privind procesul;

b) numele, prenumele si calitatea celui care reprezinta partea in litigiu, cand este cazul anexandu-se dovada calitatii;

c) mentionarea conventiei arbitrale, anexandu-se copie de pe contractul in care este inserata, iar daca a fost consemnata intr-un in scris separat ori s-a incheiat un compromis, copie de pe acesta;

d) obiectul si valoarea cererii, precum si calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;

e) motivele de fapt si de drept, precum si probele pe care se intemeiaza cererea;

f) numele, prenumele si domiciliul membrilor tribunalului arbitral;

g) semnatura partii.

(2) Cererea se poate face printr-un proces-verbal incheiat in fata tribunalului arbitral si semnat de parti sau numai de reclamant, precum si de arbitri.

Comunicarea cererii arbitrale

Art. 564. - Reclamantul va comunica paratului, precum si fiecarui arbitru copie de pe cererea de arbitrare si de pe inscrisurile anexate.

Intampinarea

Art. 565. - (1) In termen de 30 de zile de la primirea copiei de pe cererea de arbitrare, paratul va face intampinare cuprinzand exceptiile privind cererea reclamantului, raspunsul in fapt si in drept la aceasta cerere, probele propuse in aparare, precum si, in mod corespunzator, celelalte mentiuni prevazute la art. 563 pentru cererea de arbitrare.

(2) Exceptiile si alte mijloace de aparare, care nu au fost aratate prin intampinare, trebuie invocate, sub sanctiunea decaderii, cel mai tarziu la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata.

(3) Daca tribunalul arbitral apreciaza ca nedepunerea intampinarii justifica amanarea solutionarii litigiului, paratul va putea fi obligat la plata cheltuielilor de arbitrare cauzate prin amanare.

(4) Dispozitiile art. 564 se aplica in mod corespunzator.

Cererea reconventionala

Art. 566. - (1) Daca paratul are pretentii impotriva reclamantului, derivand din acelasi raport juridic, el poate face cerere reconventionala.

(2) Cererea reconventionala va fi introdusa in cadrul termenului pentru depunerea intampinarii sau cel mai tarziu pana la primul termen de judecata la care paratul a fost legal citat si trebuie sa indeplineasca aceleasi conditii ca si cererea principala.

CAPITOLUL II

Judecata

Dispozitiile generale

Art. 567. - (1) Judecata arbitrala se desfasoara potrivit regulilor procedurale stabilite la art. 568.

(2) Cu toate acestea, principiile fundamentale ale procesului civil prevazute la art. 5 alin. (1) teza a II-a, art. 8-10, art. 12-16, art. 19-21, art. 22 alin. (1), (2), (4), (5) si (6) si la art. 23 sunt aplicabile in mod corespunzator si in procedura arbitrala.

Regulile de procedura aplicabile

Art. 568. - (1) Partile pot stabili, in conventia arbitrala, regulile de procedura aplicabile arbitrajului sau ii pot imputernici pe arbitri sa stabileasca aceste reguli. Aceste reguli se completeaza, daca este cazul, cu prevederile prezentei carti.

(2) Cand partile recurg la arbitrajul institutionalizat, se aplica dispozitiile art. 608 alin. (3).

(3) In toate celelalte cazuri, procedura arbitrala este cea stabilita de prezenta carte.

Comunicarea actelor de procedura

Art. 569. - (1) Comunicarea între parti sau către parti a înscrisurilor litigiului, a citărilor, hotărârilor arbitrale și încheierilor de ședință se face prin scrisoare recomandată cu conținut declarat și confirmare de primire. Înștiințarea partilor cu privire la alte măsuri luate de tribunalul arbitral poate fi făcută și prin telefax, poșta electronică sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia.

(2) Înscrisurile pot fi înmânate și personal părții, sub semnătură.

(3) Dovezile de comunicare se depun la dosar.

Verificarea dosarului

Art. 570. - (1) Îndată după expirarea termenului pentru depunerea întâmpinării, tribunalul arbitral verifică stadiul pregătirii litigiului pentru dezbateri și, dacă va socoti necesar, va dispune măsurile corespunzătoare pentru completarea dosarului.

(2) După această verificare și, dacă este cazul, după completarea dosarului, tribunalul arbitral fixează termen de dezbateri a litigiului și dispune citarea partilor.

Verificarea competenței

Art. 571. - (1) La primul termen de judecată cu procedura legal indeplinită, tribunalul arbitral își verifică propria sa competență de a soluționa litigiul.

(2) Dacă tribunalul arbitral hotărăște că este competent, consemnează acest lucru într-o încheiere, care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale, conform art. 599.

(3) Dacă tribunalul arbitral hotărăște că nu este competent să soluționeze litigiul cu care a fost sesizat, își declină competența printr-o hotărâre, împotriva căreia nu se poate formula acțiunea în anulare, prevăzută la art. 599.

Termenul de citare

Art. 572. - Între data primirii cității și termenul de dezbateri trebuie să existe un interval de timp de cel puțin 15 zile.

Participarea terților

Art. 573. - (1) Terții pot participa la procedura arbitrală în condițiile art. 60-76, dar numai cu acordul lor și al tuturor partilor. Cu toate acestea, intervenția accesorie este admisibilă și fără îndeplinirea acestei condiții.

(2) Dispozițiile art. 572 se aplică în mod corespunzător.

Absența unei parti

Art. 574. - Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbateri litigiului, afară numai dacă lipsa nu va cere, cel mai târziu cu 3 zile înainte de data pentru care a fost stabilită dezbateri, amânarea acesteia pentru motive temeinice, încunoscând în același termen și cealaltă parte, precum și arbitrii. Aprecierea temeiniciei motivelor absenței uneia dintre parti, precum și a motivelor pentru care

absenta justifica amanarea dezbaterei este de competenta exclusiva a tribunalului arbitral, hotararea acestuia nefiind supusa niciunei cai de atac.

Solicitarea judecarii in lipsa

Art. 575. - Oricare dintre parti poate cere in scris ca solutionarea litigiului sa se faca in lipsa sa, pe baza probelor aflate la dosar. Dispozitiile art. 572 se aplica in mod corespunzator.

Absenta ambelor parti

Art. 576. - (1) Daca ambele parti, desi legal citate, nu se prezinta la termen, tribunalul arbitral va solutiona litigiul, in afara de cazul in care s-a cerut amanarea pentru motive temeinice. Aprecierea temeiniciei motivelor amanarii este de competenta exclusiva a tribunalului arbitral, hotararea acestuia nefiind supusa niciunei cai de atac.

(2) Chiar daca partile nu solicita amanarea solutionarii litigiului, tribunalul arbitral poate sa amane judecarea acestuia, citand partile, daca apreciaza ca prezenta lor la dezbateri este necesara, sau acordand un termen pentru ca partile sa isi poata formula concluziile in scris.

Masurile asiguratorii

Art. 577. - (1) Inaintea sau in cursul arbitrajului, oricare dintre parti poate cere tribunalului prevazut la art. 539 sa incuviinteze masuri asiguratorii si masuri provizorii cu privire la obiectul litigiului sau sa constate anumite imprejurari de fapt.

(2) La aceasta cerere se vor anexa, in copie, cererea de arbitraj sau, in lipsa, dovada comunicarii prevazute la art. 550 alin. (2), precum si conventia arbitrala.

(3) Incuviintarea acestor masuri va fi adusa la cunostinta tribunalului arbitral de catre partea care le-a cerut.

(4) In cursul arbitrajului, masurile asiguratorii si masurile provizorii, precum si constatarea anumitor imprejurari de fapt pot fi incuviintate si de tribunalul arbitral. In caz de impotrivire, executarea acestor masuri se dispune de catre instanta judecatoreasca, potrivit prevederilor alin. (1).

Sarcina probei

Art. 578. - (1) Fiecare dintre parti are sarcina sa dovedeasca faptele pe care isi intemeiaza in litigiu pretentia sau apararea.

(2) In vederea solutionarii litigiului, tribunalul arbitral poate cere partilor explicatii scrise cu privire la obiectul cererii si faptele litigiului si poate dispune administrarea oricaror probe prevazute de lege.

Propunerea probelor

Art. 579. - (1) Probele care nu au fost cerute prin cererea de arbitraj sau prin intampinare nu vor mai putea fi invocate in cursul arbitrajului, in afara de cazurile prevazute la art. 248 alin. (2).

(2) Tribunalul arbitral are competenta exclusiva de a decide asupra utilitatii, pertinentei si concludentei probelor propuse de parti. Cu consultarea partilor,

tribunalul arbitral poate fixa termene-limita pentru administrarea probelor incuviintate. Dupa expirarea acestor termene, administrarea probei nu mai poate avea loc decat daca tribunalul arbitral apreciaza ca aceasta este esentiala pentru solutionarea corecta a litigiului.

Administrarea probelor

Art. 580. - (1) Administrarea probelor se efectueaza in sedinta tribunalului arbitral. Acesta poate dispune ca administrarea probelor sa fie efectuata in fata supraarbitrului sau, cu acordul partilor, in fata unui arbitru din compunerea tribunalului arbitral.

(2) Daca una dintre parti detine un mijloc de proba, tribunalul arbitral poate ordona infatisarea lui.

Audierea martorilor si a expertilor

Art. 581. - (1) Martorii si expertii sunt audiatii fara prestare de juramant.

(2) Audierea martorilor si a expertilor poate fi facuta, la cererea sau cu consimtamantul acestora, si la locuinta ori la locul unde isi desfasoara activitatea. De asemenea, tribunalul arbitral le cere sa raspunda in scris intrebarilor puse, acordand un termen in acest scop.

(3) Tribunalul arbitral nu poate sa recurga la mijloace de constrangere si nici sa aplice sanctiuni martorilor sau expertilor. Pentru luarea acestor masuri partile se pot adresa tribunalului prevazut la art. 539.

Informatiile detinute de autoritatile publice

Art. 582. - (1) Tribunalul arbitral poate solicita informatii scrise autoritatilor publice in legatura cu actele si actiunile acestora, care sunt necesare pentru solutionarea cauzei.

(2) Daca autoritatea publica refuza transmiterea informatiilor, desi nu sunt indeplinite conditiile art. 292 alin. (2), partile sau arbitrii pot sesiza tribunalul prevazut la art. 539, care va lua masurile prevazute la art. 292 alin. (1).

Aprecierea probelor

Art. 583. - Aprecierea probelor se face de catre arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Cererile si exceptiile

Art. 584. - (1) Orice exceptie privind existenta si validitatea conventiei arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele insarcinarii arbitrilor si desfasurarea procedurii pana la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata trebuie ridicata, sub sanctiunea decaderii, cel mai tarziu la acest termen, daca nu s-a stabilit un termen mai scurt.

(2) Orice cereri si orice inscrisuri vor fi depuse cel mai tarziu pana la primul termen de judecata la care partile au fost legal citate. Dispozitiile art. 579 se aplica in mod corespunzator.

(3) Neregularitatea actelor de procedura se acopera daca nu a fost invocata de cel interesat la termenul la care s-a produs ori, daca a lipsit la acel termen, la primul

termen de judecata la care a fost prezent ori legal citat dupa producerea neregularitatii si inainte de a se pune concluzii in fond.

Incheierea de sedinta

- Art. 585. - (1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate in incheierea de sedinta.
(2) Orice dispozitie a tribunalului arbitral va fi consemnata in incheiere si va fi motivata.
(3) Incheierea de sedinta va cuprinde, pe langa mentiunile prevazute la art. 594 alin. (1) lit. a) si b), si urmatoarele mentiuni:
a) o scurta descriere a desfasurarii sedintei;
b) cererile si sustinerile partilor;
c) motivele pe care se sprijina masurile dispuse;
d) dispozitivul;
e) semnaturile arbitrilor, cu observarea prevederilor art. 593 alin. (3).
(4) Dispozitiile art. 594 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.
(5) Partile au dreptul sa ia cunostinta de continutul incheierilor si de actele dosarului. La cererea partilor sau din oficiu, tribunalul arbitral poate indrepta sau completa incheierea de sedinta printr-o alta incheiere. Partilor li se comunica, la cerere, copie de pe incheierea de sedinta.

CAPITOLUL III Cheltuielile arbitrale

Cheltuielile arbitrale

- Art. 586. - (1) Cheltuielile pentru organizarea si desfasurarea arbitrajului, precum si onorariile arbitrilor, cheltuielile de administrare a probelor, cheltuielile de deplasare a partilor, arbitrilor, expertilor, martorilor se suporta potrivit intelegerii dintre parti.
(2) In lipsa unei asemenea intelegeri, cheltuielile arbitrale se suporta de partea care a pierdut litigiul, integral, daca cererea de arbitrare este admisa in totalitate, sau proportional cu ceea ce s-a acordat, daca cererea este admisa in parte.

Onorariul arbitrilor

- Art. 587. - (1) Tribunalul arbitral poate evalua, in mod provizoriu, cuantumul onorariilor arbitrilor si poate obliga partile sa consemneze, potrivit dispozitiilor sale, suma respectiva prin contributie egala.
(2) Partile pot fi obligate solidar la plata.
(3) Daca paratul nu isi indeplineste obligatia care ii revine potrivit alin. (1), in termenul stabilit de tribunalul arbitral, reclamantul va consemna intreaga suma, urmand ca prin hotararea arbitrala sa se stabileasca cuantumul final al onorariilor cuvenite arbitrilor, precum si modul de suportare de catre parti.

Plata anticipata a cheltuielilor

- Art. 588. - (1) Tribunalul arbitral poate obliga partile sau pe fiecare dintre ele la avansarea oricaror cheltuieli necesare pentru organizarea si desfasurarea arbitrajului.

(2) Tribunalul arbitral poate sa nu dea curs arbitrajului pana la consemnarea, avansarea sau plata sumelor prevazute in prezentul capitol.

Verificarea cheltuielilor

Art. 589. - La cererea oricareia dintre parti, tribunalul prevazut la art. 539 va examina temeinicia masurilor dispuse de tribunalul arbitral si va stabili, prin incheiere executorie si care nu este supusa niciunei cai de atac, cuantumul onorariilor arbitrilor si al celorlalte cheltuieli arbitrale, precum si modalitatile de consemnare, de avansare sau de plata.

Plata onorariilor

Art. 590. - (1) Plata onorariilor arbitrilor se va face dupa comunicarea catre parti a hotararii arbitrale.

(2) Daca arbitrajul se intrerupe fara a se pronunta o hotarare, onorariile arbitrilor pentru activitatea depusa se reduc in mod corespunzator.

Regularizarea cheltuielilor

Art. 591. - Orice diferenta in plus sau in minus de cheltuieli arbitrale se regularizeaza cel mai tarziu prin hotararea arbitrala si se plateste pana la comunicarea hotararii catre parti. Hotararea nu se va comunica, daca este cazul, pana la plata diferentei.

CAPITOLUL IV Hotararea arbitrala

Solutionarea litigiului

Art. 592. - (1) Tribunalul arbitral solutioneaza litigiul in temeiul contractului principal si al normelor de drept aplicabile, tinand seama, cand este cazul, si de uzante sau reguli profesionale.

(2) Pe baza acordului expres al partilor, tribunalul arbitral poate solutiona litigiul in echitate.

Deliberarea si pronuntarea

Art. 593. - (1) In toate cazurile, pronuntarea trebuie sa fie precedata de deliberarea in secret a arbitrilor, in modalitatea stabilita de conventia arbitrala sau, in lipsa, de tribunalul arbitral.

(2) Pronuntarea poate fi amanata cu cel mult 21 de zile, sub conditia incadrarii in termenul arbitrajului, stabilit potrivit art. 559.

(3) Hotararea se ia cu majoritatea de voturi.

(4) Dupa deliberare, se va intocmi o minuta, care va cuprinde pe scurt continutul dispozitivului hotararii si in care se va arata, cand este cazul, opinia minoritara.

Hotararea arbitrala

Art. 594. - (1) Hotararea arbitrala se redacteaza in scris si trebuie sa cuprinda:

a) componenta nominala a tribunalului arbitral, locul si data pronuntarii hotararii;
b) numele si prenumele partilor, domiciliul ori resedinta lor sau, dupa caz, denumirea si sediul, numele si prenumele reprezentantilor partilor, precum si ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;
c) mentionarea conventiei arbitrale in temeiul careia s-a procedat la arbitraj;
d) obiectul litigiului si sustinerile pe scurt ale partilor;
e) motivele de fapt si de drept ale hotararii, iar in cazul arbitrajului in echitate, motivele care, sub acest aspect, intemeiaza solutia;
f) dispozitivul;
g) semnaturile tuturor arbitrilor, sub rezerva art. 593 alin. (3), si, daca este cazul, semnatura asistentului arbitral.

(2) In cazul in care hotararea arbitrala se refera la un litigiu legat de transferul dreptului de proprietate si/sau de constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, hotararea arbitrala se va prezenta instantei sau notarului public pentru a obtine, dupa caz, investirea cu titlul executoriu sau un act autentic notarial, in baza caruia, dupa verificarile impuse de lege, efectuate de catre instanta de judecata sau de catre notarul public, si dupa achitarea de catre parti a impozitului privind transferul dreptului de proprietate, se va proceda la inregistrarea in cartea funciara si se va realiza transferul de proprietate si/sau constituirea altului drept real asupra bunului imobil in cauza.

(3) Arbitrul care a avut o alta parere va redacta si va semna opinia separata, cu aratarea considerentelor pe care aceasta se sprijina. Aceasta regula se aplica in mod corespunzator si in cazul in care exista opinie concurenta.

Lamurirea, completarea si indreptarea hotararii

Art. 595. - (1) In cazul in care sunt necesare lamuriri cu privire la intelesul, intinderea sau aplicarea dispozitivului hotararii ori acesta cuprinde dispozitii potrivnice, oricare dintre parti poate cere tribunalului arbitral sa lamureasca dispozitivul sau sa inlature dispozitiile potrivnice.

(2) Daca prin hotararea pronuntata tribunalul arbitral a omis sa se pronunte asupra unui capat de cerere, asupra unei cereri conexe sau incidentale, oricare dintre parti poate solicita completarea ei.

(3) Cererea de lamurire sau de completare se formuleaza, potrivit alin. (1), respectiv alin. (2), in termen de 10 zile de la data primirii hotararii si se solutioneaza de tribunalul arbitral, prin hotarare separata, cu citarea partilor.

(4) Greselile materiale din textul hotararii arbitrale sau alte greseli evidente care nu schimba fondul solutiei, precum si greselile de calcul pot fi indreptate, prin incheiere, la cererea oricareia dintre parti, formulata in termenul prevazut la alin. (3), sau din oficiu. Partile vor fi citate daca tribunalul arbitral apreciaza ca este necesar.

(5) Hotararea de lamurire sau de completare ori incheierea de indreptare se pronunta de indata si face parte integranta din hotararea arbitrala.

(6) Partile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de lamurirea, completarea sau indreptarea hotararii.

Comunicarea hotararii

Art. 596. - (1) Hotararea arbitrala va fi comunicata partilor in termen de cel mult o luna de la data pronuntarii ei.

(2) La cererea oricareia dintre parti, tribunalul arbitral ii va elibera o dovada privind comunicarea hotararii, in conditiile alin. (1).

Efectele hotararii arbitrale

Art. 597. - Hotararea arbitrala comunicata partilor este definitiva si obligatorie.

Pastrarea dosarului

Art. 598. - In termen de 30 de zile de la data comunicarii hotararii sau de la data lamuririi, completarii ori indreptarii ei, potrivit art. 595, tribunalul arbitral va depune dosarul litigiului la tribunalul prevazut la art. 539, atasand si dovezile de comunicare a hotararii arbitrale.

TITLUL V

Desfiintarea hotararii arbitrale

Actiunea in anulare

Art. 599. - (1) Hotararea arbitrala poate fi desfiintata numai prin actiune in anulare pentru unul dintre urmatoarele motive:

- a) litigiul nu era susceptibil de solutionare pe calea arbitrajului;
- b) tribunalul arbitral a solutionat litigiul fara sa existe o conventie arbitrala sau in temeiul unei conventii nule ori inoperante;
- c) tribunalul arbitral nu a fost constituit in conformitate cu conventia arbitrala;
- d) partea a lipsit la termenul la care au avut loc dezbaterile si procedura de citare nu a fost legal indeplinita;
- e) hotararea a fost pronuntata dupa expirarea termenului arbitrajului prevazut la art. 559, desi cel putin una dintre parti a declarat ca intelege sa invoce caducitatea, iar partile nu au fost de acord cu continuarea judecatii, potrivit art. 560 alin. (1) si (2);
- f) tribunalul arbitral s-a pronuntat asupra unor lucruri care nu s-au cerut ori a dat mai mult decat s-a cerut;
- g) hotararea arbitrala nu cuprinde dispozitivul si motivele, nu arata data si locul pronuntarii ori nu este semnata de arbitri;
- h) hotararea arbitrala incalca ordinea publica, bunele moravuri ori dispozitii imperative ale legii.

(2) Nu mai pot fi invocate ca motive pentru anularea hotararii arbitrale neregularitatile care nu au fost ridicate potrivit art. 584 alin. (1) si (3) sau care pot fi remediate pe calea prevazuta la art. 595.

(3) Pentru dovedirea motivelor de anulare nu pot fi aduse ca probe noi decat inscrisuri.

Renuntarea la actiunea in anulare

Art. 600. - (1) Partile nu pot renunta prin conventia arbitrala la dreptul de a introduce actiunea in anulare impotriva hotararii arbitrale.

(2) Renuntarea la acest drept se poate face numai dupa pronuntarea hotararii arbitrale.

Instanta competenta

Art. 601. - Competenta de a judeca actiunea in anulare revine curtii de apel in circumscriptia careia a avut loc arbitrajul.

Termenul de exercitare

Art. 602. - Actiunea in anulare va fi introdusa la curtea de apel in termen de o luna de la data comunicarii hotararii arbitrale. Daca s-a formulat o cerere potrivit art. 595, termenul curge de la data comunicarii hotararii sau, dupa caz, a incheierii prin care a fost solutionata cererea.

Suspendarea executarii

Art. 603. - Curtea de apel va putea suspenda executarea hotararii arbitrale impotriva careia a fost introdusa actiunea in anulare. Dispozitiile art. 478 alin. (2)-(6) si (8) se aplica in mod corespunzator.

Judecarea actiunii in anulare

Art. 604. - (1) Curtea de apel va judeca actiunea in anulare in completul prevazut de lege pentru judecarea recursului.

(2) Intampinarea este obligatorie. Dispozitiile art. 200-203 sunt aplicabile in mod corespunzator.

(3) Admitand actiunea, curtea de apel va anula hotararea arbitrala si:

a) in cazurile prevazute la art. 599 alin. (1) lit. a), b) si e), va trimite cauza spre judecata instantei competente sa o solutioneze, potrivit legii;

b) in celelalte cazuri prevazute la art. 599 alin. (1), daca litigiul este in stare de judecata, se va pronunta in fond, in limitele conventiei arbitrale. Daca insa, pentru a hotari in fond, este nevoie de noi probe, curtea se va pronunta in fond dupa administrarea lor. In acest din urma caz, curtea va pronunta mai intai hotararea de anulare si, dupa administrarea probelor, hotararea asupra fondului.

(4) Hotararile curtii de apel, pronuntate potrivit alin. (3), sunt definitive.

TITLUL VI

Executarea hotararii arbitrale

Executarea de bunavoie

Art. 605. - Hotararea arbitrala se aduce la indeplinire de bunavoie de catre partea impotriva careia s-a pronuntat, de indata sau in termenul aratat in cuprinsul acesteia.

Executarea silita

Art. 606. - (1) Pentru a fi executata silit, hotararea arbitrala se investeste cu formula executorie.

(2) Cererea de investire se va solutiona de tribunalul prevazut la art. 539, potrivit legii. Daca exista indoieli cu privire la regularitatea hotararii arbitrale, partile vor fi citate.

(3) Hotararea arbitrala investita cu formula executorie constituie titlu executoriu si se executa silit intocmai ca si o hotarare judecatoreasca.

TITLUL VII Arbitrajul institutionalizat

Notiunea

Art. 607. - (1) Arbitrajul institutionalizat este acea forma de jurisdictie arbitrala care se constituie si functioneaza in mod permanent pe langa o organizatie sau o institutie interna ori internationala sau ca organizatie neguvernamentala de interes public de sine statatoare, in conditiile legii, pe baza unui regulament propriu aplicabil in cazul tuturor litigiilor supuse ei spre solutionare potrivit unei conventii arbitrale. Activitatea arbitrajului institutionalizat nu are caracter economic si nu urmareste obtinerea de profit.

(2) In reglementarea si desfasurarea activitatii jurisdictionale, arbitrajul institutionalizat este autonom in raport cu institutia care l-a infiintat. Aceasta va stabili masurile necesare pentru garantarea autonomiei.

Alegerea arbitrajului institutionalizat

Art. 608. - (1) Partile, prin conventia arbitrala, pot supune solutionarea litigiilor dintre ele unei anumite instante arbitrale apartinand arbitrajului institutionalizat.

(2) In caz de contrarietate intre conventia arbitrala si regulamentul arbitrajului institutionalizat la care aceasta trimite, va prevala conventia arbitrala.

(3) Daca partile nu au convenit altfel, se vor aplica regulile de procedura ale arbitrajului institutionalizat in vigoare la momentul sesizarii acestuia.

Arbitrii

Art. 609. - (1) Arbitrajul institutionalizat poate intocmi liste facultative cu persoane care pot fi arbitri sau supraarbitri. Aceste liste nu au caracter obligatoriu.

(2) In cazul in care partile nu se inteleg asupra arbitrului unic ori cand o parte nu numeste arbitrul sau cand cei 2 arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, autoritatea de desemnare este presedintele arbitrajului institutionalizat, afara numai daca regulile de procedura ale acestuia sau partile in sele nu dispun altfel.

(3) Organizatiile cu caracter asociativ sau cele constituite pentru apararea intereselor unei categorii profesionale nu pot sa numeasca arbitri dintre membrii lor, in cazurile in care acestea sunt in litigiu cu tertii.

Regulile arbitrale

Art. 610. - (1) Regulile de procedura ale arbitrajului institutionalizat se adopta de catre conducerea acestuia potrivit normelor sale de functionare stabilite prin actul de infiintare.

(2) Prin desemnarea unui anumit arbitraj institutionalizat ca fiind competent in solutionarea unui anumit litigiu sau tip de litigii, partile opteaza automat pentru aplicarea regulilor sale de procedura. Orice derogare de la aceasta prevedere este nula, afara numai daca, tinand seama de conditiile spetei si de continutul regulilor de

procedura indicate de parti ca fiind aplicabile, conducerea arbitrajului institutionalizat competent decide ca pot fi aplicate si regulile alese de parti, stabilind daca aplicarea acestora din urma este efectiva sau prin analogie.

(3) Daca partile nu au convenit altfel, se vor aplica regulile de procedura ale arbitrajului institutionalizat in vigoare la momentul sesizarii acestuia.

(4) Dreptul la aparare al partilor in litigiu si contradictorialitatea dezbaterilor sunt garantate.

(5) In cazul arbitrajului organizat de o institutie permanenta, dosarul se pastreaza la acea institutie.

Cheltuielile arbitrale

Art. 611. - In cazul arbitrajului organizat de o institutie permanenta, taxele pentru organizarea arbitrajului, onorariile arbitrilor, precum si celelalte cheltuieli arbitrale se stabilesc si se platesc conform regulamentului acelei institutii.

Refuzul solutionarii litigiului

Art. 612. - Daca organizatia sau institutia prevazuta la art. 607 refuza sa organizeze arbitrajul, conventia arbitrala ramane valabila, iar litigiul dintre parti va fi solutionat potrivit prevederilor prezentei carti.

CARTEA a V-a Despre executarea silita

TITLUL I Dispozitii generale

CAPITOLUL I Scopul si obiectul executarii silite

Indeplinirea obligatiilor prevazute in titlul executoriu

Art. 613. - (1) Obligatia stabilita prin hotararea unei instante sau printr-un alt titlu executoriu se aduce la indeplinire de bunavoie.

(2) In cazul in care debitorul nu executa de bunavoie obligatia sa, aceasta se aduce la indeplinire prin executare silita, care incepe odata cu sesizarea organului de executare, potrivit dispozitiilor prezentei carti, daca prin lege speciala nu se prevede altfel.

(3) Executarea silita are loc in oricare dintre formele prevazute de lege, simultan sau succesiv, pana la realizarea dreptului recunoscut prin titlul executoriu, achitarea dobanzilor, penalitatilor sau a altor sume acordate potrivit legii prin titlu, precum si a cheltuielilor de executare.

Organul de executare

Art. 614. - Executarea silita a oricarui titlu executoriu, cu exceptia celor care au ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat sau bugetului Uniunii Europene si bugetului Comunitatii Europene a Energiei Atomice, se realizeaza numai de catre executorul judecatoresc, chiar daca prin legi speciale se dispune altfel.

Modalitatile de executare

Art. 615. - (1) Executarea silita se efectueaza prin:

1. urmarirea bunurilor mobile si imobile ale debitorului sau apartinand tertilor tinuti sa raspunda, in conditiile legii, pentru obligatiile debitorului, in scopul indestularii creditorilor;
2. predarea catre creditor a bunurilor prevazute in titlul executoriu, ce sunt detinute fara drept de debitor;
3. alte masuri prevazute de lege.

(2) Executarea unor obligatii de a face, precum inscrierea sau radierea unui drept, act sau fapt dintr-un registru public, emiterea unei autorizatii, eliberarea unui certificat sau predarea unui in scris si altele asemenea, se obtine la simpla cerere a persoanei indreptatite, facuta in temeiul unui titlu executoriu, fara a fi necesara interventia executorului judecatoresc, daca prin lege nu se dispune altfel.

Legalitatea executarii silita

Art. 616. - (1) Executarea silita se face cu respectarea dispozitiilor legii, a drepturilor partilor si ale altor persoane interesate.

(2) Este interzisa efectuarea de acte de executare de catre alte persoane sau organe decat cele prevazute la art. 614.

Rolul statului in executarea silita

Art. 617. - Statul este obligat sa asigure, prin agentii sai, executarea in mod prompt si efectiv a hotararilor judecatoresti si a altor titluri executorii, iar, in caz de refuz, cei vatamati au dreptul la repararea integrala a prejudiciului suferit.

Rolul activ al executorului judecatoresc

Art. 618. - (1) In tot cursul executarii, executorul judecatoresc este obligat sa aiba rol activ, staruind, prin toate mijloacele admise de lege, pentru realizarea integrala si cu celeritate a obligatiei prevazute in titlul executoriu, cu respectarea dispozitiilor legii, a drepturilor partilor si ale altor persoane interesate.

(2) Daca socoteste ca este in interesul executarii, executorul judecatoresc ii va cere debitorului, in conditiile legii, lamuriri in scris in legatura cu veniturile si bunurile sale, inclusiv cele aflate in proprietate comuna pe cote-parti sau in devalmasie, asupra carora se poate efectua executarea, cu aratarea locului unde se afla acestea, precum si pentru a-l determina sa execute de bunavoie obligatia sa, aratandu-i consecintele la care s-ar expune in cazul continuarii executarii silita. In toate cazurile, debitorul va fi informat cu privire la cuantumul estimativ al cheltuielilor de executare.

(3) Refuzul nejustificat al debitorului de a se prezenta ori de a da lamuririle necesare, precum si darea cu rea-credinta de informatii incomplete atrag raspunderea acestuia pentru toate prejudiciile cauzate, precum si aplicarea sanctiunii prevazute la art. 183 alin. (2).

Obligatiile susceptibile de executare silita

Art. 619. - (1) Pot fi executate silit obligatiile al caror obiect consta in plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosintei acestuia, desfiintarea unei constructii, a unei plantatii ori a altei lucrari, incredintarea minorului, stabilirea locuintei si vizitarea acestuia sau in luarea unei alte masuri stabilite prin titlul executoriu.

(2) In cazul in care prin titlul executoriu au fost acordate dobanzi, penalitati sau alte sume, fara sa fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de executorul judecatoresc, potrivit legii.

(3) Daca prin titlul executoriu au fost acordate dobanzi, penalitati sau alte asemenea sume care sa poata fi stabilite potrivit alin. (2), executorul judecatoresc poate actualiza valoarea obligatiei principale stabilite in bani, indiferent de izvorul ei, si se va proceda, la cererea creditorului, la actualizarea acestei sume. In cazul in care titlul executoriu nu contine niciun asemenea criteriu, executorul judecatoresc va proceda, la cererea creditorului, la actualizare in functie de rata inflatiei, calculata de la data cand hotararea judecatoreasca a devenit executorie sau, in cazul celorlalte titluri executorii, de la data cand creanta a devenit exigibila si pana la data platii efective a obligatiei cuprinse in oricare dintre aceste titluri.

(4) Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol, incheierea executorului judecatoresc este titlu executoriu.

Veniturile si bunurile supuse executarii

Art. 620. - (1) Veniturile si bunurile debitorului pot fi supuse executarii silita daca, potrivit legii, sunt urmaribile si numai in masura necesara pentru realizarea drepturilor creditorilor.

(2) Bunurile supuse unui regim special de circulatie pot fi urmarite numai cu respectarea conditiilor prevazute de lege.

Intelegerile privind efectuarea executarii

Art. 621. - In tot cursul executarii silita, sub supravegherea executorului judecatoresc, creditorul si debitorul pot conveni ca aceasta sa se efectueze, in total sau in parte, numai asupra veniturilor banesti sau altor bunuri ale debitorului, ca vanzarea bunurilor supuse urmaririi sa se faca prin buna invoiala sau ca plata obligatiei sa se faca in alt mod admis de lege.

Domeniul de aplicare

Art. 622. - (1) Executarea silita poate fi pornita impotriva oricarei persoane fizice sau persoane juridice, de drept public sau de drept privat, cu exceptia acelor care beneficiaza, in conditiile legii, de imunitate de executare.

(2) Dispozitiile prezentei carti constituie dreptul comun in materie de executare silita, indiferent de izvorul sau de natura obligatiilor cuprinse in titlul executoriu ori de calitatea juridica a partilor.

CAPITOLUL II
Titlul executoriu
Temeiul executarii silite

Art. 623. - (1) Executarea silita se poate efectua numai in temeiul unei hotarari judecatoresti ori al unui alt in scris care, potrivit legii, constituie titlu executoriu.

(2) Pentru a constitui titluri executorii, hotararile judecatoresti si alte in scrisuri carora legea le recunoaste putere executorie trebuie investite cu formula executorie, in afara de cazul in care prin lege se dispune altfel.

Hotararile executorii

Art. 624. - Sunt hotarari executorii:

1. hotararile definitive;
2. hotararile date in apel, daca prin lege nu se prevede altfel;
3. hotararile date in prima instanta, fara drept de apel, ori cele in legatura cu care partile au convenit sa exercite direct recursul, potrivit art. 453 alin. (2);
4. orice alte hotarari cu privire la care legea prevede ca sunt executorii.

Hotararile definitive

Art. 625. - (1) Sunt hotarari definitive:

1. hotararile care nu sunt supuse apelului si nici recursului;
 2. hotararile date in prima instanta, fara drept de apel, neatacate cu recurs;
 3. hotararile date in prima instanta, care nu au fost atacate cu apel;
 4. hotararile date in apel, fara drept de recurs, precum si cele neatacate cu recurs;
 5. hotararile date in recurs, chiar daca prin acestea s-a solutionat fondul pricinii;
 6. orice alte hotarari care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu recurs.
- (2) Hotararile prevazute la alin. (1) devin definitive la data expirarii termenului de exercitare a apelului ori recursului sau, dupa caz, la data pronuntarii.

Hotararile judecatoresti si alte in scrisuri care se investesc
cu formula executorie

Art. 626. - Sunt supuse investirii cu formula executorie:

1. hotararile executorii ale instantelor judecatoresti, in afara celor prevazute la art. 627 pct. 1 si 2;
2. hotararile arbitrale;
3. in scrisurile autentice, cu exceptia actelor autentice notariale care constituie titluri executorii potrivit legii;
4. titlurile de credit sau alte in scrisuri carora legea le recunoaste putere executorie.

Hotararile judecatoresti si alte in scrisuri care nu se supun
investirii cu formula executorie

Art. 627. - Nu se investesc cu formula executorie:

1. hotararile judecatoresti date in prima instanta cu executare provizorie;
2. ordonantele si incheierile pronuntate de instanta si declarate de lege executorii;
3. titlurile executorii europene pentru creante necontestate;

4. incheierile si procesele-verbale intocmite de executorii judecatoresti care, potrivit legii, constituie titluri executorii;
5. actele autentice notariale care, potrivit legii, constituie titluri executorii.

Executarea hotararilor supuse controlului judiciar

Art. 628. - Punerea in executare a unei hotarari judecatoresti executorii care poate fi insa atacata cu apel sau recurs se face numai pe riscul creditorului care, daca titlul este ulterior modificat sau desfiintat, va fi tinut, in conditiile legii, sa il repuna pe debitor in drepturile sale, in tot sau in parte, dupa caz.

Instanta competenta pentru investire

Art. 629. - (1) Sunt competente a investi cu formula executorie:

1. pentru hotararile judecatoresti executorii, prima instanta;
2. pentru hotararile arbitrale, tribunalul in circumscriptia caruia a avut loc arbitrajul;
3. pentru inscrisurile autentificate de un notar public, altele decat cele care, potrivit legii, constituie titluri executorii, judecatoria in a carei circumscriptie functioneaza notarul public;
4. pentru inscrisurile autentificate de autoritatile diplomatice sau consulare romane in strainatate, tribunalul locului unde urmeaza a se face executarea;
5. pentru titlurile de credit sau alte inscrisuri carora legea le recunoaste putere executorie, judecatoria de la locul platii.

(2) Daca se refuza emiterea titlului executoriu de catre alte organe competente potrivit legii si daca legea speciala nu prevede altfel, creditorul poate face plangere la judecatoria in circumscriptia careia se afla organul care trebuia sa emita titlul executoriu, in termen de 15 zile de la data cand a luat cunostinta de refuz.

Investirea cu formula executorie

Art. 630. - (1) Cererea creditorului de investire cu formula executorie se va solutiona de catre instanta competenta, in camera de consiliu, printr-o incheiere data fara citarea partilor.

(2) Instanta va verifica:

- a) daca inscrisul este susceptibil de investire, potrivit art. 626;
- b) daca inscrisul, dintre cele prevazute la art. 626, altul decat o hotarare judecatoreasca, intruneste toate conditiile de fond si de forma cerute de lege pentru validitatea actului juridic sau a dreptului pe care il constata.

(3) Incheierea prin care instanta admite cererea de investire cu formula executorie nu este supusa niciunei cai de atac, cu exceptia contestatiei la executare.

(4) Daca instanta respinge cererea de investire, incheierea poate fi atacata cu recurs numai de catre creditor, la instanta ierarhic superioara, in termen de 5 zile de la comunicare.

(5) Prin cererea de investire cu formula executorie se va putea solicita si incuviintarea executarii silit, daca ambele cereri sunt de competenta aceleiasi instante. In acest caz, instanta se va pronunta prin aceeasi incheiere asupra ambelor capete de cerere, dispozitiile alin. (1)-(4) si cele ale art. 654-656 aplicandu-se in mod corespunzator.

Formula executorie

Art. 631. - (1) Formula executorie se aplica pe originalul titlului, cand acesta se afla in posesia partii, iar in celelalte cazuri, pe o copie legalizata, daca legea nu prevede altfel.

(2) Ea are urmatorul cuprins:

"Noi, Presedintele Romaniei"

(Aici urmeaza cuprinsul hotararii sau, dupa caz, al inscrisului.)

"Dam imputernicire si ordonam executorilor judecatoresti sa puna in executare prezentul titlu. Ordonam agentilor fortei publice sa sprijine indeplinirea prompta si efectiva a tuturor actelor de executare silita, iar procurorilor sa staruie pentru ducerea la indeplinire a titlului executoriu, in conditiile legii. Spre credinta, prezentul titlu s-a semnat de ..." (Urmeaza semnatura presedintelui instantei si a grefierului.)

Eliberarea titlului executoriu

Art. 632. - (1) In vederea executarii silita, titlul se investeste o singura data cu formula executorie.

(2) Titlul se elibereaza partii care a cerut investirea sau reprezentantului sau aratat in cererea de investire.

(3) Nu se vor elibera acelorasi parti mai multe exemplare ale titlurilor investite cu formula executorie decat cu incuviintarea instantei judecatoresti si numai daca acestea justifica un interes legitim, respectiv daca executarea trebuie sa se efectueze in diferite locuri sau hotararea s-a dat in folosul mai multor creditori si altele asemenea.

(4) Grefierul va mentiona numele persoanei careia i s-a eliberat exemplarul investit cu formula executorie, atat pe exemplarul predat, cat si pe originalul hotararii, iar in cazul altor titluri, pe copia titlului ramasa la dosar.

Desfiintarea titlului executoriu

Art. 633. - Daca s-a desfiintat titlul executoriu, toate actele de executare efectuate in baza acestuia sunt desfiintate de drept, daca prin lege nu se prevede altfel. In acest caz, sunt aplicabile dispozitiile privitoare la intoarcerea executarii.

CAPITOLUL III Participantii la executarea silita

Enumerarea

Art. 634. - (1) Participantii la executarea silita sunt:

1. partile;
2. tertii garanti;
3. creditorii intervenienti;
4. instanta de executare;
5. executorul judecatoresc;
6. Ministerul Public;
7. agentii fortei publice;
8. martorii asistenti, expertii, interpretii si alti participanti, in conditiile anume prevazute de lege.

(2) Dispozitiile art. 40 si urmatoarele se aplica in mod corespunzator si participantilor la procedura de executare silita.

Partile

Art. 635. - (1) Sunt parti in procedura de executare silita creditorul si debitorul.

(2) Calitatea de creditor sau de debitor se poate transmite oricand in cursul executarii silita, potrivit dreptului comun. In acest caz, actele de executare efectuate pana la data transmiterii calitatii procesuale sunt opozabile, in conditiile legii, succesorilor in drepturi ai creditorului sau ai debitorului, dupa caz.

Drepturile partilor

Art. 636. - (1) Creditorul si debitorul au dreptul sa asiste, personal sau prin reprezentantii lor, la efectuarea tuturor actelor de executare, sa ia cunostinta de actele dosarului de executare si sa obtina adeverinte si copii de pe aceste acte, certificate de executorul judecatesc, pe cheltuiala partii interesate, iar atunci cand se considera vatamati in drepturile ori interesele lor legitime, pot contesta actele de executare sau executarea silita insasi, in termenele si conditiile prevazute de lege. Acest drept il au si alte persoane care justifica un interes ocrotit de lege.

(2) La cererea debitorului, executorul judecatesc va aplica, in conditiile legii, compensatia legala dintre creanta prevazuta in titlul a carui executare s-a cerut impotriva sa si creanta pe care el o opune pe baza unui alt titlu executoriu.

Obligatiile partilor

Art. 637. - (1) Creditorul este obligat sa acorde executorului judecatesc, la cererea acestuia, sprijin efectiv pentru aducerea la indeplinire, in bune conditii, a executarii silita, punandu-i la dispozitie si mijloacele necesare in acest scop. El este obligat sa avanseze cheltuielile necesare indeplinirii actelor de executare, potrivit dispozitiilor luate de executor.

(2) Debitorul este obligat, sub sanctiunile prevazute la art. 183 alin. (2), sa declare, la cererea executorului, toate bunurile sale, mobile si imobile, inclusiv cele aflate in proprietate comuna pe cote-parti sau in devalmasie, cu aratarea locului in care acestea se afla, precum si toate veniturile sale, curente sau periodice.

(3) Debitorul ale carui bunuri au fost deja sechestrate este tinut sa aduca la cunostinta executorului care sechestreaza aceleasi bunuri existenta sechestrului anterior si identitatea organului de executare care l-a aplicat, predand executorului o copie a procesului-verbal de sechestr.

Tertii garanti

Art. 638. - (1) Creditorul, in conditiile legii, poate urmari, in limita creantei si a accesoriilor acesteia, concomitent sau, dupa caz, separat, si bunurile tertilor care au garantat plata datoriilor debitorului. In acest caz, dispozitiile privitoare la drepturile si obligatiile debitorului se aplica in mod corespunzator si tertilor garanti, in afara de cazul in care prin lege se dispune altfel.

(2) Cand se urmareste numai tertul fidejutor ori garant ipotecar, toate actele de executare vor fi comunicate in acelasi timp si debitorului principal, care va fi introdus din oficiu in procedura de urmarire silita.

Creditorii intervenienti

Art. 639. - Orice creditor al debitorului poate, in conditiile art. 680 si urmatoarele, sa intervina in procedura de executare silita aflata in curs pana la data fixarii de catre executorul judecatoresc a termenului pentru valorificarea bunurilor urmaribile, iar dupa depunerea sau consemnarea sumelor realizate din urmarire, poate sa participe la distribuirea acestor sume, potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

Tertii

Art. 640. - Orice terta persoana vatamata printr-un act de executare silita poate solicita desfiintarea acestuia sau, dupa caz, incetarea executarii silite insesi, numai pe calea contestatiei la executare, daca prin lege nu se dispune altfel.

Instanta de executare

Art. 641. - (1) Instanta de executare este judecatoria in circumscriptia careia se afla biroul executorului judecatoresc care face executarea, in afara cazurilor in care legea dispune altfel.

(2) Instanta de executare solutioneaza cererile de incuviintare a executarii silite, judeca contestatiile la executare, precum si orice alte incidente aparute in cursul executarii silite, cu exceptia celor date de lege in competenta altor instante sau organe.

(3) Hotararile pronuntate de instanta de executare sunt executorii si pot fi atacate numai cu apel, in termen de 10 zile de la comunicare, daca prin lege nu se dispune altfel.

Executorul judecatoresc

Art. 642. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, hotararile judecatoresti si celelalte titluri executorii se executa de catre executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel, dupa cum urmeaza:

a) in cazul urmaririi silite a bunurilor imobile, al urmaririi silite a fructelor prinse de radacini si al executarii silite directe imobiliare, executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel unde se afla imobilul;

b) in cazul urmaririi silite a bunurilor mobile si al executarii silite directe mobiliare, executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel unde se afla domiciliul sau, dupa caz, sediul debitorului;

c) in cazul executarii silite a obligatiilor de a face si a obligatiilor de a nu face, executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel unde urmeaza sa se faca executarea.

(2) Daca bunurile urmaribile, mobile sau imobile, se afla in circumscriptiile mai multor curti de apel, este competent oricare dintre executorii judecatoresti care functioneaza pe langa una dintre acestea.

(3) Daca bunul mobil care face obiectul urmaririi silite ori al executarii silite directe a fost mutat in timpul procedurii de executare, competent teritorial este executorul judecatoresc care a inceput procedura de executare sau executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel unde a fost deplasat bunul. Dovada deplasarii bunului se

poate face prin orice mijloc de proba. Actele de executare silita, precum si orice acte si lucrari efectuate anterior deplasarii bunului raman valabile.

(4) Nerespectarea dispozitiilor prezentului articol atrage nulitatea neconditionata a actelor de procedura efectuate.

Recuzarea executorilor judecatoresti

Art. 643. - Executorii judecatoresti pot fi recuzati numai in cazurile si in conditiile prevazute la art. 41 si urmatoarele din prezentul cod. Cererea de recuzare nu suspenda de drept executarea. Cu toate acestea, instanta de executare poate dispune, motivat, suspendarea executarii pana la solutionarea cererii de recuzare, prin incheiere care nu este supusa niciunei cai de atac.

Competenta. Conexarea executarilor

Art. 644. - (1) Cand, privitor la aceleasi bunuri, se efectueaza mai multe executari silita de catre executori judecatoresti diferiti, instanta de executare in circumscriptia careia a inceput prima executare, la cererea persoanei interesate sau a oricaruia dintre executori, le va conexa, dispunand sa se faca o singura executare de catre executorul judecatoresc care a indeplinit actul de executare cel mai inaintat, iar daca executarile sunt in acelasi stadiu, de catre executorul judecatoresc care a inceput cel dintai executarea.

(2) Daca au fost pornite executari silita de catre un executor judecatoresc si un executor fiscal asupra acelorasi bunuri ale debitorului, instanta va dispune conexarea in favoarea executorului judecatoresc.

(3) In cazul in care dispune conexarea executarilor, instanta, prin incheiere, se va pronunta si asupra cheltuielilor de executare efectuate pana in momentul conexarii. Totodata, instanta va dispune trimiterea dosarelor conexe la executorul desemnat potrivit alin. (1) sau (2).

(4) Dupa conexare, procedura de executare va continua de la actul de urmarire cel mai inaintat.

(5) Desistarea, dupa conexare, a oricaruia dintre creditorii urmaritori nu va putea sa impiedice continuarea executarii de la actul de executare cel mai inaintat.

(6) In cazul executarilor silita aflate pe rolul aceluasi executor, conexarea se va dispune de executor, prin incheiere data cu citarea partilor, dispozitiile alin. (3) aplicandu-se in mod corespunzator.

Concursul dintre executarea silita si executarea pornita de un creditor

Art. 645. - Dispozitiile art. 644 raman aplicabile si atunci cand, privitor la aceleasi bunuri, se efectueaza mai multe executari, unele pornite de executorul judecatoresc, la cererea unui creditor, iar altele direct de catre alti creditor, in cazurile anume prevazute de lege. In astfel de cazuri, toate actele de executare vor fi efectuate de catre executorul judecatoresc competent in favoarea caruia s-a dispus conexarea, potrivit regulilor prevazute de prezentul cod, daca prin lege speciala nu se prevede altfel.

Actele executorului judecatoresc

Art. 646. - (1) În îndeplinirea atribuțiilor și îndatoririlor sale legate de punerea în executare a titlurilor executorii, executorul judecatoresc va întocmi încheieri, procese-verbale și alte acte de procedură cu formele și în termenele prevăzute de lege.

(2) Erorile materiale savarsite cu prilejul întocmirii actelor arătate la alin. (1) se pot îndrepta, din oficiu sau la cerere, cu respectarea dispozițiilor legale prevăzute pentru întocmirea lor.

Încheierile executorului judecatoresc

Art. 647. - (1) Amanarea, suspendarea și încetarea executării silite, eliberarea sau distribuirea sumelor obținute din executare, precum și alte măsuri anume prevăzute de lege se dispun de executorul judecatoresc prin încheiere, care trebuie să cuprindă:

- a) denumirea și sediul organului de executare;
- b) data și locul întocmirii încheierii și numărul dosarului de executare;
- c) titlul executoriu în temeiul căruia se efectuează procedura de executare;
- d) numele și domiciliul ori, după caz, denumirea și sediul creditorului și ale debitorului;
- e) procedura de executare care face obiectul încheierii;
- f) chestiunea asupra căreia se adoptă încheierea;
- g) motivele în fapt și în drept care au determinat darea încheierii;
- h) dispoziția luată de executor;
- i) calea și termenul de atac al încheierii;
- j) semnatura și stampila executorului judecatoresc.

(2) Mențiunile de la alin. (1) lit. a)-h) și j) sunt prevăzute sub sancțiunea nulității.

(3) Dacă prin lege nu se dispune altfel, încheierile se dau fără citarea părților, sunt executorii de drept și pot fi atacate numai cu contestație la executare.

Ministerul Public

Art. 648. - Ministerul Public sprijină, în condițiile legii, executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii. În cazurile anume prevăzute de lege, Ministerul Public este obligat să ceară punerea în executare a hotărârilor judecătorești.

Agentii fortei publice

Art. 649. - (1) În cazurile prevăzute de lege, precum și când executorul judecatoresc consideră necesar, organele de poliție, jandarmerie sau alți agenți ai fortei publice, după caz, sunt obligați să sprijine îndeplinirea promptă și efectivă a tuturor actelor de executare silită, fără a condiționa îndeplinirea acestei obligații de plată unor sume de bani sau de efectuarea unei alte contraprestații.

(2) În acest scop, executorul se va adresa autorității competente pentru a asigura concursul fortei publice, care va trebui să ia măsuri de urgență pentru a se evita tergiversarea sau împiedicarea executării.

Indatorirea tertilor de a da informatii

Art. 650. - (1) La cererea executorului judecatoresc, cei care datoreaza sume de bani debitorului urmarit ori detin bunuri ale acestuia supuse urmaririi potrivit legii au datoria sa dea toate informatiile necesare pentru efectuarea executarii. Ei sunt tinuti sa declare intinderea obligatiilor lor fata de debitorul urmarit, eventualele modalitati care le-ar putea afecta, precum si cesiunile de creanta, delegatiile sau sechestrurile anterioare, daca este cazul.

(2) De asemenea, la cererea executorului judecatoresc, organele fiscale, institutiile publice, institutiile de credit si orice alte persoane sunt obligate sa ii comunice, de indata, in scris, datele si informatiile necesare realizarii executarii silita, chiar daca prin legi speciale se dispune altfel. La cererea executorului sau a partii interesate, instanta de executare poate lua masurile prevazute la art. 182 alin. (1) pct. 2 lit. f) si la art. 184.

(3) Daca cei sesizati nu dispun de informatiile solicitate sau, dupa caz, refuza sa le dea, Ministerul Public va intreprinde, la cererea executorului judecatoresc, diligentele necesare pentru aflarea informatiilor cerute, in special pentru identificarea entitatilor publice sau private la care debitorul are deschise conturi sau depozite bancare, plasamente de valori mobiliare, este actionar ori asociat sau, dupa caz, detine titluri de stat, bonuri de tezaur si alte titluri de valoare susceptibile de urmarire silita.

(4) Executorul judecatoresc este obligat sa asigure secretul informatiilor primite, daca legea nu prevede altfel. Aceste informatii nu pot fi utilizate decat in scopul pentru care au fost cerute, fiind interzisa cu desavarsire, sub sanctiunile prevazute de lege, divulgarea lor catre terte persoane sau utilizarea lor pentru crearea unei baze de date personale.

(5) In vederea obtinerii informatiilor necesare executarii, executorul judecatoresc are acces liber si gratuit la cartea funciara, la registrul comertului si la alte registre publice care contin date despre bunurile debitorului susceptibile de urmarire silita, daca se face dovada inceperii executarii silita.

(6) Pentru informatiile detinute si acordate de terti, in conditiile prezentului articol, acestia nu pot percepe si nici conditiona transmiterea acestora de plata vreunei sume sau a unei alte prestatii echivalente.

Martorii asistenti

Art. 651. - (1) In cazurile si in conditiile anume prevazute de lege, prezenta martorilor asistenti este obligatorie la patrunderea intr-o locuinta, in localuri, depozite sau alte incaperi, la cercetarea acestora, precum si la sechestrarea si ridicarea bunurilor debitorului.

(2) La aprecierea executorului judecatoresc sau la cererea partilor, martorii asistenti pot fi invitati si in alte cazuri.

(3) Pot fi martori asistenti persoanele cu capacitate de exercitiu deplina care nu sunt interesate de savarsirea actelor de executare si care nu se afla cu participantii la procedura de executare in legatura de rudenie pana la gradul al patrulea inclusiv sau de afinitate pana la gradul al doilea ori de subordonare.

(4) Daca prin lege nu se dispune altfel, numarul martorilor asistenti trebuie sa fie de cel putin 2.

Drepturile si indatoririle martorilor asistenti

Art. 652. - (1) Martorul asistent, prin semnarea procesului-verbal, atesta faptele la care a asistat.

(2) El este indreptatit sa ceara informatii despre actele de executare la care este invitat si sa faca observatii in legatura cu indeplinirea lor. Observatiile martorului asistent, cand este cazul, vor fi consemnate de catre executorul judecatoresc in proces-verbal.

(3) Inainte de a incepe efectuarea actelor de executare la care urmeaza sa participe, executorul judecatoresc va explica martorilor asistenti drepturile si indatoririle lor.

(4) Pentru serviciul prestat, martorul asistent are dreptul la sumele prevazute la art. 320, care se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL IV

Efectuarea executarii silite

SECȚIUNEA 1

Sesizarea organului de executare

Creanta certa, lichida si exigibila

Art. 653. - (1) Executarea silita nu se poate face decat daca creanta este certa, lichida si exigibila.

(2) Creanta este certa cand existenta ei neindoielnica rezulta din insusi titlul executoriu.

(3) Creanta este lichida atunci cand obiectul ei este determinat sau cand titlul executoriu contine elementele care permit stabilirea lui.

(4) Creanta este exigibila daca obligatia debitorului este ajunsa la scadenta sau acesta este decazut din beneficiul termenului de plata.

(5) Creantele cu termen si cele conditionale nu pot fi puse in executare, insa ele pot participa, in conditiile legii, la distribuirea sumelor rezultate din urmarirea silita a bunurilor apartinand debitorului.

Cererea de executare silita

Art. 654. - (1) Executarea silita poate porni numai la cererea creditorului, daca prin lege nu se prevede altfel.

(2) Cererea de executare silita se depune, personal sau prin reprezentant legal ori conventional, la biroul executorului judecatoresc competent ori se transmite acestuia prin posta, curier, telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului si confirmarea primirii cererii de executare cu toate documentele justificative.

(3) Cererea de executare silita, in afara mentiunilor prevazute la art. 143, va cuprinde:

a) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul creditorului si debitorului;

b) bunul sau, dupa caz, felul prestatiei datorate;

c) modalitatea de executare solicitata de creditor.

(4) La cerere se vor atasa titlul executoriu in original si dovada achitarii taxelor de timbru, inclusiv timbrul judiciar, precum si, daca este cazul, inscrisurile anume prevazute de lege. Daca sunt sesizati mai multi executori judecatoresti, la cererea de executare se va atasa copie legalizata de pe titlul executoriu, mentionandu-se biroul executorului judecatoresc unde a fost depus titlul original.

Inregistrarea cererii de executare

Art. 655. - (1) De indata ce primeste cererea de executare, executorul judecatoresc, prin incheiere, va dispune inregistrarea acesteia si deschiderea dosarului de executare sau, dupa caz, va refuza motivat deschiderea procedurii de executare.

(2) Incheierea prevazuta de alin. (1) se comunica de indata creditorului. In cazul in care executorul refuza deschiderea procedurii de executare, creditorul poate face plangere in termen de 15 zile de la data comunicarii incheierii prevazute la alin. (1) la judecatoria in a carei circumscriptie isi are biroul executorul judecatoresc.

Incuviintarea executarii silite

Art. 656. - (1) In termen de maximum 3 zile de la inregistrarea cererii, executorul judecatoresc va solicita sa se dispuna incuviintarea executarii de catre instanta de executare, careia ii va inainta, in copie certificata de executor pentru conformitate cu originalul, cererea creditorului, titlul executoriu, incheierea prevazuta la art. 655 alin. (1) si dovada taxei de timbru.

(2) Cererea de incuviintare a executarii silite se solutioneaza de instanta in termen de maximum 3 zile de la inregistrarea acesteia la judecatorie, prin incheiere data in camera de consiliu, fara citarea partilor.

(3) Incheierea va cuprinde, in afara mentiunilor aratate la art. 228 alin. (1), aratarea titlului executoriu pe baza caruia se va face executarea, suma, cu toate accesoriile pentru care s-a incuviintat urmarirea, cand s-a incuviintat urmarirea silita a bunurilor debitorului, modalitatea concreta de executare silita, atunci cand s-a solicitat expres aceasta, si autorizarea creditorului sa treaca la executarea silita a obligatiei cuprinse in titlul executoriu.

(4) Incuviintarea executarii silite permite creditorului sa ceara executorului judecatoresc care a solicitat incuviintarea sa recurga, simultan ori succesiv, la toate modalitatile de executare prevazute de lege, in vederea realizarii drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. De asemenea, incuviintarea executarii silite este de drept valabila si pentru titlurile executarii care se vor emite de executorul judecatoresc in cadrul procedurii de executare silita incuviintate.

(5) In municipiul Bucuresti, incuviintarea executarii silite permite creditorului sa ceara executorului judecatoresc sa faca acte de executare pe tot cuprinsul municipiului.

(6) Instanta poate respinge cererea de incuviintare a executarii silite numai daca:

1. cererea de executare silita este de competenta altui organ de executare decat cel sesizat;

2. titlul nu a fost investit cu formula executorie, daca, potrivit legii, aceasta cerinta este necesara pentru pornirea executarii silite;

3. titlul, altul decat o hotarare judecatoreasca, nu intruneste toate conditiile de fond si de forma cerute de lege pentru validitatea actului juridic sau a dreptului pe care il constata;

4. creanta nu este certa, lichida si exigibila;
5. debitorul se bucura de imunitate de executare;
6. titlul cuprinde dispozitii care nu se pot aduce la indeplinire prin executare silita;
7. exista alte impedimente prevazute de lege.

(7) Incheierea prin care instanta admite cererea de incuviintare a executarii silite nu este supusa niciunei cai de atac. Incheierea prin care se respinge cererea de incuviintare a executarii silite poate fi atacata exclusiv cu apel numai de creditor, in termen de 5 zile de la comunicare.

Instiintarea debitorului

Art. 657. - (1) Daca cererea de executare a fost incuviintata, executorul judecatesc va comunica debitorului o copie de pe incheierea data in conditiile art. 656, impreuna cu o copie, certificata de executor pentru conformitate cu originalul, a titlului executoriu si, daca legea nu prevede altfel, o somatie.

(2) Comunicarea titlului executoriu si a somatiei, cu exceptia cazurilor anume prevazute de lege, este prevazuta sub sanctiunea nulitatii executarii.

Somatia

Art. 658. - Debitorul va fi somat sa isi indeplineasca obligatia, de indata sau in termenul acordat de lege, cu aratarea ca, in caz contrar, se va proceda la continuarea executarii silite.

Exceptiile de la comunicare

Art. 659. - Nu este necesara comunicarea titlului executoriu si a somatiei:

1. in cazurile prevazute la art. 665;
2. in cazul in care executarea se face in temeiul titlurilor executorii prevazute la art. 627 pct. 2.

Cheltuielile de executare

Art. 660. - (1) Partea care solicita indeplinirea unui act sau a altei activitati care intereseaza executarea silita este obligata sa avanseze cheltuielile necesare in acest scop. Pentru actele sau activitatile dispuse din oficiu, cheltuielile se avanseaza de catre creditor.

(2) Cheltuielile ocazionate de efectuarea executarii silite sunt in sarcina debitorului urmarit, in afara de cazul cand creditorul a renuntat la executare, situatie in care vor fi suportate de acesta, sau daca prin lege se prevede altfel. De asemenea, debitorul va fi tinut sa suporte cheltuielile de executare stabilite sau, dupa caz, efectuate dupa inregistrarea cererii de executare si pana la data realizarii obligatiei stabilite in titlul executoriu, chiar daca el a executat-o de bunavoie. Cu toate acestea, in cazul in care debitorul, somat potrivit art. 658, a executat obligatia de indata sau in termenul acordat de lege, el nu va fi tinut sa suporte decat cheltuielile pentru actele de executare efectiv indeplinite, precum si onorariul executorului judecatesc si, daca este cazul, al avocatului creditorului, proportional cu activitatea depusa de acestia.

(3) Sunt cheltuieli de executare:

1. taxele de timbru necesare declansarii executarii silite;
2. onorariul executorului judecatesc, stabilit potrivit legii;

3. onorariul avocatului in faza de executare silita;
4. onorariul expertului si al interpretului;
5. cheltuielile efectuate cu ocazia publicitatii procedurii de executare silita si cu efectuarea altor acte de executare silita;
6. cheltuielile de transport;
7. alte cheltuieli prevazute de lege ori necesare desfasurarii executarii silite.

(4) Sumele datorate ce urmeaza sa fie platite se stabilesc de catre executorul judecatesc, prin incheiere, pe baza dovezilor prezentate de partea interesata, in conditiile legii. Aceste sume pot fi cenzurate de instanta de executare, pe calea contestatiei la executare formulate de partea interesata si tinand seama de probele administrate de aceasta. Dispozitiile art. 445 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

(5) In cazul in care sumele stabilite potrivit alin. (4) nu pot fi recuperate de la debitor, din lipsa bunurilor urmaribile sau din alte cauze, ele vor fi platite de creditor, care le va putea recupera de la debitor cand starea patrimoniala a acestuia o va permite, in cadrul termenului de prescriptie.

(6) Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol, incheierea constituie titlu executoriu atat pentru creditor, cat si pentru executorul judecatesc.

Depunerea si consemnarea de cautiuni sau alte sume

Art. 661. - (1) Depunerea sau consemnarea oricarei sume in scopul participarii la desfasurarea, potrivit legii, a executarii silite ori al obtinerii suspendarii executarii silite, depunerea sumelor cu afectatiune speciala, precum si depunerea sau consemnarea sumelor reprezentand veniturile bunurilor urmarite ori pretul rezultat din vanzarea acestor bunuri se fac la CEC Bank - S.A., Trezoreria Statului sau la orice alta institutie de credit care are in obiectul de activitate operatiuni de consemnare la dispozitia instantei de executare sau a executorului judecatesc.

(2) Dovada depunerii sau consemnarii acestor sume se poate face cu recipisa de consemnare sau cu orice alt in scris admis de lege.

(3) Eliberarea acestor sume se face persoanelor indreptatite sau reprezentantilor acestora numai pe baza dispozitiei executorului judecatesc ori a instantei de executare, dupa caz.

(4) Dispozitiile art. 1.042 si urmatoarele privitoare la cautiunea judiciara se aplica in mod corespunzator.

Comunicarea actelor de procedura

Art. 662. - Comunicarea actelor de procedura in cadrul executarii silite se poate face de catre executorul judecatesc fie personal, fie prin intermediul agentului sau procedural. Dovada comunicarii prin agent procedural are aceeasi forta probanta cu dovada comunicarii efectuate de catre executor insusi.

SECȚIUNEA a 2-a

Efectuarea actelor de executare silita

Trecerea la executarea silita

Art. 663. - In afara de cazul in care legea prevede altfel, executarea silita efectiva nu poate avea loc decat dupa expirarea termenului aratat in somatie sau, in lipsa acesteia, in cel prevazut in incheierea prin care s-a incuviintat executarea.

Existenta unui termen de plata

Art. 664. - Cand prin titlul executoriu s-a stabilit un termen de plata, executarea nu se poate face mai inainte de implinirea acelui termen.

Decaderea debitorului din beneficiul termenului de plata

Art. 665. - (1) Debitorul care beneficiaza de un termen de plata va fi decazut, la cererea creditorului, din beneficiul acestui termen, daca:

1. debitorul se sustrage de la indeplinirea obligatiilor care ii revin potrivit legii in scopul realizarii executarii silite;
2. debitorul risipeste averea sa;
3. debitorul este in stare de insolvabilitate indeobste cunoscuta sau, daca prin fapta sa, savarsita cu intentie sau dintr-o culpa grava, a micșorat garantiile date creditorului sau ori nu le-a dat pe cele promise sau, dupa caz, incuviintate;
4. alti creditorii fac executari asupra averii lui.

(2) In cazurile prevazute la alin. (1), instanta de executare va hotari de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea partilor, in termen scurt. In situatia in care debitorul nu mai are domiciliul sau sediul cunoscut, va fi citat la ultimul sau domiciliu ori sediu.

(3) Dispozitiile alin. (1) nu se aplica atunci cand debitor este statul sau o unitate administrativ-teritoriala.

Cazul obligatiilor alternative

Art. 666. - (1) Cand titlul executoriu cuprinde o obligatie alternativa, fara sa se arate termenul de alegere, executorul judecatoresc va notifica debitorului sa isi exercite acest drept in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, sub sanctiunea decaderii.

(2) Alegerea prestatiei va fi facuta prin act scris care va fi notificat executorului judecatoresc, iar acesta il va instiinta de indata pe creditor despre alegerea facuta.

(3) Dupa expirarea termenului prevazut la alin. (1), dreptul de alegere trece asupra creditorului. In acest caz, executorul judecatoresc il va soma pe debitor, punandu-i in vedere sa execute prestatia aleasa de creditor.

Executarea prestatii reciproce

Art. 667. - Cand executarea depinde de o contraprestatie, ce rezulta din acelasi titlu executoriu si urmeaza sa fie facuta de creditor in acelasi timp cu prestatia debitorului, executarea va putea fi facuta numai dupa ce creditorul a oferit debitorului propria prestatie sau dupa ce a facut dovada cu in scris ca debitorul a primit-o ori este in intarziere cu primirea ei.

Existenta unei cautiuni

Art. 668. - Hotararile ce se executa provizoriu cu dare de cautiune nu se vor executa mai inainte de a se depune cautiunea.

Constatarea actelor de executare

Art. 669. - (1) Daca prin lege nu se prevede altfel, pentru toate actele efectuate in cursul executarii, executorul judecatoresc este obligat sa incheie procese-verbale care vor cuprinde urmatoarele mentiuni:

- a) denumirea si sediul organului de executare;
 - b) numele si calitatea celui care incheie procesul-verbal;
 - c) data intocmirii procesului-verbal si numarul dosarului de executare;
 - d) titlul executoriu in temeiul caruia se efectueaza actul de executare;
 - e) numele si domiciliul ori, dupa caz, denumirea si sediul debitorului si creditorului;
 - f) locul, data si ora efectuarii actului de executare;
 - g) masurile luate de executor sau constatarile acestuia;
 - h) consemnarea explicatiilor, opozitiilor si obiectiunilor participantilor la executare;
 - i) alte mentiuni cerute de lege sau considerate de executor ca fiind necesare;
 - j) mentionarea, cand este cazul, a lipsei creditorului sau debitorului ori a refuzului sau a impiedicarii de a semna procesul-verbal;
 - k) mentionarea numarului de exemplare in care s-a intocmit procesul-verbal, precum si a persoanelor carora li s-a inmanat acesta;
 - l) semnatura executorului, precum si, cand este cazul, a altor persoane interesate in executare sau care asista la efectuarea actului de executare;
 - m) stampila executorului judecatoresc.
- (2) Mentiunile de la alin. (1) lit. a)-g), l) si m) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

Accesul la bunurile debitorului

Art. 670. - (1) In vederea executarii unei hotarari judecatoresti, executorul judecatoresc poate intra in incaperile ce reprezinta domiciliul, resedinta sau sediul unei persoane, precum si in orice alte locuri, cu consimtamantul acesteia, iar in caz de refuz, cu concursul fortei publice.

(2) In cazul altor titluri executorii decat hotararile judecatoresti, la cererea creditorului sau a executorului judecatoresc, depusa odata cu cererea de incuviintare a executarii silite ori pe cale separata, instanta competenta va autoriza intrarea in locurile mentionate la alin. (1). Instanta se pronunta, de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea tertului care detine bunul, prin incheiere executorie care nu este supusa niciunei cai de atac.

Identificarea bunurilor urmaribile

Art. 671. - (1) Executorul judecatoresc are dreptul sa identifice bunurile urmaribile ale debitorului si, la locul unde ele se gasesc, sa indeplineasca asupra lor acte de executare, in prezenta debitorului sau a unuia dintre membrii majori ai familiei sale ori a unei alte persoane majore care se afla in acel loc, iar in lipsa acestora, in prezenta unui agent al fortei publice sau, in cazurile si conditiile prevazute de lege, a 2 martori asistenti.

(2) Identificarea bunurilor urmaribile si efectuarea actelor de executare la domiciliul sau la sediul altei persoane decat cel al debitorului se pot face, in lipsa acordului persoanei respective, numai cu autorizarea prealabila a instantei de executare, data potrivit art. 670 alin. (2).

Masurile in cazul opunerii la executare

Art. 672. - (1) In cazul in care executorul judecatoresc intampina opunere la efectuarea unui act de executare, la cererea acestuia, facuta in conditiile art. 649 alin. (2), organele de politie, jandarmerie si alti agenti ai fortei publice sunt obligati sa asigure indeplinirea efectiva a activitatii de executare silita, inclusiv prin indepartarea de la locul executarii, la cererea executorului, a debitorului sau a oricarei alte persoane.

(2) Daca opunerea la executare intruneste elementele constitutive ale unei fapte prevazute de legea penala, executorul judecatoresc incheie un proces-verbal, pe care il va trimite de indata parchetului de pe langa instanta de executare. Sesizarea parchetului nu impiedica continuarea executarii silite.

Locul executarii

Art. 673. - Executarea silita se efectueaza, dupa caz, la locul unde debitorul realizeaza venituri sau la locul unde se gasesc alte venituri ori bunuri ale sale supuse urmaririi, daca legea nu dispune altfel.

Timpul in care se efectueaza executarea

Art. 674. - (1) Niciun act de executare nu se va putea face inainte de ora 6,00 si nici dupa ora 20,00.

(2) Executarea silita nu se va putea face la alte ore decat cele mentionate si nici in zilele nelucratoare, stabilite potrivit legii, in afara de cazul in care se dispune altfel prin chiar hotararea judecatoreasca pusa in executare sau de cazurile urgente in care executarea poate fi incuviintata de instanta de executare, prin incheiere data in conditiile art. 670 alin. (2).

(3) Cu titlu de exceptie, executarea inceputa va putea continua in aceeasi zi, dar nu mai tarziu de ora 22,00, iar in zilele urmatoare, in conditiile prevazute la alin. (1).

Executarea in lipsa partilor

Art. 675. - Actele de executare indeplinite in lipsa partilor, cand prezenta lor nu este expres ceruta de lege, sunt valabile, daca sunt facute cu respectarea dispozitiilor legale.

Sanctiunea

Art. 676. - Incalcarea dispozitiilor art. 664, 668 si 674 atrage anularea executarii.

SECȚIUNEA a 3-a Executarea impotriva mostenitorilor

Interzicerea executarii silite

Art. 677. - (1) Daca debitorul moare inainte de sesizarea executorului judecatoresc, nicio executare silita nu poate fi pornita, iar daca moare dupa ce aceasta a fost pornita, ea nu poate fi continuata cat timp mostenirea nu a fost acceptata de catre cei chemati la mostenire sau, in lipsa, cat timp nu a fost numit, in conditiile legii, un

curator al succesiunii ori, dupa caz, un curator special pentru executare, in conditiile art. 57.

(2) In cazul in care creditorul sau executorul judecatoresc ia cunostinta, in orice mod, de faptul ca debitorul a decedat, acesta este obligat sa solicite de indata camerei notarilor publici in a carei circumscriptie a avut ultimul domiciliu defunctul sa faca mentiune in registrul special prevazut de lege despre inceperea executarii silite si sa ii elibereze un certificat din care sa rezulte daca mostenirea debitorului a fost sau nu dezbatuta, iar in caz afirmativ, care sunt persoanele care au calitatea de mostenitori, precum si faptul daca pana la acceptarea mostenirii de catre cel putin unul dintre succesibili a fost sau nu numit un curator al succesiunii.

(3) In cazul in care se constata ca mostenirea nu a fost dezbatuta sau, dupa caz, acceptata, creditorul sau executorul judecatoresc poate cere camerei notarilor publici in a carei circumscriptie a avut ultimul domiciliu defunctul sau, dupa caz, notarului public deja sesizat intocmirea inventarului succesiunii sau desemnarea unei persoane in acest scop.

Inceperea executarii contra mostenitorilor

Art. 678. - (1) Daca debitorul moare inainte de inceperea executarii silite si se constata ca nu exista niciun mostenitor acceptant si nici nu este numit un curator al succesiunii, la cererea creditorului ori a executorului judecatoresc, instanta de executare va numi de indata un curator special, pana cand va fi numit, in conditiile legii, curatorul succesiunii, dispozitiile art. 57 aplicandu-se in mod corespunzator.

(2) In cazul in care mostenirea a fost acceptata si exista numai mostenitori majori, executarea silita va fi pornita impotriva tuturor, in afara de cazul in care numai unii dintre acestia sunt chemati, de lege ori potrivit vointei defunctului, sa raspunda pentru anumite datorii ale defunctului. Daca executarea silita este pornita contra tuturor mostenitorilor, acestia vor fi citati, printr-o instiintare colectiva, facuta la locul deschiderii mostenirii, pe numele acesteia, cu exceptia cazului in care au ales, cu ocazia dezbaterii succesoriale ori chiar ulterior, un alt domiciliu in vederea citarii sau un reprezentant al acestora, dupa caz.

(3) Daca intre mostenitori sunt si minori sau persoane puse sub interdictie judecatoreasca, executarea silita nu va putea fi pornita decat dupa numirea reprezentantilor sau a ocrotitorilor legali. Daca insa dupa o luna de la moartea debitorului sau de la punerea sub interdictie judecatoreasca nu a fost numit reprezentantul sau a ocrotitorul legal, creditorul sau executorul judecatoresc va putea cere instantei de executare numirea unui curator special, pana la numirea lor, dispozitiile art. 57 aplicandu-se in mod corespunzator.

Continuarea executarii contra mostenitorilor

Art. 679. - Daca la moartea debitorului executarea era inceputa, ea se suspenda si nu va fi reluata impotriva succesibililor acceptanti decat dupa 10 zile de la data cand acestia au fost incunostintati despre continuarea executarii silite, dispozitiile art. 678 aplicandu-se in mod corespunzator.

SECȚIUNEA a 4-a Interventia altor creditori

Dreptul de interventie

Art. 680. - (1) Orice creditor poate interveni in cursul executarii silite pornite de un alt creditor, insa numai in conditiile si limitele prevazute la alin. (2).

(2) Pot interveni in executarea silita:

1. creditorii care au deja un titlu executoriu contra debitorului;
2. creditorii care au luat masuri asiguratorii asupra bunurilor acestuia;
3. creditorii care au un drept real de garantie sau, dupa caz, un drept de preferinta asupra bunului urmarit, conservat in conditiile prevazute de lege;
4. creditorii chirografari titulari ai unor creante banesti rezultate din inscrisuri cu data certa ori din registre tinute cu respectarea conditiilor prevazute de lege.

Termenul de interventie

Art. 681. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, interventia poate fi facuta, sub sanctiunea prevazuta la art. 686, pana la termenul stabilit de catre executor pentru valorificarea, in oricare dintre modalitatile prevazute de lege ori convenite de parti, a bunurilor mobile sau imobile urmarite.

(2) Cu toate acestea, creditorii care au un drept real de garantie asupra bunurilor urmarite si care este conservat in conditiile prevazute de lege, creditorii care au creante avand ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat sau bugetului Uniunii Europene, precum si alti creditori privilegiati care intervin in cursul urmaririi silite au dreptul sa participe la distribuire dupa rangul conferit de dreptul lor de preferinta, chiar daca cererea de interventie a fost facuta dupa expirarea termenului stabilit potrivit alin. (1), daca si-au depus titlurile de creanta in termenul prevazut la art. 858 alin. (2), in vederea intocmirii proiectului de distribuire a sumei rezultate din urmarire. Dispozitiile art. 855 raman aplicabile.

Procedura

Art. 682. - (1) Cererea de interventie trebuie sa fie facuta cu respectarea cerintelor prevazute la art. 654, indicandu-se in mod expres daca creanta este certa, lichida si exigibila, precum si daca este garantata sau negarantata, in tot ori in parte, privilegiata sau chirografara, dupa caz. In cazul in care creditorul a cerut sau a obtinut luarea unor masuri asiguratorii asupra bunurilor debitorului, se va face mentiune si despre acest lucru, indicandu-se bunurile pentru care s-a cerut luarea acestor masuri.

(2) Cererea se depune la executorul judecatoresc, impreuna cu copii certificate de pe documentele justificative, precum si de pe procesul-verbal de constatare a aplicarii masurii asiguratorii, daca este cazul. In situatia in care se reclama creante banesti rezultate din inscrierile contabile facute in registre tinute cu respectarea conditiilor prevazute de lege, cererea va fi insotita, sub sanctiunea inadmisibilitatii, de un extras de pe inscrierile care cuprind aceste sume, legalizate de un notar public.

(3) Dupa inregistrarea cererii, executorul judecatoresc o va inainta de indata instantei de executare competente, impreuna cu toate documentele justificative, dispozitiile art. 655 si 656 aplicandu-se in mod corespunzator. Pana la solutionarea

cererii de interventie, orice eliberare sau distribuire de sume obtinute din valorificarea bunurilor debitorului se suspenda de drept.

(4) Instanta solutioneaza cererea in camera de consiliu, fara citarea partilor, dispozitiile art. 656 aplicandu-se in mod corespunzator. Daca creditorii care au formulat cerere de interventie nu au titlu executoriu, instanta va convoca in camera de consiliu, de urgenta si in termen scurt, debitorul si creditorii care nu au titlu executoriu, pentru recunoasterea de catre debitor a creantelor, dispunand totodata comunicarea catre debitor a copiilor de pe cererile de interventie si de pe documentele justificative.

(5) La termenul fixat de instanta, debitorul trebuie sa declare daca intelege sa recunoasca, in tot sau in parte, creantele pentru care a avut loc interventia. Daca debitorul nu se infatiseaza, se considera ca recunoaste toate creantele reclamate prin cererile de interventie.

(6) Daca debitorul contesta, in tot sau in parte, creantele reclamate, creditorii intervenienti ale caror creante au fost contestate au dreptul sa solicite instantei sa dispuna executorului judecatoresc ca sumele reclamate sa fie puse deoparte, daca, in termen de 15 zile de la data cand a avut loc convocarea prevazuta la alin. (4), acestia vor face dovada ca au introdus actiune in justitie in scopul obtinerii titlului executoriu. Pana la expirarea acestui termen, eliberarea sau distribuirea acestor sume, daca este cazul, se suspenda de drept. In cazul in care a fost introdusa actiunea in justitie, aceste sume vor fi consemnate pana la solutionarea litigiului printr-o hotarare definitiva, cu exceptia cazului in care ar fi pretinse de alti creditori in rang util.

Instiintarea creditorului urmaritor si a debitorului

Art. 683. - (1) Odata cu sesizarea instantei de executare, potrivit art. 682 alin. (3), executorul judecatoresc va comunica o copie de pe cererea de interventie si de pe documentele justificative creditorului urmaritor, iar dupa solutionarea cererii de interventie, si o copie certificata de pe incheierea de incuviintare a acesteia.

(2) Daca cererea de interventie a fost incuviintata, executorul il va instiinta si pe debitor, dispozitiile art. 657 aplicandu-se in mod corespunzator.

Drepturile creditorului urmaritor

Art. 684. - (1) In cazul creditorilor chirografari care au intervenit in cursul urmaririi silite si ale caror creante au fost recunoscute de debitor, in tot sau in parte, creditorul urmaritor are dreptul de a le indica acestora, printr-o notificare, facuta in termen de 10 zile de la data comunicarii de catre executorul judecatoresc a copiei certificate a incheierii de incuviintare a cererii de interventie, existenta si a altor bunuri ale debitorului, care pot fi urmarite in mod util, invitandu-i sa ceara extinderea urmaririi si asupra acestor bunuri, daca au titlu executoriu, si sa avanseze, in toate cazurile, cheltuielile necesare pentru extindere.

(2) Daca insa creditorii intervenienti nu solicita extinderea urmaririi si la bunurile indicate de creditorul urmaritor sau, dupa caz, nu avanseaza cheltuielile necesare extinderii, in termen de 10 zile de la data notificarii prevazute la alin. (1), creditorul urmaritor are dreptul de a fi preferat acestora la distribuirea sumei rezultate din urmarire.

(3) Creditorii urmaritori nu se pot opune cererilor de interventie facute de alti creditori, in afara de cazul in care ei fac dovada ca acestia au actionat in fraudă

drepturilor lor. Ei pot insa contesta, in termenul prevazut de lege, repartizarea creantelor potrivit proiectului de distribuire a sumelor rezultate din urmarire intocmit de catre executor.

Efectele interventiei

Art. 685. - (1) Creditorii intervenienti si cei ale caror creante au fost recunoscute de catre debitor, in conditiile prevazute la art. 682, pot sa participe la distribuirea sumei rezultate din urmarire, in limita sumelor reclamate sau, dupa caz, recunoscute, si, daca au titluri executorii, sa participe, in conditiile legii, la urmarirea bunurilor debitorului si sa solicite efectuarea unor acte de executare silita, daca este cazul.

(2) Creditorii intervenienti ale caror creante au fost contestate, in tot sau in parte, de catre debitor si care au cerut instantei ca sumele reclamate sa fie puse deoparte pot participa numai la distribuirea sumelor consemnate in conditiile prevazute la art. 682 alin. (6), in afara de cazul in care ar fi pretinse de alti creditori in rang util.

Interventia tardiva Art. 686. - Creditorii chirografari care au intervenit dupa expirarea termenului prevazut la art. 681 alin. (1), dar inainte de expirarea termenului pentru depunerea titlurilor de creanta, in vederea intocmirii proiectului de distribuire a sumei rezultate din urmarire, au dreptul sa participe la distribuirea partii din suma ramasa dupa indestularea drepturilor creditorilor urmaritori, a creditorilor garantati sau privilegiati si a celor care au intervenit in timp util. Dispozitiile art. 682 alin. (4)-(6) raman aplicabile.

SECȚIUNEA a 5-a Perimarea executarii silite

Termenul de perimare

Art. 687. - (1) In cazul in care creditorul, din culpa sa, a lasat sa treaca 6 luni fara sa indeplineasca un act necesar executarii silite, cerut, in scris, de executorul judecatoresc, orice executare se perima de drept, indiferent de obiectul ei.

(2) In caz de suspendare a executarii, termenul de perimare curge de la incetarea suspendarii. Termenul de perimare nu se suspenda pe timpul cat executarea silita este suspendata la cererea creditorului.

Constatarea perimarii. Efectele

Art. 688. - (1) Perimarea se constata de catre instanta de executare, la cererea executorului judecatoresc sau a partii interesate, prin incheiere data cu citarea in termen scurt a partilor.

(2) Perimarea executarii atrage desfiintarea tuturor actelor de executare, cu exceptia celor care au dus la realizarea, in parte, a creantei cuprinse in titlul executoriu si a accesoriilor.

Reinnoirea cererii de executare

Art. 689. - (1) In caz de perimare a executarii, se va putea face, in cadrul termenului de prescriptie, o noua cerere de executare silita, dispozitiile art. 655 si 656 fiind aplicabile in mod corespunzator.

(2) După încuviințarea executării silite, executorul va comunica debitorului încheierea instanței, precum și o nouă somatie, la care nu se va mai alătura titlul ce se execută.

SECȚIUNEA a 6-a Amanarea, suspendarea și restrângerea executării

Amanarea executării

Art. 690. - (1) În afara altor cazuri prevăzute de lege, executorul judecătoresc nu poate amana executarea decât dacă procedura de citare sau de întocmire a anunțurilor și publicațiilor de vânzare nu a fost îndeplinită sau dacă, la termenul stabilit, executarea nu poate fi efectuată datorită neîndeplinirii de către creditor a obligațiilor prevăzute la art. 637 alin. (1).

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1), amănarea se dispune de executorul judecătoresc prin încheiere.

Suspendarea executării

Art. 691. - (1) Executarea silită se suspendă în cazurile în care aceasta este prevăzută de lege ori a fost dispusă de instanță.

(2) La cererea creditorului urmaritor, executarea va fi suspendată de către executorul judecătoresc.

(3) Pe perioada suspendării executării, actele de executare efectuate anterior, măsurile de executare dispuse de instanță de executare sau de executor, inclusiv cele de indisponibilizare a bunurilor, veniturilor și conturilor bancare, rămân în ființă, în afara de cazul în care prin lege sau prin hotărâre judecătorească se dispune altfel.

(4) După încetarea suspendării, executorul, la cererea părții interesate, va dispune continuarea executării, în măsura în care actele de executare sau executarea silită însăși nu au fost desființate de instanță de judecată ori acestea nu au încetat prin efectul legii.

Restrângerea executării

Art. 692. - (1) Când creditorul urmărește în același timp mai multe bunuri mobile sau imobile a căror valoare este vadit excesivă în raport cu creanța ce urmează a fi satisfăcută, instanța de executare, la cererea debitorului și după citarea creditorului, poate să restrângă executarea la anumite bunuri.

(2) În acest caz, instanța competentă să soluționeze o astfel de cerere este aceea la care a început executarea acelui bun al debitorului, care apare ca îndestulător pentru acoperirea creanțelor tuturor creditorilor urmaritori.

(3) Dacă cererea este admisă, instanța va suspenda executarea celorlalte bunuri, iar în caz de executări pornite în circumscriptiile mai multor instanțe de executare, debitorul, pe baza simplei înfățișări a încheierii prin care s-a încuviințat restrângerea, poate cere acestor din urmă instanțe suspendarea acelor executări. Până la soluționarea acestor cereri, executarea este suspendată de drept.

(4) Executările suspendate nu vor putea fi reluate decât după rămânerea definitivă a proiectului de distribuire a sumelor rezultate din executarea efectuată.

SECȚIUNEA a 7-a Incetarea executării silite

Cazurile

Art. 693. - Executarea silita inceteaza daca:

1. s-a realizat integral obligatia prevazuta in titlul executoriu, s-au achitat cheltuielile de executare, precum si alte sume datorate potrivit legii; in acest caz, executorul judecatesc ii va preda creditorului titlul executoriu, mentionand pe acesta stingerea totala a obligatiei, si ii va remite debitorului un certificat constatator al indeplinirii integrale a obligatiilor mai sus mentionate;

2. nu mai poate fi efectuata ori continuata din cauza lipsei de bunuri urmaribile ori a imposibilitatii de valorificare a unor astfel de bunuri; in aceste cazuri, executorul ii va remite personal creditorului sau reprezentantului sau titlul executoriu, mentionand pe acesta cauza restituirii si partea de obligatie ce a fost executata, precum si, cand este cazul, ii va remite debitorului un certificat constatator al partii din obligatie ce a fost executata;

3. creditorul a renuntat la executare;

4. a fost desfiintat titlul executoriu;

5. a fost anulata executarea.

Nulitatea executării silite

Art. 694. - Nerespectarea dispozițiilor privitoare la executarea silita insasi sau la efectuarea oricarui act de executare atrage nulitatea actului nelegal, precum si a actelor de executare subsecvente, dispozițiile art. 169 si urmatoarele fiind aplicabile in mod corespunzator.

Reluarea executării

Art. 695. - (1) In cazurile prevazute la art. 693 pct. 2 se poate cere reluarea executării silite, inaintul termenului de prescriptie a dreptului de a obtine executarea silita.

(2) Reluarea executării silite poate fi ceruta si asupra aceluiasi bun. Daca acesta este un imobil, atat timp cat, potrivit legii, poate avea loc reluarea executării silite, nu se va putea solicita de catre executorul judecatesc radierea urmăririi inscrise potrivit dispozițiilor art. 811.

CAPITOLUL V

Prescriptia dreptului de a obtine executarea silita

Termenul de prescriptie si efectele acesteia

Art. 696. - (1) Dreptul de a obtine executarea silita se prescrie in termen de 3 ani, daca legea nu prevede altfel. In cazul titlurilor emise in materia drepturilor reale, termenul de prescriptie este de 10 ani.

(2) Termenul de prescriptie incepe sa curga de la data cand se naste dreptul de a obtine executarea silita. In cazul hotararilor judecatoresti si arbitrale, termenul de prescriptie incepe sa curga de la data ramanerii lor definitive.

(3) Prin implinirea termenului de prescriptie se stinge dreptul de a obtine executarea silita si orice titlu executoriu isi pierde puterea executorie. In cazul hotararilor judecatoresti si arbitrale, daca dreptul de a obtine obligarea paratului este imprescriptibil sau, dupa caz, nu s-a prescis, creditorul poate obtine un nou titlu executoriu, pe calea unui nou proces, fara a i se putea opune exceptia autoritatii de lucru judecat.

Suspendarea prescriptiei

Art. 697. - (1) Cursul prescriptiei se suspenda:

1. in cazurile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescriptie a dreptului de a obtine obligarea paratului;
2. pe timpul cat suspendarea executarii silite este prevazuta de lege ori a fost stabilita de instanta sau de alt organ jurisdictional competent;
3. cat timp debitorul nu are bunuri urmaribile sau care nu au putut fi valorificate ori isi sustrage veniturile si bunurile de la urmarire;
4. in alte cazuri prevazute de lege.

(2) Dupa incetarea suspendarii, prescriptia isi reia cursul, socotindu-se si timpul scurs inainte de suspendare.

(3) Prescriptia nu se suspenda pe timpul cat executarea silita este suspendata la cererea creditorului urmaritor.

Intreruperea prescriptiei

Art. 698. - (1) Cursul prescriptiei se intrerupe:

1. pe data indeplinirii de catre debitor, inainte de inceperea executarii silite sau in cursul acesteia, a unui act voluntar de executare a obligatiei prevazute in titlul executoriu ori a recunoasterii, in orice alt mod, a datoriei;
2. pe data depunerii cererii de executare, insotita de titlul executoriu, chiar daca a fost adresata unui organ de executare incompetent;
3. pe data depunerii cererii de interventie in cadrul urmaririi silite pornite de alti creditori;
4. pe data indeplinirii in cursul executarii silite a unui act de executare;
5. pe data depunerii cererii de reluare a executarii;
6. in alte cazuri prevazute de lege.

(2) Dupa intrerupere, incepe sa curga un nou termen de prescriptie.

(3) Prescriptia nu este intrerupta daca executarea silita a fost respinsa, anulata sau daca s-a perimat ori daca cel care a facut-o a renuntat la ea.

Repunerea in termenul de prescriptie

Art. 699. - (1) Dupa implinirea termenului de prescriptie, creditorul poate cere repunerea in acest termen numai daca a fost impiedicat sa ceara executarea datorita unor motive temeinice.

(2) Cererea de repunere in termen se introduce la instanta de executare competenta, in termen de 15 zile de la incetarea impiedicarii. Judecata cererii se face cu citarea partilor, prin hotarare supusa numai apelului, potrivit dreptului comun.

(3) Daca cererea de repunere in termen a fost admisa, creditorul poate formula cerere de executare silita in termen de 30 de zile de la data ramanerii definitive a hotararii.

Alte dispozitii aplicabile

Art. 700. - Prevederile prezentului capitol se completeaza cu dispozitiile Codului civil privitoare la prescriptia extinctiva.

CAPITOLUL VI Contestatia la executare

Obiectul contestatiei

Art. 701. - (1) Impotriva executarii silite, a incheierilor date de executorul judecatoresc, precum si impotriva oricarui act de executare se poate face contestatie de catre cei interesati sau vatamati prin executare. De asemenea, se poate face contestatie la executare si in cazul in care executorul judecatoresc refuza sa indeplineasca un act de executare silita in conditiile legii.

(2) Daca nu s-a utilizat procedura prevazuta la art. 437, se poate face contestatie si in cazul in care sunt necesare lamuriri cu privire la intelesul, intinderea sau aplicarea titlului executoriu.

(3) De asemenea, se poate face contestatie impotriva gresitei investiri cu formula executorie a hotararii sau a unui alt in scris, dupa caz.

(4) Impartirea bunurilor proprietate comuna pe cote-parti sau in devalmasie poate fi hotarata, la cererea partii interesate, si in cadrul judecarii contestatiei la executare.

Conditiiile de admisibilitate

Art. 702. - (1) Daca executarea silita se face in temeiul unei hotarari judecatoresti sau arbitrale, debitorul nu va putea invoca pe cale de contestatie motive de fapt sau de drept pe care le-ar fi putut opune in cursul judecatii in prima instanta sau intr-o cale de atac ce i-a fost deschisa.

(2) In cazul in care executarea silita se face in temeiul unui alt titlu executoriu decat o hotarare judecatoreasca sau arbitrala, se pot invoca in contestatia la executare si motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins in titlul executoriu, numai daca legea nu prevede in acest scop o alta cale de atac.

(3) Nu se poate face o noua contestatie de catre aceeasi parte pentru motive care au existat la data primei contestatii.

(4) Creditorii neurmaritori au dreptul de a interveni in executarea efectuata de alti creditori, pentru a lua parte la executare sau la distribuirea sumelor obtinute din urmarirea silita a bunurilor debitorului.

(5) In cazul procedurii urmaririi silite mobiliare sau imobiliare ori a predarii silite a bunului imobil sau mobil, contestatia la executare poate fi introdusa si de o terta persoana, insa numai daca aceasta pretinde un drept de proprietate ori un alt drept real cu privire la bunul respectiv.

Instanta competenta

Art. 703. - (1) Contestatia se introduce la instanta de executare.

(2) Contestatia privind lamurirea intelesului, intinderii sau aplicarii titlului executoriu ori privind gresita investire cu formula executorie a unui in scris se introduce la instanta care a pronuntat hotararea ce se executa sau, dupa caz, la instanta care a

investit cu formula executorie in scrisul ce se executa. Daca o asemenea contestatie vizeaza un titlu executoriu ce nu emana de la un organ de jurisdicție, competența de soluționare aparține instanței de executare.

Termenele

Art. 704. - (1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, contestația privitoare la executarea silită propriu-zisă se poate face în termen de 15 zile de la data când:

1. contestatorul a luat cunoștința de actul de executare pe care îl contestă;
2. cel interesat a primit comunicarea ori, după caz, înștiințarea privind înființarea poverii. Dacă poverirea este înființată asupra unor venituri periodice, termenul de contestație pentru debitor începe cel mai târziu la data efectuării primei rețineri din aceste venituri de către tertul poverit;
3. debitorul care contestă executarea însăși a primit încheierea de încuviințare a executării sau somația ori de la data când a luat cunoștința de primul act de executare, în cazurile în care nu a primit încheierea de încuviințare a executării și nici somația sau executarea se face fără somație.

(2) Contestația împotriva încheierilor executorului judecătoresc, în cazurile în care acestea nu sunt, potrivit legii, definitive, se poate face în termen de 5 zile de la comunicare.

(3) Contestația privind lamurirea înțeleșului, întinderii sau aplicării titlului executoriu ori cea care se referă la gresita investire cu formula executorie a unei hotărâri sau a unui alt înscris se poate face oricând înăuntrul termenului de prescripție a dreptului de a obține executarea silită.

(4) Dacă prin lege nu se prevede altfel, contestația prin care o terță persoană pretinde că are un drept de proprietate sau un alt drept real asupra bunului urmărit poate fi introdusă în tot cursul executării silite, dar nu mai târziu de 15 zile de la efectuarea vânzării ori de la data predării silite a bunului.

(5) Neintroducerea contestației în termenul prevăzut la alin. (4) nu îl împiedică pe cel de-al treilea să își realizeze dreptul pe calea unei cereri separate, în condițiile legii, sub rezerva drepturilor definitiv dobândite de către terții adjudecatari în cadrul vânzării silite a bunurilor urmărite.

Condițiile de formă

Art. 705. - (1) Contestațiile se fac cu respectarea cerințelor de formă prevăzute pentru cererile de chemare în judecată.

(2) Contestatorul care nu locuiește sau nu are sediul în localitatea de reședință a instanței poate, prin chiar cererea sa, să își aleagă domiciliul sau sediul procesual în această localitate, arătând persoana care îi urmează să îi se facă comunicările.

(3) Întâmpinarea este obligatorie.

Procedura de judecată

Art. 706. - (1) Contestația la executare se judecă cu procedura prevăzută de prezentul cod pentru judecată în prima instanță, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Instanța sesizată va solicita de îndată executorului judecătoresc să îi transmită, în termenul fixat, copii certificate de acesta de pe actele dosarului de executare contestate, dispozițiile art. 280 fiind aplicabile în mod corespunzător, și îi va pune în vedere părții interesate să achite cheltuielile ocazionate de acestea.

(3) Partile vor fi citate in termen scurt, iar judecarea contestatiei se face de urgenta si cu precadere.

(4) La cererea partilor sau atunci cand apreciaza ca este necesar, instanta va putea solicita relatii si explicatii scrise de la executorul judecatoresc.

Caile de atac

Art. 707. - (1) Hotararea pronuntata cu privire la contestatie poate fi atacata numai cu apel, cu exceptia hotararilor pronuntate in temeiul art. 701 alin. (4) si art. 704 alin. (4), care pot fi atacate in conditiile dreptului comun.

(2) Hotararea prin care s-a solutionat contestatia privind intelesul, intinderea sau aplicarea titlului executoriu este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea ce se executa. Daca prin contestatie s-a cerut lamurirea intelesului, intinderii ori aplicarii unui titlu care nu constituie hotarare a unui organ de jurisdictie, hotararea prin care s-a solutionat contestatia va putea fi atacata numai cu apel, dispozitiile alin. (1) aplicandu-se in mod corespunzator.

Suspendarea executarii

Art. 708. - (1) Pana la solutionarea contestatiei la executare sau a altei cereri privind executarea silita, la solicitarea partii interesate si numai pentru motive temeinice, instanta competenta poate suspenda executarea. Suspendarea se poate solicita odata cu contestatia la executare sau prin cerere separata.

(2) Pentru a se dispune suspendarea, cel care o solicita trebuie sa dea in prealabil o cautiune, calculata la valoarea obiectului contestatiei, dupa cum urmeaza:

- a) de 10%, daca aceasta valoare este pana la 10.000 lei;
- b) de 1.000 lei plus 5% pentru ceea ce depaseste 10.000 lei;
- c) de 5.500 lei plus 1% pentru ceea ce depaseste 100.000 lei;
- d) de 14.500 lei plus 0,1% pentru ceea ce depaseste 1.000.000 lei.

(3) Daca obiectul contestatiei nu este evaluabil in bani, cautiunea va fi de 1.000 lei, in afara de cazul in care legea dispune altfel.

(4) Suspendarea executarii este obligatorie si cautiunea nu este necesara daca:

1. hotararea sau in scrisul care se executa nu este, potrivit legii, executoriu;
2. in scrisul care se executa a fost declarat fals printr-o hotarare judecatoreasca data in prima instanta;
3. debitorul face dovada cu in scris autentic ca a obtinut de la creditor o amanare ori, dupa caz, beneficiaza de un termen de plata.

(5) Daca bunurile urmarite sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii, se va suspenda numai distribuirea pretului obtinut din valorificarea acestor bunuri.

(6) Asupra cererii de suspendare instanta, in toate cazurile, se pronunta prin incheiere, chiar si inaintea termenului fixat pentru judecarea contestatiei. Partile vor fi intotdeauna citate, iar incheierea poate fi atacata numai cu apel, in mod separat, in termen de 5 zile de la pronuntare pentru partea prezenta, respectiv de la comunicare pentru cea lipsa.

(7) In cazuri urgente si daca s-a platit cautiunea prevazuta la alin. (2), instanta poate dispune, prin incheiere si fara citarea partilor, suspendarea provizorie a executarii pana la solutionarea cererii de suspendare. Incheierea nu este supusa niciunei cai de atac. Cautiunea depusa potrivit prezentului alineat este deductibila din cautiunea finala stabilita de instanta, daca este cazul.

(8) Incheierea prin care s-a dispus suspendarea executarii silite se comunica din oficiu si de indata executorului judecatesc.

Efectele solutionarii contestatiei

Art. 709. - (1) Daca admite contestatia la executare, instanta, tinand seama de obiectul acesteia, dupa caz, va indrepta ori anula actul de executare contestat, va dispune anularea ori incetarea executarii insesi, va anula ori lamuri titlul executoriu sau, cand acesta a fost gresit investit, va anula incheierea de investire cu formula executorie.

(2) De asemenea, daca prin contestatia la executare s-a cerut de catre partea interesata impartirea bunurilor proprietate comuna, instanta va hotari si asupra impartelii acestora, potrivit legii.

(3) In cazul respingerii contestatiei, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despagubiri pentru pagubele cauzate prin intarzierea executarii, iar cand contestatia a fost exercitata cu rea-credinta, el va fi obligat si la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei.

(4) Hotararea de admitere sau de respingere a contestatiei, ramasa definitiva, va fi comunicata, din oficiu si de indata, si executorului judecatesc.

(5) Daca contestatia este admisa, executorul judecatesc este obligat sa se conformeze masurilor luate sau dispuse de instanta.

(6) Atunci cand contestatia a fost respinsa, suma reprezentand cautiunea depusa ramane indisponibilizata, urmand a servi la acoperirea creantelor aratate la alin. (3) sau a celor stabilite prin titlul executoriu, dupa caz, situatie in care se va comunica executorului si recipisa de consemnare a acestei sume.

(7) In cazul in care constata refuzul nejustificat al executorului de a primi ori de a inregistra cererea de executare silita sau de a indeplini un act de executare silita ori de a lua orice alta masura prevazuta de lege, instanta de executare va putea obliga executorul, prin aceeași hotarare, la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei, precum si, la cererea partii interesate, la plata de despagubiri pentru paguba astfel cauzata.

(8) In situatia prevazuta la alin. (7), instanta va solicita incheierea prevazuta la art. 655 alin. (1) sau, dupa caz, actul care constata refuzul executorului judecatesc de a indeplini un act de executare silita ori de a lua alta masura prevazuta de lege.

CAPITOLUL VII

Depunerea cu afectatiune speciala

Conditiiile

Art. 710. - (1) Pana la ramanerea definitiva a adjudecarii bunurilor scoase la vanzare silita, debitorul sau tertul garant poate obtine desfiintarea masurilor asiguratorii ori de executare, consemnand la unitatea prevazuta de lege, la dispozitia executorului judecatesc, intreaga valoare a creantei, cu toate accesoriile si cheltuielile de executare, si depunand dovada de consemnare la executorul judecatesc.

(2) Asupra cererii debitorului sau a tertului garant executorul judecatesc se va pronunta de urgenta, prin incheiere, data cu citarea partilor, ce va fi comunicata de indata partilor.

(3) Daca cererea este admisa si debitorul sau tertul garant nu se opune, executorul judecatesc, odata cu desfiintarea masurilor, va dispune si eliberarea sumei in mainile creditorului.

(4) Daca insa debitorul sau tertul garant va dovedi ca a facut contestatie in termen si se va opune la eliberare, executarea este suspendata de drept, iar executorul judecatesc se va pronunta asupra eliberarii sumei numai dupa ce instanta a dat o hotarare definitiva asupra contestatiei respective.

Efectele

Art. 711. - Suma consemnata de debitor sau de tertul garant, potrivit art. 710, va servi exclusiv la plata creditorului pe seama caruia s-a facut consemnarea, precum si la acoperirea cheltuielilor de executare, cu exceptia cazului in care sunt mai multi creditori urmaritori sau intervenienti, cand se va proceda la distribuire, potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

CAPITOLUL VIII Intoarcerea executarii

Dreptul la intoarcerea executarii

Art. 712. - (1) In toate cazurile in care se desfiinteaza titlul executoriu sau insasi executarea silita, cel interesat are dreptul la intoarcerea executarii, prin restabilirea situatiei anterioare acesteia. Cheltuielile de executare pentru actele efectuate raman in sarcina creditorului.

(2) Bunurile asupra carora s-a facut executarea se vor restitui celui indreptatit, fara insa a se aduce atingere drepturilor definitiv dobandite de tertii de buna-credinta.

(3) In cazul in care executarea silita s-a facut prin vanzarea unor bunuri mobile, intoarcerea executarii se va face prin restituirea de catre creditor a sumei rezultate din vanzare, actualizata in functie de rata inflatiei, cu exceptia situatiei cand se aplica art. 766.

Modalitatea de restabilire

Art. 713. - (1) In cazul in care instanta judecatoreasca a desfiintat titlul executoriu sau insasi executarea silita, la cererea celui interesat, va dispune, prin aceeaasi hotarare, si asupra restabilirii situatiei anterioare executarii. In cazul in care bunul supus executarii silita este un bun imobil, instanta va dispune asupra efectuarii operatiunilor de carte funciara necesare, fara insa a se aduce atingere drepturilor definitiv dobandite de tertii de buna-credinta, potrivit regulilor de carte funciara.

(2) Daca instanta care a desfiintat hotararea executata a dispus rejudecarea in fond a procesului si nu a luat masura restabilirii situatiei anterioare executarii, aceasta masura se va putea dispune de instanta care rejudeca fondul.

(3) Daca nu s-a dispus restabilirea situatiei anterioare executarii in conditiile alin. (1) si (2), cel indreptatit o va putea cere, pe cale separata, instantei de executare. Judecata se va face de urgenta si cu precadere, hotararea fiind supusa numai apelului.

Cazurile speciale

Art. 714. - Daca titlul executoriu emis de un alt organ decat o instanta judecatoreasca a fost desfiintat de acel organ sau de un alt organ din afara sistemului instantelor judecatoresti, iar modalitatea restabilirii situatiei anterioare executarii nu este prevazuta de lege ori, desi este prevazuta, nu s-a luat aceasta masura, ea se va putea obtine pe calea unei cereri introduse la instanta prevazuta la art. 713 alin. (3).

Executarea provizorie

Art. 715. - Hotararea de prima instanta prin care s-a dispus restabilirea situatiei anterioare executarii poate fi data cu executare provizorie, dispozitiile art. 443 aplicandu-se in mod corespunzator.

TITLUL II

Urmarierea silita asupra bunurilor debitorului

CAPITOLUL I

Urmarierea mobiliara

SECȚIUNEA 1

Bunurile mobile care nu se pot urmari

Bunurile neurmaribile

Art. 716. - Nu sunt supuse urmaririi silite:

- a) bunurile de uz personal sau casnic indispensabile traiului debitorului si familiei sale si obiectele de cult, daca nu sunt mai multe de acelasi fel;
- b) obiectele indispensabile persoanelor cu handicap si cele destinate ingrijirii bolnavilor;
- c) alimentele necesare debitorului si familiei sale pe timp de 3 luni, iar daca debitorul se ocupa exclusiv cu agricultura, alimentele necesare pana la noua recolta, animalele destinate obtinerii mijloacelor de subzistenta si furajele necesare pentru aceste animale pana la noua recolta;
- d) combustibilul necesar debitorului si familiei sale socotit pentru 3 luni de iarna;
- e) scrisorile, fotografiile si tablourile personale sau de familie si altele asemenea;
- f) bunurile declarate neurmaribile in cazurile si in conditiile prevazute de lege.

Bunurile destinate exercitarii ocupatiei sau profesiei debitorului

Art. 717. - (1) Bunurile care servesc la exercitarea ocupatiei sau profesiei debitorului, persoana fizica, nu pot fi supuse urmaririi silite decat in lipsa de alte bunuri urmariibile si numai pentru obligatii de intretinere, chirii, arenze sau alte creante privilegiate asupra mobilelor.

(2) Daca debitorul se ocupa cu agricultura, nu vor fi urmarite, in masura necesara continuarii lucrarilor in agricultura, inventarul agricol, inclusiv animalele de munca, furajele pentru aceste animale si semintele pentru cultura pamantului, in afara de

cazul in care asupra acestor bunuri exista un drept real de garantie sau un privilegiu pentru garantarea creantei.

Limitele urmaririi veniturilor banesti

Art. 718. - (1) Salariile si alte venituri periodice, pensiile acordate in cadrul asigurarilor sociale, precum si alte sume ce se platesc periodic debitorului si sunt destinate asigurarii mijloacelor de existenta ale acestuia pot fi urmarite:

a) pana la jumatate din venitul lunar net, pentru sumele datorate cu titlu de obligatie de intretinere sau alocatie pentru copii;

b) pana la o treime din venitul lunar net, pentru orice alte datorii.

(2) Daca sunt mai multe urmariri asupra aceleiasi sume, urmarirea nu poate depasi jumatate din venitul lunar net al debitorului, indiferent de natura creantelor, in afara de cazul in care legea prevede altfel.

(3) Veniturile din munca sau orice alte sume ce se platesc periodic debitorului si sunt destinate asigurarii mijloacelor de existenta ale acestuia, in cazul in care sunt mai mici decat cuantumul salariului minim net pe economie, pot fi urmarite numai asupra partii ce depaseste jumatate din acest cuantum.

(4) Ajutoarele pentru incapacitate temporara de munca, compensatia acordata salariatilor in caz de desfacere a contractului individual de munca pe baza oricaror dispozitii legale, precum si sumele cuvenite somerilor, potrivit legii, nu pot fi urmarite decat pentru sume datorate cu titlu de obligatie de intretinere si despagubiri pentru repararea daunelor cauzate prin moarte sau prin vatamari corporale, daca legea nu dispune altfel.

(5) Urmarirea drepturilor prevazute la alin. (4) se va putea face in limita a jumatate din cuantumul acestora.

(6) Sumele retinute potrivit prevederilor alin. (1)-(4) se elibereaza sau se distribuie potrivit art. 853 si urmatoarele.

(7) Alocatiile de stat si indemnizatiile pentru copii, ajutoarele pentru ingrijirea copilului bolnav, ajutoarele de maternitate, cele acordate in caz de deces, bursele de studii acordate de stat, diurnele, precum si orice alte asemenea indemnizatii cu destinatie speciala, stabilite potrivit legii, nu pot fi urmarite pentru niciun fel de datorii.

Sanctiunea

Art. 719. - Renuntarea la beneficiul dispozitiilor prevazute in articolele din prezenta sectiune, precum si urmarirea ori cesiunea facuta cu incalcarea acestor dispozitii sunt nule de drept.

SECȚIUNEA a 2-a Procedura urmaririi mobiliare

§ 1. Sechestrarea bunurilor mobile

Indicarea bunurilor asupra carora sa se faca executarea

Art. 720. - Pentru realizarea creantelor sale, creditorul va putea urmari bunurile mobile ale debitorului, aflate la acesta sau la alte persoane. Creditorul poate indica bunurile mobile asupra carora ar voi sa se faca executarea. Daca executorul

judecătoresc apreciaza ca prin valorificarea acestor bunuri nu se asigura realizarea drepturilor creditorului, el va urmări și alte bunuri.

Aplicarea sechestrului asupra bunurilor debitorului

Art. 721. - (1) Dacă în termen de o zi de la comunicarea somatiei însoțite de încheierea de încuviințare a executării debitorul nu plătește suma datorată, executorul judecătoresc va proceda la sechestrarea bunurilor mobile urmăribile ale debitorului, în vederea valorificării lor, chiar dacă acestea sunt detinute de un tert.

(2) În cazul în care există pericol evident de sustragere a bunurilor de la urmărire, la solicitarea creditorului făcută în cuprinsul cererii de executare, instanța, prin încheierea de încuviințare a executării, va dispune sechestrarea bunurilor urmăribile odată cu comunicarea somatiei către debitor. În acest caz, se va face mențiunea corespunzătoare în chiar încheierea de încuviințare a executării.

(3) Pentru bunurile sechestrate asigurator nu este necesară o nouă sechestrare, executorul judecătoresc fiind însă obligat să verifice dacă bunurile respective se găsesc la locul aplicării sechestrului și dacă nu au fost substituite sau degradate, precum și să sechestreze alte bunuri ale debitorului, în cazul în care cele găsite la verificare nu sunt suficiente pentru realizarea creanței.

(4) În cazul în care se afirmă că unele bunuri aparțin altei persoane, dar drepturile acestora nu sunt evidente, executorul va sechestra bunurile, însă va face mențiune în procesul-verbal de sechestrare despre drepturile pretinse.

Sechestrarea bunurilor aflate în mâinile tertilor

Art. 722. - (1) Sechestrul se va putea aplica și asupra bunurilor aparținând debitorului, dar detinute de un tert, afară numai dacă acesta din urmă nu recunoaște că bunurile aparțin debitorului urmărit. Dacă tertul recunoaște că bunurile aparțin debitorului, este obligat să declare dacă le deține în temeiul vreunui titlu și să înmâneze executorului o copie certificată a acestuia, dacă este cazul.

(2) Dacă tertul detinator nu recunoaște că bunurile aparțin debitorului, dar creditorul pretinde și face dovada că bunurile respective sunt ale acestuia, instanța de executare va putea, prin încheiere definitivă, data cu citarea în termen scurt a părților, să îl autorizeze pe executor să continue aplicarea sechestrului.

(3) Tertul detinator care are un drept de folosință asupra bunului sechestrat poate să ceară instanței de executare să fie autorizat să folosească în continuare bunul, dacă pentru acesta există o asigurare facultativă contra daunelor ori urmează să fie contractată, în termenul fixat de instanța, după caz. În toate cazurile, acordul creditorului urmărit în acest sens suplineste autorizația instanței de executare.

Concursul forței publice

Art. 723. - (1) Prezența unui agent de poliție, unui jandarm sau a altor agenți ai forței publice va fi necesară, sub sancțiunea nulității, în următoarele situații:

1. dacă ușile imobilului debitorului sau al tertului detinator sunt încuiate și acesta refuză să le deschidă;

2. dacă ei refuză să deschidă camerele sau mobilele;

3. dacă debitorul sau tertul detinator lipsește și în imobil nu se găsește nicio persoană majoră sau nimeni nu da curs solicitării executorului de deschidere a ușilor imobilului.

(2) După deschiderea usilor sau mobilelor, prezenta celor menționați la alin. (1) va putea fi suplinită prin 2 martori asistenți.

(3) În afara situațiilor prevăzute la alin. (1), executorul judecătoresc va putea de asemenea, cere concursul forței publice, fie pentru a înlătura împotrivirea la sechestrul, fie pentru păstrarea ordinii în timpul sechestrării.

Deschiderea incaperilor și mobilelor

Art. 724. - În toate cazurile, incaperile și mobilele se vor deschide treptat, pe măsura ce bunurile sechestrate se vor trece în procesul-verbal de sechestrul.

Participarea specialiștilor

Art. 725. - Executorul judecătoresc va putea recurge, dacă este cazul, și la serviciile unor specialiști, pentru deschiderea localului, incaperilor, caselor de fier și a oricărui alte mobile în care se afla bunurile ce urmează a fi sechestrate, pentru identificarea acestora ori pentru a asigura transportul lor, după caz.

Sechestrul asupra bunurilor aflate în casete închiriate

Art. 726. - Dispozițiile art. 723-725 sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul când sechestrul se înființează asupra conținutului casetelor închiriate de debitor la instituții de credit sau la alte unități specializate.

Identificarea bunurilor sechestrate

Art. 727. - (1) Executorul judecătoresc este obligat să identifice bunurile sechestrate printr-un semn distinctiv, putând și fotografia sau filma bunurile sechestrate.

(2) Dacă debitorul cere ca bunurile să fie așezate într-o încăpere cu intrări sigilate, acest semn nu se va aplica.

Sechestrul asupra bunurilor deja identificate

Art. 728. - (1) Dacă animalele sau obiectele sechestrate sunt identificate, potrivit unor dispoziții legale, prin înregistrări eliberate ori certificate de o autoritate sau instituție publică, se va face mențiune despre aplicarea sechestrului pe aceste înregistrări.

(2) În cazul în care debitorul nu are sau refuză să înființeze înregistrările respective, executorul va proceda la aplicarea unui semn distinctiv asupra acestor bunuri, dacă acest lucru este posibil, sau, la cererea creditorului, la ridicarea și încredințarea lor unui custode desemnat de creditor, pe răspunderea acestuia. Toate cheltuielile efectuate cu aplicarea acestor măsuri vor fi avansate de creditor și suportate de debitor în cadrul cheltuielilor de executare.

Sechestrarea autovehiculelor

Art. 729. - (1) În cadrul procedurii de urmărire a unui autovehicul, proprietatea debitorului, executorul judecătoresc poate dispune sechestrarea acelui bun, făcând mențiunea acestei măsuri și pe certificatul de înmatriculare, precum și pe cartea de

identitate a autovehiculului respectiv. Daca aceasta din urma masura nu poate fi aplicata din diferite motive, executorul judecatoresc va mentiona acest aspect in procesul-verbal de sechestru, precum si cauzele care au dus la crearea acestei situatii.

(2) Autovehiculul va fi sechestrat prin aplicarea de sigilii sau dat in custodia unei persoane alese cu precadere de catre creditor. Un exemplar al procesului-verbal de urmarire a acelui autovehicul va fi comunicat atat organelor de politie rutiera, cat si organelor fiscale in raza carora a fost inmatriculat acel bun, pentru a nota aceasta masura in evidentele proprii. Daca indisponibilizarea autovehiculului si a documentelor precizate la alin. (1) nu poate fi realizata la termenul la care executorul judecatoresc a dispus aplicarea masurii sechestrului, procesul-verbal va fi comunicat serviciului de politie rutiera, care va putea opri in trafic autovehiculul urmarit, indiferent de locul in care acesta se afla.

(3) Organul de politie rutiera va putea opri in trafic autovehiculul sechestrat si va proceda la ridicarea certificatului de inmatriculare, a cartii de identitate, punand in vedere conducatorul autovehiculului ca bunul este sechestrat si sa se prezinte intr-un termen rezonabil la executorul judecatoresc. Totodata va anunta, de indata, executorul judecatoresc care a aplicat masura prevazuta la alin. (1). Aceasta operatiune va fi consemnata de catre organul de politie intr-un proces-verbal, in care se va face si o descriere sumara a autovehiculului sechestrat, o copie a acestuia fiind remisa conducatorului autovehiculului. Atat documentele, cat si o copie a procesului-verbal vor fi trimise executorului judecatoresc care a aplicat masura sechestrului asupra acelui autovehicul.

(4) Executorul judecatoresc poate aplica, de asemenea, masura sechestrului asupra unui autovehicul in baza datelor obtinute de la serviciul public comunitar regim permise de conducere si inmatriculare a vehiculelor, daca debitorul in cauza este proprietarul inregistrat al acelui bun, politia rutiera, in baza procesului-verbal comunicat de executorul judecatoresc, urmand a proceda potrivit alin. (2) si (3).

(5) Autovehiculul supus sechestrului potrivit dispozitiilor prezentului articol va putea fi folosit de catre debitor pana la valorificare, daca acesta depune sau remite executorului judecatoresc o polita de asigurare negociabila, la o suma asigurata cel putin egala cu valoarea de asigurare a autovehiculului.

Sechestrul bunurilor afectate unor garantii reale

Art. 730. - (1) Daca asupra bunului ce se sechestreaza exista un drept real de garantie constituit in favoarea unei terte persoane, executorul judecatoresc, luand cunostinta despre acest drept, va instiinta acea persoana despre aplicarea sechestrului si o va cita la toate termenele fixate pentru vanzarea bunului respectiv.

(2) Despre aplicarea sechestrului se va face mentiune in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare sau in alte registre de publicitate, dupa caz.

Publicitatea sechestrului

Art. 731. - Despre aplicarea sechestrului se va face mentiune, la cererea executorului judecatoresc, in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare, in registrul succesoral tinut de camera notarilor publici sau in alte registre de publicitate, dupa caz.

Sechestrul asupra bunurilor anterior sechestrate

Art. 732. - (1) Executorul judecatoresc care, prezentandu-se la domiciliul ori la sediul debitorului, tertului detinator sau al custodelui, va gasi infiintata o alta urmarire, dupa ce va lua o copie de pe procesul-verbal respectiv, aflat in mana debitorului, tertului detinator sau al custodelui ori la domiciliul sau sediul acestuia, va incheia un proces-verbal in care va arata numele si calitatea celui care a facut urmarirea anterioara si va declara aceleasi bunuri sechestrate si de el.

(2) Executorul va putea, in acelasi timp, sa sechestreze si alte bunuri care nu au fost urmarite anterior.

(3) O copie certificata a procesului-verbal de sechestru va fi comunicata organului de executare care a inceput mai intai urmarirea.

(4) In acest caz, urmaririle se socotesc conexate, fiind aplicabile dispozitiile art. 644, iar creditorul pentru care s-a infiintat sechestrul va putea continua urmarirea chiar daca primul creditor urmaritor s-a desistat de la urmarire.

Procesul-verbal de sechestru

Art. 733. - (1) Efectuarea sechestrului se va constata de indata intr-un proces-verbal care va prevedea, in afara datelor si mentiunilor prevazute la art. 669 alin. (1), urmatoarele:

- a) somatia de plata facuta verbal debitorului si raspunsul lui, daca a fost prezent;
- b) enumerarea, descrierea si evaluarea, dupa aprecierea executorului, daca este posibil, a fiecarui bun mobil sechestrat;
- c) indicarea bunurilor care, fiind exceptate de la urmarire, nu au fost sechestrate, in cazul in care bunurile sechestrate nu acopera creanta;
- d) mentionarea drepturilor pretinse de alte persoane asupra bunurilor sechestrate;
- e) aratarea bunurilor sechestrate asupra carora exista un drept real de garantie constituit in favoarea unei terte persoane;
- f) aratarea bunurilor sechestrate care au fost sigilate sau ridicate;
- g) aratarea persoanei careia i se lasa in custodie bunurile sechestrate.

(2) Procesul-verbal se va semna de executor si de persoanele care, potrivit legii, au asistat la aplicarea sechestrului. Daca ele nu pot ori refuza sa semneze, executorul judecatoresc va mentiona aceasta imprejurare in procesul-verbal.

(3) Cate un exemplar al procesului-verbal de sechestru se va preda debitorului sau, dupa caz, tertului detinator si custodelui, acesta din urma semnand cu mentiunea de primire a bunurilor in pastrare. Daca aceste persoane nu sunt prezente ori refuza sa primeasca un exemplar al procesului-verbal, se va proceda potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.

Indisponibilizarea bunurilor sechestrate

Art. 734. - Din momentul sechestrarii bunurilor, debitorul nu mai poate dispune de ele pe timpul cat dureaza executarea, sub sanctiunea unei amenzi judiciare de la 2.000 lei la 10.000 lei, daca fapta nu constituie infractiune. Dispozitiile art. 184-186 sunt aplicabile.

Pastrarea bunurilor sechestrate

Art. 735. - (1) Bunurile sechestrate se lasa, cu acordul creditorului, in custodia debitorului sau a tertului detinator ori pot fi luate in custodie de creditor, daca debitorul nu se opune.

(2) Daca exista pericolul ca debitorul sau tertul detinator sa instraineze, sa substituie ori sa deterioreze bunurile sechestrate, executorul judecatoresc va proceda la sigilarea sau la ridicarea lor.

(3) Daca debitorul sau tertul detinator refuza sa primeasca in custodie bunurile sau nu este prezent la aplicarea sechestrului, precum si in cazul ridicarii bunurilor, executorul judecatoresc da in pastrare bunurile sechestrate unui custode, numit cu precadere dintre persoanele desemnate de creditor. Custodele trebuie sa fie major si indeobste cunoscut ca fiind solvabil. El poate fi obligat de instanta, la cererea creditorului sau a executorului, si la darea unei cautiuni. Sotul, rudele sau afinii debitorului, pana la al patrulea grad inclusiv, ori persoanele aflate in serviciul lui nu vor putea fi desemnati custozi decat cu acordul creditorului.

(4) Sumele in lei sau in valuta, titlurile de valoare, obiectele din metale pretioase si pietrele pretioase se ridica si se predau de executor, pe baza de proces-verbal, in custodia unor institutii de credit sau a unei alte entitati autorizate in acest scop.

(5) Obiectele de arta, colectiile de valoare, obiectele de muzeu si altele asemenea se ridica si se predau de executor, pe baza de proces-verbal, in custodia muzeelor sau a unei alte entitati autorizate pentru depozitarea acestora.

(6) Daca entitatile aratate la alin. (4) si (5) refuza sa ia in custodie bunurile sechestrate, se aplica dispozitiile alin. (1)-(3).

(7) In toate cazurile, executorul judecatoresc pastreaza dovada depunerii valorilor respective, iar in cazul titlurilor de valoare, cum sunt actiunile sau obligatiunile nominative ori la purtator, va sesiza de indata instanta de executare pentru a lua masurile necesare pentru conservarea si administrarea titlurilor si numirea, daca este cazul, a unui curator special, care sa exercite drepturile aferente acestora.

(8) In cazul titlurilor de credit transmisibile prin gir, executorul va face mentiune pe titluri despre aplicarea sechestrului, cu precizarea datei cand a fost facuta mentiunea. Dupa facerea mentiunii, titlurile sechestrate nu vor mai putea fi girate, iar debitorul mentionat in titlul de credit nu se va mai putea libera valabil decat consemnand suma la entitatea prevazuta de lege si depunand recipisa la executor.

(9) Sechestrarea titlurilor nominative se va notifica societatii sau institutiei emitente, precum si societatii ori altei persoane careia i-au fost date in pastrare sau administrare, spre a se face mentiune despre sechestrul in registrul respectiv.

Stramutarea bunurilor sechestrate

Art. 736. - Nici custodele, nici debitorul sau tertul detinator nu vor putea transporta bunurile sechestrate din locul unde au fost autorizati sa le pastreze, decat cu incuviintarea executorului judecatoresc. In acest din urma caz, cheltuielile de transport vor fi avansate de partea interesata.

Remuneratia custodelui

Art. 737. - (1) In cazul in care custode este o alta persoana decat debitorul sau tertul detinator, acesta va avea dreptul la o remuneratie, ce se va fixa de executor, prin incheiere, tinand seama de activitatea depusa, iar in cazul unitatilor specializate,

de tarifele sau preturile practicate de acestea pentru servicii similare. Remuneratia si cheltuielile custodelui vor putea fi platite cu anticipatie de catre creditorul urmaritor care le va prelua cu precadere din pretul bunurilor urmarite.

(2) Incheierea prin care este fixata remuneratia custodelui se da cu citarea partilor.

Raspunderea custodelui

Art. 738. - Custodele, precum si orice alte persoane insarcinate cu paza bunurilor sechestrate vor raspunde pentru orice paguba adusa creditorului sau debitorului din cauza neglijentei lor si vor fi inlocuiti, potrivit dispozitiilor referitoare la numirea custozilor, putand fi condamnati, daca este cazul, si la pedepsele prevazute de legea penala.

Liberarea tertului detinator

Art. 739. - (1) Tertul detinator se va putea libera, in cursul sechestrului, de bunurile debitorului urmarit, daca obligatia lui de restituire este ajunsa la scadenta.

(2) In acest scop, el va putea cere executorului judecatoresc incuviintarea de a depune bunurile sechestrate la el, in mainile unei alte persoane. Executorul se va pronunta de urgenta, prin incheiere, data cu citarea tertului detinator, a debitorului si a creditorului urmaritor, asupra persoanei careia bunurile urmeaza sa fie incredintate. Creditorul urmaritor si debitorul vor putea conveni ca ele sa fie incredintate chiar debitorului.

(3) Daca creditorul urmaritor si debitorul nu vor cadea de acord, executorul va incredinta bunurile sechestrate unei persoane desemnate de creditor.

(4) Incredintarea bunurilor in mainile persoanei acceptate sau desemnate, potrivit alin. (2) si (3), va fi constatata printr-un proces-verbal semnat de executor si custode.

Oprirea urmaririi

Art. 740. - (1) Debitorul va putea impiedica aplicarea sechestrului sau, dupa caz, va putea obtine ridicarea lui numai daca:

1. plateste creanta, inclusiv accesoriile si cheltuielile de executare, in mainile creditorului sau reprezentantului sau avand procura speciala. In acest caz, executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal constatand achitarea integrala a datoriei si va preda creditorului titlul executoriu, mentionand pe acesta stingerea totala a obligatiei, iar debitorului, un certificat constatator al indeplinirii integrale a obligatiilor de mai sus;

2. face depunerea cu afectatiunea speciala prevazuta la art. 710 alin. (1) si preda executorului recipisa de consemnare. In acest caz, executorul judecatoresc va elibera debitorului o dovada de primire a recipisei, va incheia un proces-verbal in care va face aceasta constatare si, daca debitorul nu a facut si contestatie in conditiile alin. (2), va opri urmarirea sau, dupa caz, va dispune ridicarea sechestrului. In caz contrar, daca debitorul a facut contestatie, executorul va depune de indata procesul-verbal constatator odata cu recipisa, la instanta de executare, care se va pronunta de urgenta, potrivit dispozitiilor art. 706. Pana la solutionarea contestatiei, urmarirea este suspendata de drept.

(2) In cazul prevazut la alin. (1) pct. 2, daca debitorul face contestatie si se opune eliberarii sumei consemnate, el o va putea depune chiar in mana executorului, odata cu recipisa de consemnare a sumei, sub luare de dovada, sau o va putea introduce

direct la instanța competentă, în termen de 5 zile de la data procesului-verbal întocmit de executor, caz în care o copie de pe contestație va fi înmănată și executorului.

(3) Contestația se va face cu respectarea condițiilor de formă prevăzute la art. 705.

(4) Dacă termenul prevăzut la alin. (2) a expirat fără ca debitorul să fi depus ori introdus contestație, depunerea cu afectare specială se va socoti drept plată făcută creditorului, iar acesta va putea să ridice suma consemnată, în temeiul unei încheieri a executorului judecătoresc date de urgență, cu citarea părților.

Continuarea urmăririi

Art. 741. - (1) În orice alte cazuri decât cele prevăzute la art. 740, debitorul sau o altă persoană interesată nu poate opri vânzarea bunurilor sechestrate, dar poate contesta executarea, potrivit dispozițiilor art. 701 și următoarele.

(2) Tertul care contestă executarea nu va putea dovedi cu martori dreptul său de proprietate asupra bunurilor mobile sechestrate în locuința sau întreprinderea debitorului urmărit, în afara de cazul când, față de profesia sau comerțul contestatorului ori debitorului, o asemenea dovadă devine admisibilă.

(3) Sotul contestator care locuiește cu sotul debitor și care nu exercită o profesie și nici nu exploatează o întreprindere nu va putea dovedi dreptul său de proprietate asupra bunurilor mobile sechestrate decât cu convenția matrimonială sau cu alte înregistrări cu dată certă, din care să rezulte că acestea i-au aparținut și înainte de căsătorie ori că le-a dobândit ulterior prin donație sau moștenire ori, dacă la data dobândirii avea bunuri proprii, că le-a dobândit prin cumpărare ori în alt mod. Această dispoziție nu se aplică însă în privința bunurilor care, în mod vădit sau prin destinația lor, aparțin sotului debitorului urmărit.

§ 2. Valorificarea bunurilor sechestrate

Modalitățile de valorificare

Art. 742. - (1) Dacă în termen de 15 zile de la aplicarea sechestrului nu au fost plătite suma datorată, toate accesoriile și cheltuielile de executare, executorul judecătoresc va proceda la valorificarea bunurilor sechestrate prin vânzare la licitație publică, vânzare directă sau prin alte modalități admise de lege.

(2) Cu toate acestea, vânzarea se va putea face de îndată ce bunurile au fost sechestrate, dacă acestea sunt supuse pieirii, degradării, alterării sau deprecierei ori dacă păstrarea lor ar prilejui cheltuieli disproporționat de mari în raport cu valoarea lor.

Vânzarea amiabilă

Art. 743. - (1) Executorul judecătoresc, cu acordul creditorului, poate să îi încuviințeze debitorului să procedeze el însuși la valorificarea bunurilor sechestrate. În acest caz, debitorul este obligat să îl informeze în scris pe executor despre ofertele primite, indicând, după caz, numele sau denumirea și adresa potențialului cumpărător, precum și termenul în care acesta din urmă se angajează să consemneze prețul propus.

(2) Dacă până la împlinirea termenului prevăzut la alin. (1) tertul cumpărător nu consemnează prețul oferit la dispoziția executorului judecătoresc, se va fixa termen pentru vânzare la licitație publică, potrivit art. 747.

Vanzarea directa

Art. 744. - (1) Executorul judecatoresc poate, de asemenea, proceda, cu acordul ambelor parti, la valorificarea bunurilor urmarite prin vanzare directa cumparatorului care ofera cel putin pretul stabilit potrivit art. 747.

(2) Termenul pentru vanzarea directa va fi stabilit prin acordul partilor. Debitorul si creditorul vor fi instiintati despre ziua, ora si locul vanzarii, precum si despre oferta de pret depusa de potentialul cumparator.

(3) La data vanzarii, executorul va intocmi procesul-verbal prevazut la art. 762, dispozitiile acestui articol fiind aplicabile in mod corespunzator. Daca vreuna dintre parti lipseste la efectuarea vanzarii, executorul ii va comunica o copie certificata de pe procesul-verbal privind vanzarea.

Vanzarea silita

Art. 745. - In lipsa acordului partilor sau daca vanzarea directa ori amiabila nu se realizeaza, executorul judecatoresc va proceda la vanzarea prin licitatie publica a bunurilor sechestrate.

Vanzarea titlurilor de valoare si a unor bunuri cu regim de circulatie special

Art. 746. - (1) Titlurile de credit si orice alte valori sau marfuri negociabile la bursele de valori, bursele de marfuri ori pe alte piete se vor putea vinde prin intermediul bursei celei mai apropiate, respectiv prin sistemul alternativ de tranzactionare, cu formele si conditiile prevazute de legea speciala.

(2) Obiectele din metale pretioase si pietrele pretioase, mijloacele de plata straine si alte titluri de valoare decat cele aratate la alin. (1) vor fi valorificate, in conditiile legii, prin entitati autorizate, dupa caz, iar obiectele de arta, colectiile de valoare si obiectele de muzeu, prin organele si in conditiile prevazute de lege. Sumele obtinute din vanzare se vor consemna la entitatea indicata de executorul judecatoresc.

(3) Vanzarea actiunilor la societatile inchise si a partilor sociale se face in mod amiabil, potrivit art. 743, iar in lipsa, de catre executor, prin licitatie publica, daca legea nu prevede un sistem special privind circulatia acestora.

(4) Daca vanzarea bunurilor prevazute la alin. (3) se face de catre executor sau de catre un agent specializat, acesta va intocmi un caiet de sarcini care, in afara altor mentiuni prevazute de lege, va cuprinde, sub sanctiunea nulitatii vanzarii, actul constitutiv al societatii, numarul si felul actiunilor sau partilor sociale supuse vanzarii, garantiile constituite asupra lor, clauzele speciale privind vanzarea sau cesiunea acestora si drepturile de preferinta acordate asociatilor, situatia financiara anuala pe ultimele doua exercitii financiare, precum si orice documente necesare pentru aprecierea consistentei si valorii drepturilor societare aferente actiunilor sau partilor sociale scoase la vanzare.

(5) Caietul de sarcini va fi comunicat debitorului, creditorului, societatii emitente si celorlalti asociati, pentru a formula eventuale obiectiuni, in termen de 5 zile de la comunicare, sub sanctiunea decaderii. Executorul judecatoresc va solutiona obiectiunile, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor. Daca nu se formuleaza obiectiuni sau acestea sunt respinse, iar incheierea nu este atacata de catre cei interesati, urmarirea va continua, potrivit legii.

(6) Regulile speciale privind vanzarea titlurilor de valoare prevazute in prezentul articol raman aplicabile.

§ 3. Vanzarea la licitatie publica

Evaluarea bunurilor sechestrate

Art. 747. - (1) Cu ocazia aplicarii sechestrului, executorul judecatoresc este obligat sa identifice si sa evalueze bunurile sechestrate, in afara de cazurile in care aceasta nu este cu putinta. Bunurile vor fi evaluate la valoarea lor de circulatie, raportata la preturile medii de piata din localitatea respectiva.

(2) Separat de pretul bunurilor se va determina si valoarea drepturilor reale de folosinta, potrivit criteriilor aratate la alin. (1), iar daca aceasta nu este cu putinta, se va apela la un expert.

(3) La cererea partilor interesate sau in cazul in care nu poate proceda el insusi la evaluare, executorul judecatoresc va numi un expert care sa fixeze pretul pentru vanzarea bunurilor sechestrate.

(4) Executorul va dispune ca expertul sa fixeze pretul, printr-un raport scris, care va fi predat cu cel putin 5 zile inainte de ziua fixata pentru vanzare.

(5) Cererea de expertiza va fi facuta de parti, in mod verbal, la data sechestrarii bunurilor, fiind consemnata in procesul-verbal de sechestru, sau in scris, in termen de 5 zile de la data comunicarii procesului-verbal de sechestru, sub sanctiunea decaderii.

(6) Executorul se va pronunta de urgenta, fara citarea partilor, asupra cererii de expertiza, prin incheiere executorie, care va cuprinde stabilirea onorariului provizoriu ce se cuvine expertului si termenul in care trebuie depus raportul conform alin. (4).

(7) Onorariul provizoriu va fi depus de partea interesata, sub sanctiunea decaderii, in cel mult 5 zile de la comunicarea admiterii cererii de expertiza.

(8) Expertul va cita partile. Acestea pot desemna experti consilieri, dispozitiile art. 324 aplicandu-se in mod corespunzator.

(9) Daca expertul nu va depune raportul in termenul fixat ori daca din cauza nerespectarii termenului a cauzat amanarea vanzarii, la cererea partii interesate, instanta de executare poate lua impotriva acestuia masurile prevazute la art. 182 alin. (1) pct. 2 lit. d) si la art. 184.

Fixarea termenului de licitatie

Art. 748. - (1) Daca valorificarea bunurilor urmeaza sa se faca prin vanzare la licitatie publica, executorul judecatoresc, in termen de cel mult o zi de la expirarea termenelor prevazute la art. 742 alin. (1) sau la art. 743, iar, in cazul bunurilor aratate la art. 742 alin. (2), de la data procesului-verbal de sechestru, va fixa, prin incheiere definitiva, data cu citarea in termen scurt a partilor, ziua, ora si locul licitatiei.

(2) Vanzarea nu se va putea face in mai putin de doua saptamani, nici in mai mult de 4 saptamani de la data expirarii termenelor prevazute la art. 742 alin. (1) sau la art. 743, iar, in cazul bunurilor prevazute la art. 742 alin. (2), de la data procesului-verbal de sechestru.

(3) Termenul se va putea scurta sau prelungi, daca atat creditorul, cat si debitorul o vor cere.

Locul licitatiei

Art. 749. - (1) Vanzarea la licitatie se va face la locul unde se afla bunurile sechestrate sau, daca exista motive temeinice, in alt loc.

(2) In cazul cand in localitate exista targuri oficiale recunoscute si tinute in mod obisnuit cel putin o data pe saptamana, vanzarea vitelor se va face obligatoriu in acele targuri, in zilele si orele de targ, chiar daca targurile ar cadea in zilele nelucratoare sau de sarbatoare legala, fara a fi necesara incuviintarea instantei de executare.

(3) De asemenea, daca in localitate exista burse de marfuri sau cereale, toate marfurile sau cerealele care sunt cotate la aceste burse se vor vinde, la cererea creditorului sau a debitorului, prin intermediul lor.

Instiintarea partilor si a tertului detinator

Art. 750. - (1) Executorul judecatoresc ii va instiinta pe creditor, debitor si tertul detinator al bunurilor sechestrate despre ziua, ora si locul vanzarii la licitatie, potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor, cu cel putin 48 de ore inainte de termenul fixat pentru vanzare. Daca insa creditorul, debitorul si tertul detinator au fost prezenti in ziua cand s-a fixat data licitatiei si au luat cunostinta in scris de acest termen, ei nu vor mai fi instiintati.

(2) Daca se vand titluri de valoare care nu sunt negociate la bursa de valori sau intr-un sistem alternativ de tranzactionare, in conditiile art. 746 alin. (3), vor fi instiintati societatea emitenta a titlului sau tertul caruia acestea i-au fost incredintate spre pastrare ori administrare, precum si ceilalti asociati ori mostenitorii acestora, daca au drepturi de preferinta la vanzare.

Publicitatea vanzarii

Art. 751. - (1) Executorul judecatoresc va intocmi anunturile de vanzare, pe care le va afisa cu cel putin 5 zile inainte de tinerea licitatiei la locul licitatiei, la sediul executorului judecatoresc, al primariei de la locul vanzarii bunurilor si al instantei de executare, precum si in alte locuri publice, unde conducatorii acestora au obligatia crearii conditiilor necesare afisarii publicatiilor de vanzare, fara a impune taxe sau contraprestatii. De asemenea, executorul judecatoresc va intocmi si publicatii de vanzare pe care le va aduce la cunostinta publicului prin unul dintre ziarele locale sau, in lipsa, dintre cele de circulatie nationala, prin ziare, reviste sau alte publicatii existente ce sunt destinate comercializarii unor bunuri de natura celor scoase la vanzare, precum si pe pagini de internet deschise in acelasi scop.

(2) Publicatiile si anunturile de vanzare vor cuprinde:

- a) denumirea si sediul organului de executare;
- b) numarul dosarului de executare;
- c) numele executorului judecatoresc;
- d) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul debitorului si creditorului;
- e) ziua, ora si locul licitatiei;
- f) indicarea si descrierea sumara a bunurilor ce vor fi vandute la licitatie publica, cu aratarea pentru fiecare a pretului de incepere a licitatiei, care este pretul prevazut in procesul-verbal de sechestru sau, dupa caz, cel stabilit prin expertiza; in cazul

titlurilor de valoare nenegociabile, se va indica si locul de la care poate fi procurat, pe cheltuiala solicitantului, caietul de sarcini prevazut la art. 746 alin. (4);

g) mentiunea, daca va fi cazul, ca bunurile se vand grevate de drepturile reale de folosinta, dobandite ulterior inscrierii vreunei ipotece si ca, in cazul in care creantele creditorilor urmaritori nu ar fi acoperite la prima licitatie, se va proceda, in aceeasi zi, la o noua licitatie pentru vanzarea bunurilor libere de acele drepturi. Pretul de la care vor incepe aceste licitatii va fi cel prevazut la art. 758 alin. (6) si (7);

h) locul si data afisarii, in cazul anunturilor de vanzare;

i) semnatura si stampila executorului judecatoresc, in cazul anunturilor de vanzare.

(3) Indeplinirea acestor formalitati se va constata prin procese-verbale incheiate de executorul judecatoresc.

(4) Cheltuielile de afisare si publicare vor fi avansate de catre creditorul urmaritor, care le va prelua din pretul bunurilor urmarite.

(5) In cazul nerespectarii dispozitiilor prezentului articol, la cererea partii interesate, instanta de executare poate lua impotriva executorului judecatoresc masurile prevazute la art. 182 alin. (1) pct. 2 lit. h) si la art. 184.

(6) Mentiunile de la alin. (2) lit. a) si c)-i) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

Restrangerea formalitatilor de publicitate

Art. 752. - (1) Prin exceptie de la dispozitiile art. 751, in cazul in care executarea se face in temeiul unui titlu executoriu privitor la o creanta a carei valoare nu depaseste 5.000 lei sau atunci cand bunurile sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii ori deprecierii, oricare ar fi valoarea titlului executoriu, executorul judecatoresc va putea sa restranga formalitatile de publicitate numai la afisare si sa scurteze atat termenul de instiintare a debitorului si a tertului detinator, cat si termenul de afisare, in masura in care aceasta ar fi suficienta pentru instiintarea celor interesati.

(2) Creditorul, debitorul si tertul detinator vor putea fi incunostintati prin telegrama, telefax sau prin alte mijloace care asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii lui.

Refacerea formalitatilor de publicitate

Art. 753. - (1) Daca din orice cauza vanzarea se amana, incunostintarea celor interesati si formalitatile de publicitate se vor indeplini si pentru noul termen, care nu va putea fi mai scurt de o saptamana si nici mai lung de doua saptamani.

(2) Daca vanzarea nu se poate termina in aceeasi zi, ea va continua in ziua urmatoare, iar executorul judecatoresc va aduce verbal la cunostinta celor prezenti, in afara de cazul in care ambele parti sunt de acord cu amanarea licitatiei. In acest din urma caz, costul formalitatilor de publicitate va fi suportat in mod egal de ambele parti, dispozitiile art. 751 alin. (4) fiind aplicabile in mod corespunzator.

Pregatirea licitatiei

Art. 754. - (1) In ziua fixata pentru vanzare, executorul judecatoresc se va duce la locul unde se afla bunurile sechestrate, va ridica sigiliile sau va primi bunurile de la persoana careia i-au fost incredintate, eliberandu-i chitanta de primire.

(2) Executorul va verifica, dupa procesul-verbal de sechestr, numarul si starea bunurilor si va constata toate acestea, precum si lipsurile gasite, in procesul-verbal de licitatie.

(3) Daca vanzarea se va face in alt loc decat acela unde se gasesc bunurile ce urmeaza sa fie vandute, ele vor fi duse in acel loc, pe cheltuiala creditorului, in conditiile art. 751 alin. (4).

Amanarea licitatiei

Art. 755. - (1) La cererea partii interesate facuta, sub sanctiunea decaderii, inainte de inceperea licitatiei, executorul judecatesc va amana vanzarea in cazul nerespectarii termenelor de instiintare a creditorului, debitorului sau tertului detinator ori, dupa caz, a termenelor de afisare sau publicare a vanzarii. La acest termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data fixata pentru prima vanzare, se vor reface formalitatile de publicitate incalcate, cu respectarea dispozitiilor art. 751.

(2) Dispozitiile alin. (1) nu sunt aplicabile la vanzarea bunurilor supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii, caz in care partea interesata va putea solicita numai luarea masurilor prevazute la art. 752.

Participantii la licitatie

Art. 756. - (1) Poate participa la licitatie orice persoana care are capacitate deplina de exercitiu, precum si capacitatea de a dobandi bunurile scoase la licitatie, daca nu este indeobste cunoscuta ca fiind insolvabila.

(2) Debitorul urmarit nu va putea fi adjudecatar, nici personal, nici prin persoana interpusa.

(3) Creditorii urmaritori sau intervenienti nu pot, nici personal, nici prin persoane interpuse, sa adjudece bunurile oferite spre vanzare la un pret mai mic de 75% din pretul stabilit potrivit art. 747 alin. (1) sau (3).

Garantia de participare

Art. 757. - (1) Participantii la licitatie trebuie sa consemneze, cel mai tarziu pana la inceperea licitatiei, la dispozitia executorului judecatesc, cel putin 10% din pretul de incepere a licitatiei pentru bunurile pe care intentioneaza sa le cumpere.

(2) Creditorii urmaritori sau intervenienti nu au obligatia de a depune garantia prevazuta la alin. (1).

(3) Daca in localitatea unde are loc licitatia nu functioneaza nicio unitate dintre cele prevazute de lege pentru a face astfel de operatiuni sau daca licitatia se desfasoara in locuri izolate, garantia poate fi depusa si la executorul judecatesc, pe baza de chitanta de primire, facandu-se mentiune despre aceasta in procesul-verbal de licitatie.

Efectuarea licitatiei

Art. 758. - (1) Vanzarea la licitatie se va face in mod public de catre executorul judecatesc, care va oferi bunurile spre vanzare prin 3 strigari succesive.

(2) Pretul de la care incepe licitatia este cel prevazut in publicatii sau anunturi, potrivit art. 751 alin. (2).

(3) In raport cu natura sau cu destinatia lor, bunurile se vor vinde fiecare in parte sau mai multe impreuna, tinandu-se seama in toate cazurile ca prin modul de vanzare acestea sa nu se deprecieze.

(4) In cazul cand de la debitor s-au ridicat si sume de bani, vanzarea celorlalte bunuri nu se va putea face decat in masura in care acele sume nu acopera creanta creditorului urmaritor si accesoriile acesteia, impreuna cu cheltuielile de executare.

(5) Bunul se adjudeca celui care, dupa 3 strigari succesive, facute la intervale de timp care sa permita optiuni si supralicitari, ofera pretul cel mai mare, iar atunci cand exista un singur concurent, acesta a oferit pretul de incepere a licitatiei.

(6) Daca bunul este grevat de vreun drept real de folosinta, dobandit ulterior inscrierii vreunei ipotece, la primul termen de vanzare strigarile vor incepe de la pretul cel mai mare oferit sau, in lipsa, de la cel fixat in publicatie, diminuat cu valoarea acestor drepturi socotita potrivit art. 747 alin. (2).

(7) Daca din cauza existentei drepturilor aratate la alin. (6) nu s-a putut obtine un pret suficient pentru acoperirea creantelor ipotecare inscrise anterior, executorul judecatoresc va relua in aceeasi zi licitatiea pentru vanzarea bunului liber de acele drepturi; in acest caz, strigarile vor incepe de la pretul mentionat in publicatia de vanzare, fara scaderea aratata la alin. (6).

(8) Daca nu se obtine pretul de incepere a licitatiei, la acelasi termen bunul va fi din nou scos la vanzare, caz in care licitatiea va incepe de la pretul de 75% din cel prevazut in publicatii sau anunturi, iar bunul va fi vandut celui care va oferi pretul cel mai mare.

(9) Daca nu se ofera nici pretul minim prevazut la alin. (8), licitatiea se va amana la un alt termen, pentru care se vor indeplini din nou formalitatile de publicitate prevazute la art. 751. La acest termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data primei licitatii, licitatiea va incepe de la 50% din pretul initial prevazut in publicatii sau anunturi. Daca nu se va obtine nici acest pret, bunurile vor fi vandute, la acelasi termen, la cel mai mare pret oferit, chiar si atunci cand la licitatie s-a prezentat un singur ofertant.

(10) In toate cazurile, la pret egal, va fi preferat cel care are un drept de preemtiune asupra bunului urmarit.

(11) Dispozitiile alin. (8) si (9) nu sunt aplicabile la vanzarea bunurilor supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii. In aceste cazuri, vanzarea se va face la orice pret si oricare ar fi numarul concurentilor, chiar la primul termen.

(12) Executorul va tine o lista cu bunurile vandute si pretul cu care s-au vandut.

Exercitarea dreptului de preemtiune

Art. 759. - Daca nu a participat la licitatie, in termen de 5 zile de la adjudecarea bunului, cel care este titularul unui drept de preemtiune va putea sa isi exercite dreptul, printr-o declaratie scrisa adresata executorului judecatoresc, si sa consemneze pretul la care acesta a fost adjudecat, sub sanctiunea decaderii. In acest din urma caz, titularul dreptului de preemtiune va fi socotit adjudecatar si va fi tinut de plata pretului in conditiile art. 760.

Depunerea si consemnarea pretului

Art. 760. - (1) Dupa adjudecarea bunului, adjudecatarul este obligat sa depuna de indata intregul pret, in numerar ori cu ordin de plata sau orice alt instrument legal de plata; la cererea sa, acceptata de creditor sau de reprezentantul sau, pretul se va putea depune si ulterior, in cel mult 5 zile de la data licitatiei.

(2) In cazul in care adjudecatar este insusi creditorul urmaritor si nu participa alti creditori la urmarire sau, desi participa, acestia se afla intr-un rang de preferinta

inferior creditorului adjudecatar, el va putea depune in contul pretului creanta sa, in tot sau in parte. Daca pretul bunului este mai mare decat valoarea creantei, creditorul va putea depune in contul pretului creanta sa numai daca depune, de indata sau in cel mult 5 zile de la data licitatiei, diferenta dintre pretul de adjudecare si valoarea creantei.

(3) Daca pretul sau, dupa caz, diferenta de pret nu se va depune potrivit alin. (1) sau (2), se va relua licitatia ori, dupa caz, o alta modalitate de valorificare a bunului, la acelasi termen sau la un alt termen, pentru care se vor implini formalitatile de publicitate prevazute la art. 751, iar primul adjudecatar va fi raspunzator atat de scaderea pretului obtinut la a doua vanzare, cat si de cheltuielile facute pentru aceasta; aceste sume se vor stabili de catre executorul judecatoresc prin proces-verbal care constituie titlu executoriu si se vor retine cu precadere din suma depusa conform art. 757.

(4) Executorul judecatoresc va consemna de indata sumele de bani incasate, pastrand dovada consemnarii. Despre aceasta el va face mentiune si in procesul-verbal de licitatie.

Inchiderea licitatiei

Art. 761. - (1) Licitatia se va inchide de indata ce din sumele obtinute se pot acoperi toate creantele ce se urmaresc, precum si toate cheltuielile de executare.

(2) Executorul judecatoresc va declara inchisa licitatia si in cazul in care in timpul acesteia survine vreuna dintre situatiile prevazute la art. 693 sau, dupa caz, la art. 740.

Procesul-verbal de licitatie

Art. 762. - (1) Dupa inchiderea licitatiei, executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal despre desfasurarea si rezultatul acesteia. Acest proces-verbal va cuprinde, in afara datelor si mentiunilor prevazute la art. 669, sub sanctiunea nulitatii:

- a) aratarea locului, datei si orei cand licitatia a inceput si s-a terminat;
- b) indicarea procesului-verbal de sechestrul si constatarile prevazute la art. 754 alin. (2);

c) aratarea bunurilor vandute, pretul rezultat din vanzarea lor, precum si numele sau denumirea fiecarui adjudecatar.

(2) Procesul-verbal va fi semnat de executor, de debitor si de creditorul urmaritor, daca au fost de fata, precum si de adjudecatar. Daca vreuna dintre aceste persoane nu poate sau refuza sa semneze, se va face mentiune despre aceasta in procesul-verbal.

(3) Lista prevazuta la art. 758 alin. (12) si raportul de expertiza, daca va fi cazul, se anexeaza la procesul-verbal si se pastreaza impreuna cu procesul-verbal de licitatie la dosarul de executare.

Eliberarea titlului de proprietate

Art. 763. - (1) Executorul judecatoresc ii va elibera, sub semnatura sa, fiecarui adjudecatar in parte un certificat de adjudecare, care va cuprinde data si locul licitatiei, numele adjudecatarului, indicarea bunului adjudecat si, dupa caz, a pretului platit sau care urmeaza sa fie platit.

(2) Certificatul eliberat fiecarui adjudecatar constituie dovada dreptului de proprietate asupra bunurilor vandute; in cazul titlurilor de valoare nominative, adjudecatarul va putea obtine transferul acestora pe numele sau, in temeiul certificatului de adjudecare. Daca emitentul titlurilor refuza in mod nejustificat transferul, instanta de executare, la cererea adjudecatarului, va da o incheiere care va constata transferul intervenit si care va servi adjudecatarului la efectuarea inregistrarilor prevazute de lege. Totodata, prin aceeași hotarare, instanta va dispune obligarea emitentului la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei, precum si obligarea sa, la cererea partii interesate, la plata de despagubiri pentru paguba astfel cauzata.

(3) In toate cazurile, predarea bunului se va face dupa achitarea integrala a pretului; pana la predare, debitorul suporta riscul pieririi bunului adjudecat.

(4) Dupa predare, executorul va dispune, din oficiu, daca este cazul, radierea din registrele de publicitate a drepturilor si sarcinilor stinse prin adjudecare care grevau anterior bunul adjudecat.

Efectele adjudecarii

Art. 764. - Prin adjudecare, cumparatorul devine, de la data predarii, proprietarul bunului adjudecat, liber de orice sarcini, care se stramuta de drept asupra pretului platit, in afara de cazul in care adjudecatarul ar fi de acord sa fie mentinute sau vanzarea s-a facut in conditiile art. 758 alin. (6).

Viciile ascunse

Art. 765. - In cazul vanzarii silite la licitatie publica nu exista garantie contra viciilor ascunse ale bunului vandut.

Inadmisibilitatea desfiintarii vanzarii. Exceptii

Art. 766. - (1) In cazul vanzarilor la licitatie publica facute in conditiile prezentei sectiuni nu este admisibila nicio cerere de desfiintare a vanzarii impotriva tertului adjudecatar care a platit pretul, in afara de cazul in care a existat fraudă din partea acestuia. Asemenea cerere nu poate fi facuta decat pe cale de actiune principala.

(2) Cand adjudecatar a fost creditorul, vanzarea va putea fi desfiintata daca exista temei de nulitate, potrivit dreptului comun.

Mentinerea sau incetarea unor contracte

Art. 767. - (1) Locatiunile si celelalte acte juridice privitoare la bunul adjudecat raman in fiinta sau, dupa caz, inceteaza potrivit legii. In toate cazurile, adjudecatarul nu este tinut sa respecte locatiunea sau un alt act juridic atunci cand pretul convenit este mai mic cu o treime fata de pretul pietei ori inferior celui rezultat din locatiunile sau actele juridice precedente.

(2) Platile facute inainte de scadenta de catre locatar sau alte persoane interesate nu pot fi opuse adjudecatarului decat daca sunt inscrise in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare sau in alte registre publice. Dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.

§ 4. Dispozitii speciale

Preluarea bunului in contul creantei

Art. 768. - (1) In cazul in care bunul sechestrat nu s-a putut vinde in conditiile prezentei sectiuni, orice creditor care, potrivit legii, putea cere executarea silita asupra bunurilor mobile ale debitorului il poate prelua in contul creantei sale la pretul stabilit in publicatiile sau anunturile de vanzare pentru ultimul termen de licitatie. Daca acest pret este mai mare decat valoarea creantei, creditorul poate prelua bunul numai daca depune, in conditiile art. 760 alin. (1), suma de bani ce reprezinta diferenta dintre pret si valoarea creantei.

(2) Daca mai multi creditori vor sa preia bunul in conditiile alin. (1), acesta va fi atribuit potrivit ordinii de preferinta stabilite la art. 854 si 856. In cazul creditorilor de rang egal, acestia vor prelua bunul in coproprietate proportional cu valoarea creantei fiecaruia.

Restituirea sau predarea unor bunuri

Art. 769. - (1) Bunurile sechestrate care nu au putut fi valorificate in conditiile prezentei sectiuni raman indisponibilizate cel mult un an de la data aplicarii sechestrului. In cursul acestui termen, executorul judecatoresc poate proceda din nou la valorificarea acestor bunuri. Daca nici dupa expirarea acestui termen bunurile nu pot fi valorificate, iar creditorul refuza sa le preia in contul creantei, ele se restituie din oficiu debitorului sau unui reprezentant al sau.

(2) In cazul in care debitorul caruia ar urma sa i se restituie bunurile potrivit alin. (1) nu se mai afla la domiciliul cunoscut si nici nu ar putea fi identificat in alt loc, iar bunurile respective ar urma sa treaca, potrivit legii, in proprietatea privata a unitatii administrativ-teritoriale unde executorul judecatoresc isi are sediul, acesta le va preda organului competent.

(3) Despre predarea bunurilor prevazute la alin. (2) executorul judecatoresc va incheia un proces-verbal, ce va fi semnat de el si de organul caruia i s-a facut predarea.

SECȚIUNEA a 3-a Poprirea

Obiectul popririi

Art. 770. - (1) Sunt supuse urmaririi silite prin poprire sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporale urmaribile datorate debitorului ori detinute in numele sau de o a treia persoana sau pe care aceasta din urma i le va datora in viitor, in temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, in conditiile art. 722 alin. (1), pot fi poprite si bunurile mobile corporale ale debitorului detinute de un tert in numele sau.

(2) In cazul popririi sumelor de bani din conturile bancare, pot face obiectul urmaririi silite prin poprire atat soldul creditor al acestor conturi, cat si incasarile viitoare, cu respectarea limitelor prevazute la art. 718, daca este cazul.

(3) Poprirea se poate infiinta si asupra sumelor sau bunurilor mobile incorporale pe care creditorul le datoreaza debitorului, daca ambele creante sunt certe si lichide.

(4) Se va putea popri si creanta cu termen ori sub conditie. In acest caz, poprirea nu va putea fi executata decat dupa ajungerea la termen ori de la data indeplinirii conditiei.

(5) Nu sunt supuse executarii silite prin poprire:

a) sumele care sunt destinate unei afectatiuni speciale prevazute de lege si asupra carora debitorul este lipsit de dreptul de dispozitie;

b) sumele reprezentand credite nerambursabile ori finantari primite de la institutii sau organizatii nationale si internationale pentru derularea unor programe ori proiecte;

c) sumele aferente platii drepturilor salariale viitoare, pe o perioada de 3 luni de la data infiintarii popririi. Atunci cand asupra aceluasi cont sunt infiintate mai multe popri, termenul de 3 luni in care se pot efectua plati aferente drepturilor salariale viitoare se calculeaza o singura data de la momentul infiintarii primei popri.

Cererea de poprire. Competenta

Art. 771. - (1) Poprirea se infiinteaza la cererea creditorului de catre un executor judecatesc al carui birou se afla in circumscriptia curtii de apel unde isi are domiciliul sau sediul debitorul ori tertul poprit.

(2) In cazul popririi pe conturile unei persoane fizice sau juridice, competenta apartine executorului judecatesc al carui birou se afla in circumscriptia curtii de apel de la domiciliul sau sediul debitorului ori, dupa caz, de la sediul principal sau, dupa caz, de la sediile secundare ale institutiei de credit unde debitorul si-a deschis contul. Daca debitorul are mai multe conturi deschise, competenta apartine executorului judecatesc de la oricare din locurile unde acestea au fost deschise.

(3) Dispozitiile art. 642 alin. (4) sunt aplicabile.

Infiintarea popririi

Art. 772. - (1) Poprirea se infiinteaza fara somatie, in baza incheierii de incuviintare a executarii, prin adresa in care se va preciza si titlul executoriu in temeiul caruia s-a infiintat poprirea, ce va fi comunicata celei de-a treia persoane aratate la art. 770 alin. (1), impreuna cu o copie certificata de pe incheierea de incuviintare a executarii. Despre masura luata va fi instiintat si debitorul, caruia i se va comunica, in copie, adresa de infiintare a popririi, la care se vor atasa si copii certificate de pe incheierea de incuviintare a executarii, si titlul executoriu, in cazul in care acestea din urma nu i-au fost anterior comunicate.

(2) In adresa de infiintare a popririi i se va pune in vedere celei de-a treia persoane, care devine, potrivit alin. (1), tert poprit, interdictia de a plati debitorului sumele de bani sau bunurile mobile pe care i le datoreaza ori pe care i le va datora, declarandu-le poprite in masura necesara pentru realizarea obligatiei ce se executa silit.

(3) Adresa de infiintare a popririi va cuprinde numele si domiciliul debitorului persoana fizica ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor, precum si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare ori codul de identificare fiscala, daca sunt cunoscute.

(4) In cazul in care se solicita infiintarea popririi pentru toate conturile unei persoane fizice sau juridice, inclusiv pentru conturile subunitatilor fara personalitate juridica ale acesteia din urma, se vor indica, daca sunt cunoscute, elementele de identificare pentru fiecare cont in parte, respectiv pentru fiecare subunitate fara personalitate juridica a debitorului persoana juridica.

(5) În cazul în care adresa de înființare a popririi se transmite unei unități operationale a unei instituții de credit, poprirea va fi înființată numai asupra conturilor pe care debitorul urmărit le are deschise la acea unitate. Dacă debitorul nu are cont deschis la unitatea instituției de credit sesizate, aceasta va informa executorul cu privire la conturile deschise de debitor la alte unități operationale.

(6) Dispozițiile alin. (2) sunt aplicabile și în cazurile în care poprirea se înființează asupra titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile incorporale urmăribile ce se afla în păstrare la unități specializate.

(7) În cazul în care poprirea a fost înființată ca măsură de asigurare și nu a fost desființată până la obținerea titlului executoriu, se va comunica tertului poprit o copie certificată de pe titlul executoriu în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la art. 776. Titlul executoriu va fi însoțit de o adresă care va cuprinde numele și domiciliul debitorului persoană fizică ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul, precum și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, dacă sunt cunoscute, numărul și data adresei în baza căreia s-a înființat poprirea asiguratorie, numărul dosarului de executare și datele de identificare a contului în care a fost consemnată suma poprită asiguratorie.

(8) După înființarea popririi, orice alt creditor al debitorului poprit va putea să poprească aceeași creanță până la eliberarea sau distribuirea sumelor rezultate din poprire, cu respectarea dispozițiilor art. 776.

Efectul înființării popririi

Art. 773. - (1) La data comunicării adresei de înființare a popririi către tertul poprit sunt indisponibilizate toate sumele și bunurile poprite. Din momentul indisponibilizării și până la achitarea integrală a obligațiilor prevăzute în titlul executoriu, inclusiv pe perioada suspendării urmăririi silite prin poprire, tertul poprit nu va face nicio altă plată sau altă operațiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Când se popresc sume cu scadențe succesive, indisponibilizarea se întinde nu numai asupra sumelor ajunse la scadență, ci și asupra celor exigibile în viitor.

(3) Indisponibilizarea se întinde și asupra fructelor civile ale creanței poprite, precum și asupra oricărui alte accesorii născute chiar după înființarea popririi.

(4) Prin efectul indisponibilizării, plată sau cesiunea creanței poprite nu va fi opozabilă creditorului poprit. De asemenea, nu pot fi opuse creditorului poprit actele de dispoziție de orice fel făcute ulterior înființării popririi de debitorul poprit asupra bunurilor poprite.

(5) Poprirea întrerupe prescripția nu numai cu privire la creanța poprită, dar și în ceea ce privește creanța pentru acoperirea careia ea a fost înființată.

(6) Indisponibilizarea sumelor de bani sau a bunurilor mobile poprite nu va înceta decât dacă debitorul consemnează, cu afectatiune specială, toate sumele pentru acoperirea cărora a fost înființată poprirea, la dispoziția executorului judecătoresc, în condițiile prevăzute la art. 710. Debitorul va înmâna recipisa de consemnare executorului judecătoresc, care îl va instința de îndată pe tertul poprit.

(7) În cazul sumelor urmăribile reprezentând venituri și disponibilități în valută, instituțiile de credit sunt autorizate să efectueze convertirea în lei a sumelor în valută, fără consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru ziua respectivă, în vederea consemnării acestora potrivit dispozițiilor art. 776.

Publicitatea popririi

Art. 774. - (1) In cazul cand creanta poprita este garantata cu ipoteca sau cu alta garantie reala, creditorul popritor va fi in drept sa ceara, pe baza unei copii certificate de executorul judecatoresc de pe adresa de infiintare a popririi, ca poprirea sa fie inscrisa in cartea funciara sau in alte registre de publicitate, dupa caz.

(2) Daca garantia ipotecara este aratata in cererea de poprire, executorul judecatoresc va solicita din oficiu inscrierea in cartea funciara sau in alte registre de publicitate, dupa caz.

(3) Radierea acestei inscrieri nu se va putea dispune decat cu citarea creditorului la cererea caruia aceasta a fost facuta.

Continuarea popririi

Art. 775. - (1) Poprirea ramane in fiinta si atunci cand debitorul isi schimba locul de munca sau este pensionat. In aceste cazuri, tertul poprit va trimite actele prin care s-a infiintat poprirea unitatii la care se afla noul loc de munca al debitorului sau organului de asigurari sociale competent, care, de la data primirii acestor acte, devine tert poprit.

(2) Daca debitorul paraseste unitatea fara ca aceasta sa cunoasca noul loc de munca, ea il va incunostinta pe creditor despre aceasta imprejurare. Dupa aflarea noului loc de munca al debitorului, creditorul il va aduce la cunostinta unitatii de la care debitorul a plecat, pentru a se proceda potrivit alin. (1).

Obligatiile tertului poprit

Art. 776. - (1) In termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar in cazul sumelor de bani datorate in viitor, de la scadenta acestora, tertul poprit este obligat:

1. sa consemneze suma de bani, daca creanta poprita este exigibila, sau, dupa caz, sa indisponibilizeze bunurile mobile incorporale poprite si sa trimita dovada executorului judecatoresc, in cazul popririi infiintate pentru realizarea altor creante decat cele aratate la pct. 2;

2. sa plateasca direct creditorului suma retinuta si cuvenita acestuia, in cazul sumelor datorate cu titlu de obligatie de intretinere sau de alocatie pentru copii, precum si in cazul sumelor datorate cu titlu de despagubiri pentru repararea pagubelor cauzate prin moarte, vatamarea integritatii corporale sau a sanatatii. La cererea creditorului, suma ii va fi trimisa la domiciliul indicat sau, daca este cazul, la resedinta indicata, cheltuielile de trimitere fiind in sarcina debitorului.

(2) Daca sunt infiintate mai multe popriri, tertul poprit va proceda potrivit alin. (1), comunicand, dupa caz, executorului ori creditorilor aratati la pct. 1 si 2 din acelasi alineat numele si adresa celorlalti creditori, precum si sumele poprite de fiecare in parte.

(3) Tertul in mainile caruia se afla bunurile mobile incorporale poprite este supus tuturor indatoririlor si sanctiunilor prevazute de lege pentru custozii de bunuri sechestrate.

(4) In cazul cand poprirea s-a facut asupra unor bunuri mobile incorporale si termenul de restituire este scadent, tertul poate cere executorului sa le incredinteze unui custode.

(5) Tertul poprit nu va putea face contestatie impotriva popririi. El isi va formula apararile in instanta de validare.

Eliberarea si distribuirea sumei consemnate

Art. 777. - (1) Executorul judecatoresc va proceda la eliberarea sau distribuirea sumei de bani consemnate, in conditiile dispozitiilor art. 776 alin. (1) pct. 1 si ale art. 853 si urmatoarele.

(2) In cazul creditorilor care nu locuiesc sau nu isi au sediul in localitatea unde functioneaza executorul, sumele consemnate de tertul poprit vor fi trimise acestora la adresa indicata in cererea de infiintare a popririi ori vor fi virate in contul indicat de acestia, pe cheltuiala debitorului.

Cazul popririlor ce depasesc cuantumul sumei urmaribile

Art. 778. - (1) In cazul in care sunt infiintate mai multe popri si sumele pentru care s-a dispus infiintarea popririi depasesc suma urmaribila din veniturile debitorului, tertul poprit, in termenul prevazut la art. 776 alin. (1), va retine si va consemna suma urmaribila, instiintandu-i pe executorii judecatoresti care au infiintat popririle, dispozitiile art. 644 aplicandu-se in mod corespunzator.

(2) Distribuirea se va face de catre executorul judecatoresc competent, potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

Validarea popririi

Art. 779. - (1) Daca tertul poprit nu isi indeplineste obligatiile ce ii revin pentru efectuarea popririi, inclusiv in cazul in care, in loc sa consemneze suma urmaribila, a liberat-o debitorului poprit, creditorul urmaritor, debitorul sau executorul judecatoresc, in termen de cel mult o luna de la data cand tertul poprit trebuia sa consemneze sau sa plateasca suma urmaribila, poate sesiza instanta de executare, in vederea validarii popririi.

(2) In cazul cand asupra aceleiasi sume datorate de tertul poprit exista mai multe popri, care nu au fost executate de catre acesta, validarea lor se va putea judeca printr-o singura hotarare.

(3) Instanta ii va cita pe creditorul urmaritor si pe cei intervenienti, daca este cazul, precum si pe debitorul si tertul poprit si, la termenul fixat pentru judecarea cererii de validare, va putea dispune administrarea oricarei probe necesare solutionarii acesteia, care este admisibila potrivit normelor de drept comun. In instanta de validare, tertul poprit poate opune creditorului urmaritor toate exceptiile si mijloacele de aparare pe care le-ar putea opune debitorului, in masura in care ele se intemeiaza pe o cauza anterioara popririi.

(4) Daca din probele administrate rezulta ca tertul poprit ii datoreaza sume de bani debitorului, instanta va da o hotarare de validare a popririi, prin care il va obliga pe tertul poprit sa ii plateasca creditorului, in limita creantei, suma datorata debitorului, iar, in caz contrar, va hotari desfiintarea popririi.

(5) Poprirea infiintata asupra unei creante cu termen sau sub conditie va putea fi validata, dar hotararea nu va putea fi executata decat dupa ajungerea creantei la termen sau, dupa caz, la data indeplinirii conditiei.

(6) Daca sumele sunt datorate periodic, poprirea se valideaza atat pentru sumele ajunse la scadenta, cat si pentru cele care vor fi scadente in viitor, in acest ultim caz validarea producandu-si efectele numai la data cand sumele devin scadente. In cazul

popririi sumelor de bani din conturile bancare, pentru sumele viitoare, instanta va dispune mentinerea popririi pana la realizarea integrala a creantei.

(7) Daca poprirea a fost infiintata asupra unor bunuri mobile incorporale care se aflau, la data infiintarii ei, in mainile tertului poprit, instanta va hotari vanzarea lor.

(8) Daca poprirea a fost infiintata asupra unor bunuri mobile incorporale datorate debitorului, dar care, la data validarii, nu se mai aflau in posesia tertului, acesta va fi obligat, prin hotararea de validare, la plata contravalorii acestor bunuri, caz in care va fi urmarit direct de catre executorul judecatoresc.

(9) Tertul poprit care, cu rea-credinta, a refuzat sa isi indeplineasca obligatiile privind efectuarea popririi va putea fi amendat, prin aceeasi hotarare de validare, cu o suma cuprinsa intre 2.000 lei si 10.000 lei.

Caile de atac

Art. 780. - Hotararea data cu privire la validarea popririi este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la comunicare.

Efectele validarii popririi

Art. 781. - (1) Hotararea de validare ramasa definitiva are efectul unei cesiuni de creanta si constituie titlu executoriu impotriva tertului poprit, pana la concurenta sumelor pentru care s-a facut validarea.

(2) Dupa validarea popririi, tertul poprit va proceda, dupa caz, la consemnarea sau plata prevazuta la art. 776, in limita sumei determinate expres in hotararea de validare. In caz de nerespectare a acestor obligatii, executarea silita se va face impotriva tertului poprit, pe baza hotararii de validare, in limita sumei ce trebuia consemnata sau platita.

(3) Creditorul popritor, in masura in care creanta sa nu va putea fi acoperita prin executarea hotararii de validare, se va putea intoarce cu alte urmariri silite impotriva debitorului poprit.

(4) In cazul in care creanta debitorului poprit este garantata cu ipoteca, dupa ce hotararea de validare a devenit definitiva, se va intabula in cartea funciara stramutarea dreptului de ipoteca in favoarea tuturor creditorilor care au obtinut validarea.

Vanzarea bunurilor poprite

Art. 782. - Daca poprirea a fost infiintata asupra unor titluri de valoare sau asupra altor bunuri mobile incorporale, executorul va proceda la valorificarea lor potrivit dispozitiilor prevazute pentru urmarirea mobiliara propriu-zisa, tinand seama si de reglementarile speciale referitoare la aceste bunuri, precum si la eliberarea sau distribuirea sumelor obtinute potrivit dispozitiilor art. 853 si urmatoarele.

Desfiintarea popririi

Art. 783. - (1) Daca dupa infiintarea popririi cauza in temeiul careia s-a infiintat aceasta a incetat sa mai existe, executorul judecatoresc, din oficiu sau la cererea debitorului poprit, va dispune desfiintarea popririi printr-o adresa catre tertul poprit. Atunci cand poprirea a fost validata, desfiintarea acesteia se va face de instanta de executare prin incheiere executorie, data cu citarea partilor.

(2) Când creanța debitorului poprit este garantată cu ipoteca, acesta va putea cere, în temeiul acestei adrese sau, după caz, al încheierii rămase definitivă, radierea notării popririi sau a întabulării strămăturii dreptului de ipoteca în cartea funciară.

(3) Dispozițiile alin. (2) se aplică în mod corespunzător în cazul radierii popririi asupra unor creanțe sau altor bunuri mobile incorporale, înscrise în alte registre de publicitate decât cartea funciară.

SECȚIUNEA a 4-a

Urmărirea fructelor și a veniturilor imobilelor

§ 1. Urmărirea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini

Obiectul urmăririi

Art. 784. - Fructele neculese și recoltele prinse de rădăcini aparținând debitorului nu se pot urmări decât pe baza de titluri executorii; ele se pot însă sechestra, potrivit dispozițiilor art. 939 și următoarele.

Începerea și efectuarea urmăririi

Art. 785. - Urmărirea fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini nu se va putea face decât în cele 6 săptămâni dinaintea coacerii lor și va fi precedată de o somatie cu două zile înaintea urmăririi. Sechestrarea însă se va putea face în orice timp.

Înființarea sechestrului

Art. 786. - (1) Urmărirea acestor fructe se va face prin mijlocirea unui executor judecătoresc, care va proceda la sechestrarea acestora și la numirea unui custode, ales potrivit regulilor aplicabile urmăririi mobiliare propriu-zise.

(2) Cu acest prilej, executorul va încheia un proces-verbal semnat de acesta și de persoanele care, potrivit legii, au asistat la aplicarea sechestrului. Câte un exemplar al procesului-verbal se va preda creditorului, debitorului și custodelui, iar unul se va lăsa la primăria în raza careia se află bunurile sechestrate.

(3) De asemenea, executorul va trimite de îndată, din oficiu, un exemplar al procesului-verbal de sechestru, pentru a fi notată urmărirea în cartea funciară. Prin efectul acestei notări, urmărirea va fi opozabilă tuturor celor care dobândesc vreun drept asupra imobilului ori asupra fructelor sau recoltelor sechestrate.

(4) Dispozițiile art. 733-735 se aplică în mod corespunzător.

Obligațiile custodelui

Art. 787. - (1) Custodele va avea îndatorirea de a păstra, de a culege și de a depozita fructele sau recoltele, cheltuielile necesare fiind avansate de creditorul urmăritor, potrivit art. 751 alin. (4).

(2) Dispozițiile art. 737 și 738 se vor aplica, prin asemanare, acestui custode.

Vanzarea fructelor si recoltelor

Art. 788. - (1) Executorul judecatoresc va hotari, dupa caz, vanzarea fructelor sau a recoltelor asa cum sunt prinse de radacini sau dupa ce vor fi culese.

(2) Vanzarea va fi anuntata, cu cel putin 5 zile inainte de termen, la primaria comunei respective, la domiciliul debitorului si locul unde se face vanzarea, precum si in alte locuri publice.

(3) Ea se va face in zilele, la orele si in locul hotarate de executor, cu preferinta in zilele nelucratoare si in zilele de targ sau balci, fie la fata locului, fie in targ sau balci.

(4) Vanzarea se va face prin licitatie publica si, de preferinta, pe bani gata, in prezenta unui agent al politiei sau a unui reprezentant al jandarmeriei ori, in lipsa, a primarului sau a unui delegat al primariei si a debitorului sau chiar in lipsa acestuia, daca a fost legal citat. In cazul fructelor sau recoltelor prinse de radacini, pretul se va putea depune, cu acordul creditorului sau al reprezentantului sau, si ulterior, in cel mult 5 zile de la data licitatiei. In toate cazurile, intrarea in posesia bunurilor adjudecate se va face numai dupa plata integrala a pretului.

(5) Executorul judecatoresc va putea incuviinta ca vanzarea sa se faca de catre custode, chiar prin buna invoiala, pe pretul curent, fara ca acesta sa mai fie tinut de depozitare, in cazurile cand:

1. fructele sau recolta sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii si vanzarea trebuie facuta de urgenta;

2. depozitarea nu este cu putinta sau da loc la cheltuieli disproportionale in raport cu valoarea fructelor sau recoltelor.

(6) In cazurile prevazute la alin. (5), vanzarea se va face cu incunostintarea creditorului si a debitorului.

(7) Sumele rezultate din vanzarea facuta de custode vor fi consemnate de acesta la entitatea specializata prevazuta de lege, in 24 de ore de la incasare, iar recipisa de consemnare va fi depusa de indata la executor, impreuna cu o lista care va fi semnata de custode si de cumparatori si in care se vor arata fructele sau recolta vanduta si pretul de vanzare.

(8) Dispozitiile art. 742-769, precum si cele ale art. 853-876 se aplica in mod corespunzator.

§ 2. Urmarirea veniturilor generale ale imobilelor

Obiectul urmaririi

Art. 789. - (1) Se pot urmari toate veniturile prezente si viitoare ale imobilelor ce sunt proprietatea debitorului sau asupra carora el are un drept de uzufruct.

(2) De asemenea, se pot urmari si veniturile debitorului arendas sau chirias provenite din exploatarea imobilelor arendate sau inchiriate.

(3) Urmarirea veniturilor unui imobil nu va putea fi incuviintata daca exista o urmarire imobiliara asupra aceluiasi imobil.

Incuviintarea urmaririi

Art. 790. - (1) Cererea de urmarire este de competenta instantei de executare in circumscriptia careia se afla imobilul ale carui venituri se urmaresc si va cuprinde, in afara de mentiunile aratate la art. 654, indicarea imobilului ale carui venituri se urmaresc.

(2) După înregistrarea cererii executorul judecătoresc va solicita de îndată instanței încuviințarea urmăririi, dispozițiile art. 655 și 656 aplicându-se în mod corespunzător.

(3) După încuviințarea urmăririi veniturilor generale ale imobilului, la cererea creditorului său, în lipsă, atunci când apreciază că este necesar, executorul judecătoresc va numi, prin încheiere, dată cu citarea în termen scurt a părților, un administrator-sechestru, pentru administrarea veniturilor imobilului.

Administratorul-sechestru

Art. 791. - (1) Poate fi numit administrator-sechestru creditorul, debitorul sau o altă persoană fizică ori persoană juridică.

(2) Când administrator-sechestru este numită o altă persoană decât debitorul, executorul îi va fixa drept remunerație o sumă, ținând seama de activitatea depusă, stabilind totodată și modalitatea de plată.

(3) Administratorul-sechestru acționează în calitate de administrator însărcinat cu simpla administrare a bunurilor altuia, dispozițiile Codului civil privitoare la administrarea bunurilor altuia aplicându-se în mod corespunzător.

(4) În cazul neîndeplinirii obligațiilor stabilite în sarcina sa, administratorul-sechestru, la cererea oricărei persoane interesate, poate fi revocat de către executorul judecătoresc și înlocuit cu altă persoană.

(5) De asemenea, la cererea oricărei persoane interesate, administratorul-sechestru poate fi obligat la despăgubiri de către instanța de executare.

Drepturile și obligațiile administratorului-sechestru

Art. 792. - (1) Administratorul-sechestru este îndatorat să ia măsuri de conservare și de întreținere în bună stare a imobilului, să facă însemnări sau plantații pomicole ori viticole și să încaseze chiriile și arenzile sau alte venituri ale imobilului, să plătească impozitele și taxele locale, dobânzile creanțelor ipotecare, primele de asigurare și, în general, orice alte prestații cu scadențe succesive în legătură cu acel imobil.

(2) El este autorizat să țină, pentru cheltuielile de administrare, cel mult 10% din sumele încasate, fiind obligat să consemneze restul, în 24 de ore de la încasare, la entitatea indicată de executor și să remită recipisele de îndată executorului judecătoresc.

(3) Administratorul-sechestru este în drept să denunțe contractele de locațiune existente, potrivit clauzelor contractuale, să ceară evacuarea locatarilor, cu încuviințarea instanței de executare, și să sechestreze, în numele proprietarului, bunurile mobile ale acestora aflate în imobil.

(4) În caz de pericol de întârziere, el va putea lua măsurile de conservare sau de asigurare pe care le reclamează o bună administrare.

(5) Administratorul-sechestru nu va putea însă încheia contracte de închiriere sau de arendă decât pe termen de cel mult 2 ani și numai cu încuviințarea instanței de executare, prin încheiere definitivă, dată în camera de consiliu, cu citarea părților.

(6) În afara de cazul de evacuare prevăzut la alin. (3), încuviințarea instanței de executare este necesară și pentru intentarea acțiunilor.

Concursul de urmărire

Art. 793. - In cazul cand asupra aceluiasi imobil s-au incuviintat urmariri generale de venituri la cererea mai multor creditori, ele vor fi conexate, potrivit dispozitiilor art. 644, desemnandu-se totodata un singur administrator-sechestrul in persoana celui dintai numit sau a celui care ar prezenta mai multe garantii.

Publicitatea urmaririi

Art. 794. - (1) Executorul judecatoresc va afisa de indata copii certificate ale incheierii de incuviintare a urmaririi la sediul organului de executare, la instanta de executare si la sediul primariei in raza careia se afla imobilul. De asemenea, incheierea va fi publicata si intr-un ziar local, daca exista.

(2) Un exemplar al incheierii, in copie certificata de executor, se va trimite din oficiu, pentru a se face notarea urmaririi in cartea funciara.

Predarea imobilului

Art. 795. - (1) Dupa incuviintarea urmaririi, executorul judecatoresc se va deplasa la fata locului, insotit de administratorul-sechestrul, caruia ii va preda, pe baza de inventar, bunurile ale caror venituri sunt urmarite. Daca debitorul refuza sa permita accesul in imobil, lipseste ori refuza sa predea bunurile ale caror venituri sunt urmarite, executorul judecatoresc va recurge la concursul fortei publice, dispozitiile art. 723 si urmatoarele aplicandu-se in mod corespunzator.

(2) Totodata, executorul ii va notifica, printr-o instiintare scrisa, pe chiriasi, pe arendasi sau pe cei care au alte contracte de exploatare a imobilului ca toate veniturile acestuia sunt sechestrate si ca sunt indatorati ca in viitor sa plateasca chiriile, arenzile sau alte venituri rezultate din contractele de exploatare a imobilului direct administratorului-sechestrul ori sa le consemneze la unitatea prevazuta de lege, depunand recipisele la administratorul-sechestrul.

(3) Executorul va incheia un proces-verbal prin care va constata aducerea la indeplinire a celor de mai sus si care va fi semnat de el si de administratorul-sechestrul.

(4) Procesul-verbal va fi incheiat in 3 exemplare, dintre care unul va fi predat administratorului-sechestrul, altul va fi comunicat debitorului, impreuna cu incheierea de incuviintare a urmaririi, in conditiile art. 657 si urmatoarele, iar al treilea va fi atasat la dosarul de executare, impreuna cu dovezile de comunicare a instiintarilor facute chiriasilor si arendasilor.

(5) Executorul va putea sechestra veniturile, in conditiile alin. (1)-(4), chiar in lipsa administratorului-sechestrul, urmand ca acestuia sa i se predea bunurile ulterior.

(6) Administratorul-sechestrul care nu a cerut predarea bunurilor in termen de 10 zile de la comunicarea numirii va fi considerat ca nu accepta aceasta insarcinare. Acesta si cel care refuza in mod expres insarcinarea vor fi inlocuiti de indata cu alta persoana prin incheiere data de executor fara citarea partilor.

Efectele urmaririi

Art. 796. - (1) De la data notarii urmaririi in cartea funciara, aceasta va fi opozabila tuturor dobanditorilor de drepturi asupra imobilului.

(2) De la aceeaasi data, cesiunile de venituri, contractele de inchiriere, de arendare sau de exploatare a imobilului, inclusiv cesiunile de drepturi rezultand din aceste contracte, nu vor fi opozabile creditorului urmaritor.

(3) De la data notificării sechestrului persoanelor arătate la art. 795 alin. (2), plata chiriilor, arenzilor sau altor venituri ale imobilului făcută debitorului va fi, de asemenea, inopozabilă creditorului urmăritor.

(4) Plata sumelor prevăzute la alin. (3), făcută debitorului înainte de data notificării și de termenul fixat în contractul respectiv, va fi opozabilă creditorului urmăritor numai dacă este constatată printr-un înscris cu dată certă.

Evacuarea debitorului

Art. 797. - În cazul în care debitorul ocupă el însuși imobilul ale cărui venituri sunt urmărite, la cererea creditorului, instanța de executare va putea, după împrejurări, să ordone evacuarea, în tot sau în parte, a imobilului fie de îndată, fie într-un anumit termen, în scopul asigurării unei mai bune exploatare a acestuia.

Sumele necesare întreținerii debitorului

Art. 798. - Dacă debitorul nu are alte mijloace de subzistență, la cererea sa, executorul judecătoresc va dispune ca o parte din venituri să servească pentru întreținerea rezonabilă a lui și a familiei sale, pe toată durata urmăririi, dispozițiile art. 822 aplicându-se în mod corespunzător.

Descarcarea administratorului-sechestrului

Art. 799. - (1) La sfârșitul fiecărei perioade de 6 luni, socotite de la data predării imobilului sau de la data fixată de executor, precum și la sfârșitul gestiunii, administratorul-sechestrului este dator să prezinte o dare de seamă, în fața executorului și a părților interesate, cu privire la veniturile încasate și cheltuielile efectuate, pe baza de documente justificative.

(2) Executorul va verifica socotelile și, dacă acestea sunt regulat întocmite și corespund realității, va da descarcare administratorului-sechestrului, prin încheiere, dată fără citarea părților. În caz contrar, la cererea părții interesate sau din oficiu, executorul va dispune, prin încheiere, revocarea din funcție a administratorului-sechestrului și numirea altei persoane.

(3) Remuneratia administratorului-sechestrului va fi plătită numai dacă socotelile au fost date și aprobate, primind descarcare de la executor. Suma remunerației se impută asupra veniturilor realizate din administrarea imobilului.

Eliberarea și distribuirea veniturilor

Art. 800. - (1) După fiecare depunere de socoteli, sumele rezultate din urmărire vor fi eliberate sau, după caz, distribuite între creditori, potrivit dispozițiilor art. 853 și următoarele.

(2) În caz de concurs între urmărirea generală de venituri și o urmărire imobiliară, înființată ulterior de un creditor ipotecar în rang prioritar, acesta din urmă va avea drept de preferință asupra veniturilor nedistribuite.

Încetarea urmăririi

Art. 801. - Urmărirea veniturilor încetează:

1. prin renunțare la urmărire, făcută de toți creditorii urmăritori și intervenienți;

2. prin plata creantelor acestora, inclusiv a dobanzilor si a cheltuielilor de judecata si de executare;

3. prin depunerea, cu afectatiune speciala, a sumelor pentru care s-a facut urmarirea, in conditiile art. 710;

4. prin adjudecarea silita a imobilului;

5. prin trecerea unui termen de 5 ani de la infiintarea ei, chiar daca creditorul urmaritor nu a fost indestulat. Se excepteaza cazul cand se urmaresc veniturile unui uzufruct asupra unui imobil.

CAPITOLUL II Urmarierea imobiliara

SECȚIUNEA 1 Bunurile imobile care pot fi urmarite

Obiectul urmaririi

Art. 802. - (1) Sunt supuse urmaririi silite imobiliare bunurile imobile.

(2) Pot forma obiectul urmaririi silite imobiliare si dreptul de uzufruct asupra unui imobil, precum si dreptul de superficie.

(3) Dreptul de servitute poate fi urmarit silit numai odata cu fondul dominant caruia ii profita.

(4) Nu sunt supuse urmaririi silite imobilele declarate neurmaribile in cazurile si in conditiile prevazute de lege.

(5) In cazul titlurilor executorii privitoare la creante a caror valoare nu depaseste 5.000 lei inclusiv, urmarirea bunurilor imobile ale debitorului poate fi facuta numai daca acesta nu are alte bunuri urmaribile sau daca are bunuri urmaribile, dar nu pot fi valorificate.

Urmarierea imobilelor inscrise in cartea funciara

Art. 803. - (1) Urmarierea imobilelor inscrise in cartea funciara se face pe imobile in intregimea lor.

(2) Se pot urmari in mod separat constructiile ce formeaza o proprietate distincta de sol, drepturile privitoare la proprietatea pe tronsoane, pe etaje sau pe apartamente, precum si orice alte drepturi privitoare la bunuri pe care legea le declara imobile.

Intinderea urmaririi

Art. 804. - (1) Urmarierea silita imobiliara se intinde de plin drept si asupra bunurilor accesorii imobilului, prevazute de Codul civil, precum si asupra fructelor si veniturilor acestuia.

(2) Bunurile accesorii nu pot fi urmarite decat odata cu imobilul.

Imobilele minorilor si interzisilor

Art. 805. - (1) Imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdictie judecatoreasca nu poate fi urmarit silit inaintea urmaririi mobilelor sale.

(2) Dispozitiile alin. (1) nu impiedica urmarirea silita asupra unui imobil aflat in proprietatea comuna a minorului sau a persoanei puse sub interdictie judecatoreasca

si a unei persoane cu capacitate deplina de exercitiu, daca obligatia prevazuta in titlul executoriu este comuna.

Urmărirea imobilelor ipotecate

Art. 806. - (1) Creditorii care au ipoteca inscrisa asupra unui imobil il pot urmări in orice maini ar trece si pot cere vanzarea lui pentru a se indestula din pretul rezultat.

(2) Cu toate acestea, in cazul in care se urmareste un imobil ipotecat care a fost ulterior instrăinat, dobanditorul, care nu este personal obligat pentru creanta ipotecara, poate sa se opuna vanzării imobilului ipotecat, daca au ramas alte imobile ipotecate in posesia debitorului principal, si sa ceara instantei de executare urmărirea prealabila a acestora din urma, dupa regulile prevazute de Codul civil in materie de fidejusiune. Pe durata urmării acestor bunuri, urmărirea imobilului aparținand tertului dobanditor este suspendata.

(3) Contestatia prin care tertul dobanditor se opune scoaterii la vanzare se va putea face, sub sanctiunea decaderii, in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii prin care s-a dispus notarea in cartea funciara a inceperii urmării silite.

(4) Creditorii ipotecari nu pot urmări in acelasi timp si bunurile neipotecate ale debitorului lor decat in cazul in care bunurile ipotecate nu sunt suficiente pentru plata creantelor.

Urmărirea imobilelor proprietate comuna

Art. 807. - (1) Creditorii personali ai unui debitor coproprietar sau codevalmas nu vor putea sa urmareasca partea acestuia din imobilele aflate in proprietate comuna, ci vor trebui sa ceara mai intai partajul acestora. La cererea creditorului, actiunea in impartea poate fi notata in cartea funciara.

(2) Pana la solutionarea partajului, prin hotarare ramasa definitiva, urmărirea imobilului este de drept suspendata. Daca nu s-a facut decat cerere de partaj, pana la solutionarea acesteia, prin hotarare ramasa definitiva, se suspenda prescriptia dreptului la actiune contra debitorului coproprietar sau devalmas.

(3) Creditorii personali pot urmări inasa cota-parte determinata a debitorului lor din dreptul de proprietate asupra imobilului, fara a mai fi necesar sa ceara partajul, daca ea este neindoielnic stabilita si lamurita si este inscrisa, prin aratarea unei fractiuni, in cartea funciara. In acest caz, coproprietarii vor putea cere punerea in vanzare a intregului imobil aflat in coproprietate in conditiile prevazute la art. 812.

SECȚIUNEA a 2-a Incuviintarea urmării imobiliare

Cererea de urmărire

Art. 808. - (1) Cererea de urmărire, insotita de titlul executoriu, de extrasul de carte funciara a imobilelor urmárite si de dovada achitării taxelor de timbru, se va indrepta la executorul judecatoresc in a carui raza teritoriala se afla imobilul aparținand debitorului urmárit sau unei alte persoane, daca se urmareste un imobil ipotecat.

(2) Daca se urmareste un imobil care se intinde inasa in diferite circumscriptii, cererea se va putea face la oricare dintre executorii judecatoresti competenti sa faca executarea silita, dupa alegerea creditorului.

(3) Cand se urmaresc mai multe imobile, inscrise la acelasi birou sau la birouri de cadastru si publicitate imobiliara diferite, pentru o creanta garantata cu ipoteca colectiva, cererea se va indrepta la executorul judecatoresc in a carui raza teritoriala este inscrisa ipoteca principala.

(4) Cererea de urmarire, in afara de mentiunile aratate la art. 654, va mai trebui sa cuprinda:

a) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul tertului dobanditor, daca se urmareste un imobil ipotecat care a fost instrainat acestuia, ori pe cele ale coproprietarilor, daca se urmareste o parte indiviza;

b) bunurile ce se urmaresc si datele necesare identificarii lor, precum judetul, orasul sau comuna, strada, numarul, vecinatatile, suprafata, felul culturii sau constructiile. Imobilele inscrise in cartea funciara se vor identifica prin aratarea localitatii, a numarului cartii funciare si a numerelor cadastrale sau, dupa caz, topografice;

c) valoarea fiecarui imobil, raportata la preturile medii de piata din localitatea respectiva, in afara de cazul cand pretuirea nu este posibila, fiind necesara opinia unui expert.

Inregistrarea cererii de urmarire

Art. 809. - Dupa inregistrarea cererii, executorul judecatoresc va solicita de indata instantei de executare in circumscriptia careia se afla imobilul incuviintarea urmaririi lui silite, dispozitiile art. 655 si 656 aplicandu-se in mod corespunzator.

Incuviiintarea urmaririi

Art. 810. - (1) Instanta va incuviinta cererea de urmarire imobiliara, prin incheiere, care va cuprinde, in afara mentiunilor prevazute la art. 656 alin. (3):

a) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul tertului dobanditor, daca este cazul;

b) descrierea imobilului, asa cum este individualizat in cerere;

c) aratarea valorii de circulatie a imobilului, daca a fost indicata de creditor, potrivit art. 808 alin. (4) lit. c).

(2) Incheierea de incuviintare a executarii se va comunica, in copie certificata de catre executorul judecatoresc, debitorului si tertului dobanditor, daca este cazul, insotita de titlul executoriu si de somatie, punandu-li-se in vedere ca in termen de 15 zile de la primirea acesteia sa plateasca intreaga datorie, inclusiv dobanzile si cheltuielile de executare.

(3) Daca s-a incuviintat urmarirea numai pentru cota-parte din dreptul de coproprietate apartinand debitorului in imobilul aflat in proprietate comuna pe cote-parti, copii certificate ale incheierii de incuviintare a executarii vor fi comunicate si coproprietarilor, cu invitatia de a-si exercita dreptul ce le este recunoscut prin art. 812.

Publicitatea urmaririi

Art. 811. - (1) Odata cu aceasta comunicare, executorul va solicita biroului teritorial de cadastru si publicitate imobiliara sa dispuna, in baza incheierii prevazute la art. 810, notarea urmaririi imobilului in cartea funciara, cu aratarea creditorului urmaritor si a sumei pentru care se face urmarirea.

(2) Cand se urmaresc mai multe imobile, inscrise la acelasi birou sau la birouri teritoriale de cadastru si publicitate imobiliara diferite, pentru o creanta garantata cu ipoteca colectiva, cererea de notare a urmaririi se va inainta biroului teritorial la care este inscrisa ipoteca principala, care, dupa ce va savarsi notarele prevazute de lege, va trimite din oficiu o copie de pe incheierile sale biroului de cadastru si publicitate imobiliara unde este inscrisa ipoteca secundara.

(3) Cand dreptul de proprietate este inscris numai provizoriu in favoarea debitorului, notarea se va face sub conditia justificarii inscrierii provizorii. In acest caz, creditorul urmaritor va fi in drept sa exercite, in numele debitorului, actiunea pentru justificarea dreptului de proprietate.

(4) Cand cererea de notare nu poate fi admisa din cauza unui impediment de carte funciara, potrivit legii, se va nota respingerea acesteia.

(5) Incheierea de admitere sau respingere a notarii pronuntate de registratorul de carte funciara se va comunica, in afara creditorului urmaritor, executorului judecatoresc, precum si persoanelor care, potrivit mentiunilor din cartea funciara, sunt interesate.

Vanzarea in intregime a imobilului aflat in coproprietate

Art. 812. - (1) Coproprietarii imobilului urmarit pentru o parte indiviza vor putea exercita dreptul de a cere scoaterea la vanzare a intregului imobil aflat in indiviziune, in termen de 5 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a urmaririi ori, in lipsa, de la data comunicarii incheierii de notare a acesteia in cartea funciara.

(2) Cererea nu va fi admisa decat daca va fi semnata de toti coproprietarii si daca va fi depusa personal ori, in lipsa, prin mandatar avand procura speciala. Daca cererea acestora a fost legalizata de notarul public sau certificata de avocat, ea va putea fi depusa de oricare dintre coproprietari, personal sau prin reprezentant, ori va putea fi, de asemenea, transmisa prin posta, dupa caz.

(3) Executorul, primind cererea, va dispune scoaterea la vanzare a intregului imobil, prin incheiere, data fara citarea partilor, care se va comunica creditorului urmaritor.

Suspendarea urmaririi la cererea debitorului

Art. 813. - (1) Dupa primirea incheierii de incuviintare a urmaririi, debitorul poate cere instantei de executare, in termen de 10 zile de la comunicare, sa-i incuviinteze ca plata integrala a datoriei, inclusiv dobanzile si cheltuielile de executare, sa se faca din veniturile nete ale imobilelor sale, chiar neurmarite, sau din alte venituri ale sale, pe timp de 6 luni.

(2) Instanta sesizata potrivit alin. (1) va cita partile in camera de consiliu si se va pronunta de indata prin incheiere definitiva. In caz de admitere a cererii debitorului, instanta va dispune suspendarea urmaririi silite imobiliare, incheierea fiind comunicata si executorului.

(3) Suspendarea urmaririi se va comunica, prin grija executorului, chiriasilor si arendasilor sau altor debitori care, de la data comunicarii, vor consemna toate sumele scadente in viitor la unitatea prevazuta de lege si vor depune recipisa de consemnare la executorul judecatoresc.

(4) Venitul afectat va servi in mod exclusiv pentru acoperirea creantei creditorului urmaritor.

(5) Pentru motive temeinice, creditorul poate solicita instantei reluarea urmaririi inainte de expirarea termenului de 6 luni, dispozitiile alin. (2) fiind aplicabile in mod corespunzator.

Concursul de urmariri imobiliare

Art. 814. - In cazul cand mai multi creditori au inceput urmariri asupra aceleiasi imobil, ele se vor conexe de catre instanta, la cererea oricaruia dintre ei sau a oricaruia dintre executorii judecatoresti, in conditiile prevazute la art. 644.

Modalitatile de valorificare

Art. 815. - Imobilele urmarite silit se valorifica prin modalitatile de vanzare prevazute la art. 743-746, care se aplica in mod corespunzator.

SECȚIUNEA a 3-a Efectele urmaririi

Inopozabilitatea unor drepturi reale

Art. 816. - Drepturile reale inscrise dupa notarea urmaririi imobilului in cartea funciara nu vor putea fi opuse creditorului urmaritor si adjudecatarului, in afara de cazurile expres prevazute de lege ori de cazul in care creditorul sau adjudecatarul s-a declarat de acord cu acel drept ori debitorul sau tertul dobanditor a consemnat sumele necesare acoperirii creantelor ce se urmaresc, inclusiv dobanzile si cheltuielile de executare.

Locatiunea si cesiunea de venituri

Art. 817. - (1) Inchirierile sau arendarile, precum si cesiunile de venituri facute de debitor sau tertul dobanditor dupa data notarii urmaririi nu vor fi opozabile creditorului urmaritor si adjudecatarului.

(2) Inchirierile sau arendarile anterioare notarii sunt opozabile, in conditiile legii, atat creditorilor urmaritori, cat si adjudecatarului. Cu toate acestea, adjudecatarul nu este tinut sa respecte locatiunea atunci cand pretul convenit este mai mic cu o treime decat pretul pietei sau mai mic fata de cel rezultat din locatiunile precedente.

(3) Platile de chirii sau arenze efectuate debitorului urmarit inainte de scadenta nu pot fi inasa opuse creditorilor urmaritori si adjudecatarului decat daca sunt notate in cartea funciara. Dispozitiile alin. (2) teza a doua raman aplicabile.

SECȚIUNEA a 4-a Vanzarea la licitatie publica

§ 1. Formalitatile premergatoare vanzarii

Procesul-verbal de situatie

Art. 818. - (1) Dupa comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, in vederea identificarii imobilului urmarit si a pretuirii lui, executorul judecatoresc se va deplasa de indata la locul unde este situat acesta si va incheia un proces-verbal de situatie.

Procesul-verbal va cuprinde, pe langa mentiunile prevazute la art. 828 alin. (1) lit. a)-c), e) si m), descrierea imobilului urmarit, precum si, daca este cazul, obligatiile fiscale cu privire la imobil si sumele datorate cu titlu de cota de contributie la cheltuielile asociatiei de proprietari. In cazul in care se refuza accesul in imobil ori debitorul lipseste si nu se gaseste nicio persoana care il poate reprezenta, executorul va putea apela la concursul fortei publice, dispozitiile art. 723-725 aplicandu-se in mod corespunzator.

(2) In cazul in care imobilul supus urmaririi nu este inregistrat in cartea funciara, executorul judecatesc va solicita biroului de cadastru si publicitate imobiliara, in numele debitorului, deschiderea cartii funciare, in baza unei documentatii cadastrale intocmite de o persoana autorizata si a titlurilor de proprietate obtinute, cand este cazul, in conditiile art. 650.

Evacuarea debitorului

Art. 819. - In cazul in care debitorul sau tertul dobanditor ocupa el insusi imobilul urmarit, la cererea creditorului sau a executorului, instanta de executare va putea, dupa imprejurari, sa ordone evacuarea sa din imobil, in tot sau in parte, fie de indata, fie intr-un anumit termen.

Administrarea imobilului urmarit

Art. 820. - (1) Pe data comunicarii incheierii de incuviintare a executarii, debitorul sau, dupa caz, tertul dobanditor este decazut din dreptul de a efectua acte de administrare asupra imobilului urmarit.

(2) Executorul judecatesc va numi un administrator-sechestrul care sa asigure administrarea imobilului, incasarea veniturilor, efectuarea cheltuielilor necesare si apararea in litigiile privitoare la acest bun.

(3) Cand debitorul insusi sau tertul dobanditor este administratorul-sechestrul al imobilului urmarit, executorul judecatesc ii va preda imobilul cu acest titlu.

Drepturile si obligatiile administratorului-sechestrul

Art. 821. - (1) Administratorul-sechestrul este obligat:

- a) sa pastreze si sa intretina imobilul urmarit, cu toate accesoriile lui;
- b) sa incaseze chiriile, arenzile si alte venituri;
- c) sa plateasca primele de asigurare, impozitele si taxele locale;
- d) sa denunte contractele de locatiune existente, cu respectarea clauzelor contractuale, si sa ceara evacuarea locatarilor;
- e) sa incheie, cu incuviintarea instantei de executare, data prin incheiere, cu citarea partilor, contracte de locatiune pe termen de cel mult 2 ani;
- f) sa culeaga fructele si recoltele si sa le vanda, in conditiile prevazute la art. 788.

(2) Dispozitiile art. 791 si urmatoarele se aplica in mod corespunzator si administratorului-sechestrul numit in cadrul acestei proceduri.

Sumele necesare intretinerii debitorului

Art. 822. - (1) Daca debitorul sau tertul dobanditor nu are alt mijloc de subzistenta decat veniturile imobilului urmarit, la cererea acestuia, executorul judecatesc va

fixa prin proces-verbal o cota de cel mult 20% din aceste venituri pentru intretinerea rezonabila a lui si a familiei sale, pe toata durata urmaririi.

(2) Impotriva masurii luate de catre executorul judecatoresc, cei interesati se pot adresa instantei de executare. Instanta va cita partile in termen scurt, in camera de consiliu, si va hotari prin incheiere definitiva.

Distribuirea veniturilor imobilului

Art. 823. - Sumele incasate de administratorul-sechestrului se vor distribui creditorilor, odata cu pretul rezultat din vanzarea imobilului urmarit.

§ 2. Scoaterea in vanzare a imobilului

Declansarea procedurii de vanzare

Art. 824. - (1) Daca in termen de 15 zile de la primirea incheierii de incuviintare a executarii debitorul nu plateste datoria, executorul judecatoresc va incepe procedura de vanzare.

(2) In cazul in care obiectul executarii silite il formeaza mai multe bunuri imobile distincte ale debitorului, procedura de vanzare prin licitatie publica se va indeplini pentru fiecare bun in parte.

Evaluarea imobilului urmarit

Art. 825. - (1) Executorul judecatoresc va stabili de indata valoarea de circulatie a imobilului, luand in considerare valoarea aratata de creditor in cererea de urmarire, iar daca debitorul este nemulțumit de aceasta valoare sau evaluarea de catre creditor nu a fost cu putinta, cea stabilita de catre expert, in conditiile prezentului articol.

(2) Totodata, executorul va cere biroului de cadastru si publicitate imobiliara sa ii comunice drepturile reale si alte sarcini care greveaza imobilul urmarit, precum si eventualele drepturi de preferinta inscrise in foliosul altor persoane. Titularii acestor drepturi vor fi instiintati despre executare si vor fi citati la termenele fixate pentru vanzarea imobilului.

(3) Debitorul nemulțumit de evaluarea imobilului, aratata in cererea de executare, poate solicita efectuarea unei expertize, in termen de 5 zile de la comunicarea incheierii prin care s-a incuviintat executarea, sub sanctiunea decaderii.

(4) Expertiza poate fi ceruta si de tertul dobanditor, de coproprietari, in cazul prevazut la art. 812, precum si de creditorii intervenienti, in termenul aratat la alin. (2).

(5) La cerere se vor alatura toate inscrisurile care pot servi pentru evaluarea imobilului.

(6) Expertul va fi numit de catre executor prin incheiere executorie, care va arata si termenul de depunere a raportului de expertiza, dispozitiile art. 747 alin. (5)-(8) aplicandu-se in mod corespunzator. Incheierea se comunica partilor si expertului. Creditorul poate depune la dosar inscrisuri in vederea evaluarii imobilului, daca este cazul.

(7) O alta expertiza nu este admisibila, dar partile pot conveni o alta valoare.

Stabilirea pretului imobilului si a valorii altor drepturi

Art. 826. - (1) Executorul va fixa pretul imobilului, care va fi pretul de pornire a licitatiei, la valoarea stabilita conform art. 825, prin incheiere definitiva, data fara citarea partilor.

(2) Separat de pretul imobilului se va determina si valoarea drepturilor de uzufruct, uz, abitatie sau servitute, daca aceste drepturi au fost intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci; in cazul imobilelor inscrise in cartea funciara se va avea in vedere valoarea acestor drepturi mentionata in cartea funciara, iar daca nu este inscrisa, ea se va stabili, cand este cazul, prin expertiza, in conditiile aratate la art. 825.

Punerea in vanzare

Art. 827. - (1) In termen de 5 zile de la stabilirea pretului imobilului, executorul va fixa, prin incheiere definitiva, data cu citarea in termen scurt a partilor, termenul pentru vanzarea imobilului ce va fi adus la cunostinta publica prin publicatii de vanzare.

(2) Termenul stabilit pentru vanzare nu va fi mai scurt de 20 de zile si nici mai lung de 40 de zile de la afisarea publicatiei de vanzare la locul unde va avea loc licitatia.

(3) Cand se urmareste un imobil inscris in cartea funciara, asupra caruia exista o inscriere provizorie cu privire la dreptul de proprietate, in favoarea unui tert, termenul de vanzare nu se va putea fixa decat dupa radierea inscrierii provizorii.

Publicitatea vanzarii

Art. 828. - (1) Publicatiile de vanzare vor cuprinde urmatoarele mentiuni:

- a) denumirea si sediul organului de executare;
- b) numarul dosarului de executare;
- c) numele executorului judecatoresc;
- d) numele si domiciliul ori, dupa caz, denumirea si sediul debitorului, ale tertului dobanditor, daca va fi cazul, si ale creditorului;
- e) titlul executoriu in temeiul caruia se face urmarirea imobiliara;
- f) identificarea imobilului cu aratarea numarului cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, precum si descrierea lui sumara;
- g) pretul la care a fost evaluat imobilul;
- h) mentiunea, daca va fi cazul, ca imobilul se vinde grevat de drepturile de uzufruct, uz, abitatie sau servitute, intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci, si ca, in cazul in care creantele creditorilor urmaritori nu ar fi acoperite la prima licitatie, se va proceda in aceeasi zi la o noua licitatie pentru vanzarea imobilului liber de acele drepturi. Pretul de la care vor incepe aceste licitatii va fi cel prevazut la art. 835 alin. (6) si (7);
- i) ziua, ora si locul vanzarii la licitatie;
- j) somatia pentru toti cei care pretind vreun drept asupra imobilului sa il anunte executorului inainte de data stabilita pentru vanzare, in termenele si sub sanctiunile prevazute de lege;
- k) somatia catre toti cei care vor sa cumpere imobilul sa se prezinte la termenul de vanzare, la locul fixat in acest scop, si pana la acel termen sa prezinte oferte de cumparare;
- l) mentiunea ca ofertantii sunt obligati sa depuna, pana la termenul de vanzare, o garantie reprezentand 10% din pretul de pornire a licitatiei;
- m) semnatura si stampila executorului judecatoresc.

(2) Mențiunile arătate la alin. (1) lit. a) și c)-m) sunt prevăzute sub sancțiunea nulității.

(3) Publicația de vânzare se va afișa la sediul organului de executare și al instanței de executare, la locul unde se află imobilul urmărit, la sediul primăriei în a cărei rază teritorială este situat imobilul, precum și la locul unde se desfășoară licitația, dacă acesta este altul decât locul unde este situat imobilul.

(4) Publicații în extras, cuprinzând mențiunile prevăzute la alin. (1) lit. a) și c)-m), se vor face, sub sancțiunea nulității, într-un ziar de circulație națională, dacă valoarea imobilului depășește suma de 250.000 lei, sau într-un ziar local, dacă nu trece peste această sumă, precum și în ziare, reviste și alte publicații existente care sunt destinate vânzării unor imobile de natură celui scos la licitație, inclusiv pe pagini de internet deschise în același scop.

(5) Cheltuielile de afișare și publicare vor fi avansate de către creditorul urmărit și vor fi preluate din pretul bunurilor urmărite.

(6) Îndeplinirea acestor formalități se va constata prin procese-verbale încheiate de executorul judecătoresc.

Comunicarea publicațiilor de vânzare

Art. 829. - (1) Câte un exemplar din publicația de vânzare se va comunica, potrivit dispozițiilor pentru comunicarea și înmânarea citățiilor:

a) creditorului urmărit, debitorului sau tertului dobânditor, precum și coproprietarilor, dacă va fi cazul;

b) creditorilor ipotecari înscrși în cartea funciară, precum și celor care au înscrieri provizorii sau notari în legătură cu vreun drept real, dacă înscrierile sau notările sunt anterioare notării urmăririi. Comunicarea se va face, pentru creditorii ipotecari, la domiciliul ales în actul prin care s-a constituit dreptul de ipotecă, iar în lipsa, la domiciliul sau sediul real;

c) organelor fiscale locale.

(2) În cazul în care se urmărește imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdicție judecătorească, o copie de pe publicația de vânzare a imobilului se comunica și la parchetul de pe lângă instanța de executare.

Situația vânzătorului imobilului urmărit

Art. 830. - (1) Vânzătorul imobilului urmărit, care are, în condițiile legii, ipoteca legală, precum și dreptul de a cere sau de a declara rezoluțiunea pentru neplata pretului, va fi somat prin publicație să opteze, în scris, în termen de 5 zile de la comunicarea publicației, pentru valorificarea unuia dintre aceste drepturi.

(2) Dacă nu a optat în termenul prevăzut la alin. (1) pentru dreptul de a obține rezoluțiunea, vânzătorul se consideră decăzut din acest drept și nu mai poate reclama decât creanța garantată cu ipotecă.

(3) În cazul în care a optat pentru rezoluțiune, acțiunea în rezoluțiune a vânzării se face în cadrul contestației la executare, în termen de 15 zile de la expedierea opțiunii către executorul judecătoresc. În același termen trebuie făcută și declarația unilaterală de rezoluțiune a vânzării.

(4) Acțiunea în rezoluțiune pentru neplata pretului, introdusă potrivit alin. (3), sau, după caz, declarația unilaterală de rezoluțiune suspendă urmărirea silită a imobilului.

(5) Urmărirea silită a imobilului este de asemenea suspendată și atunci când acțiunea în rezoluțiune pentru neplata pretului a fost introdusă anterior începerii

urmaririi silite, cu conditia ca aceasta sa fi fost notata in cartea funciara. Daca actiunea in rezolutiune introdusa anterior inceperii urmaririi silite nu a fost notata in cartea funciara, vanzatorul poate, in termenul prevazut la alin. (1), sa isi exprime in scris optiunea de a continua ori nu judecata si sa noteze actiunea in cartea funciara, daca este cazul. Aceste dispozitii se aplica, in mod corespunzator, si declaratiei unilaterale de rezolutiune a vanzarii facute inainte de inceperea urmaririi silite.

(6) Dispozitiile prezentului articol se aplica si coschimbasului, precum si oricarui alt instrainator care este titularul unei ipotece legale asupra imobilului care face obiectul urmaririi silite.

§ 3. Licitatia si adjudecarea imobilului

Locul licitatiei

Art. 831. - Vanzarea se face la sediul organului de executare sau al instantei de executare ori la locul unde este situat imobilul sau in orice alt loc, daca se considera ca este mai potrivit pentru buna valorificare a acestuia. Vanzarea se poate efectua si la sediul primariei in raza careia este situat imobilul.

Participantii la licitatie

Art. 832. - (1) Poate participa la licitatie orice persoana care este indeobste cunoscuta ca fiind solvabila, are capacitate deplina de exercitiu, precum si capacitatea sa dobandeasca bunul ce se vinde.

(2) Debitorul nu poate licita nici personal, nici prin persoane interpose.

(3) Solvabilitatea, capacitatea si interpunerea sunt lasate la aprecierea sumara si imediata a executorului judecatoresc, care poate refuza facand mentiune despre aceasta in procesul-verbal de licitatie.

(4) Mandatarul va trebui sa prezinte o procura speciala autentica, care se va pastra la dosarul executarii.

(5) Creditorii urmaritori sau intervenienti nu pot sa adjudece bunurile oferite spre vanzare la o valoare mai mica de 75% din pretul de pornire a primei licitatii.

Garantia de participare

Art. 833. - (1) Persoanele care vor sa cumpere imobilul la licitatie sunt obligate sa depuna la unitatea prevazuta de lege, la dispozitia executorului judecatoresc, pana la termenul stabilit pentru vanzare, o garantie reprezentand 10% din pretul de incepere a licitatiei pentru termenul respectiv. Dovada consemnarii va fi atasata ofertei de cumparare.

(2) Creditorii urmaritori sau intervenienti nu au obligatia de a depune garantia prevazuta la alin. (1).

(3) De asemenea, sunt dispensate de garantia prevazuta la alin. (1) persoanele care, impreuna cu debitorul, au asupra imobilului urmarit un drept de proprietate comuna pe cote-parti sau sunt titularii unui drept de preemtiune, dupa caz.

(4) In cazurile prevazute la alin. (2) si (3), daca valoarea creantei ipotecare sau valoarea cotei-parti a proprietarului nu acopera cuantumul garantiei prevazute in alin. (1), se va completa diferenta.

Amanarea licitatiei

Art. 834. - (1) Executorul judecătoresc va amana vanzarea, din oficiu sau la cererea părții interesate, dacă se constată că nu au fost respectate termenele de înștiințare a debitorului sau a tertului dobanditor ori, după caz, cele de efectuare a publicității vânzării. Pentru noul termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data fixată pentru prima vânzare, se vor reface formalitățile de publicitate încălcate, potrivit art. 828.

(2) În toate cazurile, partea interesată, dacă a fost prezentă, poate solicita amânarea vânzării prin cerere scrisă făcută înainte de începerea licitației, sub sancțiunea decaderii.

Efectuarea licitatiei

Art. 835. - (1) Vânzarea la licitație se face în mod public. Ea începe prin citirea de către executor a publicației de vânzare și a ofertelor primite până la acea dată.

(2) Licitatia se va ține separat pentru fiecare imobil.

(3) Dacă mai multe imobile înscrise în diferite cărți funciare sunt grevate cu aceeași ipotecă sau imobilul este compus din mai multe parcele, executorul judecătoresc va putea dispune, la cererea debitorului sau a creditorului urmăritor, ca vânzarea să se facă în același timp pentru mai multe imobile sau separat pentru fiecare parcelă în parte. Executorul judecătoresc va putea dispune ca vânzarea să se facă separat pentru o parte determinată din imobil, după efectuarea operațiunii de dezmembrare a imobilului în cartea funciară, dacă aceasta parte nu este suficient individualizată.

(4) În cazul când imobilele sau parcelele se vând separat, ordinea vânzării lor va fi arătată de debitor, iar în lipsa unei asemenea mențiuni, va fi stabilită de executor.

(5) Executorul va oferi apoi spre vânzare imobilul, prin 3 strigări succesive, la intervale de timp care să permită opțiuni și supralicitări, pornind de la prețul oferit care este mai mare decât cel la care s-a făcut evaluarea, potrivit art. 825 alin. (1) sau, în lipsa unei asemenea oferte, chiar de la acest pret.

(6) Dacă imobilul este grevat de vreun drept de uzufruct, uz, abitație sau servitute intabulate ulterior înscrierii vreunei ipoteci, la primul termen de vânzare strigarile vor începe de la prețul cel mai mare oferit sau, în lipsa, de la cel fixat în publicație, scăzut cu valoarea acestor drepturi socotite potrivit art. 826 alin. (2).

(7) Dacă din cauza existenței drepturilor arătate la alin. (6) nu s-a putut obține un pret suficient pentru acoperirea creanțelor ipotecare înscrise anterior, socotite după datele din cartea funciară, executorul judecătoresc va relua în aceeași zi licitația pentru vânzarea imobilului liber de acele drepturi; în acest caz, strigarile vor începe de la prețul menționat în publicația de vânzare, fără scaderea arătată la alin. (6).

(8) În cazul în care nu este oferit nici prețul la care imobilul a fost evaluat, vânzarea se va amana la un alt termen, de cel mult 30 de zile, pentru care se va face o nouă publicație în condițiile art. 828. La acest termen, licitația va începe de la prețul de 75% din prețul de pornire a primei licitații. Dacă nu se obține prețul de începere a licitației, la același termen bunul va fi vândut la cel mai mare pret oferit, dar nu mai puțin de 30% din prețul de pornire a primei licitații. Vânzarea se va putea face chiar dacă se prezintă o singură persoană care oferă prețul de la care începe licitația.

(9) Dacă nici la a doua licitație imobilul nu a fost adjudecat, la cererea creditorului, executorul judecătoresc va putea stabili o nouă licitație în condițiile prevăzute la alin.

(8). La termenul astfel stabilit la alin. (8), licitația va începe de la prețul de 50% din prețul de pornire al primei licitații. Dacă nu se obține acest pret, bunul va fi vândut, la

acest termen, la cel mai mare pret oferit. Vanzarea se va putea face chiar daca se prezinta o singura persoana care ofera pretul de pornire al acestei licitatii.

(10) Executorul va tine o lista in care va trece numele persoanelor care au luat parte la licitatie si sumele pe care le-au oferit.

(11) Executorul va declara adjudecatar persoana care, la termenul de licitatie, a oferit pretul de vanzare cel mai mare ori, dupa caz, cel aratat la alin. (6)-(8).

(12) In toate cazurile, la pret egal, va fi preferat cel care are un drept de preemtiune asupra bunului urmarit.

Procesul-verbal de licitatie

Art. 836. - (1) Executorul va intocmi un proces-verbal despre desfasurarea si rezultatul fiecarei licitatii, care va cuprinde:

- a) locul, data si ora cand s-a tinut licitatie;
- b) numele executorului judecatoresc;
- c) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul creditorului, debitorului, tertului dobanditor, daca e cazul, si ale reprezentantilor lor;
- d) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul participantilor, cu aratarea sumelor oferite de fiecare;
- e) mentiunea ca ofertantii au depus garantie si ca aceea a adjudecatarului s-a retinut, iar celorlalti le-a fost restituita;
- f) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul adjudecatarului imobilului, daca este cazul.

(2) Lista prevazuta la art. 835 alin. (10), ofertele de cumparare si raportul de expertiza, daca va fi cazul, se vor anexa la procesul-verbal.

(3) Procesul-verbal va fi semnat de executor, de creditor, de debitor si de tertul dobanditor, daca sunt prezenti, precum si de adjudecatar si de alti participanti la licitatie, daca este cazul.

Exercitarea dreptului de preemtiune

Art. 837. - Daca nu a participat la licitatie, in termen de 8 zile de la adjudecarea imobilului, cel care este titularul unui drept de preemtiune va putea sa isi exercite dreptul, printr-o declaratie scrisa adresata executorului judecatoresc, sub sanctiunea decaderii.

Depunerea pretului

Art. 838. - (1) Adjudecatarul imobilului va depune pretul la dispozitia executorului judecatoresc, in termen de cel mult 30 de zile de la data vanzarii, tinandu-se seama de garantia depusa in contul pretului.

(2) Cel care si-a exercitat in termen dreptul de preemtiune, este obligat sa depuna pretul in termen de 15 zile de la data adjudecarii. Daca insa titularul dreptului de preemtiune nu depune pretul in acest termen, este decazut din dreptul de preemtiune, iar vanzarea ramanand pe seama adjudecatarului, urmeaza ca pretul sa fie depus de acesta in termenul prevazut la alin. (1).

(3) Cand adjudecatar este un creditor, el poate depune creanta sa in contul pretului, fiind obligat, daca este cazul, sa depuna diferenta de pret in termenul prevazut la alin. (1). Daca exista alti creditori care au un drept de preferinta in conditiile art. 854 si 856, el va depune pana la concurenta pretului de adjudecare si

suma necesara pentru plata creantelor lor, in masura in care acestea nu sunt acoperite prin diferenta de pret.

Nedepunerea pretului. Reluarea licitatiei

Art. 839. - (1) Daca adjudecatarul nu depune pretul in termenul prevazut la art. 838 alin. (1), imobilul se va scoate din nou in vanzare in contul acestuia, la pretul de incepere a licitatiei la care bunul a fost adjudecat, el fiind obligat sa plateasca cheltuielile prilejuite de noua licitatie si eventuala diferenta de pret. Adjudecatarul va putea sa achite la termenul de licitatie pretul oferit initial, caz in care va fi obligat numai la plata cheltuielilor cauzate de noua licitatie.

(2) Daca la noul termen de licitatie imobilul nu a fost vandut, fostul adjudecatar este obligat sa plateasca toate cheltuielile prilejuite de urmarirea imobilului.

(3) Suma datorata potrivit alin. (1) si (2) de fostul adjudecatar se stabileste de executor prin procesul-verbal de licitatie, care constituie titlu executoriu. Aceasta suma se va retine cu precadere din garantia depusa.

Restituirea garantiilor

Art. 840. - Dupa adjudecarea imobilului catre unul dintre participantii la licitatie, potrivit art. 835, executorul, la cerere, va dispune restituirea garantiilor depuse de ceilalti participanti, procedand, cand este cazul, potrivit dispozitiilor art. 839 alin. (3).

Plata pretului in rate

Art. 841. - La cererea adjudecatarului, executorul judecatoresc, cu acordul creditorului, cand acesta nu este adjudecatar, precum si a debitorului pentru partea din pret care depaseste valoarea creantei, poate stabili plata pretului in rate, cu dobanda legala aferenta, numarul acestora, cuantumul si data scadentei lor, precum si suma care se plateste de indata drept avans.

Actul de adjudecare

Art. 842. - Dupa plata integrala a pretului sau a avansului prevazut la art. 841, executorul, pe baza procesului-verbal de licitatie, va intocmi actul de adjudecare, care va cuprinde urmatoarele mentiuni:

- a) denumirea si sediul organului de executare;
- b) numele executorului judecatoresc;
- c) numarul si data procesului-verbal de licitatie;
- d) numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul debitorului, tertului dobanditor si ale adjudecatarului;
- e) pretul la care s-a vandut si modalitatea de achitare in cazul in care vanzarea s-a facut cu plata in rate;
- f) mentiunea, daca este cazul, ca imobilul s-a vandut grevat de drepturile de uzufruct, uz, abitatie sau servitute ori, dupa caz, liber de aceste drepturi, in conditiile prevazute la art. 835 alin. (6) si (7);
- g) datele de identificare ale imobilului cu aratarea numarului cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, precum si datele de identificare ale fostului proprietar;

h) mentiunea ca actul de adjudecare, investit cu formula executorie, este titlu de proprietate si ca poate fi inregistrat in cartea funciara, precum si a faptului ca, pentru adjudecator constituie titlu executoriu impotriva debitorului sau tertului dobanditor, daca imobilul se afla in posesia acestuia din urma, sau impotriva oricarei persoane care posedea ori detine in fapt, fara niciun titlu, imobilul adjudecat;

i) mentiunea ca, pentru creditor, actul de adjudecare, investit cu formula executorie, constituie titlu executoriu impotriva adjudecatorului care nu plateste diferenta de pret, in cazul in care vanzarea s-a facut cu plata pretului in rate;

j) data intocmirii, semnatura si stampila executorului judecatoresc, precum si semnatura adjudecatorului.

Predarea si comunicarea actului de adjudecare

Art. 843. - (1) Un exemplar de pe actul de adjudecare se va preda adjudecatorului spre a-i servi ca titlu de proprietate provizoriu, iar altul va fi comunicat din oficiu biroului de cadastru si publicitate imobiliara pentru a fi inregistrat provizoriu in cartea funciara, pe cheltuielile adjudecatorului.

(2) Daca adjudecatorul va cere sa fie numit administrator-sechestrar al imobilului adjudecat, executorul il va numi si trimite in posesie in aceasta calitate, prin incheiere, data fara citirea partilor, care nu este supusa niciunei cai de atac.

Contestarea actului de adjudecare

Art. 844. - (1) In termen de o luna de la data inregistrarii provizorii in cartea funciara, debitorul sau tertul dobanditor, creditorii urmaritori si orice alta persoana interesata, dupa mentiunile cartilor funciare, vor putea ataca actul de adjudecare, pe cale de contestatie la executare. Contestatia suspenda eliberarea sau, dupa caz, distribuirea pretului.

(2) Daca actul de adjudecare este anulat, executorul va continua urmarirea de la actul desfiintat si va solicita din oficiu ca inregistrarea provizorie prevazuta la art. 843 alin. (1) sa fie radiata.

(3) Sumele consemnate se vor restitui adjudecatorului, iar calitatea acestuia de administrator-sechestrar al imobilului urmarit inceteaza.

Investirea cu formula executorie a actului de adjudecare

Art. 845. - (1) Daca nu s-a facut contestatie in termenul aratat la art. 844 alin. (1) sau daca aceasta a fost respinsa prin hotarare definitiva, la cererea adjudecatorului, actul de adjudecare se va investi cu formula executorie de catre instanta de executare si acesta va fi pus in posesia imobilului adjudecat, de catre executor, cu exceptia cazului in care a fost pus anterior in posesie, potrivit art. 843 alin. (2).

(2) Odata cu investirea cu formula executorie, instanta de executare va dispune din oficiu, prin aceeasi hotarare, ca dreptul de proprietate al adjudecatorului sa fie intabulat in cartea funciara, chiar in cazul in care adjudecator este insusi tertul dobanditor care avea deja dreptul inregistrat in cartea funciara.

(3) In cazul in care imobilul a fost vandut cu plata pretului in rate, instanta de executare va dispune, prin aceeasi incheiere, si inregistrarea in cartea funciara a interdictiei de instrainare si de grevare a imobilului pana la plata integrala a pretului si a dobanzii corespunzatoare.

(4) Instanța de executare va preda totodată creditorului urmaritor un exemplar al actului de adjudecare investit cu formula executorie, care îi va servi drept titlu executoriu împotriva cumparatorului, dacă acesta nu plătește diferența de preț.

SECȚIUNEA a 5-a Efectele adjudecării

Transmiterea proprietății imobilului

Art. 846. - (1) Prin adjudecarea imobilului adjudecatarul devine proprietar. De la această dată, adjudecatarul are dreptul la fructe și venituri, datorează dobânzile până la plata integrală a prețului și suportă toate sarcinile imobilului.

(2) Prin intabulare, adjudecatarul dobândește dreptul de a dispune de imobilul cumpărat, potrivit regulilor de carte funciara.

(3) De la data intabulării, imobilul rămâne liber de orice ipotecă sau alte sarcini privind garantarea drepturilor de creanță, creditorii putându-și realiza aceste drepturi numai din prețul obținut. Dacă prețul de adjudecare se plătește în rate, sarcinile se sting la plata ultimei rate.

(4) Ipotecile și celelalte sarcini reale, precum și drepturile reale intabulate după notarea urmăririi în cartea funciara se vor radia din oficiu, cu excepția celor pentru care adjudecatarul ar conveni să fie menținute; de asemenea, vor fi radiate din oficiu drepturile reale intabulate ulterior înscrierii vreunei ipotecă, dacă vânzarea s-a făcut în condițiile prevăzute la art. 835 alin. (7), toate notările făcute cu urmărirea silită, interdicția de înstrăinare sau de grevare, dacă există, cu excepția celei prevăzute la art. 845 alin. (3), precum și promisiunea de a încheia un contract viitor, dacă până la data adjudecării beneficiarul promisiunii nu și-a înscris în cartea funciara dreptul dobândit în temeiul contractului care a făcut obiectul acesteia.

(5) Dacă imobilul a fost adjudecat cu plata prețului în rate, adjudecatarul nu îl va putea înstrăina sau greva, fără încuviințarea creditorilor urmăritori, înainte de plata integrală a prețului.

Viciile ascunse și leziunea

Art. 847. - (1) În cazul vânzării silite la licitație publică nu există garanție contra viciilor ascunse.

(2) Această vânzare nu poate fi atacată nici pentru leziune.

Mentineră sau încetarea unor contracte

Art. 848. - (1) Locațiunea și celelalte acte juridice privitoare la imobilul adjudecat rămân în ființă sau, după caz, încetează, potrivit dispozițiilor art. 817 alin. (1) și (2).

(2) Plățile făcute înainte de scadența de către locatar sau alte persoane interesate sunt supuse dispozițiilor art. 817 alin. (3).

SECȚIUNEA a 6-a Dispozitii speciale

Stingerea actiunilor contra adjudecatarului

Art. 849. - (1) Orice cerere de evictiune, totala sau partiala, privind imobilul adjudecat este definitiv stinsa.

(2) In cazul imobilelor inscrise pentru prima data in cartea funciara, in conditiile art. 818 alin. (2), cererea de evictiune se va prescrie in termen de 3 ani de la data inscrierii actului de adjudecare in cartea funciara. Aceasta prescriptie curge si impotriva minorilor si persoanelor puse sub interdictie judecatoreasca.

Suspendarea impartelii pretului

Art. 850. - (1) In cazul in care cererea de evictiune prevazuta la art. 849 alin. (2) este introdusa inainte de impartea pretului din adjudecare, instanta de executare, la solicitarea adjudecatarului, va putea sa suspende impartea pretului, cu sau fara cautiune, pana la judecarea definitiva a cererii de evictiune.

(2) Cand cererea de evictiune va fi facuta dupa impartea pretului adjudecarii, se va urma procedura de drept comun.

Actiunea in regres

Art. 851. - (1) Daca a fost evins total sau partial, adjudecatarul il poate actiona pe debitorul urmarit pentru a fi despagubit.

(2) In masura in care nu se poate indestula de la debitor, adjudecatarul ii poate actiona pe creditorii care au incasat pretul de adjudecare, in limita sumei incasate de acestia.

Desfiintarea masurilor asiguratorii sau de executare

Art. 852. - (1) In tot cursul urmaririi silite si pana la expirarea termenului prevazut la art. 844 alin. (1), debitorul ori alta persoana interesata poate obtine desfiintarea masurilor asiguratorii sau de executare, consemnand la dispozitia creditorului urmaritor intreaga valoare a creantei, cu toate accesoriile si cheltuielile de executare.

(2) Dispozitiile art. 740 si 741 se aplica in mod corespunzator.

(3) In cazul in care cererea este admisa, instanta sau, dupa caz, executorul judecatoresc va dispune si eliberarea sumei in mainile creditorului.

CAPITOLUL III

Eliberarea si distribuirea sumelor realizate prin urmarirea silita

SECȚIUNEA 1 Dispozitii generale

Eliberarea sumei

Art. 853. - Daca exista un singur creditor urmaritor, dupa retinerea cheltuielilor de executare, cand este cazul, suma de bani realizata prin urmarirea silita se elibereaza

acestui pana la acoperirea integrala a drepturilor sale, iar suma ramasa disponibila se preda debitorului.

Rangul creantelor cu preferinta generala

Art. 854. - (1) In cazul in care urmarirea silita a fost pornita de mai multi creditori sau cand, pana la eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare, au depus si alti creditori titlurile lor, executorul judecatoresc procedeaza la distribuirea sumei potrivit urmatoarei ordini de preferinta, daca legea nu prevede altfel:

a) creantele reprezentand cheltuieli de judecata, pentru masuri asiguratorii sau de executare silita, pentru conservarea bunurilor al caror pret se distribuie, precum si orice alte cheltuieli facute in interesul comun al creditorilor;

b) cheltuielile de inmormantare a debitorului, in raport cu conditia si starea acestuia;

c) creantele reprezentand salarii si alte datorii asimilate acestora, pensiile, sumele cuvenite somerilor, potrivit legii, ajutoarele pentru intretinerea si ingrijirea copiilor, pentru maternitate, pentru incapacitate temporara de munca, prevenirea imbolnavirilor, refacerea sau intarirea sanatatii, ajutoarele de deces, acordate in cadrul asigurarilor sociale, precum si creantele reprezentand obligatia de reparare a pagubelor cauzate prin moarte, vatamarea integritatii corporale sau a sanatatii;

d) creantele rezultand din obligatia legala de intretinere, alocatii pentru copii sau obligatia de plata a altor sume periodice destinate asigurarii mijloacelor de existenta;

e) creantele fiscale provenite din impozite, taxe, contributii si din alte sume stabilite potrivit legii, datorate bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, bugetelor locale si bugetelor fondurilor speciale;

f) creantele rezultand din imprumuturi acordate de stat;

g) creantele reprezentand despagubiri pentru repararea pagubelor pricinuite proprietatii publice prin fapte ilicite;

h) creantele rezultand din imprumuturi bancare, din livrari de produse, prestari de servicii sau executari de lucrari, precum si din chirii sau arenze;

i) creantele reprezentand amenzi cuvenite bugetului de stat sau bugetelor locale;

j) alte creante.

(2) In cazul creantelor care au aceeasi ordine de preferinta, daca legea nu prevede altfel, suma realizata se repartizeaza intre creditori proportional cu creanta fiecaruia.

Declararea creantelor statului

Art. 855. - (1) In termen de 15 zile de la inceperea executarii silita, potrivit legii, orice creditor poate cere statului sau unitatilor administrativ-teritoriale sa declare creantele lor privilegiate. Aceasta cerere va fi inscrisa in registrele de publicitate numai daca se depune dovada notificarii facute organelor fiscale teritoriale.

(2) In termen de 30 de zile de la notificare, statul sau unitatea administrativ-teritoriala trebuie sa declare si sa inscrie valoarea creantei sale.

(3) Nerespectarea obligatiei prevazute la alin. (1) are ca efect pierderea preferintei in raport cu creditorii care au solicitat declaratia.

Rangul creantelor garantate

Art. 856. - Daca exista creditori care, asupra bunului vandut, au drepturi de gaj, ipoteca sau alte drepturi de preferinta conservate, in conditiile prevazute de lege, la

distribuirea sumei rezultate din vanzarea bunului, creantele lor vor fi platite inaintea creantelor prevazute la art. 854 alin. (1) lit. c).

Rangul creantelor accesorii

Art. 857. - Dobanzile si penalitatile sau alte asemenea accesorii ale creantei principale vor urma ordinea de preferinta a acestei creante.

SECȚIUNEA a 2-a

Distribuirea sumei rezultate din vanzarea bunurilor urmarite

Termenul de depunere a titlurilor de creanta

Art. 858. - (1) Daca exista mai multi creditorii urmaritori sau intervenienti, suma rezultata din vanzare se distribuie acestora potrivit ordinii de preferinta prevazute la art. 854-857.

(2) In acest scop, dupa depunerea sau consemnarea sumei rezultate din vanzare ori, dupa caz, de la data cand adjudecarea imobilului urmarit a devenit definitiva, executorul va fixa de urgenta un termen de 10 zile pentru depunerea titlurilor de creanta.

(3) Debitorul, creditorii urmaritori, organele fiscale locale, custozii, administratorul-sechestrului, adjudecatorul si titularii drepturilor si sarcinilor stinse prin adjudecare, despre care executorul a luat cunostinta in conditiile art. 730 ori art. 825 alin. (2), vor fi instiintati din oficiu despre fixarea acestui termen, potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.

(4) Termenul se va afisa la sediul executorului judecatoresc si la cel al instantei de executare cu cel putin 5 zile inainte de termenul fixat pentru depunerea titlurilor de creanta. Afisarea va fi constatata printr-un proces-verbal care se va depune la dosar.

(5) Dupa expirarea termenului aratat la alin. (4), niciun creditor nu va mai putea lua parte la distribuirea sumei obtinute din urmarire.

Depunerea titlurilor de creanta

Art. 859. - (1) In vederea participarii la distribuire, toti creditorii interesati vor trebui sa depuna la sediul executorului judecatoresc, in termenul prevazut la art. 858 alin. (4), titlurile de creanta in original, care nu au fost inca depuse, aratand in mod distinct capitalul, dobanzile si cheltuielile ce le sunt datorate, precum si, daca va fi cazul, drepturile de preferinta neinscrise in cartea funciara sau in alte registre publice.

(2) Reprezentantul fiscului va depune inscrisurile doveditoare ale creantelor statului sau unitatilor administrativ-teritoriale la sediul executorului judecatoresc.

(3) Creditorii care au infiintat masuri asiguratorii asupra bunurilor urmarite, pentru a participa la distribuire, vor depune copii certificate de pe actiune si de pe actul constatator al infiintarii masurii asiguratorii.

Creantele periodice

Art. 860. - (1) In cazul in care unul dintre titlurile depuse de creditorii urmaritori contine obligatia debitorului de a plati o suma de bani in mod periodic, iar bunurile ramase in patrimoniul debitorului dupa efectuarea executarii sau veniturile sale nu asigura plata in viitor a ratelor datorate, suma alocata creditorului se va stabili prin

acordul partilor, care va prevedea si modul de fructificare a acesteia, iar in lipsa unui acord, executorul va constata acest fapt printr-un proces-verbal semnat de el si de toate partile prezente. In acest din urma caz, partea interesata va putea sesiza instanta de executare in circumscriptia careia se face executarea pentru a stabili suma alocata creditorului, in termen de 15 zile de la incheierea procesului-verbal, daca a fost prezenta, sau de la comunicarea acestuia de catre executor, daca a lipsit.

(2) Daca partile nu se inteleg, instanta de executare va stabili, prin incheiere, suma cu care creditorul va participa la distribuirea sumelor realizate prin urmarire, precum si modul de fructificare a acesteia, astfel incat ratele datorate sa fie platite cu precadere din dobanzile incasate, iar daca acestea sunt insuficiente, se vor imputa asupra capitalului. Incheierea se da cu citarea in termen scurt a partilor si este supusa numai apelului.

(3) In cazul in care niciuna din parti nu sesizeaza instanta de executare in termenul aratat la alin. (1), executorul judecatoresc va solicita acesteia stabilirea sumei alocate creditorului, cu respectarea dispozitiilor alin. (2).

(4) Daca debitorul a decedat si se constata ca, in raport cu numarul mostenitorilor, locul unde acestia se gasesc, modul in care s-a facut imparteala mostenirii sau cu alte asemenea imprejurari, plata in rate a creantelor este greu de realizat, instanta poate, la cererea creditorului, sa procedeze potrivit alin. (1), stabilind suma ce se cuvine creditorului, precum si partea din aceasta pe care o va plati fiecare mostenitor in parte.

Incetarea curgerii dobanzilor

Art. 861. - De la data fixata pentru depunerea titlurilor de creanta, dobanzile creantelor creditorilor urmaritori trecute in proiectul de distribuire inceteaza de a mai fi in sarcina debitorului urmarit, chiar in caz de conventie contrara. Daca institutia de credit la care s-au depus ori consemnat aceste sume plateste dobanzi, creditorii nu vor avea drept decat la dobanzile ce se platesc de institutia de credit la care s-au depus ori consemnat acele sume.

Interdictia popririi

Art. 862. - (1) Sumele rezultate din valorificarea bunurilor urmarite si cele consemnate la dispozitia executorului nu pot fi poprite de catre creditorii debitorului sau ai adjudecatorului.

(2) Se va putea infiinta poprire numai asupra sumelor atribuite creditorilor sau debitorului prin procesul-verbal de distribuire.

Intocmirea proiectului de distribuire

Art. 863. - (1) In termen de 5 zile de la expirarea termenului pentru depunerea titlurilor de creanta, executorul va intocmi proiectul de distribuire a sumelor, potrivit ordinii de preferinta prevazute la art. 854-857, iar daca printre creditorii urmaritori si intervenienti se afla si creditori care au intervenit tardiv, dupa expirarea termenului prevazut la art. 681, creantele acestora vor fi alocate asupra partii din suma ramasa dupa indestularea drepturilor creditorilor urmaritori si a celor care au intervenit in timp util.

(2) In cazul in care imobilele grevate de o ipoteca colectiva au fost vandute impreuna, creanta garantata cu o astfel de ipoteca va fi repartizata, la cererea

creditorilor cu rang posterior, asupra imobilelor adjudecate, proportional cu pretul obtinut pentru fiecare imobil in parte, iar daca sunt creante ipotecare anterioare, proportional cu restul de pret ce a ramas de la fiecare imobil, dupa ce s-au acoperit creantele cu rang anterior ipotecii colective.

(3) Creantele cu termen si cele conditionale vor fi repartizate dupa rangul lor, ca si cum ar fi pure si simple, cu mentiunea ca ele vor fi platite numai potrivit regulilor prevazute la art. 870 si 871.

(4) Creantele care nu pot fi valorificate decat dupa executarea bunurilor unui debitor principal vor fi trecute ca socotite sub conditie suspensiva.

(5) Titularii drepturilor de uzufruct, uz, abitatie si servitute, stinse prin adjudecare, vor fi trecuti in ordinea inscrierii cu valoarea acestor drepturi inscrise in cartea funciara, iar daca nu este inregistrata, cu valoarea determinata potrivit art. 826 alin. (2), care poate fi contestata in conditiile art. 864 alin. (2).

(6) Creditorul unei rente pe viata sau altei creante periodice va fi trecut in ordinea inscrierii in cartea funciara, cu o suma ale carei dobanzi anuale sa fie suficiente pentru a asigura plata ratelor rentei.

Afisarea proiectului de distribuire

Art. 864. - (1) Proiectul de distribuire va fi comunicat debitorului si creditorilor care si-au depus titlurile de creanta, potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.

(2) Ei vor fi citati cu mentiunea expresa ca, sub sanctiunea decaderii, in termen de 5 zile de la data comunicarii, pot formula, in scris, obiectiuni la proiectul de distribuire.

(3) In lipsa obiectiunilor in termenul aratat la alin. (2), proiectul de distribuire devine definitiv.

(4) In caz de obiectiune, executorul va convoca in scris debitorul si toti creditorii in vederea unei eventuale concilieri, care va avea loc la sediul executorului in termen de cel mult 15 zile de la data primirii ultimei contestatii.

Inercarea de conciliere. Efectele

Art. 865. - (1) Daca la termenul fixat in vederea concilierii, debitorul sau creditorii care au formulat obiectiuni nu mai staruie in mentinerea lor sau se ajunge la un acord privind modul de distribuire, executorul va lua act de acordul realizat si va dispune repartizarea sumelor potrivit acestei intelegeri, care va fi consemnata intr-un proces-verbal semnat de executor si de toate persoanele prezente.

(2) Daca nu se ajunge la un acord, iar cei care au formulat obiectiuni staruie in mentinerea lor, executorul va incheia un proces-verbal in care va consemna obiectiile celor prezenti, semnat de el si de cei prezenti.

(3) Cel nemulțumit de proiectul de distribuire poate introduce contestatie in termen de 5 zile de la data intocmirii procesului-verbal aratat la alin. (2). Contestatia suspenda de drept plata creantei sau a partii din creanta contestata. La primul termen la care partile au fost legal citate, instanta este obligata sa se pronunte asupra mentinerii sau, dupa caz, a inlaturarii suspendarii. Instanta se pronunta prin incheiere care poate fi atacata separat numai cu apel in termen de 5 zile de la pronuntare. Apelul suspenda executarea incheierii atacate.

(4) Debitorul sau creditorii care nu s-au prezentat la termenul aratat la alin. (1) sunt considerati ca au renuntat la obiectiunile formulate, fiind decazuti din dreptul de a face contestatie la executare.

Solutionarea contestatiilor

Art. 866. - (1) Toate contestatiile formulate impotriva proiectului de distribuire se judeca de instanta de executare, printr-o singura hotarare, de urgenta si cu precadere, cu citarea in termen scurt a partilor. Hotararea poate fi atacata numai cu apel in termen de 5 zile de la comunicare.

(2) Contestatorul a carui cerere a fost respinsa va raspunde fata de creditorii pentru dobanzile ce trec peste acelea prevazute la art. 861 si pentru toate prejudiciile cauzate de intarzierea la plata a sumelor cuvenite.

Indreptarea erorilor de calcul si a greselilor materiale

Art. 867. - Erorile de calcul si alte greseli materiale se vor indrepta de executor, din oficiu ori la cerere, facandu-se mentiune despre aceasta in incheierea prin care se dispune eliberarea sau, dupa caz, distribuirea sumei.

SECȚIUNEA a 3-a

Plata sumei rezultate din urmarirea silita

Conditile

Art. 868. - (1) Daca prin lege nu se dispune altfel, plata sumei rezultate din executare se poate dispune numai dupa expirarea termenului de depunere a titlurilor de creanta ori, dupa caz, la data expirarii termenului de formulare a obiectiunilor impotriva proiectului de distribuire.

(2) Executorul se va pronunta asupra platii sumei aratate la alin. (1) prin incheiere executorie, data fara citarea partilor.

(3) Suma ramasa se va elibera debitorului.

Efectuarea platilor

Art. 869. - (1) Platile vor fi efectuate de catre unitatea la care au fost depuse sau consemnate sumele rezultate din urmarire, pe baza unei dispozitii de plata trimise de executorul judecatoresc.

(2) Dovada efectuarii platii va fi comunicata executorului, care o va pastra la dosarul executarii.

Plata creantelor afectate de termen

Art. 870. - Daca creanta este afectata de un termen suspensiv, aceasta se va plati chiar daca termenul nu s-a implinit. Cand o astfel de creanta este fara dobanda, plata inainte de termen nu se va face decat daca se scade dobanda cuvenita pana la implinirea termenului. Daca insa creditorul nu este de acord sa se faca scaderea, creanta sa se va consemna la unitatea prevazuta de lege, pentru a fi eliberata la implinirea termenului.

Plata creantelor conditionale

Art. 871. - (1) Atunci cand conditia este rezolutorie, nu se va putea elibera creditorului suma cuvenita, decat daca acesta va da o cautiune sau va constitui o ipoteca in favoarea celor care ar trebui sa se foloseasca de aceasta suma in cazul indeplinirii conditiei.

(2) Daca insa conditia este suspensiva, suma cuvenita creditorului va fi distribuita creditorilor care vin dupa acesta, daca acestia vor da o cautiune sau vor constitui o ipoteca pentru a garanta restituierea sumei primite in caz de indeplinire a conditiei.

(3) In cazul in care creditorii prevazuti la alin. (1) si (2) nu dau o cautiune sau nu constituie o ipoteca, suma se va consemna la unitatea prevazuta de lege pana la indeplinirea conditiei rezolutorii sau suspensive.

Plata creantelor contestate

Art. 872. - (1) Sumele corespunzatoare creantelor contestate sau acelora pentru care s-au infiintat masuri asiguratorii, precum si cele reclamate in conditiile prevazute la art. 682 alin. (6), dar nerecunoscute, in tot sau in parte, de debitor, vor fi consemnate spre a fi platite ulterior.

(2) Dupa ramanerea definitiva a hotararii de solutionare a contestatiei sau a celei date asupra actiunii pe baza careia s-a infiintat masura asiguratorie, executorul, la cererea debitorului sau a creditorului interesat, va dispune, potrivit hotararii respective, fie eliberarea sumelor corespunzatoare creantei contestate ori alocate pe baza de masura asiguratorie, fie distribuirea lor, in conditiile legii, intre creditorii ramasi neindestulati. Suma ramasa se va elibera debitorului.

(3) Daca suma reclamata a fost pastrata pentru obtinerea de catre creditorii intervenienti a titlurilor executorii necesare, in conditiile prevazute la art. 682 alin. (6), executorul, la cererea uneia dintre parti sau chiar din oficiu, va cita debitorul, creditorul urmaritor si creditorii intervenienti, cu exceptia celor indestulati integral, si, dupa ascultarea celor prezenti, va dispune eliberarea sumei retinute in contul creditorilor intervenienti care au obtinut intre timp un titlu executoriu. Infatisarea partilor interesate va putea fi dispusa, la cererea oricaruia dintre creditori, si inainte de expirarea termenului legal pentru obtinerea titlului executoriu, in afara de cazul in care mai exista alti creditori care urmeaza sa obtina titlul executoriu. Suma ramasa se va elibera debitorului.

Plata creantelor periodice

Art. 873. - (1) Suma alocata creditorului unei creante periodice va fi intrebuintata in vederea fructificarii ei, pentru asigurarea platii ratelor, in modul convenit de partile interesate, iar in lipsa unui acord, in modul in care se va hotari de instanta de executare, la sesizarea partii interesate sau, in lipsa, a executorului judecatoresc, in conditiile prevazute la art. 860.

(2) Daca dobanzile sumei alocate vor fi mai mici decat ratele datorate, diferenta se va intregi prin preluare din capital.

(3) Dupa stingerea, din orice motive, a obligatiei de plata, suma ramasa va fi distribuita creditorilor ramasi neindestulati sau eliberata debitorului.

Predarea titlurilor de creanta

Art. 874. - (1) Titlurile creantelor platite integral vor fi eliberate creditorilor, cu mentiunea stingerii totale a datoriei, iar debitorului i se va remite un certificat constatator al stingerii integrale a acelor creante.

(2) Titlurile creantelor platite partial vor fi eliberate creditorilor cu mentiunea partii platite.

Inchiderea procedurii

Art. 875. - (1) Dupa predarea titlurilor, executorul, prin incheiere data fara citarea partilor, constata incetarea urmaririi silite si dispune inchiderea dosarului.

(2) Creditorii care nu au fost indestulati pot cere insa reluarea urmaririi silite, in conditiile legii, sau efectuarea unei noi urmariri asupra altor bunuri ale debitorului, daca este cazul.

Sumele neridicate

Art. 876. - Sumele consemnate si neridicate in termen de 5 ani de la data comunicarii incheierii prin care s-a aprobat distribuirea acestora se fac venit la bugetul local, dispozitiile art. 769 aplicandu-se in mod corespunzator.

TITLUL III Executarea silita directa

CAPITOLUL I Dispozitii generale

Modul de executare

Art. 877. - (1) In cazul in care obligatia debitorului prevazuta in titlul executoriu consta in lasarea posesiei unui bun, in predarea unui bun sau a folosintei acestuia ori in evacuarea debitorului dintr-o locuinta sau dintr-o alta incinta, in desfiintarea unei constructii, plantatii sau a altei lucrari ori in indeplinirea oricarei alte activitati stabilite pentru realizarea drepturilor creditorului, iar debitorul nu executa de bunavoie obligatia sa in termenul prevazut in somatie, executorul sau, dupa caz, creditorul, in raport cu imprejurarile cauzei si natura obligatiei ce se executa, va proceda fie la executarea silita, fie va sesiza instanta de executare in vederea aplicarii unei amenzi judiciare.

(2) Atribuirea prin hotarare judecatoreasca a unui imobil sau obligatia de a-l preda, a-l lasa in posesie ori in folosinta, dupa caz, cuprinde si obligatia de evacuare a imobilului, daca legea nu prevede in mod expres altfel.

Executarea fara somatie

Art. 878. - La cererea creditorului, daca se justifica o nevoie urgenta sau exista pericol ca debitorul sa se sustraga de la urmarire, sa ascunda, sa distruga ori sa deterioreze bunurile ce trebuie predate, instanta va putea sa dispuna, prin incheierea de incuviintare a executarii silite, ca executarea silita sa se faca de indata fara somatie.

Procesul-verbal de indeplinire a executarii

Art. 879. - (1) Despre indeplinirea executarii obligatiilor prevazute in prezentul capitol, executorul va incheia un proces-verbal in conditiile art. 669, stabilind totodata cheltuielile de executare pe care urmeaza sa le plateasca debitorul.

(2) Procesul-verbal va fi predat partilor interesate, iar un exemplar va fi pastrat la dosarul executarii.

(3) Procesul-verbal constituie titlu executoriu in privinta cheltuielilor de executare, stabilite in sarcina debitorului.

Imposibilitatea predarii silite a bunului

Art. 880. - In cazul in care predarea silita a unui bun a devenit imposibila din cauza distrugerii, ascunderii sau deteriorarii acestuia ori a altor asemenea imprejurari, executorul va consemna aceasta intr-un proces-verbal intocmit in conditiile art. 879 si totodata va dispune, prin incheiere, incetarea executarii silite.

Obligarea debitorului la plata contravalorii bunului

Art. 881. - (1) Daca in titlul executoriu nu s-a stabilit ce suma urmeaza a fi platita ca echivalent al valorii lucrului in cazul imposibilitatii predarii acestuia, instanta de executare, la cererea creditorului, va stabili aceasta suma prin hotarare data cu citarea partilor.

(2) Hotararea este executorie si este supusa numai apelului. Suspendarea executarii acestei hotarari nu se va putea obtine decat cu consemnarea sumei stabilite. Dispozitiile art. 740 si 741 sunt aplicabile in mod corespunzator.

(3) Pe baza cererii prevazute la alin. (1), creditorul va putea infiinta masuri asiguratorii.

CAPITOLUL II

Predarea silita a bunurilor mobile

Instiintarea debitorului

Art. 882. - Daca partea obligata sa predea un bun mobil, determinat prin calitate si cantitate, nu isi indeplineste obligatia in termen de 24 de ore de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, predarea lui se va face prin executare silita.

Efectuarea executarii silite

Art. 883. - In vederea executarii silite a obligatiei prevazute la art. 882, executorul judecatoresc va ridica bunul urmarit de la debitor sau de la persoana la care se afla, punandu-l pe creditor in drepturile sale, stabilite prin titlul executoriu.

Procesul-verbal de constatare

Art. 884. - Executorul judecatoresc va incheia, in conditiile art. 879, un proces-verbal despre indeplinirea executarii, stabilind totodata cheltuielile de executare pe care urmeaza sa le plateasca debitorul.

CAPITOLUL III Predarea silita a bunurilor imobile

Termenul de executare

Art. 885. - (1) Nicio evacuare din imobilele cu destinatie de locuinta nu poate fi facuta de la data de 1 decembrie si pana la data de 1 martie a anului urmator, decat daca creditorul face dovada ca, in sensul dispozitiilor legislatiei locative, el si familia sa nu au la dispozitie o locuinta corespunzatoare ori ca debitorul si familia sa au o alta locuinta corespunzatoare in care s-ar putea muta de indata.

(2) Dispozitiile alin. (1) nu se aplica in cazul evacuarii persoanelor care ocupa abuziv, pe cai de fapt, fara niciun titlu, o locuinta si nici celor care au fost evacuati pentru ca pun in pericol relatiile de convietuire sau tulbura in mod grav linistea publica.

Instiintarea debitorului

Art. 886. - Daca partea obligata sa evacueze ori sa predea un imobil nu isi indeplineste aceasta obligatie in termen de 8 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, ea va fi indepartata prin executare silita, iar imobilul va fi predat celui indreptatit.

Efectuarea executarii silite

Art. 887. - (1) In vederea executarii silite a obligatiei prevazute la art. 886, executorul judecatoresc se va deplasa la fata locului, va soma pe debitor sa paraseasca de indata imobilul, iar in caz de impotrivire, il va evacua din imobilul respectiv pe debitor impreuna cu toate persoanele care ocupa imobilul in fapt ori fara niciun titlu opozabil creditorului, cu sau fara ajutorul fortei publice, dupa caz, punand pe creditor in drepturile sale.

(2) Cand debitorul lipseste sau refuza sa deschida usile, executorul va fi insotit de agenti ai fortei publice ori reprezentanti ai jandarmeriei, dupa caz.

(3) Dupa deschiderea usilor imobilului, prezenta celor mentionati la alin. (2) va putea fi suplinita de 2 martori asistenti.

Custodia bunurilor mobile

Art. 888. - (1) Daca executarea priveste un imobil in care se gasesc bunuri mobile ce nu formeaza obiectul executarii si pe care debitorul nu le ridica singur ori sunt sechestrate intr-o alta urmarire, executorul va incredinta aceste bunuri in pastrarea unui custode, care poate fi chiar creditorul, pe cheltuiala debitorului. Despre aceasta masura va fi instiintat creditorul in folosul caruia bunurile au fost sechestrate.

(2) Dispozitiile prezentei carti referitoare la custodi in materie de urmarire mobiliara propriu-zisa sunt aplicabile in mod corespunzator.

(3) Daca bunurile lasate in custodie nu sunt sechestrate in favoarea altei urmariri, executorul va fixa, prin procesul-verbal aratat la art. 889, termenul in care debitorul trebuie sa le ridice, care nu poate fi mai lung de o luna.

Procesul-verbal de constatare

Art. 889. - Despre indeplinirea executarii potrivit prevederilor prezentei secțiuni, executorul judecătoresc va întocmi un proces-verbal, dispozițiile art. 879 fiind aplicabile.

Vanzarea bunurilor lasate in custodie

Art. 890. - (1) Dacă debitorul nu ridică bunurile în termenul arătat în procesul-verbal prevăzut la art. 889 și acestea au valoare de piață, ele vor fi scoase în vânzare, inclusiv cele care sunt insesizabile prin natura lor, potrivit regulilor din materia vânzării bunurilor mobile urmaribile.

(2) Pretul bunurilor vandute, după deducerea cheltuielilor de vânzare, va fi consemnat pe numele debitorului, care va fi înștiințat despre aceasta potrivit dispozițiilor privitoare la comunicarea și înmânarea cităților.

(3) Bunurile care nu au valoare de piață sunt declarate abandonate, cu excepția hartiilor și documentelor de natură personală, care sunt sigilate și conservate de executor timp de 2 ani.

(4) Despre toate acestea va fi înștiințat și debitorul, potrivit dispozițiilor prevăzute la alin. (2), precum și organul financiar local pentru a prelua bunurile abandonate. Dispozițiile art. 769 se aplică în mod corespunzător.

(5) La expirarea termenului prevăzut la alin. (3), executorul judecătoresc va distruge documentele conservate și va încheia un proces-verbal în care va menționa documentele oficiale și instrumentele bancare care au fost distruse.

Reocuparea imobilului

Art. 891. - (1) Dacă debitorul se reinstalează sau ocupă în mod abuziv, fără niciun titlu, imobilul din care a fost evacuat sau obligat să îl lase creditorului, el va putea fi evacuat din nou, la cererea creditorului sau a altei persoane interesate.

(2) În acest caz, va putea fi făcută o nouă executare silită în baza aceluiași titlu executoriu, fără somatie și fără nicio altă formalitate prealabilă.

CAPITOLUL IV

Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face

SECȚIUNEA 1

Dispoziții comune

Executarea obligației de a face

Art. 892. - Dacă debitorul refuză să îndeplinească o obligație de a face cuprinsă într-un titlu executoriu, în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării, creditorul poate fi autorizat de instanța de executare, prin încheiere executorie, data cu citarea părților, să o îndeplinească el însuși sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului.

Executarea obligației de a nu face

Art. 893. - (1) Dispozitiile prevazute in prezenta sectiune sunt aplicabile in mod corespunzator si in cazul cand titlul executoriu cuprinde o obligatie de a nu face.

(2) Creditorul va putea cere instantei de executare sa fie autorizat, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor, sa desfiinteze el insusi sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului, lucrarile facute de acesta impotriva obligatiei de a nu face.

Aplicarea amenzii civile

Art. 894. - (1) Daca in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii debitorul nu executa obligatia de a face sau de a nu face, care nu poate fi indeplinita prin alta persoana, acesta poate fi constrans la indeplinirea ei, prin aplicarea unei amenzi judiciare, de catre instanta de executare.

(2) Cand obligatia nu este evaluabila in bani, instanta sesizata de creditor il poate obliga pe debitor, prin incheiere definitiva, data cu citarea partilor, sa plateasca, in favoarea statului, o amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei, stabilita pe zi de intarziere pana la executarea obligatiei prevazute in titlul executoriu.

(3) Atunci cand obligatia are un obiect evaluabil in bani, amenda prevazuta la alin. (2) poate fi stabilita de instanta intre 0,1% si 1% pe zi de intarziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligatiei.

(4) Daca in termen de 3 luni de la data comunicarii incheierii de aplicare a amenzii, debitorul nu executa obligatia prevazuta in titlul executoriu, instanta de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitiva datorata statului cu acest titlu, prin incheiere definitiva, data cu citarea partilor, iar pentru acoperirea prejudiciilor cauzate prin neindeplinirea obligatiei prevazute la alin. (1), creditorul poate cere obligarea debitorului la daune-interese; in acest din urma caz, dispozitiile art. 881 sunt aplicabile in mod corespunzator, iar executarea silita va continua pentru realizarea daunelor- interese astfel stabilite.

(5) Amenda judiciara va putea fi inlaturata ori redusa, pe calea contestatiei la executare, daca debitorul executa obligatia prevazuta in titlul executoriu si dovedeste existenta unor motive temeinice care au justificat intarzierea executarii.

(6) Incheierile date in conditiile alin. (4) sunt executorii si se comunica din oficiu, prin grija grefierului de sedinta, organelor fiscale competente in vederea executarii silita, potrivit Codului de procedura fiscala.

Interzicerea daunelor cominatorii

Art. 895. - Pentru neexecutarea obligatiilor prevazute in prezentul capitol nu se pot acorda daune cominatorii.

Concursul fortei publice

Art. 896. - Daca, in cazurile prevazute la art. 892 si 893, debitorul se opune la executarea obligatiei de catre creditor, executorul judecatoresc, la cererea creditorului, va obtine, in conditiile legii, concursul organelor de politie, jandarmerie sau al altor agenti ai fortei publice, dupa caz.

Efectuarea inscrierilor in cartea funciara

Art. 897. - (1) Daca printr-un titlu executoriu s-a dispus efectuarea unei inscrieri in cartea funciara impotriva celui inscris ca titular al dreptului, creditorul va putea

solicita, direct sau prin intermediul executorului judecătoresc, biroului de cadastru și publicitate imobiliară să dispună înscrierea în baza acestui titlu.

(2) Dacă cel împotriva căruia s-a dispus efectuarea înscrierii a fost totodată obligat, prin același titlu executoriu sau prin altul, să evacueze ori, după caz, să predea imobilul în mâinile creditorului, se va proceda potrivit dispozițiilor art. 885 și următoarele.

(3) Dispozițiile prezentului articol sunt aplicabile, în mod corespunzător, și în cazurile în care obligația cuprinsă în titlul executoriu privește efectuarea înscrierilor în alte registre publice decât cartea funciară.

SECȚIUNEA a 2-a

Executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori

Domeniul de aplicare

Art. 898. - (1) Dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile și în cazul măsurilor privitoare la minori prevăzute într-un titlu executoriu, cum sunt stabilirea locuinței minorului, darea în plasament, înapoierea minorului de către persoana care îl ține fără drept, exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul, precum și alte măsuri prevăzute de lege.

(2) În aceste cazuri, executorul judecătoresc va trimite părintelui sau persoanei la care se află minorul încheierea de încuviințare a executării împreună cu o somată în care îi va comunica acesteia data la care să se prezinte împreună cu minorul la sediul sau ori în alt loc stabilit de executor, în vederea preluării acestuia de către creditor, sau, după caz, îi va pune în vedere să permită celui alt părinte să își exercite dreptul de a avea legături personale cu minorul, potrivit programului stabilit în titlul executoriu.

(3) Dacă debitorul nu se va conforma somatiei executorului, acesta, la cererea creditorului, va sesiza instanța de executare pentru a se face aplicarea prevederilor art. 894.

Regulile speciale de executare

Art. 899. - (1) Dacă în termen de o lună de la comunicarea încheierii prevăzute la art. 894 alin. (2), debitorul nu execută obligația sa, executorul judecătoresc va proceda la executarea silită.

(2) Executarea se va efectua în prezența unui reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecție a copilului și, când acesta apreciază că este necesar, a unui psiholog desemnat de aceasta. Prezența psihologului nu este necesară dacă reprezentantul direcției are această calificare.

(3) La solicitarea executorului judecătoresc, agenții forței publice sunt obligați să își dea concursul la executare, în condițiile legii.

(4) Nu este permis niciunei persoane să bruscheze minorul sau să exercite presiuni asupra lui pentru a se realiza executarea.

Opunerea la executare

Art. 900. - (1) Dacă debitorul nu își îndeplinește obligația, amenda stabilită de instanța potrivit art. 894 va curge până la momentul executării, dar nu mai mult de 3 luni de la comunicarea încheierii prevăzute la art. 894 alin. (2).

(2) In cazul in care debitorul nu isi indeplineste obligatia in termenul prevazut la alin. (1), precum si atunci cand debitorul este de rea-credinta si ascunde minorul, executorul judecatoresc va consemna acest fapt si va sesiza de indata parchetul de pe langa instanta de executare in vederea inceperii urmaririi penale, pentru savarsirea infractiunii de nerespectare a hotararii judecatoresti.

Refuzul minorului

Art. 901. - (1) Daca executorul constata ca insusi minorul refuza in mod categoric sa il paraseasca pe debitor sau manifesta aversiune fata de creditor, va intocmi un proces-verbal in care va consemna constatările sale si pe care il va comunica partilor si reprezentantului directiei generale de asistenta sociala si protectie a copilului.

(2) Reprezentantul directiei generale de asistenta sociala si protectie a copilului va sesiza instanta competenta de la locul unde se afla minorul, pentru ca aceasta sa dispuna, in functie de varsta copilului, un program de consiliere psihologica, pentru o perioada ce nu poate depasi 3 luni. Cererea se solutioneaza de urgenta in camera de consiliu, prin incheiere nesupusa niciunei cai de atac, pronuntata cu citarea parintilor si, dupa caz, a persoanei la care se afla copilul. Dispozitiile legale privind ascultarea copilului raman aplicabile.

(3) La finalizarea programului de consiliere, psihologul numit de instanta va intocmi un raport pe care il va comunica instantei, executorului judecatoresc si directiei generale de asistenta sociala si protectie a copilului.

(4) Dupa primirea raportului psihologului, executorul va relua procedura executarii silite, potrivit art. 899.

(5) Daca si in cursul acestei proceduri, executarea nu va putea fi realizata din cauza refuzului minorului, reprezentantul directiei generale de asistenta sociala si protectie a copilului va sesiza de indata instanta competenta pentru a se pronunta asupra mentinerii masurilor privitoare la minor care n-au putut fi puse in executare.

Procesul-verbal de constatare

Art. 902. - Executorul judecatoresc va incheia un proces-verbal in care va constata modul de indeplinire a obligatiilor prevazute la art. 898 alin. (1), dispozitiile art. 879 fiind aplicabile in mod corespunzator.

CARTEA a VI-a Proceduri speciale

TITLUL I Procedura divortului

CAPITOLUL I Dispozitii comune

Instanta competenta

Art. 903. - (1) Cererea de divort este de competenta judecatoriei in circumscriptia careia se afla cea din urma locuinta comuna a sotilor. Daca sotii nu au avut locuinta comuna sau daca niciunul dintre sotii nu mai locuieste in circumscriptia judecatoriei in care se afla cea din urma locuinta comuna, judecatoria competenta este aceea in

circumscripția careia își are locuința paratul, iar când paratul nu are locuința în țară, este competentă judecătoria în circumscripția careia își are locuința reclamantul.

(2) Dacă nici reclamantul și nici paratul nu au locuința în țară, părțile pot conveni să introducă cererea de divorț la orice judecătorie din România. În lipsa unui asemenea acord, cererea de divorț este de competența Judecătoriei Sectorului 5 al municipiului București.

Cererea de divorț

Art. 904. - (1) Cererea de divorț va cuprinde, pe lângă cele prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, numele copiilor minori ai celor 2 soți ori adoptați de aceștia.

(2) Dacă nu sunt copii minori, se va menționa în cerere această împrejurare.

(3) La cerere se vor alătura o copie a certificatului de căsătorie și, după caz, câte o copie a certificatelor de naștere ale copiilor minori.

(4) La cerere se poate alătura, după caz, înțelegerea sotelor rezultată din mediere cu privire la desfacerea căsătoriei și, după caz, la rezolvarea aspectelor accesorii divorțului.

Cererea reconvențională

Art. 905. - (1) Sotul parat poate să facă și el cerere de divorț, cel mai târziu până la primul termen de judecată la care a fost citat în mod legal, pentru faptele petrecute înainte de această dată. Pentru faptele petrecute după această dată, paratul va putea face cerere până la începerea dezbaterilor asupra fondului în cererea reclamantului.

(2) Cererea paratului se va face la aceeași instanță și se va judeca împreună cu cererea reclamantului.

(3) În cazul în care motivele divorțului s-au ivit după începerea dezbaterilor asupra fondului la prima instanță și în timp ce judecata primei cereri se afla în apel, cererea paratului va putea fi făcută direct la instanță investită cu judecarea apelului.

(4) Neintroducerea cererii în termenele arătate la alin. (1) și (3) atrage decaderea sotului parat din dreptul de a cere divorțul pentru acele motive. Dacă cererea reclamantului a fost respinsă, sotul parat poate cere divorțul pentru motive ivite ulterior.

Calitatea procesuală activă

Art. 906. - (1) Desfacerea căsătoriei prin divorț poate fi cerută numai de soți.

(2) Cu toate acestea, sotul pus sub interdicție judecatorească poate cere divorțul prin reprezentant legal sau personal în cazul în care face dovada că are capacitatea de discernământ neafectată.

Cererile accesorii și incidentale

Art. 907. - (1) La cerere, instanța de divorț se pronunță și cu privire la:

a) exercitarea autorității părintești, contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor, locuința copilului și dreptul părintelui de a avea legături personale cu acesta;

b) numele sotelor după divorț;

- c) locuinta familiei;
- d) despagubirea pretinsa pentru prejudiciile materiale sau morale suferite ca urmare a desfacerii casatoriei;
- e) obligatia de intretinere sau prestatia compensatorie intre fostii sotii;
- f) incetarea regimului matrimonial si, dupa caz, lichidarea comunitatii de bunuri si partajul acestora.

(2) Cand sotii au copii minori, nascuti inaintea sau in timpul casatoriei ori adoptati, instanta se va pronunta asupra exercitarii autoritatii parintesti, precum si asupra contributiei parintilor la cheltuielile de crestere si educare a copiilor, chiar daca acest lucru nu a fost solicitat prin cererea de divort.

(3) De asemenea, instanta se va pronunta din oficiu si asupra numelui pe care il vor purta sotii dupa divort, potrivit prevederilor Codului civil.

Masurile vremelnice

Art. 908. - Instanta poate lua, pe tot timpul procesului, prin ordonanta presedintiala, masuri provizorii cu privire la stabilirea locuintei copiilor minori, la obligatia de intretinere, la incasarea alocatiei de stat pentru copii si la folosirea locuintei familiei.

Prezenta personala a partilor

Art. 909. - (1) In fata instantelor de fond, partile se vor infatisa in persoana, afara numai daca unul dintre sotii executa o pedeapsa privativa de libertate, este impiedicat de o boala grava, este pus sub interdictie judecatoreasca, are resedinta in strainatate sau se afla intr-o alta asemenea situatie, care il impiedica sa se prezinte personal; in astfel de cazuri, cel in cauza se va putea infatisa prin avocat, mandatar sau, dupa caz, prin tutore ori curator.

(2) Instanta va incerca la fiecare infatisare impacarea sotilor.

(3) In toate cazurile, instanta este obligata sa il asculte pe copilul minor, potrivit prevederilor Codului civil.

Absenta reclamantului

Art. 910. - Daca la termenul de judecata, in prima instanta, reclamantul lipseste nejustificat si se infatiseaza numai paratul, cererea va fi respinsa ca nesustinuta.

Citarea paratului

Art. 911. - Daca procedura de citare a sotului parat a fost indeplinita prin afisare, iar acesta nu s-a prezentat la primul termen de judecata, instanta va cere dovezi sau va dispune cercetari pentru a verifica daca paratul isi are locuinta la locul indicat in cerere si, daca va constata ca nu locuieste acolo, va dispune citarea lui la locuinta sa efectiva, precum si, daca este cazul, la locul sau de munca.

Renuntarea la judecata

Art. 912. - Reclamantul poate renunta la judecata in tot cursul judecatii, chiar daca paratul se impotriveste. Renuntarea reclamantului nu are niciun efect asupra cererii de divort facute de parat.

Impacarea sotilor

Art. 913. - (1) Sotii se pot impaca in tot cursul judecatii, chiar daca nu au fost platite taxele de timbru. In acest caz, instanta va lua act de impacare si va dispune, prin hotarare definitiva, inchiderea dosarului, precum si restituirea taxelor de timbru, daca au fost achitate.

(2) Oricare dintre sotii va putea formula o cerere noua pentru fapte petrecute dupa impacare si, in acest caz, se va putea folosi si de faptele vechi.

Decesul unuia dintre sotii

Art. 914. - (1) Daca in timpul procesului de divort unul dintre sotii decedeaza, instanta va lua act de incetarea casatoriei si va dispune, prin hotarare definitiva, inchiderea dosarului.

(2) Cu toate acestea, cand cererea de divort se intemeiaza pe culpa paratului si reclamantul decedeaza in cursul procesului, lasand mostenitori, acestia vor putea continua actiunea, pe care instanta o va admite numai daca va constata culpa exclusiva a sotului parat. In caz contrar, dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.

(3) Pentru introducerea in cauza a mostenitorilor sotului reclamant, instanta va face aplicarea art. 406 alin. (1) pct. 1.

Nemotivarea hotararii

Art. 915. - Hotararea prin care se pronunta divortul nu se va motiva, daca ambele parti solicita instantei aceasta.

Caile de atac. Publicitatea hotararii

Art. 916. - (1) Apelul reclamantului impotriva hotararii prin care s-a respins cererea va fi respins ca nesustinut, daca la judecata se prezinta numai paratul.

(2) Apelul paratului va fi judecat chiar daca se infatiseaza numai reclamantul.

(3) Daca unul dintre sotii s-a recasatorit, hotararea definitiva prin care s-a desfacut casatoria nu este supusa contestatiei in anulare si revizuirii in ce priveste divortul.

(4) Instanta la care hotararea de divort a ramas definitiva o va trimite, din oficiu, serviciului de stare civila unde a fost incheiata casatoria, Registrului national al regimurilor matrimoniale, prevazut de Codul civil, si, daca unul dintre sotii a fost intreprinzator, registrului comertului.

CAPITOLUL II Divortul remediu

SECȚIUNEA 1 Divortul prin acordul sotilor

Domeniul de aplicare

Art. 917. - Dispozitiile prezentei sectiuni nu se aplica cazurilor in care sotii au optat pentru divortul pe cale administrativa sau notariala, in conditiile Codului civil.

Depunerea cererii

Art. 918. - (1) În cazul în care cererea de divorț se întemeiază, în condițiile prevăzute de Codul civil, pe acordul partilor, ea va fi semnată de ambii soți sau de către un mandatar comun, cu procura specială autentică. Dacă mandatarul este avocat, el va certifica semnatura sotilor, potrivit legii.

(2) Atunci când este cazul, în cererea de divorț soții vor stabili și modalitățile în care au convenit să fie soluționate cererile accesorii divorțului.

(3) Primind cererea formulată în condițiile alin. (1), instanța va verifica existența consimțământului sotilor, după care va fixa termen pentru soluținarea cererii în camera de consiliu.

Soluținarea cererii

Art. 919. - (1) La termenul de judecată, instanța va verifica dacă soții stăruie în desfacerea căsătoriei pe baza acordului lor și, în caz afirmativ, va pronunța divorțul, fără a face mențiune despre culpa sotilor. Prin aceeași hotărâre, instanța va lua act de învoială sotilor cu privire la cererile accesorii, în condițiile legii.

(2) Dacă soții nu se învoiesc asupra cererilor accesorii, instanța va administra probele prevăzute de lege pentru soluținarea acestora și, la cererea partilor, va pronunța o hotărâre cu privire la divorț, potrivit alin. (1), soluținând totodată și cererile privind exercitarea autorității părintești, contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor și numele sotilor după divorț.

(3) Dacă va fi cazul, cu privire la celelalte cereri accesorii instanța va continua judecată, pronunțând o hotărâre supusă cailor de atac prevăzute de lege.

(4) Hotărâră pronunțată în condițiile alin. (1) este definitivă, iar hotărâră pronunțată potrivit alin. (2) este definitivă numai în ceea ce privește divorțul.

Cererea acceptată de parat

Art. 920. - (1) Când cererea de divorț este întemeiată pe culpa sotului parat, iar acesta recunoaște faptele care au dus la destrămarea vieții conjugale, instanța, dacă reclamantul este de acord, va pronunța divorțul fără a cerceta temeinicia motivelor de divorț și fără a face mențiune despre culpa pentru desfacerea căsătoriei.

(2) Dispozițiile art. 919 alin. (2)-(4) se aplică în mod corespunzător.

(3) Dacă reclamantul nu este de acord cu pronunțarea divorțului în condițiile alin. (1), cererea va fi soluținată potrivit art. 922.

SECȚIUNEA a 2-a Divorțul din motive de sănătate

Condițiile

Art. 921. - Când divorțul este cerut pentru că starea sănătății unuia dintre soți face imposibilă continuarea căsătoriei, instanța va administra probe privind existența bolii și starea sănătății sotului bolnav și va pronunța divorțul, potrivit Codului civil, fără a face mențiune despre culpa pentru desfacerea căsătoriei.

CAPITOLUL III Divortul din culpa sotilor

Culpa in destramarea casatoriei

Art. 922. - (1) Instanta va pronunta divortul din culpa sotului parat atunci cand, din cauza unor motive temeinice, imputabile acestuia, raporturile dintre sotii sunt grav vatamate si continuarea casatoriei nu mai este posibila.

(2) Instanta poate sa pronunte divortul din culpa ambilor sotii, chiar atunci cand numai unul dintre ei a facut cerere, daca din dovezile administrate reiese ca amandoi sunt vinovati de destramarea casatoriei.

(3) Daca paratul nu a facut cerere reconventionala, iar din dovezile administrate rezulta ca numai reclamantul este culpabil de destramarea casatoriei, cererea acestuia va fi respinsa ca neintemeiata.

Divortul pentru separarea in fapt indelungata

Art. 923. - (1) Cand sotii sunt separati in fapt de cel putin 5 ani, oricare dintre ei va putea cere divortul, asumandu-si responsabilitatea pentru esecul casatoriei. In acest caz, instanta va verifica existenta si durata despartirii in fapt si va pronunta divortul din culpa exclusiva a reclamantului.

(2) Daca sotul parat se declara de acord cu divortul, se vor aplica in mod corespunzator dispozitiile art. 919.

TITLUL II Procedura punerii sub interdictie judecatoreasca

Instanta competenta

Art. 924. - Cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a unei persoane se solutioneaza de instanta competenta in a carei circumscriptie aceasta isi are domiciliul.

Continutul cererii

Art. 925. - Cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a unei persoane va cuprinde, pe langa elementele prevazute la art. 189, faptele din care rezulta alienatia mintala sau debilitatea mintala a acesteia, precum si dovezile propuse.

Masurile prealabile

Art. 926. - (1) Dupa primirea cererii, presedintele instantei va dispune sa i se comunice celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca a fost ceruta copii de pe cerere si de pe inscrisurile anexate. Aceeasi comunicare se va face si procurorului, atunci cand cererea nu a fost introdusa de acesta.

(2) Procurorul, direct sau prin organele politiei, va efectua cercetarile necesare, va lua avizul unei comisii de medici specialisti, iar daca cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta se gaseste internat intr-o unitate sanitara, va lua si avizul acesteia.

(3) Presedintele, daca este cazul, sesizeaza instanta de tutela in a carei circumscriptie domiciliaza cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta, in vederea numirii unui curator in conditiile prevazute de Codul civil. Numirea curatorului este obligatorie in vederea reprezentarii in instanta a celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta, in cazul in care starea sanatatii lui impiedica prezentarea sa personala.

Internarea provizorie

Art. 927. - Daca, potrivit avizului comisiei de medici specialisti si, cand este cazul, al unitatii sanitare prevazute la art. 926 alin. (2), este necesara observarea mai indelungata a starii mintale a celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta si observarea nu se poate face in alt mod, instanta, solicitand si concluziile procurorului, va putea dispune internarea provizorie, pe cel mult 6 saptamani, intr-o unitate sanitara de specialitate.

Judecata

Art. 928. - (1) Dupa primirea actelor prevazute la art. 926, se va fixa termenul pentru judecarea cererii, dispunandu-se citarea partilor.

(2) La termenul de judecata, instanta este obligata sa asculte pe cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta, punandu-i si intrebari pentru a constata starea sa mintala. Daca cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta nu este in stare sa se infatiseze in instanta, el va fi ascultat la locul unde se gaseste.

(3) Judecarea se va face cu participarea procurorului.

Comunicarea hotararii

Art. 929. - (1) Dupa ce hotararea de punere sub interdictie judecatoreasca a ramas definitiva, instanta care a pronuntat-o va comunica, de indata, dispozitivul acesteia in copie legalizata, dupa cum urmeaza:

a) serviciului de stare civila la care nasterea celui pus sub interdictie judecatoreasca este inregistrata, pentru a se face mentiune pe marginea actului de nastere;

b) instantei de tutela in circumscriptia careia domiciliaza cel pus sub interdictie judecatoreasca, in vederea numirii unui tutore;

c) serviciului sanitar competent, pentru ca acesta sa instituie asupra celui pus sub interdictie judecatoreasca, potrivit legii, o supraveghere permanenta;

d) biroului de cadastru si publicitate imobiliara competent, pentru notarea in cartea funciara, cand este cazul;

e) registrului comertului, daca persoana pusa sub interdictie judecatoreasca este intreprinzator.

(2) Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si instantelor investite cu judecarea cailor de atac prevazute de lege.

(3) In cazul in care cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a fost respinsa, curatela instituita pe durata procesului inceteaza de drept.

Ridicarea interdictiei

Art. 930. - (1) Ridicarea interdictiei judecatoresti se face cu procedura prevazuta in prezentul titlu, care se aplica in mod corespunzator.

(2) Despre ridicarea interdictiei judecatoresti se face mentiune pe hotararea prin care s-a pronuntat interdictia judecatoreasca.

TITLUL III

Procedura de declarare a mortii

Instanta competenta

Art. 931. - Cererea de declarare a mortii unei persoane se introduce la instanta competenta in a carei circumscriptie acea persoana a avut ultimul domiciliu cunoscut.

Masurile prealabile

Art. 932. - (1) Dupa sesizarea instantei, presedintele va cere primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului Bucuresti, precum si organelor politiei in a caror raza teritoriala a avut ultimul domiciliu cunoscut cel disparut sa culeaga informatii cu privire la acesta.

(2) Totodata, presedintele va dispune sa se faca afisarea cererii la ultimul domiciliu cunoscut al celui disparut, la sediul primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului Bucuresti si la sediul instantei, precum si publicarea intr-un ziar de larga circulatie a unui anunt despre deschiderea procedurii de declarare a mortii, cu invitatia ca orice persoana sa comunice datele pe care le cunoaste in legatura cu cel disparut.

(3) Presedintele va sesiza instanta de tutela de la ultimul domiciliu cunoscut al celui a carui moarte se cere a fi declarata, spre a numi, daca este cazul, un curator, in conditiile prevazute de Codul civil.

(4) Daca in patrimoniul persoanei a carei moarte se cere a fi declarata exista bunuri imobile, presedintele va cere, din oficiu, notarea cererii in cartea funciara, precum si inregistrarea acesteia in registrul comertului, daca este intreprinzator.

Judecata

Art. 933. - (1) Dupa trecerea a doua luni de la data efectuarii publicatiilor si dupa primirea rezultatelor cercetarilor, se va fixa termen de judecata.

(2) Persoana a carei moarte se cere a fi declarata se citeaza la ultimul domiciliu cunoscut; citatia se publica intr-un ziar de larga circulatie. Daca persoana in cauza a avut un mandatar, va fi citat si acesta, pentru a da lamuriri instantei.

(3) De asemenea, va fi citat si curatorul, daca a fost numit.

(4) Judecarea se va face cu participarea procurorului.

Comunicarea hotararii

Art. 934. - (1) Prin grija instantei care a judecat cererea, dispozitivul hotararii de declarare a mortii ramase definitiva se va afisa timp de doua luni la sediul acelei instante si al primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului

Bucuresti, in a carei raza teritoriala a avut ultimul domiciliu cunoscut cel declarat mort, precum si la acest domiciliu.

(2) Dispozitivul hotararii va fi comunicat instantei de tutela de la ultimul domiciliu cunoscut al celui declarat mort, spre a se numi un curator, daca va fi cazul.

(3) De asemenea, dispozitivul hotararii de declarare a mortii, cu mentiunea ca hotararea a ramas definitiva, va fi comunicat serviciului de stare civila de la ultimul domiciliu cunoscut al celui declarat mort, pentru a inregistra moartea.

(4) Cand este cazul, dispozitivul hotararii de declarare a mortii va fi notat in cartea funciara si se va inregistra in registrul comertului, in registrul succesoral, precum si in alte registre publice.

Situatiile speciale

Art. 935. - (1) Cererea de declarare a mortii unei persoane a carei incetare din viata este sigura, dar cadavrul nu poate fi gasit ori identificat, se poate introduce si la instanta in a carei circumscriptie a decedat acea persoana.

(2) Cererea se poate introduce de indata ce s-a cunoscut faptul mortii, pe baza cercetarilor facute de organele competente. Instanta va putea dispune si administrarea altor probe. Dispozitiile art. 932 alin. (1) si (2) si ale art. 933 alin. (1) nu sunt aplicabile.

Nulitatea hotararii

Art. 936. - (1) Cererea de constatare a nulitatii hotararii declarative de moarte in cazul in care persoana este in viata se face la instanta care a pronuntat hotararea. Tot astfel se va proceda cand se infatiseaza certificatul de stare civila prin care se constata decesul celui declarat mort.

(2) Judecarea cererii se face cu citarea persoanelor care au fost parti in procesul de declarare a mortii si cu participarea procurorului.

(3) Dispozitivul hotararii de constatare a nulitatii hotararii, cu mentiunea ca aceasta a ramas definitiva, se comunica serviciului de stare civila pentru anularea inregistrarii.

Rectificarea datei mortii

Art. 937. - La cererea oricarei persoane interesate, urmand procedura prevazuta la art. 936, instanta va rectifica data mortii stabilita prin hotarare, daca se va dovedi ca nu a fost cu putinta ca moartea sa se fi produs la acea data.

Notarea cererii in cartea funciara

Art. 938. - Cand se cere rectificarea sau constatarea nulitatii hotararii declarative de moarte si in patrimoniul persoanei a carei moarte a fost declarata exista bunuri imobile, instanta, din oficiu, va dispune notarea cererii in cartea funciara.

TITLUL IV Masurile asiguratorii

CAPITOLUL I Sechestrul asigurator

SECȚIUNEA 1 Dispozitii generale

Notiunea

Art. 939. - Sechestrul asigurator consta in indisponibilizarea bunurilor mobile sau imobile urmaribile ale debitorului aflate in posesia acestuia sau a unui tert in scopul valorificarii lor in momentul in care creditorul unei sume de bani va obtine un titlu executoriu.

Conditile de infiintare

Art. 940. - (1) Creditorul care nu are titlu executoriu, dar a carui creanta este constatata in scris si este exigibila, poate solicita infiintarea unui sechestrul asigurator asupra bunurilor mobile si imobile ale debitorului, daca dovedeste ca a intentat cerere de chemare in judecata. El poate fi obligat la plata unei cautiuni in cuantumul fixat de catre instanta.

(2) Acelasi drept il are si creditorul a carui creanta nu este constatata in scris, daca dovedeste ca a intentat actiune si depune, odata cu cererea de sechestrul, o cautiune de jumatate din valoarea reclamata.

(3) Instanta poate incuviinta sechestrul asigurator chiar daca creanta nu este exigibila, in cazurile in care debitorul a microrat prin fapta sa asigurarile date creditorului sau nu a dat asigurarile promise ori atunci cand este pericol ca debitorul sa se sustraga de la urmarire sau sa isi ascunda ori sa isi risipeasca averea. In aceste cazuri, creditorul trebuie sa dovedeasca indeplinirea celorlalte conditii prevazute la alin. (1) si sa depuna o cautiune, al carei cuantum va fi fixat de catre instanta.

Procedura de solutionare

Art. 941. - (1) Cererea de sechestrul asigurator se adreseaza instantei care este competenta sa judece procesul in prima instanta.

(2) Instanta va decide de urgenta, in camera de consiliu, fara citarea partilor, prin incheiere executorie, fixand totodata, daca este cazul, cuantumul cautiunii si termenul inainturului caruia urmeaza sa fie depusa aceasta. Incheierea este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la comunicare, la instanta ierarhic superioara. Apelul se judeca de urgenta si cu precadere, cu citarea in termen scurt a partilor.

(3) Dispozitiile art. 984 alin. (4) se aplica atat la solutionarea cererii, cat si la judecarea apelului.

Executarea masurii

Art. 942. - (1) Masura sechestrului asigurator se aduce la indeplinire de catre executorul judecatoresc, potrivit regulilor prezentului cod cu privire la executarea silita, care se aplica in mod corespunzator.

(2) In cazul bunurilor mobile, executorul va aplica sechestrul asupra bunurilor urmaribile numai in masura necesara realizarii creantei.

(3) Sechestrul asigurator pus asupra unui imobil se va inscrie de indata in cartea funciara. Inscrierea face opozabil sechestrul tuturor acelor care, dupa inscriere, vor dobandi vreun drept asupra imobilului respectiv.

(4) Impotriva modului de aducere la indeplinire a masurii sechestrului cel interesat va putea face contestatie la executare.

Desfiintarea de drept a sechestrului asigurator

Art. 943. - Nedepunerea cautiunii in termenul fixat de instanta atrage desfiintarea de drept a sechestrului asigurator. Aceasta se constata prin incheiere definitiva, data fara citarea partilor.

Ridicarea sechestrului asigurator

Art. 944. - (1) Daca debitorul va da, in toate cazurile, o garantie indestulatoare, instanta va putea ridica, la cererea debitorului, sechestrul asigurator. Cererea se solutioneaza in camera de consiliu, de urgenta si cu citarea in termen scurt a partilor, prin incheiere supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la pronuntare, la instanta ierarhic superioara. Apelul se judeca de urgenta si cu precadere. Dispozitiile art. 941 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

(2) De asemenea, in cazul in care cererea principala, in temeiul careia a fost incuviintata masura asiguratorie, a fost anulata, respinsa sau perimata prin hotarare definitiva ori daca cel care a facut-o a renuntat la judecarea acesteia, debitorul poate cere ridicarea masurii de catre instanta care a incuviintat-o. Asupra cererii instanta se pronunta prin incheiere definitiva, data fara citarea partilor. Dispozitiile art. 942 se aplica in mod corespunzator.

Valorificarea bunurilor sechestrate

Art. 945. - Valorificarea bunurilor sechestrate nu se va putea face decat dupa ce creditorul a obtinut titlul executoriu.

Dispozitiile speciale

Art. 946. - In toate cazurile in care competenta de prima instanta apartine curtii de apel, calea de atac este recursul, dispozitiile art. 941 si 944 aplicandu-se in mod corespunzator.

SECȚIUNEA a 2-a

Dispozitii speciale privind sechestrul asigurator al navelor civile

Dreptul de a sechestra o nava civila

Art. 947. - Creditorul poate solicita infiintarea sechestrului asigurator asupra unei nave, in conditiile dispozitiilor prezentei sectiuni, precum si ale sectiunii 1 a prezentului capitol care se aplica in mod corespunzator, cu respectarea conventiilor internationale asupra sechestrului navelor, la care Romania este parte.

Infiintarea sechestrului. Conditiiile

Art. 948. - (1) In cazuri urgente, cererea de infiintare a sechestrului asigurator asupra unei nave se poate face chiar si inaintea introducerii actiunii de fond. In acest caz, creditorul care a obtinut instituirea sechestrului asigurator este obligat sa introduca actiunea la instanta competenta sau sa initieze demersurile pentru constituirea tribunalului arbitral intr-un termen de cel mult 20 de zile de la data incuviintarii masurii asiguratorii.

(2) Cererea de sechestr se judeca de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea partilor. Incheierea este executorie.

(3) Neintroducerea actiunii in termenul prevazut la alin. (1) atrage desfiintarea de drept a sechestrului asigurator. Aceasta se constata prin incheiere definitiva, data cu citarea partilor.

Instanta competenta

Art. 949. - Competenta de solutionare a cererii de sechestr asigurator asupra unei nave apartine tribunalului locului unde se afla nava, indiferent de instanta la care s-a introdus sau urmeaza a fi introdusa actiunea de fond.

Interdictia sechestrului

Art. 950. - (1) Nava gata de plecare nu poate fi pusa sub sechestr asigurator.

(2) Nava se considera ca este gata de plecare din momentul in care comandantul are la bord certificatele, toate documentele navei, precum si permisul de plecare, predate comandantului de capitania portului.

Autorizarea efectuarii de calatorii

Art. 951. - (1) Dupa incuviintarea sechestrului asigurator, la cererea creditorului care are un privilegiu asupra unei nave, a unui coproprietar al navei sau chiar a debitorului, instanta care a dispus masura asiguratorie poate ordona ca nava sa intreprinda una sau mai multe calatorii, stabilind in acelasi timp toate masurile preventive care, dupa imprejurari, ar fi necesare.

(2) Dispozitiile art. 948 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

(3) Nava poate pleca numai dupa transcrierea incheierii de incuviintare in registrele autoritatii maritime respective si inscrierea mentiunii corespunzatoare in actul de nationalitate.

(4) Cheltuielile necesare pentru efectuarea calatoriei se vor avansa de cel care a solicitat aceasta.

(5) Navlul pentru calatoriile autorizate de instanta, dupa ce mai intai se vor scadea cheltuielile prevazute la alin. (4), va putea fi adaugat la pretul vanzarii.

Stramutarea sechestrului

Art. 952. - (1) Pentru motive temeinic justificate, la cererea debitorului sau, dupa caz, a creditorului, instanta care a dispus sechestrul asigurator poate incuviinta schimbarea navei sechestrate cu alta.

(2) Dispozitiile art. 948 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

Sechestrarea marfurilor

Art. 953. - Creditorul posesorului legitim al conosamentului poate proceda la sechestrarea marfurilor reprezentate in conosament, aflate la bordul unei nave. Daca nu se solicita deopotriva si sechestrarea navei, creditorul va trebui sa ceara si descarcarea marfii.

Executarea sechestrului

Art. 954. - (1) Masura sechestrului asigurator se aduce la indeplinire prin imobilizarea navei de catre capitania portului unde aceasta se afla. In acest caz, capitania portului nu va elibera documentele necesare navigatiei si nu va admite plecarea navei din port sau rada.

(2) Impotriva modului de aducere la indeplinire a masurii sechestrului cel interesat va putea face contestatie la executare la tribunalul locului unde se afla nava.

Masurile urgente

Art. 955. - Pentru asigurarea traficului portuar si a sigurantei civile pe durata imobilizarii navei, instanta aratata la art. 949 va putea dispune, pe calea ordonantei presedintiale, masuri urgente, dispozitiile art. 982 si urmatoarele aplicandu-se in mod corespunzator.

Oprirea temporara a plecarii navei

Art. 956. - Oprirea temporara a plecarii navei, in absenta unei hotarari judecatoresti, se poate dispune de capitania portului in conditiile legii speciale.

CAPITOLUL II Poprirea asiguratorie

Obiectul popririi asiguratorii

Art. 957. - Poprirea asiguratorie se poate infiinta asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile incorporale urmaribile datorate debitorului de o a treia persoana sau pe care aceasta i le va datora in viitor in temeiul unor raporturi juridice existente, in conditiile stabilite la art. 940.

Regulile aplicabile

Art. 958. - Solutionarea cererii, executarea masurii, desfiintarea si ridicarea popririi asiguratorii se vor efectua potrivit dispozitiilor art. 941-946, care se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL III Sechestrul judiciar

Notiunea

Art. 959. - Sechestrul judiciar consta in indisponibilizarea bunurilor ce formeaza obiectul litigiului sau, in conditiile legii, a altor bunuri, prin incredintarea pazei acestora unui administrator-sechestrul desemnat potrivit art. 963.

Conditile de infiintare

Art. 960. - (1) Ori de cate ori exista un proces asupra proprietatii sau altui drept real principal, asupra posesiei unui bun mobil sau imobil ori asupra folosintei sau administrarii unui bun proprietate comuna, instanta de judecata va putea sa incuviinteze, la cererea celui interesat, punerea sub sechestrul judiciar a bunului, daca aceasta masura este necesara pentru conservarea dreptului respectiv.

(2) Se va putea, de asemenea, incuviinta sechestrul judiciar, chiar fara a exista proces:

- a) asupra unui bun pe care debitorul il ofera pentru liberarea sa;
- b) asupra unui bun cu privire la care cel interesat are motive temeinice sa se teama ca va fi sustras, distrus ori alterat de posesorul sau actual;
- c) asupra unor bunuri mobile care alcatuiesc garantia creditorului, cand acesta invedereaza insolvabilitatea debitorului sau ori cand are motive temeinice de banuiala ca debitorul se va sustrage de la eventuala urmarire silita ori sa se teama de sustrageri sau deteriorari.

Instanta competenta

Art. 961. - Cererea pentru infiintarea sechestrului judiciar se va adresa instantei investite cu judecarea actiunii principale in cazul prevazut la art. 960 alin. (1), respectiv instantei in circumscriptia careia se afla bunul in cazurile prevazute la art. 960 alin. (2).

Procedura de infiintare

Art. 962. - (1) Cererea de sechestrul judiciar se judeca de urgenta, cu citarea partilor.

(2) In caz de admitere, instanta va putea sa oblige pe reclamant la darea unei cautiuni, dispozitiile art. 943 aplicandu-se in mod corespunzator.

(3) In cazul bunurilor imobile se va proceda si la inscrierea in cartea funciara potrivit art. 942 alin. (3).

(4) Incheierea este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la pronuntare, la instanta ierarhic superioara. Dispozitiile art. 941 alin. (3) si cele ale art. 946 se aplica in mod corespunzator.

Administratorul-sechestrului

Art. 963. - (1) Paza bunului sechestrat va fi incredintata persoanei desemnate de parti de comun acord, iar in caz de neintelegere, unei persoane desemnate de instanta, care va putea fi chiar detinatorul bunului. In acest scop, executorul judecatoresc, sesizat de partea interesata, se va deplasa la locul situarii bunului ce urmeaza a fi pus sub sechestrul si il va da in primire, pe baza de proces-verbal, administratorului-sechestrului. Un exemplar al procesului-verbal va fi inaintat si instantei care a incuviintat masura.

(2) Administratorul-sechestrului va putea face toate actele de conservare si administrare, va incasa orice venituri si sume datorate si va putea plati datorii cu caracter curent, precum si pe cele constatate prin titlu executoriu. De asemenea, el va putea sta in judecata in numele partilor litigante cu privire la bunul pus sub sechestrul, dar numai cu autorizarea prealabila a instantei care l-a numit.

(3) Daca administrator-sechestrului a fost numita o alta persoana decat detinatorul, instanta va fixa, pentru activitatea prestata, o suma drept remuneratie, stabilind totodata si modalitatile de plata.

Administratorul provizoriu

Art. 964. - In cazuri urgente, instanta va putea numi, prin incheiere definitiva data fara citarea partilor, un administrator provizoriu pana la solutionarea cererii de sechestrul judiciar.

TITLUL V Procedura partajului judiciar

Regulile aplicabile

Art. 965. - Judecarea oricarei cereri de partaj privind bunuri asupra carora partile au un drept de proprietate comuna se face dupa procedura prevazuta in prezentul titlu, cu exceptia cazurilor in care legea prevede o alta procedura.

Cuprinsul cererii

Art. 966. - Reclamantul este obligat sa arate in cerere, pe langa mentiunile prevazute la art. 189, persoanele intre care urmeaza a avea loc partajul, titlul pe baza caruia acesta este cerut, toate bunurile supuse partajului, valoarea lor, locul unde acestea se afla, precum si persoana care le detine sau le administreaza.

Declaratiile partilor

Art. 967. - La primul termen de judecata, daca partile sunt prezente, instanta le va lua declaratie cu privire la fiecare dintre bunurile supuse partajului si va lua act, cand este cazul, de recunoasterile si acordul lor cu privire la existenta bunurilor, locul unde se afla si valoarea acestora.

Rolul activ al instantei. Intelegerile dintre parti

Art. 968. - (1) In tot cursul procesului, instanta va starui ca partile sa imparta bunurile prin buna invoiala.

(2) Daca partile ajung la o intelegere cu privire la impartirea bunurilor, instanta va hotari potrivit intelegerii lor. Imparteala se poate face prin buna invoiala si daca printre cei interesati se afla minori sau persoane puse sub interdictie judecatoreasca, insa numai cu incuviintarea prealabila a instantei de tutela, precum si, daca este cazul, a reprezentantului sau a ocrotitorului legal.

(3) In cazul in care intelegerea priveste numai partajul anumitor bunuri, instanta va lua act de aceasta invoiala si va pronunta o hotarare partiala, continuand procesul pentru celelalte bunuri.

(4) Dispozitiile art. 432-435 sunt aplicabile.

Hotararea de partaj

Art. 969. - (1) Daca partile nu ajung la o intelegere sau nu incheie o tranzactie potrivit celor aratate la art. 968, instanta va stabili bunurile supuse impartelii, calitatea de coproprietar, cota-parte ce se cuvine fiecaruia si creantele nascute din starea de proprietate comuna pe care coproprietarii le au unii fata de altii. Daca se imparte o mostenire, instanta va mai stabili datoriile transmise prin mostenire, datoriile si creantele comostenitorilor fata de defunct, precum si sarcinile mostenirii.

(2) Instanta va face imparteala in natura. In temeiul celor stabilite potrivit alin. (1), ea procedeaza la formarea loturilor si la atribuirea lor. In cazul in care loturile nu sunt egale in valoare, ele se intregesc printr-o suma in bani.

Incheierea de admitere in principiu

Art. 970. - (1) Daca pentru formarea loturilor sunt necesare operatii de masuratoare, evaluare si altele asemenea, pentru care instanta nu are date suficiente, ea va da o incheiere prin care va stabili elementele prevazute la art. 969, intocmind in mod corespunzator minuta.

(2) Daca, in conditiile legii, s-au formulat si alte cereri in legatura cu partajul si de a caror solutionare depinde efectuarea acestuia, precum cererea de reducere a liberalitatilor excesive, cererea de raport al donatiilor si altele asemenea, prin incheierea aratata la alin. (1) instanta se va pronunta si cu privire la aceste cereri.

(3) Prin aceeaasi incheiere, instanta va dispune efectuarea unei expertize pentru formarea loturilor. Raportul de expertiza va arata valoarea bunurilor si criteriile avute in vedere la stabilirea acestei valori, va indica daca bunurile sunt comod partajabile in natura si in ce mod, propunand, la solicitarea instantei, loturile ce urmeaza a fi atribuite.

Incheierea de admitere in principiu suplimentara

Art. 971. - In cazul in care, dupa pronuntarea incheierii prevazute la art. 970, dar mai inainte de pronuntarea hotararii de imparteala, se constata ca exista si alti coproprietari sau ca au fost omise unele bunuri care trebuiau supuse impartelii, fara ca privitor la acesti coproprietari sau la acele bunuri sa fi avut loc o dezbatere contradictorie, instanta va putea da, cu citarea partilor, o noua incheiere, care va cuprinde, dupa caz, si coproprietarii sau bunurile omise. In aceleasi conditii, instanta

poate, cu consimtamantul tuturor coproprietarilor, sa elimine un bun care a fost cuprins din eroare in masa de impartit.

Caile de atac impotriva unor incheieri

Art. 972. - Incheierile prevazute la art. 970 alin. (1) si art. 971 pot fi atacate numai cu apel odata cu fondul.

Criteriile partajului

Art. 973. - La formarea si atribuirea loturilor, instanta va tine seama, dupa caz, si de acordul partilor, marimea cotei-parti ce se cuvine fiecareia din masa bunurilor de impartit, natura bunurilor, domiciliul si ocupatia partilor, faptul ca unii dintre coproprietari, inainte de a se cere imparteala, au facut constructii sau imbunatatiri cu acordul celorlalti coproprietari sau altele asemenea.

Atribuirea provizorie

Art. 974. - (1) In cazul in care imparteala in natura a unui bun nu este posibila sau ar cauza o scadere importanta a valorii acestuia ori i-ar modifica in mod pagubitor destinatia economica, la cererea unuia dintre coproprietari instanta, prin incheiere, ii poate atribui provizoriu intregul bun. Daca mai multi coproprietari cer sa li se atribuiе bunul, instanta va tine seama de criteriile prevazute la art. 973. Prin incheiere, ea va stabili si termenul in care coproprietarul caruia i s-a atribuit provizoriu bunul este obligat sa consemneze sumele ce corespund cotelor-parti convenite celorlalti coproprietari.

(2) Daca coproprietarul caruia i s-a atribuit provizoriu bunul consemneaza, in termenul stabilit, sumele convenite celorlalti coproprietari, instanta, prin hotararea asupra fondului procesului, ii va atribui acestuia bunul.

(3) In cazul in care coproprietarul nu consemneaza in termen sumele convenite celorlalti coproprietari, instanta va putea atribui bunul altui coproprietar, in conditiile prezentului articol.

Atribuirea definitiva

Art. 975. - La cererea unuia dintre coproprietari, instanta, tinand seama de imprejurarile cauzei, pentru motive temeinice, va putea sa ii atribuiе bunul direct prin hotararea asupra fondului procesului, stabilind totodata sumele ce se cuvin celorlalti coproprietari si termenul in care este obligat sa le plateasca.

Vanzarea bunului

Art. 976. - (1) In cazul in care niciunul dintre coproprietari nu cere atribuirea bunului ori, desi acesta a fost atribuit provizoriu, nu s-au consemnat, in termenul stabilit, sumele convenite celorlalti coproprietari, instanta, prin incheiere, va dispune vanzarea bunului, stabilind totodata daca vanzarea se va face de catre parti prin buna invoiala ori de catre executorul judecatoresc.

(2) Daca partile sunt de acord ca vanzarea sa se faca prin buna invoiala, instanta va stabili si termenul la care aceasta va fi efectuata. Termenul nu poate fi mai mare de 3 luni, in afara de cazul in care partile sunt de acord cu majorarea lui.

(3) In cazul in care vreuna dintre parti nu a fost de acord cu vanzarea prin buna invoiala sau daca aceasta vanzare nu s-a realizat in termenul stabilit potrivit alin. (2), instanta, prin incheiere data cu citarea partilor, va dispune ca vanzarea sa fie efectuata de executorul judecatoresc.

(4) Incheierile prevazute in prezentul articol pot fi atacate separat numai cu apel, in termen de 15 zile de la pronuntare. Daca nu au fost astfel atacate, aceste incheieri nu mai pot fi supuse apelului odata cu hotararea asupra fondului procesului.

Procedura vanzarii la licitatie

Art. 977. - (1) Dupa ramanerea definitiva a incheierii prin care s-a dispus vanzarea bunului de catre un executor judecatoresc, acesta va proceda la efectuarea vanzarii la licitatie publica.

(2) Executorul va fixa termenul de licitatie, care nu va putea depasi 30 de zile pentru bunurile mobile si 60 de zile pentru bunurile imobile, socotite de la data primirii incheierii, si va instiinta coproprietarii despre data, ora si locul vanzarii.

(3) Pentru termenul de licitatie a bunurilor mobile, executorul va intocmi si afisa publicatia de vanzare, cu cel putin 5 zile inainte de acel termen.

(4) In cazul vanzarii unui bun imobil, executorul va intocmi si afisa publicatia de vanzare cu cel putin 30 de zile inainte de termenul de licitatie.

(5) Coproprietarii pot conveni ca vanzarea bunurilor sa se faca la orice pret oferit de participantii la licitatie. De asemenea, ei pot conveni ca vanzarea sa nu se faca sub un anumit pret.

(6) Dispozitiile prezentului articol se completeaza in mod corespunzator cu dispozitiile prezentului cod privitoare la vanzarea la licitatie a bunurilor mobile si imobile prevazute in materia executarii silite.

Bunurile nesupuse vanzarii

Art. 978. - La cererea uneia dintre parti, instanta poate proceda la imparteala bunurilor pentru care nu a dispus vanzarea potrivit art. 976.

Solutionarea cererii de partaj

Art. 979. - (1) In toate cazurile, asupra cererii de partaj instanta se va pronunta prin hotarare.

(2) Sumele depuse de unul dintre coproprietari pentru ceilalti, precum si cele rezultate din vanzare vor fi impartite de instanta potrivit dreptului fiecarui coproprietar.

(3) In cazul in care partajul nu se poate realiza in niciuna dintre modalitatile prevazute de lege, instanta va hotari inchiderea dosarului. Daca se introduce o noua cerere de partaj, incheierile de admitere in principiu prevazute la art. 970 si 971 nu au autoritate de lucru judecat.

Hotararea de partaj

Art. 980. - (1) Hotararea de partaj are efect constitutiv.

(2) Odata ramasa definitiva si investita cu formula executorie, hotararea de partaj constituie titlu executoriu si poate fi pusa in executare chiar daca nu s-a cerut predarea efectiva a bunului ori instanta nu a dispus in mod expres aceasta predare.

(3) Hotararea de partaj este supusa numai apelului. Cu toate acestea, daca partajul s-a cerut pe cale incidentala, hotararea este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea data asupra cererii principale. Acelasi este si termenul pentru exercitarea caii de atac, chiar daca se ataca numai solutia data asupra partajului. Aplicarea criteriilor prevazute la art. 973 nu poate fi cenzurata pe calea recursului.

(4) Executarea cu privire la bunurile impartite poate fi ceruta in termenul prevazut la art. 696, dupa cum hotararea de partaj se refera la bunuri mobile sau bunuri imobile.

Revendicarea bunurilor atribuite

Art. 981. - (1) In cazul in care partile declara in mod expres ca nu solicita predarea bunurilor, hotararea de partaj nu este susceptibila de executare silita.

(2) Pentru a intra in posesia bunurilor atribuite si a caror predare i-a fost refuzata de ceilalti coproprietari, partea interesata va trebui sa exercite actiunea in revendicare.

(3) De asemenea, este necesara introducerea unei actiuni in revendicare in cazul in care bunurile atribuite unui coproprietar sunt detinute de terte persoane.

TITLUL VI

Procedura ordonantei presedintiale

Conditiiile de admisibilitate

Art. 982. - (1) Instanta de judecata, stabilind ca in favoarea reclamantului exista aparenta de drept, va putea sa ordone masuri provizorii in cazuri grabnice, pentru pastrarea unui drept care s-ar pagubi prin intarziere, pentru prevenirea unei pagube iminente si care nu s-ar putea repara, precum si pentru inlaturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executari.

(2) Ordonanta este provizorie si executorie. Daca hotararea nu cuprinde nicio mentiune privind durata sa si nu s-au modificat imprejurarile de fapt avute in vedere, masurile dispuse vor produce efecte pana la solutionarea litigiului asupra fondului.

(3) La cererea reclamantului, instanta va putea hotari ca executarea sa se faca fara somatie sau fara trecerea unui termen.

(4) Ordonanta va putea fi data chiar si atunci cand este in curs judecata asupra fondului.

(5) Pe cale de ordonanta presedintiala nu pot fi dispuse masuri care sa rezolve litigiul in fond si nici masuri a caror executare nu ar mai face posibila restabilirea situatiei de fapt.

Instanta competenta

Art. 983. - Cererea de ordonanta presedintiala se va introduce la instanta competenta sa se pronunte in prima instanta asupra fondului dreptului.

Procedura de solutionare

Art. 984. - (1) In vederea judecarii cererii, partile vor fi citate conform normelor privind citarea in procesele urgente, iar paratului i se va comunica o copie de pe cerere si de pe actele care o insotesc.

(2) Ordonanta va putea fi data si fara citarea partilor. In caz de urgenta deosebita, ordonanta va putea fi data chiar in aceeasi zi, instanta pronuntandu-se asupra masurii solicitate pe baza cererii si actelor depuse, fara concluziile partilor.

(3) Judecata se face de urgenta si cu precadere, nefiind admisibile probe a caror administrare necesita un timp indelungat.

(4) Pronuntarea se poate amana cu cel mult 24 de ore, iar motivarea ordonantei se face in cel mult 48 de ore de la pronuntare.

Calea de atac

Art. 985. - (1) Daca prin legi speciale nu se prevede altfel, ordonanta este supusa numai apelului in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, si de la comunicare, daca s-a dat fara citarea lor.

(2) Instanta de apel poate suspenda executarea pana la judecarea apelului, dar numai cu plata unei cautiuni al carei quantum se va stabili de catre aceasta.

(3) Apelul se judeca de urgenta si cu precadere, cu citarea partilor. Dispozitiile art. 984 alin. (4) sunt aplicabile.

(4) Impotriva executarii ordonantei presedintiale se poate face contestatie la executare.

Transformarea cererii

Art. 986. - La solicitarea reclamantului, pana la inchiderea dezbaterilor la prima instanta, cererea de ordonanta presedintiala va putea fi transformata intr-o cerere de drept comun, situatie in care paratul va fi incunostintat si citat in mod expres cu aceasta mentiune.

Autoritatea de lucru judecat

Art. 987. - (1) Ordonanta presedintiala are autoritate de lucru judecat fata de o alta cerere de ordonanta presedintiala, numai daca nu s-au modificat imprejurarile de fapt care au justificat-o.

(2) Ordonanta presedintiala nu are autoritate de lucru judecat asupra cererii privind fondul dreptului.

(3) Hotararea data asupra fondului dreptului are putere de lucru judecat asupra unei cereri ulterioare de ordonanta presedintiala.

TITLUL VII Cererile posesorii

Conditiiile de admisibilitate

Art. 988. - Cererile posesorii sunt admisibile numai in cazurile si conditiile prevazute de Codul civil.

Judecata si caile de atac

Art. 989. - (1) Cererile posesorii se judeca de urgenta si cu precadere.

(2) Sunt inadmisibile cererea reconventionala si orice alte cereri prin care se solicita protectia unui drept in legatura cu bunul in litigiu.

(3) Hotararea data asupra cererii posesorii este supusa numai apelului.

Autoritatea lucrului judecat

Art. 990. - (1) Hotararea judecatoreasca prin care s-a solutionat o cerere posesorie are autoritate de lucru judecat intr-o cerere posesorie ulterioara purtata intre aceleasi parti si intemeiata pe aceleasi fapte. Ea nu are insa o astfel de autoritate intr-o cerere ulterioara privitoare la fondul dreptului.

(2) Hotararea judecatoreasca prin care s-a solutionat o actiune privitoare la fondul dreptului are autoritate de lucru judecat intr-o cerere posesorie ulterioara in legatura cu acelasi bun.

TITLUL VIII

Procedura ofertei de plata si consemnatiunii

Domeniul de aplicare

Art. 991. - Cand creditorul refuza sa primeasca plata de la debitor, acesta din urma este in drept sa faca oferta reala si sa consemneze ceea ce datoreaza.

Procedura ofertei reale

Art. 992. - (1) In scopul prevazut la art. 991, debitorul va face creditorului, prin mijlocirea unui executor judecatoresc din circumscriptia tribunalului in care se afla domiciliul creditorului sau domiciliul ales al acestuia, o somatie, prin care este invitat sa primeasca prestatia datorata.

(2) In acea somatie se vor arata locul, data si ora cand suma sau obiectul oferit urmeaza sa ii fie predat creditorului.

Acceptarea ofertei reale

Art. 993. - In cazul in care creditorul primeste suma sau bunul oferit, debitorul este liberat de obligatia sa. Executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal prin care va constata acceptarea ofertei reale.

Consemnarea sumei sau a bunului

Art. 994. - (1) Daca creditorul nu se prezinta sau refuza sa primeasca suma ori obiectul oferit, executorul judecatoresc va incheia proces-verbal in care va consemna aceste imprejurari.

(2) In acest caz, debitorul, spre a se libera de datorie, va putea sa consemneze suma sau bunul oferit la CEC Bank - S.A. sau la orice alta institutie de credit ori, dupa caz, la o unitate specializata, iar recipisa de consemnare se va depune la executorul judecatoresc care a trimis somatia. Procedura de consemnare a sumelor de bani este obligatorie pentru CEC Bank - S.A. si nu poate fi conditionata de existenta acordului creditorului. Consemnarea bunurilor se face in conditiile prevazute de lege.

(3) Consemnarea va fi precedata de o noua somatie adresata creditorului in care se vor arata ziua si ora cand si locul unde suma sau, dupa caz, bunul oferit se va depune.

Validarea ofertei reale, urmata de consemnatiune

Art. 995. - (1) Dupa consemnare, executorul judecatoresc va constata, printr-o incheiere data fara citarea partilor, efectuarea platii si liberarea debitorului. Incheierea se comunica creditorului in termen de 5 zile de la intocmirea acesteia.

(2) In termen de 15 zile de la comunicarea incheierii prevazute la alin. (1), creditorul va putea cere anularea acesteia pentru nerespectarea conditiilor de validitate, de fond si de forma, ale ofertei de plata si consemnatiunii, la judecatoria in circumscriptia careia s-a facut consemnarea.

(3) Debitorul este considerat liberat la data consemnarii platii, in afara de cazul in care se anuleaza oferta de plata si consemnatiunea.

Oferta de plata in fata instantei

Art. 996. - (1) Oferta de plata poate fi facuta si in timpul procesului, in fata oricarei instante, in orice stadiu al judecatii. In acest caz, prin incheiere, creditorul este pus in intarziere sa primeasca suma sau, dupa caz, bunul. Daca creditorul este prezent si primeste prestatia datorata, liberarea debitorului se va constata prin incheiere.

(2) In cazul in care creditorul lipseste sau refuza primirea prestatiei, debitorul va proceda la consemnare conform dispozitiilor art. 994 alin. (2), iar recipisa de consemnare va fi pusa la dispozitia instantei, care, prin incheiere, va constata liberarea debitorului.

(3) Incheierile prevazute la alin. (1) si (2) se ataca numai odata cu fondul, cu exceptia celor date in recurs, care sunt definitive.

Radierea ipotecilor

Art. 997. - In baza procesului-verbal intocmit in conditiile art. 993 ori a incheierii emise in conditiile art. 995 sau 996, cel interesat va putea cere radierea din cartea funciara sau din alte registre publice a drepturilor de ipoteca constituite in vederea garantarii creantei stinse in conditiile prezentului titlu.

Incidenta dispozitiilor Codului civil

Art. 998. - Dispozitiile prezentului titlu se completeaza cu prevederile Codului civil referitoare la ofertele de plata si consemnatiuni.

TITLUL IX

Procedura ordonantei de plata

Domeniul de aplicare

Art. 999. - (1) Prevederile prezentului titlu se aplica creantelor certe, lichide si exigibile ce reprezinta obligatii de plata a unor sume de bani care rezulta dintr-un contract, inclusiv din cele incheiate intre un intreprinzator si o autoritate contractanta, constatat printr-un inscrist ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui inscrist, insusit de parti prin semnatura ori in alt mod admis de lege.

(2) Nu sunt incluse in sfera de aplicare a prezentului titlu:

a) creantele inscrise la masa credala in cadrul unei proceduri de insolventa;

b) creantele care izvorasc din contractele incheiate intre intreprinzatori si consumatori.

(3) Prin autoritate contractanta, in sensul alin. (1), se intelege:

a) orice autoritate publica a statului roman sau a unui stat membru al Uniunii Europene, care actioneaza la nivel central, regional sau local;

b) orice organism de drept public, altul decat cele prevazute la lit. a), cu personalitate juridica, care a fost infiintat pentru a satisface nevoi de interes general, fara caracter comercial, si care se afla in cel putin una dintre urmatoarele situatii:

(i) este finantat, in majoritate, de catre o autoritate contractanta, astfel cum este definita la lit. a);

(ii) se afla in subordinea sau este supus controlului unei autoritati contractante, astfel cum este definita la lit. a);

(iii) in componenta consiliului de administratie ori, dupa caz, a consiliului de supraveghere si directoratului, mai mult de jumatate din numarul membrilor sunt numiti de catre o autoritate contractanta, astfel cum este definita la lit. a);

c) orice asociere formata de una sau mai multe autoritati contractante dintre cele prevazute la lit. a) sau b).

Comunicarea somatiei

Art. 1000. - (1) Creditorul ii va comunica debitorului, prin intermediul executorului judecatoresc sau prin scrisoare recomandata, cu continut declarat si confirmare de primire, o somatie, prin care ii va pune in vedere sa plateasca suma datorata in termen de 15 zile de la primirea acesteia.

(2) Aceasta somatie intrerupe prescriptia extinctiva potrivit dispozitiilor Codului civil.

Instanta competenta

Art. 1001. - Daca debitorul nu plateste in termenul prevazut la art. 1.000 alin. (1), creditorul poate introduce cererea privind ordonanta de plata la instanta competenta pentru judecarea fondului cauzei in prima instanta.

Cuprinsul cererii

Art. 1002. - (1) Cererea privind ordonanta de plata va cuprinde:

a) numele si prenumele, precum si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul creditorului;

b) numele si prenumele, codul numeric personal, daca este cunoscut, si domiciliul debitorului persoana fizica, iar in cazul debitorului persoana juridica, denumirea si sediul, precum si, dupa caz, daca sunt cunoscute, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar;

c) suma ce reprezinta obiectul creantei, temeiul de fapt si de drept al obligatiei de plata, perioada la care se refera acestea, termenul la care trebuia facuta plata si orice element necesar pentru determinarea datoriei;

d) suma ce reprezinta dobanzile aferente sau alte despagubiri ce se cuvin creditorului, potrivit legii;

e) semnatura creditorului.

(2) La cerere se anexează înscrisurile ce atestă cuantumul sumei datorate și orice alte înscrisuri doveditoare ale acesteia, precum și dovada de comunicare a somatiei prevăzute la art. 1.000 alin. (1).

(3) Cererea și actele anexate la aceasta se depun în copie în atâtea exemplare câte părți sunt, plus unul pentru instanță.

Determinarea dobânzii

Art. 1003. - (1) Dacă părțile nu au stabilit nivelul dobânzii pentru plata cu întârziere, se va aplica rata dobânzii de referință stabilită de Banca Națională a României. Rata de referință în vigoare în prima zi calendaristică a semestrului se aplică pe întregul semestru.

(2) Creanța produce dobânzi după cum urmează:

1. în cazul contractelor încheiate între întreprinzători sau alți profesioniști, de la data la care obligația a devenit exigibilă;

2. în cazul contractelor încheiate între întreprinzători și o autoritate contractantă, fără a fi necesară punerea în întârziere a debitorului:

a) dacă în contract a fost fixat un termen de plată, din ziua următoare acestui termen;

b) dacă termenul de plată nu este fixat în contract:

(i) după 30 de zile de la data primirii de către debitor a facturii sau a oricărei alte asemenea solicitări de plată;

(ii) dacă data primirii facturii sau a unei solicitări echivalente de plată este incertă, după 30 de zile de la receptia marfurilor sau prestarea serviciilor;

(iii) dacă solicitarea de plată a fost comunicată înainte de a primi marfurile sau serviciile, la expirarea unui termen de 30 de zile de la primirea marfurilor sau prestarea serviciilor;

(iv) dacă legea sau contractul stabilește o procedură de acceptare ori de verificare, permitând certificarea conformității marfurilor sau serviciilor, iar debitorul a primit factura ori solicitarea de plată la data verificării sau anterior acestei date, la expirarea unui termen de 30 de zile de la aceasta dată;

3. în celelalte cazuri, de la data la care debitorul a fost pus sau este de drept în întârziere, potrivit legii.

(3) Creditorul poate să pretindă daune-interese suplimentare pentru toate cheltuielile făcute pentru recuperarea sumelor ca urmare a neexecutării la timp a obligațiilor de către debitor.

(4) Este lovită de nulitate absolută convenția prin care se fixează o obligație de punere în întârziere pentru a opera curgerea dobânzilor în cazurile prevăzute la alin. (2) pct. 1 și 2 sau un termen de la care creanța produce dobânzi mai mare decât cel prevăzut la alin. (2).

Citarea părților. Întâmpinarea

Art. 1004. - (1) Pentru soluționarea cererii, judecătorul dispune citarea părților, potrivit dispozițiilor referitoare la pricinile urgente, pentru explicații și lamuriri, precum și pentru a starui în efectuarea plății sumei datorate de debitor ori pentru a se ajunge la o înțelegere a părților asupra modalităților de plată. Cităția va fi înmănată părții cu 10 zile înaintea termenului de judecată.

(2) La cităția pentru debitor se vor anexa, în copie, cererea creditorului și actele depuse de acesta în dovedirea pretențiilor.

(3) In citatie se va preciza ca debitorul este obligat sa depuna intampinare cu cel putin 3 zile inaintea termenului de judecata, facandu-se mentiune ca, in cazul nedepunerii intampinarii, instanta, fata de imprejurarile cauzei, poate considera aceasta ca o recunoastere a pretentiilor creditorului.

(4) Intampinarea nu se comunica reclamantului, care va lua cunostinta de cuprinsul acesteia la primul termen de judecata.

Declaratiile partilor. Stingerea litigiului

Art. 1005. - (1) In cazul in care creditorul declara ca a primit plata sumei datorate, instanta ia act de aceasta imprejurare printr-o incheiere definitiva, prin care se dispune inchiderea dosarului.

(2) Cand creditorul si debitorul ajung la o intelegere asupra platii, instanta ia act de aceasta, pronuntand o hotarare de expedient, potrivit art. 432.

(3) Hotararea de expedient este definitiva si constituie titlu executoriu, fara a fi investita cu formula executorie.

Contestarea creantei

Art. 1006. - (1) Daca debitorul contesta creanta, instanta verifica daca contestatia este intemeiata, in baza inscrisurilor aflate la dosar si a explicatiilor si lamurilor partilor. In cazul in care apararea debitorului este intemeiata, instanta va respinge cererea creditorului prin incheiere.

(2) Daca apararile de fond formulate de debitor presupun administrarea altor probe decat cele prevazute la alin. (1), iar acestea ar fi admisibile, potrivit legii, in procedura de drept comun, instanta va respinge cererea creditorului privind ordonanta de plata prin incheiere.

(3) In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), creditorul poate introduce cerere de chemare in judecata potrivit dreptului comun.

Emiterea ordonantei

Art. 1007. - (1) In cazul in care instanta, ca urmare a verificarii cererii pe baza inscrisurilor depuse, precum si a declaratiilor partilor, constata ca pretentiile creditorului sunt intemeiate, va emite o ordonanta de plata, in care se precizeaza suma si termenul de plata.

(2) Daca instanta, examinand probele cauzei, constata ca numai o parte dintre pretentiile creditorului sunt intemeiate, va emite ordonanta de plata numai pentru aceasta parte, stabilind si termenul de plata. In acest caz, creditorul poate formula cerere de chemare in judecata potrivit dreptului comun pentru a obtine obligarea debitorului la plata restului datoriei.

(3) Termenul de plata prevazut la alin. (1) si (2) nu va fi mai mic de 10 zile si nici nu va depasi 30 de zile de la data comunicarii ordonantei. Judecatorul nu va putea stabili alt termen de plata, decat daca partile se inteleg in acest sens.

(4) In cazul creantelor reprezentand obligatii de plata a cotelor din cheltuielile comune fata de asociatiile de proprietari, precum si a cheltuielilor de intretinere ce revin persoanelor fizice corespunzator suprafetelor locative pe care le folosesc ca locuinte, instanta, la cererea debitorului, va putea, prin exceptie de la dispozitiile alin. (3), sa dispuna stabilirea unui termen de plata mai mare ori esalonarea platii, tinand

seama de motivele temeinice invocate de debitor in ceea ce priveste posibilitatile efective de plata.

(5) Ordonanta se va inmana partii prezente sau se va comunica fiecarei parti de indata, potrivit legii.

Durata procedurii

Art. 1008. - Daca de la data introducerii cererii creditorului au trecut mai mult de 90 de zile fara a se pronunta ordonanta de plata, instanta va dispune, chiar din oficiu, inchiderea dosarului prin incheiere definitiva, dispozitiile art. 1.006 alin. (3) ramanand aplicabile.

Cererea in anulare

Art. 1009. - (1) Impotriva ordonantei de plata prevazute la art. 1.007 alin. (1) si (2) debitorul poate formula cerere in anulare in termen de 10 zile de la data inmanarii sau comunicarii acesteia.

(2) Cererea in anulare poate fi introdusa de creditor impotriva incheierilor prevazute la art. 1.006 alin. (1) si (2), precum si impotriva ordonantei de plata prevazute la art. 1.007 alin. (2), in termenul prevazut la alin. (1).

(3) Prin cererea in anulare se poate invoca numai nerespectarea cerintelor prevazute de prezentul titlu pentru emiterea ordonantei de plata, precum si, daca este cazul, cauze de stingere a obligatiei ulterioare emiterii ordonantei de plata. Dispozitiile art. 1.006 se aplica in mod corespunzator.

(4) Cererea in anulare se solutioneaza de catre instanta care a pronuntat ordonanta de plata, in complet format din 2 judecatori.

(5) Cererea in anulare nu suspenda executarea. Suspendarea va putea fi inasa incuviintata, la cererea debitorului, numai cu dare de cautiune, al carei quantum va fi fixat de instanta.

(6) Daca instanta investita admite, in tot sau in parte, cererea in anulare, aceasta va anula ordonanta, in tot sau, dupa caz, in parte, pronuntand o hotarare definitiva. Prevederile art. 1.006 alin. (3) si ale art. 1.007 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

(7) In cazurile prevazute la alin. (2), daca instanta investita admite cererea in anulare, va pronunta o hotarare definitiva prin care va emite ordonanta de plata, dispozitiile art. 1.007 aplicandu-se in mod corespunzator.

(8) Hotararea prin care a fost respinsa cererea in anulare este definitiva.

Titlul executoriu

Art. 1010. - (1) Ordonanta de plata, devenita definitiva ca urmare a neintroducerii sau respingerii cererii in anulare, are putere de lucru judecat si constituie titlu executoriu, fara a fi investita cu formula executorie.

(2) Impotriva executarii silite a ordonantei de plata partea interesata poate face contestatie la executare, potrivit dreptului comun. In cadrul contestatiei nu se pot invoca decat neregularitati privind procedura de executare, precum si cauze de stingere a obligatiei ivite ulterior ramanerii definitive a ordonantei de plata.

TITLUL X

Procedura cu privire la cererile de valoare redusa

Domeniul de aplicare

Art. 1011. - (1) Prezentul titlu se aplica atunci cand valoarea cererii, fara a se lua in considerare dobanzile, cheltuielile de judecata si alte venituri accesorii, nu depaseste suma de 10.000 lei la data sesizarii instantei.

(2) Prezentul titlu nu se aplica in materie fiscala, vamala sau administrativa si nici in ceea ce priveste raspunderea statului pentru acte sau omisiuni in cadrul exercitarii autoritatii publice.

(3) De asemenea, prezenta procedura nu se aplica cererilor referitoare la:

- a) starea civila sau capacitatea persoanelor fizice;
- b) drepturile patrimoniale nascute din raporturile de familie;
- c) mostenire;
- d) insolventa, concordatul preventiv, procedurile privind lichidarea societatilor insolvabile si a altor persoane juridice sau alte proceduri asemanatoare;
- e) asigurari sociale;
- f) dreptul muncii;
- g) inchirierea unor bunuri imobile, cu exceptia actiunilor privind creantele avand ca obiect plata unei sume de bani;
- h) arbitraj;
- i) atingeri aduse dreptului la viata privata sau drepturilor care privesc personalitatea.

Caracterul alternativ

Art. 1012. - (1) Reclamantul are alegerea intre procedura reglementata de prezentul titlu si procedura de drept comun.

(2) Daca a sesizat instanta cu o cerere redactata potrivit art. 189, aceasta va fi solutionata potrivit procedurii de drept comun, cu exceptia cazului in care reclamantul, cel mai tarziu la primul termen de judecata, solicita in mod expres aplicarea procedurii speciale.

(3) Atunci cand cererea nu poate fi solutionata potrivit dispozitiilor prevazute de prezentul titlu, instanta judecatoreasca il informeaza pe reclamant in acest sens, iar daca reclamantul nu isi retrage cererea, aceasta va fi judecata potrivit dreptului comun.

Instanta competenta

Art. 1013. - (1) Competenta de a solutiona cererea in prima instanta apartine judecatoriei.

(2) Competenta teritoriala se stabileste potrivit dreptului comun.

Declansarea procedurii

Art. 1014. - (1) Reclamantul declanseaza procedura cu privire la cererile cu valoare redusa prin completarea formularului de cerere si depunerea sau trimiterea acestuia

la instanța competentă, prin poșta sau prin orice alte mijloace care asigură transmiterea formularului și confirmarea primirii acestuia.

(2) Formularul de cerere se aprobă prin ordin al ministrului Justiției și conține rubrici care permit identificarea părților, valoarea pretenției, indicarea probelor și alte elemente necesare soluționării cauzei.

(3) Odată cu formularul de cerere se depun ori se trimit și copii de pe înscrisurile de care reclamantul înțelege să se folosească.

(4) În cazul în care informațiile furnizate de reclamant nu sunt suficient de clare sau sunt inadecvate ori formularul de cerere nu a fost completat corect, instanța, cu excepția situațiilor în care cererea este vadit nefondată sau inadmisibilă, îi va acorda reclamantului posibilitatea să completeze sau să rectifice formularul ori să furnizeze informații sau înscrisuri suplimentare. Instanța va folosi în acest scop un formular tip, care va fi aprobat prin ordin al ministrului Justiției.

(5) Cererea se va respinge dacă este vadit nefondată sau inadmisibilă.

(6) În cazul în care reclamantul nu completează sau nu rectifică formularul de cerere în termenul stabilit de instanța, cererea se va anula.

Desfășurarea procedurii

Art. 1015. - (1) Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă și se desfășoară în întregul ei în camera de consiliu.

(2) Instanța poate dispune infatisarea părților, dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau la solicitarea uneia dintre părți. Instanța poate să refuze o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri orale. Refuzul se motivează în scris și nu poate fi atacat separat.

(3) După primirea formularului de cerere completat corect, instanța va trimite de îndată paratului formularul de răspuns, însoțit de o copie a formularului de cerere și de copii de pe înscrisurile depuse de reclamant.

(4) În termen de 30 de zile de la comunicarea actelor prevăzute la alin. (3), paratul va depune sau trimite formularul de răspuns completat corespunzător, precum și copii de pe înscrisurile de care înțelege să se folosească. Paratul poate să răspundă prin orice alt mijloc adecvat, fără utilizarea formularului de răspuns.

(5) Instanța va comunica de îndată reclamantului copii de pe răspunsul paratului, cererea reconvențională, dacă este cazul, precum și de pe înscrisurile depuse de parat.

(6) Dacă paratul a formulat cerere reconvențională, reclamantul, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia, va depune sau va trimite formularul de răspuns completat corespunzător ori va răspunde prin orice alt mijloc.

(7) Cererea reconvențională care nu poate fi soluționată în cadrul prezentei proceduri întrucât nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute la art. 1.011 va fi disjunsă și judecată potrivit dreptului comun.

(8) Instanța poate solicita părților să furnizeze mai multe informații în termenul pe care îl va stabili în acest scop, care nu poate depăși 30 de zile de la primirea răspunsului paratului sau, după caz, al reclamantului.

(9) Instanța poate incuviința și alte probe în afara înscrisurilor depuse de părți. Nu vor fi însă incuviințate acele probe a căror administrare necesită cheltuieli disproporționate față de valoarea cererii de chemare în judecată sau a cererii reconvenționale.

(10) În cazul în care instanța a fixat un termen pentru infatisarea părților, acestea trebuie citate.

(11) Ori de cate ori instanta stabileste un termen in vederea indeplinirii unui act de procedura, va instiinta partea interesata de consecintele nerespectarii acestuia.

Solutionarea cererii

Art. 1016. - (1) Instanta va pronunta si redacta hotararea in termen de 30 de zile de la primirea tuturor informatiilor necesare sau, dupa caz, de la dezbaterile orale.

(2) In cazul in care nu se primeste niciun raspuns de la partea interesata in termenul stabilit la art. 1.015 alin. (4), (6) sau (8), instanta se va pronunta cu privire la cererea principala sau la cererea reconventionala in raport cu actele aflate la dosar.

(3) Hotararea primei instante este executorie din momentul pronuntarii si se comunica partilor.

Cheltuielile de judecata

Art. 1017. - (1) Partea care cade in pretentii va fi obligata, la cererea celeilalte parti, la plata cheltuielilor de judecata.

(2) Cu toate acestea, instanta nu va acorda partii care a castigat procesul cheltuielile care nu au fost necesare sau care au avut o valoare disproportionata in raport cu valoarea cererii.

Caile de atac

Art. 1018. - (1) Hotararea judecatoriei este supusa numai apelului la tribunal, in termen de 30 de zile de la comunicare.

(2) Pentru motive temeinice, instanta de apel poate sa suspende executarea silita, inasa numai daca se consemneaza o cautiune de 10% din valoarea contestata.

(3) Hotararea instantei de apel se comunica partilor si este definitiva.

TITLUL XI

Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fara drept

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Domeniul de aplicare

Art. 1019. - (1) Dispozitiile prezentului titlu se aplica in litigiile privind evacuarea din imobilele folosite sau, dupa caz, ocupate fara drept de catre fostii locatari sau alte persoane.

(2) In sensul prezentului titlu, termenii de mai jos au urmatorul inteles:

- a) locatiune - orice locatiune scrisa sau verbala, incluzand si sublocatiunea;
- b) locatar - locatarul principal, chirias sau arendas, sublocatarul sau un cesionar al locatarului, indiferent daca persoana care solicita evacuarea este locatorul sau sublocatorul ori dobanditorul imobilului;
- c) locator - locatorul principal, sublocatorul, cesionarul si dobanditorul imobilului;
- d) imobil - constructia, terenul cu sau fara constructii, impreuna cu accesoriile acestora;
- e) ocupantul - oricare persoana, alta decat proprietarul sau locatarul, care ocupa in fapt imobilul cu sau fara permisiunea ori ingaduinta proprietarului;

f) proprietar - titularul dreptului de proprietate asupra imobilului, inclusiv locatarul.

Caracterul facultativ al procedurii

Art. 1020. - (1) Reclamantul are alegerea între procedura reglementată de prezentul titlu și procedura de drept comun.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului titlu nu aduc nicio atingere drepturilor locatorului sau proprietarului la plata chiriei sau arenzii, la plata de despăgubiri și nici altor drepturi născute în temeiul contractului sau al legii, după caz.

(3) În cazul arătat la alin. (2), pentru realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor izvorând din contract, precum și a celor prevăzute de dispozițiile legale aplicabile în materie, partea interesată, sub rezerva aplicării dispozițiilor art. 1.027 alin. (4), va putea proceda, după caz, potrivit dispozițiilor referitoare la ordonanța de plată sau celor privind soluționarea cererilor cu valoare redusă ori la sesizarea instanței competente, în condițiile dreptului comun.

Instanța competentă

Art. 1021. - Cererile formulate în temeiul prezentului titlu sunt de competența judecătorei în circumscripția careia se află situat imobilul ocupat fără drept ori, după caz, închiriat sau arendat, chiar dacă locatarul a părăsit imobilul sau contractul a încetat.

Citarea și comunicarea actelor procedurale

Art. 1022. - (1) Locatarul și ocupantul imobilului sunt socotiți ca având domiciliul lor obligatoriu la imobilul pe care îl ocupă fără niciun drept.

(2) Dacă imobilul este închis, toate notificările, citările și celelalte acte de procedură emise potrivit dispozițiilor prezentului titlu vor fi afișate la ușa imobilului.

Încetarea locațiunii. Notificarea locatarului

Art. 1023. - (1) Atunci când dreptul locatarului de a folosi un imobil s-a stins ca urmare a încetării locațiunii prin expirarea termenului, prin acțiunea locatorului, prin neplata chiriei sau a arenzii, precum și din orice altă cauză și locatorul dorește să intre în posesia imobilului, acesta va notifica locatarul, în scris, prin intermediul executorului judecătoresc, punându-i în vedere să elibereze și să-i predea liber imobilul, în termen de cel mult 30 de zile de la data comunicării notificării.

(2) Dacă locațiunea este pe durată nedeterminată, denunțarea cerută de lege pentru încetarea contractului va fi considerată și notificare de evacuare a imobilului, în condițiile prezentului articol.

(3) Când locațiunea este pe durată determinată, notificarea de evacuare a imobilului trebuie făcută cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(4) Locatarul poate renunța la notificarea prevăzută în prezentul articol prin act scris cuprinzând recunoașterea dreptului locatorului de a recurge imediat la procedura prevăzută la cap. II din prezentul titlu, dacă locațiunea încetează din orice motive, iar dreptul locatarului este socotit stins.

Notificarea ocupantului

Art. 1024. - Atunci cand proprietarul unui imobil doreste sa il evacueze pe ocupantul acestuia, dupa ce dreptul de a ocupa imobilul a incetat, proprietarul va notifica in scris ocupantul, punandu-i in vedere sa elibereze imobilul pe care il ocupa fara niciun drept, in termen de 5 zile de la comunicarea notificarii.

CAPITOLUL II Procedura de evacuare

Evacuarea voluntara

Art. 1025. - (1) Daca locatarul sau ocupantul care a fost notificat in conditiile prezentului titlu a parasit imobilul, locatorul sau proprietarul poate intra in posesia acestuia, de drept, fara nicio procedura judiciara de evacuare. In caz contrar, sunt incidente dispozitiile prezentului capitol.

(2) Se prezuma ca imobilul este parasit in caz de incetare a activitatii economice ori de incetare a folosirii imobilului de catre locatar sau ocupant ori de catre persoanele aflate sub controlul lor, precum si in cazul returnarii cheilor imobilului, ridicarii echipamentelor, marfurilor sau altor bunuri mobile din imobil.

Sesizarea instantei

Art. 1026. - Daca locatarul sau ocupantul notificat in conditiile prezentului titlu refuza sa evacueze imobilul ori daca locatarul a renuntat la dreptul sau de a fi notificat si a pierdut, din orice motive, dreptul de a folosi imobilul, locatorul sau proprietarul va solicita instantei sa dispuna, prin hotarare executorie, evacuarea imediata a locatarului sau ocupantului din imobil, pentru lipsa de titlu.

Procedura de judecata. Calea de atac

Art. 1027. - (1) Cererea de evacuare se judeca cu citarea partilor, in afara de cazul in care evacuarea imobilului pentru neplata chiriei sau a arenzii se solicita in baza unui contract care constituie, pentru plata acestora, titlu executoriu, potrivit legii.

(2) Cererea de evacuare se judeca de urgenta, in camera de consiliu, cu dezbateri sumare, daca s-a dat cu citarea partilor.

(3) Intampinarea nu este obligatorie.

(4) Daca s-a solicitat si plata chiriei ori a arenzii exigibile, instanta, cu citarea partilor, va putea dispune odata cu evacuarea si obligarea paratului la plata acestora, inclusiv a sumelor devenite exigibile in cursul judecatii.

(5) Hotararea de evacuare este executorie si poate fi atacata numai cu apel in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, sau de la comunicare, cand s-a dat fara citarea lor.

Apararile paratului in cazul judecarii cu citare

Art. 1028. - (1) Paratul chemat in judecata, potrivit procedurii prevazute in prezentul titlu, nu poate formula cerere reconventionala, de chemare in judecata a altei persoane sau in garantie, pretentiile sale urmand a fi valorificate numai pe cale separata.

(2) Paratul poate invoca aparari de fond privind temeinicia motivelor de fapt si de drept ale cererii, inclusiv lipsa titlului reclamantului.

Contestatia la executare

Art. 1029. - Impotriva executarii hotararii de evacuare, cei interesati pot introduce contestatie la executare, in conditiile legii. Daca hotararea de evacuare s-a dat fara citarea partilor, se vor putea invoca si aparari de fond.

Suspendarea executarii

Art. 1030. - (1) Executarea hotararii de evacuare nu va putea fi suspendata. Cu toate acestea, in cazul evacuarii pentru neplata chiriei sau a arenzii se va putea dispune suspendarea executarii hotararii in cadrul contestatiei la executare sau a apelului exercitat de catre parat numai daca acesta consemneaza in numerar, la dispozitia creditorului, chiria sau arenda la care a fost obligat, suma stabilita pentru asigurarea ratelor de chirie sau arenda datorate pana la data cererii de suspendare, precum si cea aferenta ratelor de chirie sau arenda ce ar deveni exigibile in cursul judecatii procesului.

(2) Suspendarea inceteaza de drept daca, la expirarea termenului pentru care chiria sau arenda a fost astfel acoperita, debitorul nu cere si nu depune suma ce se va fixa de instanta de executare pentru acoperirea unor noi rate, in conditiile prevazute la alin. (1).

CAPITOLUL III Dispozitii speciale

Incetarea abuzului de folosinta

Art. 1031. - (1) Daca locatarul, nerespectand obligatiile ce ii revin privind folosirea normala, cu prudenta si diligenta, a imobilului inchiriat ori arendat, intrebuinteaza imobilul in alt scop decat cel prevazut in contract, ii modifica structura stabilita prin constructie, ii produce stricaciuni ori savarseste orice alte abuzuri de folosinta, el va putea fi obligat, prin ordonanta presedintiala, data cu citarea partilor, la incetarea acestor abuzuri si la restabilirea situatiei anterioare.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si pentru solutionarea cererii privind incetarea oricaror abuzuri savarsite de proprietarul care prejudiciaza folosinta normala a partilor sau instalatiilor aflate in proprietate comuna din imobilele cu mai multe etaje sau apartamente ori care tulbura buna convietuire in acel imobil.

Efectuarea reparatiilor. Restrangerea folosintei. Evacuarea

Art. 1032. - Prin ordonanta presedintiala, data cu citarea partilor, locatarul sau, cand este cazul, sublocatarul poate fi obligat la efectuarea reparatiilor necesare ce ii revin potrivit legii, precum si la restrangerea folosintei spatiului inchiriat ori chiar la evacuarea din acest spatiu daca aceste masuri se justifica pentru efectuarea reparatiilor ori lucrarilor prevazute de lege in sarcina locatorului.

Examinarea imobilului

Art. 1033. - Dispozitiile art. 1.032 se aplica si in cazul obligarii locatarului sau, dupa caz, a sublocatarului de a permite, in conditiile legii, examinarea imobilului detinut in locatiune.

Cererile asociatiilor de proprietari

Art. 1034. - Dispozitiile art. 1.031 se aplica in mod corespunzator si pentru solutionarea cererii formulate de o asociatie de proprietari impotriva proprietarilor, membri ai acesteia, in cazul in care neefectuarea reparatiilor ce sunt in sarcina fiecarui proprietar ori a reparatiilor sau a oricaror lucrari la partile sau la instalatiile aflate in coproprietatea acestora ori la spatiile aflate in proprietate exclusiva afecteaza folosinta normala a partilor comune sau a altor spatii locative din imobil, precum si siguranta locuirii in acel imobil.

TITLUL XII

Procedura privitoare la inscrierea drepturilor dobandite in temeiul uzucapiunii

Domeniul de aplicare

Art. 1035. - Dispozitiile prezentului titlu sunt aplicabile oricaror cereri de inscriere in cartea funciara a drepturilor reale imobiliare dobandite in temeiul uzucapiunii.

Instanta competenta. Cuprinsul cererii

Art. 1036. - (1) Cererea de uzucapiune se depune la judecatoria in circumscriptia careia este situat imobilul.

(2) Reclamantul va arata in cererea de inscriere data de la care poseda imobilul sub nume de proprietar, temeiul uzucapiunii, faptul daca imobilul posedat este sau nu inscris in cartea funciara, precum si numele ori denumirea vechiului proprietar sau a succesorului acestuia, daca il cunoaste.

(3) La cerere se vor anexa:

a) un certificat eliberat de serviciul public comunitar local de evidenta a persoanelor, care atesta ca titularul dreptului inscris in cartea funciara este decedat, precum si data decesului sau, dupa caz, un certificat emis de autoritatea competenta, care atesta faptul ca persoana juridica titulara a dreptului inscris in cartea funciara si-a incetat existenta;

b) un certificat eliberat de camera notarilor publici, din care sa rezulte faptul daca mostenirea titularului inscris in cartea funciara a fost sau nu dezbatuta, iar in caz afirmativ, care sunt persoanele care au cules mostenirea respectiva;

c) un certificat eliberat de primaria in a carei raza teritoriala este situat imobilul, din care sa rezulte ca acesta nu face parte din domeniul public al statului sau al unitatii administrativ-teritoriale;

d) certificatul de rol fiscal, atunci cand este cazul;

e) inscrisul constatator al actului juridic pe care solicitantul si-a intemeiat posesia, atunci cand este cazul;

f) documentatia tehnica cadastrala a imobilului, realizata, pe cheltuiala celui interesat, de o persoana fizica sau juridica autorizata, potrivit legii;

g) extrasul de carte funciara pentru informare, cu aratarea titularului inscris in cartea funciara ori a inscrierii declaratiei de renuntare la proprietate, precum si a faptului daca imobilul este sau nu grevat de sarcini, eliberat de biroul teritorial de cadastru si publicitate imobiliara; in cazul in care imobilul nu este inscris in cartea funciara in folosul altei persoane si nici grevat de sarcini, un certificat emis de acelasi birou, care atesta acest fapt, inclusiv faptul ca nu a fost alocat un numar cadastral pentru inscrierea imobilului;

h) lista cuprinzand numele, prenumele si domiciliul a cel putin 2 martori.

Procedura de judecata. Caile de atac

Art. 1037. - (1) Dupa depunerea cererii, instanta dispune, prin incheiere, citarea titularului dreptului inscris in cartea funciara sau a succesorilor acestuia, daca sunt cunoscuti, precum si emiterea unei somatii si afisarea acesteia la imobilul in litigiu, la sediul instantei, al biroului teritorial de cadastru si publicitate imobiliara si la sediul primariei in raza careia se afla imobilul, precum si publicarea ei in doua ziare de larga raspandire, dintre care cel putin unul de circulatie nationala.

(2) Afisele si publicatia vor cuprinde:

a) denumirea instantei care a emis somatia, numarul si data incheierii prin care s-a dispus emiterea;

b) numele, prenumele sau denumirea posesorului si domiciliul sau, dupa caz, sediul acestuia;

c) precizarea ca acesta invoca dobandirea proprietatii sau a unui alt drept real prin uzucapiune;

d) indicarea precisa a imobilului, cu adresa postala si, daca este cazul, cu numar cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, iar in lipsa acestora, cu precizarea vecinatatilor;

e) somatia catre toti cei interesati sa faca opozitie, cu precizarea ca, in caz contrar, in termen de 6 luni de la emiterea celei din urma publicatii se va trece la judecarea cererii.

(3) Cheltuielile necesare efectuarii formalitatilor de afisare si publicare sunt in sarcina reclamantului.

(4) Indeplinirea acestor formalitati va fi constatata intr-un proces-verbal, intocmit de grefier, ce se va depune la dosarul cauzei.

(5) Daca nu s-au facut opozitii in termenul prevazut la alin. (2) lit. e) sau daca cel inscris in cartea funciara este decedat ori si-a incetat existenta juridica sau a renuntat la proprietate, instanta se va pronunta, in camera de consiliu, dupa ascultarea reclamantului si a martorilor si verificarea indeplinirii conditiilor cerute de lege pentru dobandirea dreptului reclamat in temeiul uzucapiunii, prin incheiere, data fara citarea partilor.

(6) Daca s-au formulat opozitii la cererea de uzucapiune, acestea vor fi comunicate reclamantului, pentru a formula intampinare potrivit dispozitiilor de drept comun. Dupa primirea intampinarii se va fixa termen pentru solutionarea cererii de inscriere, cu citarea reclamantului si a oponentilor, carora li se va comunica si cate o copie de pe cererea de inscriere si intampinarea depusa de reclamant.

(7) In ambele cazuri, instanta va cerceta daca sunt indeplinite cerintele prevazute de Codul civil pentru dobandirea dreptului reclamat in temeiul uzucapiunii.

(8) Incheierea sau, dupa caz, hotararea este supusa numai apelului.

Inscrierea in cartea funciara a dreptului uzucapat

Art. 1038. - (1) Reclamantul va putea cere inscrierea provizorie a dreptului ce a uzucapat, in temeiul incheierii date potrivit art. 1.037 alin. (5) sau, dupa caz, al hotararii judecatoresti, de prima instanta, prin care s-a admis cererea de inscriere, inainte de ramanerea definitiva a acesteia. Justificarea inscrierii provizorii se va face pe baza incheierii sau, dupa caz, a hotararii judecatoresti, ramasa definitiva.

(2) In toate cazurile, registratorul de carte funciara nu va putea dispune inscrierea dreptului, in temeiul uzucapiunii, daca acesta a fost intabulat sau inregistrat provizoriu in folosul unei alte persoane, chiar dupa implinirea termenului de uzucapiune; in cazul in care s-a facut numai o notare, se va putea dispune inscrierea dreptului, fara ca inscrierea sa fie opozabila celui care a cerut notarea.

(3) Reclamantul este considerat proprietar de la data inregistrarii, in conditiile legii, in cartea funciara a dreptului de proprietate dobandit in temeiul uzucapiunii.

TITLUL XIII

Procedura refacerii inregistrurilor si hotararilor disparute

Refacerea dosarelor sau inregistrurilor in cauzele in curs de solutionare

Art. 1039. - (1) Dosarele sau inregistrurile privitoare la o pricina in curs de judecata, disparute in orice mod, se pot reface de insasi instanta investita cu judecarea cauzei.

(2) In scopul prevazut la alin. (1), instanta va fixa termen, chiar din oficiu, citand partile si, dupa caz, martorii si expertii; va cere copii de pe inregistrurile ce i-au fost trimise de autoritati si de care partile s-au folosit sau de pe inregistrurile depuse de parti, dispunand totodata sa se scoata din registrele instantei toate datele privitoare la inregistrurile ce se refac.

(3) Pot servi la refacerea dosarului copiile legalizate de pe inregistrurile disparute ce se afla in posesia partilor ori a altor persoane sau a autoritatilor.

(4) Incheierea nu va putea fi atacata decat odata cu fondul.

(5) Inregistrurile refacute tin locul originalelor, pana la gasirea acestora.

Refacerea hotararilor disparute

Art. 1040. - (1) Daca dosarul sau inregistrurile disparute priveau o pricina in care se pronuntase o hotarare, aceasta hotarare se va reface de catre instanta care a pronuntat-o, dupa cel de-al doilea exemplar al hotararii pastrat la mapa, iar daca si acel exemplar ar fi disparut, vor putea servi la refacere copiile legalizate de pe hotarare, ce s-au incredintat partilor sau altor persoane.

(2) In acest scop, instanta va putea sa dispuna, din oficiu, sa se faca publicatii intr-un ziar de larga raspandire, cu invitatie ca orice posesor al unei copii de pe hotarare sa o depuna la grefa instantei care a ordonat publicatia.

(3) Daca hotararea nu se poate reface pe calea aratata la alin. (1) si (2), se va trece la refacerea ei de catre instanta care a pronuntat-o, potrivit dispozitiilor art. 1.039.

(4) In situatia in care dosarul, inclusiv hotararea, nu se pot reface nici potrivit alin. (3), iar cauza se afla in apel, instanta de apel va judeca din nou pricina in fond. Pentru judecata din nou a cauzei, partile sunt obligate sa faca dovada ca intre ele a existat litigiul ce face obiectul rejudecarii si ca acesta a fost solutionat prin hotarare

judecatoreasca. Dovada se va face cu orice inscrisuri sau extrase din registrele ori din alte evidente ale instantei judecatoresti sau ale altor autoritati.

(5) Cand procesul se afla in recurs, iar dosarul, inclusiv hotararile date in prima instanta sau apel, nu pot fi refacute nici potrivit alin. (3), instanta de recurs va trimite cauza instantei de apel pentru a proceda potrivit alin. (4).

(6) Daca in cursul judecarii a fost gasita hotararea disparuta, cererea de refacere va fi respinsa.

(7) Daca ulterior judecarii cererii de refacere hotararea disparuta a fost gasita, hotararea refacuta potrivit prevederilor alin. (3), (4) si (5) va fi anulata de catre instanta care a pronuntat-o.

Refacerea hotararilor definitive

Art. 1041. - Dispozitiile art. 1.039 si 1.040 se aplica in mod corespunzator si in cazul in care se solicita refacerea unei hotarari definitive.

TITLUL XIV Cautiunea judiciara

Stabilirea cautiunii si depunerea ei

Art. 1042. - (1) Cand legea prevede darea unei cautiuni, suma datorata de parte cu acest titlu se stabileste de catre instanta in conditiile legii si se depune la Trezoreria Statului, la CEC Bank - S.A. sau la orice alta institutie de credit care efectueaza astfel de operatiuni, pe numele partii respective, la dispozitia instantei sau, dupa caz, a executorului judecatoresc.

(2) Daca legea nu prevede altfel, cautiunea nu va reprezenta mai mult de 20% din valoarea obiectului cererii, iar in cazul cererilor al caror obiect nu este evaluabil in bani, nu va putea depasi suma de 10.000 lei.

Depunerea in numerar sau in instrumente financiare

Art. 1043. - (1) Cautiunea se depune, de regula, in numerar.

(2) La cererea debitorului cautiunii si daca partea in favoarea careia se depune declara in mod expres ca este de acord, cautiunea va putea consta si in instrumente financiare care pot servi ca instrumente de plata. Cu toate acestea, acordul partii nu este necesar in cazul titlurilor emise de stat sau de unitatile administrativ-teritoriale.

(3) Valoarea instrumentelor financiare prevazute la alin. (2) este aceea aratata in cuprinsul lor.

Oferirea de garantii reale

Art. 1044. - (1) Sub rezerva acceptarii exprese de catre beneficiar, se poate oferi cautiune si un drept de ipoteca imobiliara sau mobiliara ori o creanta ipotecara, daca valoarea acesteia este cel putin egala cu valoarea cautiunii stabilite de instanta, in conditiile legii.

(2) Cand s-a acceptat cu titlu de cautiune un drept de ipoteca, instanta va dispune, din oficiu, intabularea acestuia sau, dupa caz, inregistrarea la Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare.

(3) Cautiunea care consta intr-o creanta ipotecara produce efecte din momentul inscrierii sau notarii rangului in cartea funciara sau, dupa caz, in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare. Inscrierea sau, dupa caz, notarea se va dispune de catre instanta din oficiu.

(4) Cand cautiunea nu mai este necesara, instanta va ordona, din oficiu, radierea inscrierilor facute.

Aducerea unui garant

Art. 1045. - (1) La cererea debitorului cautiunii, instanta poate incuviinta, cu acordul expres al beneficiarului cautiunii, ca in locul bunurilor aratate la art. 1.042- 1.044 sa fie adus un garant.

(2) In cazul prevazut la alin. (1), instanta va stabili, cu citarea partilor, un termen la care garantul sa fie infatisat.

(3) Daca garantul este incuviintat de instanta, el va da in fata acesteia ori prin in scris autentic, depus la dosarul cauzei, o declaratie ca este de acord sa garanteze pana la nivelul sumei stabilite de instanta.

Indisponibilizarea cautiunii

Art. 1046. - Cand cautiunea a fost depusa in numerar sau in instrumente financiare ea nu poate fi urmarita de creditorii depunatorului decat in masura in care urmeaza a-i fi restituita acestuia. De asemenea, cautiunea nu va putea fi urmarita nici de creditorii depozitarului.

Procedura de stabilire a cautiunii

Art. 1047. - (1) Daca prin lege nu se prevede altfel, instanta va cita partile in termen scurt, in camera de consiliu, si va stabili de urgenta cautiunea.

(2) Instanta se pronunta printr-o incheiere care poate fi atacata odata cu hotararea prin care s-a dispus asupra cautiunii.

(3) Cand exista urgenta, instanta va putea stabili cautiunea si fara citarea partilor. In acest caz, cautiunea se va depune numai in numerar, intr-un termen stabilit de instanta. Debitorului cautiunii ii va fi comunicata incheierea prin care cautiunea a fost stabilita, de la data acestei comunicari incepand a curge termenul pentru plata cautiunii.

(4) Nedepunerea cautiunii in termenul prevazut la alin. (3) atrage desfiintarea de drept a masurilor in legatura cu care s-a dispus stabilirea cautiunii.

Inlocuirea cautiunii in numerar

Art. 1048. - Cel care a depus cautiunea in numerar va putea cere ulterior ca, in conditiile stabilite de prezentul titlu, suma in numerar sa fie inlocuita cu alte bunuri ori prin aducerea unui garant. In acest caz, dispozitiile art. 1.047 alin. (1) si (2) raman aplicabile.

Restituirea cautiunii

Art. 1049. - (1) Cautiunea depusa se va restitui, la cerere, dupa solutionarea prin hotarare definitiva a procesului in legatura cu care s-a stabilit cautiunea, respectiv dupa incetarea efectelor masurii pentru care aceasta s-a depus.

(2) Cautiunea se restituie celui care a depus-o in masura in care asupra acesteia cel indreptatit nu a formulat cerere pentru plata despagubirii cuvenite pana la implinirea unui termen de 30 de zile de la data ramanerii definitive a hotararii sau, dupa caz, de la data incetarii efectelor masurii, prevazute la alin. (1). Cu toate acestea, cautiunea se restituie de indata daca partea interesata declara in mod expres ca nu urmareste obligarea celui care a depus-o la despagubiri pentru prejudiciile cauzate prin incuviintarea masurii pentru care aceasta s-a depus.

(3) Instanta se pronunta asupra cererii de restituire a cautiunii cu citarea partilor, printr-o incheiere supusa numai recursului, la instanta ierarhic superioara. In cazul in care incheierea a fost pronuntata de una dintre sectiile Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul este de competenta Completului de 9 judecatori. In toate cazurile, recursul este suspensiv de executare.

(4) Daca cererea pentru care s-a depus cautiunea a fost respinsa, instanta va dispune din oficiu si restituirea cautiunii.

CARTEA a VII-a Procesul civil international

Domeniul de aplicare

Art. 1050. - Dispozitiile prezentei carti se aplica proceselor de drept privat cu elemente de extraneitate in masura in care prin tratatele internationale la care Romania este parte, prin dreptul Uniunii Europene sau prin legi speciale nu se prevede altfel.

TITLUL I Competenta internationala a instantelor romane

CAPITOLUL I Dispozitii generale

Competenta intemeiata pe domiciliul sau sediul paratului

Art. 1051. - (1) Sub rezerva situatiilor in care legea dispune altfel, instantele romane sunt competente daca paratul are domiciliul, iar in lipsa domiciliului, resedinta obisnuita, respectiv sediul principal, iar in lipsa sediului principal, un sediu secundar sau fondul de comert pe teritoriul Romaniei la data introducerii cererii.

(2) Cand exista mai multi parati, instantele romane sunt competente daca unul dintre acestia se afla in situatia prevazuta la alin. (1), in afara de cazul cand cererea a fost facuta numai cu scopul de a-l sustrage pe un parat de la jurisdicția domiciliului ori resedintei obisnuite sau, dupa caz, a sediului principal ori secundar situat in strainatate.

(3) Instantele romane sunt de asemenea competente pentru a judeca orice cerere privind activitatea la sediul secundar al unei persoane juridice neavand sediul

principal in Romania, cand acest sediu secundar este situat in Romania la data introducerii cererii.

Prorogarea voluntara de competenta in favoarea instantei romane

Art. 1052. - (1) Cand, in materii avand ca obiect drepturi de care ele dispun liber conform legii romane, partile au convenit valabil competenta instantelor romane de a judeca litigiul actual sau eventuale privind asemenea drepturi, instantele romane sunt singurele competente.

(2) Cu exceptia cazurilor in care prin lege se dispune altfel, instanta romana in fata careia paratul este chemat ramane competenta de a judeca cererea formulata, daca el nu ridica exceptia de necompetenta la primul termen la care partile au fost legal citate.

(3) In situatiile prevazute la alin. (1) si (2), instanta romana sesizata poate respinge cererea, cand din ansamblul circumstantelor rezulta ca litigiul nu prezinta nicio legatura semnificativa cu Romania.

Alegerea forului

Art. 1053. - (1) In materie patrimoniala, partile pot conveni asupra instantei competente sa judece un litigiu actual sau eventual izvorand dintr-un raport cu elemente de extraneitate. Conventia poate fi incheiata prin inscrist, telegrama, telex, telecopiator sau orice alt mijloc de comunicare ce permite a-i stabili proba printr-un text. In lipsa de stipulatie contrara, competenta forului ales este exclusiva.

(2) Alegerea instantei este fara efect daca ea conduce la lipsirea in mod abuziv a uneia dintre parti de protectia pe care i-o asigura o instanta prevazuta de legea romana. De asemenea, alegerea este fara efect cand instanta aleasa este straina, iar litigiul este de competenta exclusiva a instantelor romane, precum si cand instanta aleasa este romana, iar litigiul este de competenta exclusiva a unei instante straine.

(3) Instanta aleasa nu se poate declara necompetenta daca:

- a) una dintre parti are domiciliul/resedinta obisnuita, respectiv un sediu secundar in circumscriptia acestei instante;
- b) dreptul aplicabil litigiului conform dreptului international privat roman este legea romana.

Exceptia de arbitraj

Art. 1054. - Daca partile au incheiat o conventie de arbitraj vizand un litigiu arbitrabil conform legii romane, instanta romana sesizata isi va declina competenta, cu exceptia situatiilor in care:

- a) paratul nu a invocat exceptia de arbitraj pana la primul termen la care a fost legal citat;
- b) instanta constata ca respectiva conventie de arbitraj este caduca sau inoperanta;
- c) tribunalul arbitral nu poate fi constituit sau arbitrul unic nu poate fi desemnat din motive vadit imputabile paratului.

Forul de necesitate

Art. 1055. - (1) Instanta romana de la locul cu care cauza prezinta o legatura suficienta devine competenta sa solutioneze cauza, desi legea nu prevede competenta instantelor romane, daca se dovedeste ca nu este posibila introducerea unei cereri in strainatate sau ca nu se poate pretinde in mod rezonabil ca ea sa fie introdusa in strainatate.

(2) In situatiile prevazute la alin. (1), daca cererea este formulata de un cetatean roman sau apatrid domiciliat in Romania ori de o persoana juridica de nationalitate romana, competenta instantei romane este obligatorie.

Verificarea competentei internationale

Art. 1056. - (1) Instanta sesizata verifica din oficiu competenta sa internationala procedand conform regulilor interne privind competenta, iar daca stabileste ca nu este competenta nici ea, nici o alta instanta romana, respinge cererea ca nefiind de competenta jurisdicției romane, sub rezerva aplicării prevederilor art. 1.055.

(2) Necompetenta internationala a instantei romane poate fi invocata in orice stare a procesului, chiar si direct in caile de atac.

Competenta interna

Art. 1057. - (1) Cand instantele romane sunt competente potrivit dispozitiilor cartii de fata, competenta se determina conform regulilor din prezentul cod si, dupa caz, a celor prevazute in legi speciale.

(2) Daca, in aplicarea prevederilor alin. (1), nu se poate identifica instanta competenta sa judece cauza, cererea va fi indreptata, urmand regulile de competenta materiala, la Judecatoria Sectorului 1 al municipiului Bucuresti, respectiv la Tribunalul Bucuresti.

Chestiunile preliminare

Art. 1058. - Instanta romana sesizata judeca pe cale incidentala chestiunile care nu intra in competenta sa, dar a caror solutionare este necesara pentru a decide asupra cererii principale.

Cererile incidentale

Art. 1059. - Instanta competenta sa judece cererea originara este, de asemenea, competenta sa judece:

- a) cererile de interventie, cu exceptia cazurilor cand asemenea cereri ar fi fost formulate numai pentru a-l sustrage pe intervenient de la jurisdicția normala competenta;
- b) cererea reconventionala.

Masurile provizorii, conservatorii si de executare

Art. 1060. - In situatii de urgenta, instanta romana este, de asemenea, competenta sa dispuna masuri provizorii, conservatorii si de executare privind persoane sau bunuri aflate in Romania la data introducerii cererii, chiar daca, potrivit dispozitiilor cartii de fata, ea nu ar fi competenta sa judece fondul.

Litispendenza internationala

Art. 1061. - (1) Cand o cerere este pendinte in fata unei instante straine si este previzibil ca hotararea straina va fi susceptibila de recunoastere sau de executare in Romania, instanta romana sesizata ulterior cu o cerere intre aceleasi parti, avand acelasi obiect si aceeasi cauza, poate suspenda judecata pana la pronuntarea hotararii de catre jurisdictia straina. Instanta romana va respinge cererea cand hotararea straina pronuntata este susceptibila de a fi recunoscuta conform dispozitiilor prezentei carti.

(2) In cazul suspendarii prevazut la alin. (1), daca jurisdictia straina se declara necompetenta sau daca hotararea straina pronuntata nu este susceptibila de a fi recunoscuta in Romania, instanta romana repune procesul pe rol la cererea partii interesate.

(3) Faptul ca o cauza este sau nu pendinte in fata jurisdictiei straine se determina conform legii statului in care are loc procesul.

Conexitatea internationala

Art. 1062. - Cand instanta romana este sesizata cu judecarea unei cereri, ea este competenta sa judece si cererea care este legata de cea dintai printr-un raport atat de strans, incat exista interesul pentru cercetarea si judecarea acestora in acelasi timp, cu scopul de a evita solutii care nu ar putea fi conciliate daca cererile ar fi judecate separat.

Termenele

Art. 1063. - Cand o persoana aflata in strainatate trebuie sa respecte un termen procedural in fata autoritatilor judiciare sau administrative romane, este suficient ca cererea sa sa parvina in ultima zi a termenului la o reprezentanta diplomatica sau consulara romana.

CAPITOLUL II

Dispozitii speciale de competenta internationala a instantelor romane

Competenta personala exclusiva

Art. 1064. - Instantele romane sunt exclusiv competente sa judece litigii cu elemente de extraneitate din sfera statutului personal referitoare la:

1. acte de stare civila intocmite in Romania privind persoane domiciliata in Romania si care sunt cetateni romani sau apatrizi;
2. incuviintarea adoptiei, daca cel ce urmeaza a fi adoptat domiciliaza in Romania si este cetatean roman sau apatrid;
3. tutela si curatela pentru protectia unei persoane cu domiciliul in Romania, care este cetatean roman sau apatrid;
4. punerea sub interdictie judecatoreasca a unei persoane cu domiciliul in Romania;
5. desfacerea, nulitatea sau anularea casatoriei, precum si alte litigii intre sotii, cu exceptia celor referitoare la imobile situate in strainatate, daca la data introducerii

cererii ambii soti domiciliaza in Romania si unul dintre ei este cetatean roman sau apatrid;

6. procese intre persoane cu domiciliul in strainatate, referitoare la acte sau fapte de stare civila inregistrate in Romania, daca cel putin una dintre parti este cetatean roman.

Competenta exclusiva in materia unor actiuni patrimoniale

Art. 1065. - Instantele romane sunt exclusiv competente sa judece litigii cu elemente de extraneitate referitoare la:

1. imobile situate pe teritoriul Romaniei;
2. bunuri lasate in Romania de defunctul cu ultimul domiciliu in Romania;
3. contracte incheiate cu consumatori avand domiciliul sau resedinta obisnuita in Romania, pentru prestatii de consum curent destinate uzului personal sau familial al consumatorului si fara legatura cu activitatea profesionala sau comerciala a acestuia, daca:

- a) furnizorul a primit comanda in Romania;
- b) incheierea contractului a fost precedata in Romania de o oferta sau o publicitate si consumatorul a indeplinit actele necesare incheierii contractului.

Competenta preferentiala a instantelor romane

Art. 1066. - (1) Instantele judecatoresti romane sunt competente sa judece si litigiile in care:

1. reclamantul din cererea privind obligatia de intretinere are domiciliul in Romania;
2. locul unde a luat nastere sau trebuia executata, fie si numai in parte, o obligatie contractuala se afla in Romania;
3. locul unde a intervenit un fapt juridic din care decurg obligatii extracontractuale sau se produc efectele acestuia se afla in Romania;
4. statia feroviara sau rutiera ori portul sau aeroportul de imbarcare/incarcare sau debarcare/descarcare a pasagerilor sau marfii transportate se afla in Romania;
5. bunul asigurat sau locul producerii evenimentului asigurat se afla in Romania;
6. ultimul domiciliu al defunctului se afla in Romania, rezervata fiind competenta exclusiva pentru imobilele lasate de acesta in strainatate.

(2) Instantele judecatoresti romane sunt, de asemenea, competente sa judece:

1. procese referitoare la ocrotirea minorului sau persoanei puse sub interdictie judecatoreasca, cetatean roman cu domiciliul in strainatate;
2. declararea judecatoreasca a mortii unui cetatean roman, chiar daca acesta se afla in strainatate la data cand a intervenit disparitia. Pana la luarea unor masuri provizorii de catre instanta romana raman valabile masurile provizorii dispuse de instanta straina;
3. procese referitoare la ocrotirea in strainatate a proprietatii intelectuale a unei persoane domiciliate in Romania, cetatean roman sau apatrid, rezervata fiind o conventie de alegere a forului;
4. procese intre straini, daca acestia au convenit expres astfel, iar raporturile juridice privesc drepturi de care ei pot dispune, in legatura cu bunuri sau interese ale persoanelor din Romania;
5. procese referitoare la abordajul navelor sau coliziunea aeronavelor, precum si cele referitoare la asistenta sau la salvarea unor persoane sau unor bunuri in marea libera ori intr-un spatiu nesupus suveranitatii vreunui stat, daca:

- a) nava sau aeronava arboreaza pavilionul roman sau, dupa caz, este inmatriculata in Romania;
 - b) locul de destinatie sau primul port ori aeroport unde nava sau aeronava a ajuns se gaseste pe teritoriul Romaniei;
 - c) nava sau aeronava a fost sechestrata in Romania;
 - d) paratul are domiciliul sau resedinta obisnuita in Romania;
6. procese privind raspunderea civila pentru prejudiciile cauzate de produse originare din Romania, indiferent de cetatenia victimei, de locul survenirii accidentului sau locul producerii prejudiciului.

Conventiile inoperante

Art. 1067. - Pentru situatiile prevazute la art. 1.064 si 1.065, conventia de alegere a forului, altul decat instanta romana, este inoperanta.

TITLUL II

Legea aplicabila in procesul civil international

CAPITOLUL I

Capacitatea si drepturile partilor in proces

Capacitatea procesuala

Art. 1068. - (1) Capacitatea procesuala a fiecareia dintre partile in proces este guvernata de legea sa nationala.

(2) Capacitatea procesuala a apatridului este guvernata de legea romana.

Conditia strainului

Art. 1069. - (1) Persoanele fizice si persoanele juridice straine au, in conditiile legii, in fata instantelor romane, aceleasi drepturi si obligatii procesuale ca si cetatenii romani, respectiv persoanele juridice romane.

(2) Cetatenii straini beneficiaza in fata instantelor romane, in procesele civile internationale, de scutiri si reduceri de taxe si alte cheltuieli de procedura, precum si de asistenta judiciara gratuita, in aceeasi masura si in aceleasi conditii ca si cetatenii romani, sub conditia reciprocitatii cu statul de cetatenie sau de domiciliu al solicitantului.

Scutirea de cautiunea judiciara

Art. 1070. - Sub conditia reciprocitatii, reclamantul, cetatean strain sau persoana juridica de nationalitate straina, nu poate fi tinut sa depuna cautiune sau obligat la vreo alta garantie pentru motivul ca este strain sau nu are domiciliul ori sediul in Romania.

Curatorul special

Art. 1071. - In situatiile in care reprezentarea ori asistarea strainului lipsit de capacitate sau cu capacitate de exercitiu restransa nu a fost asigurata conform legii

sale nationale, iar din aceasta cauza judecata procesului intarzie, instanta ii va putea numi in mod provizoriu un curator special.

Regulile aplicabile apatrizilor

Art. 1072. - Prevederile art. 1.068-1.071 se aplica in mod corespunzator apatrizilor, fara a fi ceruta conditia reciprocitatii.

CAPITOLUL II

Legea aplicabila in materie procedurala

Legea forului

Art. 1073. - In procesul civil international instanta aplica legea procesuala romana, sub rezerva unor dispozitii exprese contrare.

Calificarea

Art. 1074. - Calificarea unei probleme ca fiind de drept procesual sau de drept substantial se face conform legii romane, sub rezerva institutiilor juridice fara corespondent in dreptul roman.

Calitatea procesuala si calificarea pretentiei

Art. 1075. - Calitatea procesuala a partilor, obiectul si cauza actiunii in procesul civil international se stabilesc conform legii care guverneaza fondul raportului juridic dedus judecatii.

Probele

Art. 1076. - (1) Mijloacele de proba pentru dovedirea unui act juridic si forta probanta a inregistrului constatator sunt cele prevazute de legea convenita de parti, cand legea locului incheierii actului juridic le acorda aceasta libertate. In lipsa acestei libertati sau cand partile n-au uzat de ea, se aplica legea locului incheierii actului juridic.

(2) Probativitatea faptelor este supusa legii locului unde ele s-au produs ori au fost savarsite.

(3) Cu toate acestea, legea romana este aplicabila, daca ea admite si alte mijloace de proba decat cele prevazute de legile stabilite conform prevederilor alin. (1) si (2). Legea romana se aplica si in cazul in care ea accepta proba cu martori si cu prezumtii ale judecatorului, chiar si in situatiile in care aceste mijloace de proba n-ar fi admisibile conform legii straine declarate aplicabile.

(4) Proba starii civile si puterea doveditoare a actelor de stare civila sunt guvernate de legea locului unde a fost intocmit inregistrul invocat.

(5) Administrarea probelor in procesul civil international este guvernata de legea romana.

Formalitățile de publicitate

Art. 1077. - (1) Formalitățile de înregistrare și publicitate, efectele lor și autoritățile abilitate să instrumenteze sunt cele prevăzute de dreptul țării unde operațiunea a avut loc.

(2) În materie imobiliară se aplică legea locului unde este situat imobilul.

Actele oficiale publice

Art. 1078. - (1) Actele publice întocmite sau legalizate de o autoritate străină sau de un agent public străin pot fi produse în fața instanțelor române numai dacă sunt supralegalizate, pe cale administrativă ierarhică în statul de origine și apoi de misiunea diplomatică sau oficiul consular român, pentru certificarea autenticității semnăturilor și sigiliului aplicate pe acestea.

(2) Supralegalizarea pe cale administrativă este supusă procedurii stabilite de statul de origine al actului, urmată de supralegalizarea efectuată, fie de către misiunea diplomatică română sau oficiul consular român din acest stat, fie de către misiunea diplomatică sau oficiul consular în România ale statului de origine și, în continuare, în oricare dintre cele două situații, de către Ministerul Afacerilor Externe.

(3) Scutirea de supralegalizare este permisă în temeiul legii, al unui tratat internațional la care România este parte sau pe baza de reciprocitate.

(4) Supralegalizarea actelor întocmite sau legalizate de instanțele române se face, din partea autorităților române, de către Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Externe, în această ordine.

TITLUL III

Eficacitatea hotărârilor străine

Notiunea

Art. 1079. - În sensul prezentului titlu, termenul de hotărâri străine se referă la actele de jurisdicție contencioasă sau necontencioasă ale instanțelor judecătorești, cele notariale sau ale oricăror autorități competente dintr-un stat nemembru al Uniunii Europene.

CAPITOLUL I

Recunoașterea hotărârilor străine

Recunoașterea de plin drept

Art. 1080. - Hotărârile străine sunt recunoscute de plin drept în România, dacă se referă la statutul personal al cetățenilor statului unde au fost pronunțate sau dacă, fiind pronunțate într-un stat tert, au fost recunoscute mai întâi în statul de cetățenie al fiecărei parti ori, în lipsa de recunoaștere, au fost pronunțate în baza legii determinate ca aplicabilă conform dreptului internațional privat român, nu sunt contrarii ordinii publice de drept internațional privat român și a fost respectat dreptul la apărare.

Condițiile recunoașterii

Art. 1081. - (1) Hotărârile referitoare la alte procese decât cele prevăzute la art. 1.080 pot fi recunoscute în România, spre a beneficia de puterea lucrului judecat, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) hotărârea este definitivă potrivit legii statului unde a fost pronunțată;

b) instanța care a pronunțat-o a avut, potrivit legii statului de sediu, competența să judece procesul fără însă a fi întemeiată exclusiv pe prezenta paratului ori a unor bunuri ale sale fără legătură directă cu litigiul în statul de sediu al respectivei jurisdicții.

c) există reciprocitate în ceea ce privește efectele hotărârilor străine între România și statul instanței care a pronunțat hotărârea.

(2) Dacă hotărârea a fost pronunțată în lipsa părții care a pierdut procesul, ea trebuie să constate, de asemenea, că părții în cauză i-a fost înmănată în timp util atât cităția pentru termenul de dezbateri în fond, cât și actul de sesizare a instanței și că i s-a dat posibilitatea de a se apăra și de a exercita calea de atac împotriva hotărârii.

(3) Caracterul nedefinitiv al hotărârii străine, decurgând din omisiunea citării persoanei care nu a participat la proces în fața instanței străine, poate fi invocat numai de către acea persoană.

Motivele de refuz al recunoașterii

Art. 1082. - (1) Recunoașterea hotărârii străine poate fi refuzată pentru oricare dintre următoarele cazuri:

a) hotărârea este manifest contrară ordinii publice de drept internațional privat român; această incompatibilitate se apreciază ținându-se seama, în special, de intensitatea legăturii cauzei cu ordinea juridică română și de gravitatea efectului astfel produs;

b) hotărârea pronunțată într-o materie în care persoanele nu dispun liber de drepturile lor a fost obținută cu scopul exclusiv de a sustrage cauza incidentei legii aplicabile conform dreptului internațional privat român;

c) procesul a fost soluționat între aceleași părți printr-o hotărâre, chiar nedefinitivă, a instanțelor române sau se afla în curs de judecare în fața acestora la data sesizării instanței străine;

d) este inconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior ei în străinătate și susceptibilă de a fi recunoscută în România;

e) instanțele române aveau competența exclusivă pentru judecarea cauzei;

f) a fost încălcat dreptul la apărare;

g) hotărârea poate face obiectul unei căi de atac în statul în care a fost pronunțată.

(2) Recunoașterea nu poate fi refuzată pentru singurul motiv că instanța care a pronunțat hotărârea străină a aplicat o altă lege decât cea care ar fi fost determinată de dreptul internațional privat român, afara numai dacă procesul privește starea civilă și capacitatea unui cetățean român, iar soluția adoptată diferă de cea la care s-ar fi ajuns potrivit legii române.

Neexaminarea pe fond

Art. 1083. - Cu excepția verificării condițiilor prevăzute la art. 1.081 și 1.082, instanța română nu poate proceda la examinarea în fond a hotărârii străine și nici la modificarea ei.

Competenta

Art. 1084. - (1) Cererea de recunoastere se rezolva pe cale principala de tribunalul in circumscriptia caruia isi are domiciliul sau, dupa caz, sediul cel care a refuzat recunoasterea hotararii straine.

(2) In cazul imposibilitatii de determinare a tribunalului potrivit alin. (1), competenta apartine Tribunalului Bucuresti.

(3) Cererea de recunoastere poate fi, de asemenea, rezolvata pe cale incidentala de catre instanta sesizata cu un proces avand un alt obiect, in cadrul caruia se ridica exceptia puterii lucrului judecat sau o chestiune prealabila intemeiata pe hotararea straina.

Documentele atasate la cerere

Art. 1085. - (1) Cererea de recunoastere a hotararii straine se intocmeste potrivit cerintelor prevazute de prezentul cod si va fi insotita de urmatoarele acte:

- a) copia hotararii straine;
- b) dovada caracterului definitiv al acesteia;
- c) copia dovezii de inmanare a citatiei si a actului de sesizare, comunicate partii care a fost lipsa in instanta straina, sau orice alt act oficial care sa ateste ca citatia si actul de sesizare au fost cunoscute, in timp util, de catre partea impotriva careia s-a pronuntat hotararea;
- d) orice alt act de natura sa probeze, in completare, ca hotararea straina indeplineste celelalte conditii prevazute la art. 1.081.

(2) Actele prevazute la alin. (1) vor fi insotite de traduceri autorizate si vor fi supralegalizate, cu respectarea dispozitiilor art. 1.078. Supralegalizarea nu se cere in cazul in care partile sunt de acord cu depunerea de copii certificate pentru conformitate.

(3) In cazul neprezentarii unora dintre documentele prevazute la alin. (1), instanta poate fixa un termen pentru a fi prezentate ori poate accepta documente echivalente sau, daca se considera suficient edificata, sa dispenseze partea de producerea lor.

Intreruperea prescriptiei

Art. 1086. - Cererea de recunoastere a hotararii straine intrerupe prescriptia dreptului de a obtine executarea silita.

Citarea partilor

Art. 1087. - (1) Cererea de recunoastere a hotararii straine se solutioneaza pe cale principala prin hotarare, iar pe cale incidenta prin incheiere interlocutorie, in ambele cazuri dupa citarea partilor.

(2) Cererea poate fi solutionata fara citarea partilor, daca din hotararea straina rezulta ca paratul a fost de acord cu admiterea actiunii.

CAPITOLUL II Executarea hotararilor straine

Competenta

Art. 1088. - (1) Hotararile straine care nu sunt aduse la indeplinire de bunavoie de catre cei obligati a le executa pot fi puse in executare pe teritoriul Romaniei, pe baza incuviintarii date, la cererea persoanei interesate, de catre tribunalul in circumscriptia caruia urmeaza sa se efectueze executarea.

(2) Hotararile straine prin care s-au luat masuri asiguratorii si cele date cu executare provizorie nu pot fi puse in executare pe teritoriul Romaniei.

Conditiiile incuviintarii executarii

Art. 1089. - (1) Executarea hotararii straine se incuviinteaza cu respectarea conditiilor prevazute la art. 1.081, precum si a celei ca hotararea sa fie executorie potrivit legii statului de sediu al instantei care a pronuntat-o.

(2) Dispozitiile art. 1.082 si 1.083 sunt aplicabile in mod corespunzator si cererii de incuviintare a executarii.

Dovada caracterului executoriu

Art. 1090. - Cererea de incuviintare a executarii, intocmita in conditiile prevazute la art. 1.085, va fi insotita si de dovada caracterului executoriu al hotararii straine, eliberata de instanta care a pronuntat-o.

Solutionarea cererii

Art. 1091. - (1) Cererea de incuviintare a executarii se solutioneaza prin hotarare, dupa citarea partilor.

(2) In cazul in care hotararea straina contine solutii asupra mai multor capete de cerere, care sunt dissociabile, incuviintarea poate fi acordata separat.

(3) Executarea hotararii straine stabilind o obligatie alimentara prin varsaminte periodice se incuviinteaza pentru varsamintele scadente si cele subsecvente.

(4) Prin hotararea de incuviintare a executarii hotararii straine de condamnare la plata unei sume in moneda straina se va dispune conversia in moneda nationala la cursul de schimb al zilei cand hotararea a devenit executorie in statul unde a fost pronuntata. Pana la data conversiei, dobanda produsa de suma stabilita in hotararea straina este guvernata de legea instantei care a pronuntat-o.

Emiterea titlului executoriu

Art. 1092. - Pe baza hotararii definitive de incuviintare a executarii se emite titlul executoriu, in conditiile legii romane, mentionandu-se in titlu si hotararea de incuviintare.

Forta probanta a hotararii straine

Art. 1093. - (1) Hotararea straina pronuntata de instanta competenta beneficiaza in Romania de forta probanta in privinta constatarilor pe care le cuprinde, daca satisface exigentele necesare autenticitatii sale conform legii statului de sediu al instantei.

(2) Constatarile facute de instanta straina nu beneficiaza de forta probanta prevazuta la alin. (1) daca ele sunt manifest incompatibile cu ordinea publica de drept international privat roman.

(3) Proba contra faptelor constatate de instanta straina poate fi facuta prin orice mijloace.

Hotararile stabilind obligatii fiscale prevazute de legi straine

Art. 1094. - Hotararea straina care stabileste o obligatie decurgand dintr-o lege fiscala straina necesita si conditia reciprocitatii pentru a fi recunoscuta si executata in Romania.

Tranzactiile judiciare

Art. 1095. - Tranzactiile judiciare incheiate in strainatate produc in Romania efectele ce decurg din legea care le-a fost aplicata, in conditiile art. 1.088 alin. (1) si art. 1.089-1.093.

TITLUL IV

Arbitrajul international si efectele hotararilor arbitrale straine

CAPITOLUL I

Procesul arbitral international

Calificarea si domeniul de aplicare

Art. 1096. - (1) In sensul prezentului titlu, un litigiu arbitral care se desfasoara in Romania este socotit international daca s-a nascut dintr-un raport de drept privat cu element de extraneitate.

(2) Dispozitiile prezentului capitol se aplica oricarui arbitraj international daca sediul instantei arbitrale se afla in Romania si cel putin una dintre parti nu avea la data incheierii conventiei arbitrale domiciliul sau resedinta obisnuita, respectiv sediul in Romania, daca partile nu au exclus prin conventia arbitrala sau ulterior incheierii acesteia, dar numai prin inscris, aplicarea acestora.

(3) Sediul instantei arbitrale se stabileste de partile in cauza sau de institutia de arbitraj desemnata de acestea, iar in lipsa, de catre arbitri.

Arbitrabilitatea litigiului

Art. 1097. - (1) Orice cauza de natura patrimoniala poate face obiectul arbitrajului daca ea priveste drepturi asupra carora partile pot dispune liber, iar legea statului de sediu al instantei arbitrale nu rezerva competenta exclusiva instantelor judecatoresti.

(2) Daca una dintre partile conventiei arbitrale este un stat, o intreprindere de stat sau o organizatie controlata de stat, aceasta parte nu poate invoca propriul sau drept

pentru a contesta arbitrabilitatea unui litigiu sau capacitatea sa de a fi parte in procesul arbitral.

Conventia arbitrala

Art. 1098. - (1) Conventia arbitrala se incheie valabil in forma scrisa, prin in scris, telegrama, telex, telecopiator, posta electronica sau orice alt mijloc de comunicare permitand a-i stabili proba printr-un text.

(2) Cu privire la cerintele de fond, conventia arbitrala este valabila daca indeplineste conditiile impuse de una dintre legile urmatoare:

- a) legea stabilita de parti;
- b) legea care guverneaza obiectul litigiului;
- c) legea aplicabila contractului ce contine clauza compromisorie;
- d) legea romana.

(3) Validitatea conventiei arbitrale nu poate fi contestata pe motivul nevalabilitatii contractului principal sau pentru ca ar viza un litigiu care nu exista inca.

Tribunalul arbitral

Art. 1099. - (1) Numirea, revocarea si inlocuirea arbitrilor se realizeaza conform conventiei arbitrale sau celor stabilite de parti ulterior incheierii acesteia, iar in lipsa, partea interesata poate solicita tribunalului de la sediul arbitrajului sa faca acest lucru, dispozitiile cartii a IV-a aplicandu-se prin analogie.

(2) Arbitrul poate fi recuzat:

- a) cand nu are calificarea stabilita de parti;
- b) cand exista o cauza de recuzare dintre cele prevazute de regulile de procedura arbitrala adoptate de parti sau, in lipsa, de arbitri;
- c) cand imprejurarile induc o indoiala legitima cu privire la independenta si impartialitatea sa.

(3) O parte nu poate recuza un arbitru pe care l-a desemnat sau la a carui numire a contribuit decat pentru o cauza de care a luat cunostinta dupa aceasta numire. Tribunalul arbitral si cealalta parte trebuie instiintate fara intarziere despre motivul de recuzare.

(4) Daca partile nu au stabilit procedura de recuzare, tribunalul de la sediul arbitrajului se pronunta asupra recuzarii prin hotarare definitiva.

Procedura

Art. 1100. - (1) Partile pot stabili procedura arbitrala direct sau prin referire la regulamentul unei institutii de arbitraj ori o pot supune unei legi procedurale la alegerea lor.

(2) Daca partile nu au procedat conform celor prevazute la alin. (1), tribunalul arbitral stabileste procedura pe calea uneia dintre modalitatile prevazute la alin. (1).

(3) Oricare ar fi procedura arbitrala stabilita, tribunalul arbitral trebuie sa garanteze egalitatea partilor si dreptul lor de a fi ascultate in procedura contradictorie.

(4) In arbitrajul international, durata termenelor stabilite in cartea a IV-a se dubleaza.

Limba in care se desfasoara procedura

Art. 1101. - (1) Dezbaterea litigiului in fata tribunalului arbitral se face in limba stabilita prin conventia arbitrala sau, daca nu s-a prevazut nimic in aceasta privinta ori nu a intervenit o intelegere ulterioara, in limba contractului din care s-a nascut litigiul ori intr-o limba de circulatie internationala stabilita de tribunalul arbitral.

(2) Daca o parte nu cunoaste limba in care se desfasoara dezbaterea, la cererea si pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral ii asigura serviciile unui traducator.

(3) Partile pot sa participe la dezbateri cu traducatorul lor.

Masurile provizorii si conservatorii

Art. 1102. - (1) Tribunalul arbitral poate dispune masuri provizorii sau conservatorii la cererea uneia dintre parti, daca nu e stipulat contrariul in conventia arbitrala.

(2) Daca partea vizata nu se supune voluntar masurilor dispuse, tribunalul arbitral poate cere concursul tribunalului competent, care aplica propria lege. Dispunerea de masuri provizorii sau conservatorii poate fi subordonata de arbitru sau judecator darii unei cautiuni adecvate.

Administrarea probelor

Art. 1103. - (1) Administrarea probelor se face de catre tribunalul arbitral.

(2) Daca pentru administrarea probelor este necesar concursul instantelor judecatoresti, tribunalul arbitral sau partile, de acord cu tribunalul arbitral, pot solicita concursul tribunalului de la sediul arbitrajului, care aplica legea proprie.

Competenta tribunalului arbitral

Art. 1104. - (1) Tribunalul arbitral decide asupra propriei competente.

(2) Tribunalul arbitral statueaza asupra propriei competente fara a lua in considerare o cerere avand acelasi obiect, deja pendinte intre aceleasi parti in fata unui tribunal statal sau arbitral, afara numai daca motive temeinice impun suspendarea procedurii.

(3) Exceptia de necompetenta trebuie ridicata prealabil oricarei aparari pe fond.

Dreptul aplicabil

Art. 1105. - (1) Tribunalul arbitral aplica litigiului legea stabilita de parti, iar daca partile nu au desemnat dreptul aplicabil, legea pe care o considera adecvata, in toate situatiile tinand seama de uzante si reguli profesionale.

(2) Tribunalul arbitral poate statua in echitate numai cu autorizarea expresa a partilor.

Hotararea arbitrala

Art. 1106. - (1) Hotararea arbitrala este data cu procedura convenita de parti. In lipsa unor asemenea prevederi in conventia arbitrala, hotararea se pronunta cu votul majoritatii arbitrilor, iar in caz de paritate a voturilor prevaleaza solutia care se aliaza votului supraarbitrului.

(2) Hotararea arbitrala este scrisa, motivata, datata si semnata de toti arbitrii.

(3) Hotararea arbitrala este executorie si obligatorie de la comunicarea sa partilor si poate fi atacata numai cu actiune in anulare pentru motivele si in regimul stabilite in cartea a IV-a, care se aplica in mod corespunzator.

(4) Tribunalul arbitral poate pronunta hotarari partiale, in lipsa de stipulatie contrara in conventia arbitrala.

Cheltuielile arbitrale

Art. 1107. - In afara de cazul in care partile convin altfel, onorariile arbitrilor si cheltuielile de deplasare ale acestora se suporta de partea care i-a numit; in cazul arbitrului unic sau al supraarbitrului, aceste cheltuieli se suporta de parti in cote egale.

Regulile de aplicare subsidiara

Art. 1108. - Orice aspecte privind constituirea tribunalului arbitral, procedura, hotararea arbitrala, completarea, comunicarea si efectele acesteia, nereglementate de parti prin conventia arbitrala si neincredintate de acestea rezolvarii de catre tribunalul arbitral, vor fi solutionate prin aplicarea in mod corespunzator a dispozitiilor cartii a IV-a.

CAPITOLUL II Efectele hotararilor arbitrale straine

Calificarea

Art. 1109. - Sunt hotarari arbitrale straine orice sentinte arbitrale de arbitraj intern sau international pronuntate intr-un stat strain si care nu sunt considerate hotarari nationale in Romania.

Eficacitatea

Art. 1110. - Orice hotarare arbitrala dintre cele prevazute la art. 1.109 este recunoscuta si poate fi executata in Romania daca diferendul formand obiectul acesteia poate fi solutionat pe cale arbitrala in Romania si daca hotararea nu contine dispozitii contrare ordinii publice de drept international privat roman.

Competenta

Art. 1111. - (1) Solicitarea de recunoastere si executare a hotararii arbitrale straine se prezinta printr-o cerere adresata tribunalului in circumscriptia caruia se afla domiciliul sau, dupa caz, sediul celui caruia i se opune respectiva hotarare arbitrala.

(2) In caz de imposibilitate de stabilire a tribunalului prevazut la alin. (1), competenta apartine Tribunalului Bucuresti.

Cererea

Art. 1112. - (1) Cel care se prevaleaza de o hotarare arbitrala straina poate solicita numai recunoasterea acesteia pentru a invoca puterea de lucru judecat sau, cand nu

este adusa la indeplinire in mod voluntar, investirea ei cu formula executorie pentru punerea in executare silita pe teritoriul Romaniei.

(2) Recunoasterea unei hotarari arbitrale straine poate fi ceruta si pe cale incidentala.

(3) Dispozitiile art. 1.086 se aplica in mod corespunzator.

Documentele atasate la cerere

Art. 1113. - (1) Cererea trebuie insotita de hotararea arbitrala si conventia de arbitraj, in original sau in copie, care sunt supuse supralegalizarii in conditiile prevazute la art. 1.078.

(2) Daca documentele prevazute la alin. (1) nu sunt redactate in limba romana, solicitantul trebuie sa prezinte si traducerea acestora in limba romana, certificata de conformitate.

Motivele de refuz al recunoasterii sau executarii

Art. 1114. - Recunoasterea sau executarea hotararii arbitrale straine este respinsa de tribunal daca partea contra careia hotararea este invocata probeaza existenta uneia dintre urmatoarele imprejurari:

a) partile nu aveau capacitatea de a incheia conventia arbitrala conform legii aplicabile fiecareia, stabilita potrivit legii statului unde hotararea a fost pronuntata;

b) conventia arbitrala nu era valabila potrivit legii careia partile au supus-o sau, in lipsa de stabilire a acesteia, conform legii statului in care hotararea arbitrala a fost pronuntata;

c) partea contra careia hotararea este invocata n-a fost cuvenit informata cu privire la desemnarea arbitrilor sau cu privire la procedura arbitrala ori a fost in imposibilitate de a-si valorifica propria aparare in procesul arbitral;

d) constituirea tribunalului arbitral sau procedura arbitrala n-a fost conforma conventiei partilor ori, in lipsa unui acord al acestora, legii locului unde a avut loc arbitrajul;

e) hotararea priveste un diferend neprevazut in conventia arbitrala sau in afara limitelor fixate de aceasta ori cuprinde dispozitii care excedeaza termenilor conventiei arbitrale. Totusi, daca dispozitiile din hotarare care privesc aspecte supuse arbitrajului pot fi separate de cele privind chestiuni nesupuse arbitrajului, cele dintai pot fi recunoscute si declarate executorii;

f) hotararea arbitrala n-a devenit inca obligatorie pentru parti sau a fost anulata ori suspendata de o autoritate competenta din statul in care sau dupa legea caruia a fost pronuntata.

Suspendarea judecatii

Art. 1115. - (1) Tribunalul poate suspenda judecarea recunoasterii si executarii hotararii arbitrale straine daca anularea ori suspendarea acesteia este solicitata autoritatii competente din statul unde a fost pronuntata sau din statul dupa legea caruia a fost pronuntata.

(2) In situatia prevazuta la alin. (1) tribunalul poate, la cererea partii care solicita recunoasterea si executarea hotararii arbitrale straine, sa dispuna depunerea unei cautiuni de catre cealalta parte.

Judecata

Art. 1116. - (1) Cererea de recunoastere sau de executare a hotararii arbitrale straine se solutioneaza prin hotarare data cu citarea partilor si care poate fi atacata numai cu apel.

(2) Cererea poate fi solutionata fara citarea partilor daca din hotarare rezulta ca paratul a fost de acord cu admiterea actiunii.

Forta probanta

Art. 1117. - Hotararile arbitrale straine pronuntate de un tribunal arbitral competent beneficiaza in Romania de forta probanta cu privire la situatiile de fapt pe care le constata.

Examinarea fondului cauzei

Art. 1118. - Tribunalul nu poate examina hotararea arbitrala pe fondul diferendului.

Dispozitii finale

Intrarea in vigoare

Art. 1119. - (1) Prezentul cod de procedura civila intra in vigoare la data care va fi prevazuta in legea pentru punerea in aplicare a acestuia.

(2) In termen de 6 luni de la data publicarii prezentului cod, Guvernul va supune Parlamentului spre adoptare proiectul de lege pentru punerea in aplicare a Codului de procedura civila.